

MINISTERUL EDUCAȚIEI
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN DOLJ
CASA CORPULUI DIDACTIC DOLJ
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCUZIVĂ „SF. VASILE” CRAIOVA

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN DOLJ
Str. Ion Măneasa Nr. 6, 20700 Craiova,
Telefon: 0251 427011, 0251 427012, 0251 427013, 0251 427014
E-mail: isj@isjdolj.ro Web: www.isjdolj.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI

REVISTA JUDEȚEANĂ

Ediția a II-a

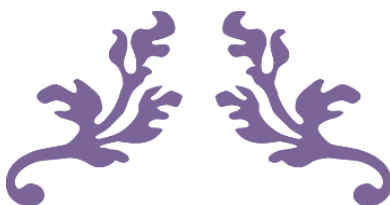
LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI JUDEȚEAN „ABANDONUL ȘCOLAR – METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE”

ISSN – L: 2821 – 7187

ISSN : 2821 – 7187

Craiova, 2022

REVISTĂ JUDEȚEANĂ

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI JUDEȚEAN
„ABANDONUL ȘCOLAR – METODE DE
PREVENIRE ȘI COMBATERE” NR. 2 / 2022 -
CRAIOVA, 2022

Nr. 1 / 2021

Nr. 2 / 2022 - Craiova, 2022

**LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI JUDEȚEAN „ABANDONUL ȘCOLAR –
METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE” NR. 2 / 2022 - CRAIOVA,
2022**

Nr. 2 / 2022 - Craiova, 2022

ISSN : 2821 – 7187

ISSN-L: 2821 – 7187

PERSONALUL EDITORIAL DE ÎNDRUMARE ȘI COORDONARE

Prof. dr. Kinetoterapie Budeancă-Babolea Oana Bianca - Redactor șef

Prof. univ. dr. Ligia Rusu – Editor științific

Prof. Dobre Raluca Monica – Editor șef

COMITET ȘTIINȚIFIC

Universitatea din Craiova

Facultatea De Educație Fizică Și Sport Craiova,

Departamentul 06 Kinetoterapie și Medicină Sportivă

➤ Prof. univ. dr. Ligia Rusu

COMITET EDITORIAL DE ÎNDRUMARE ȘI COORDONARE

Centrul Școlar pentru Educație Inclzivă „Sf. Vasile” Craiova

➤ Prof. Filip Ionela Alina

➤ Prof. Budeancă – Babolea Oana Bianca

➤ Prof. Dobre Raluca Monica

➤ Prof. Ciucu Irina Alina

➤ Prof. Giuca Mihaela

➤ Prof. Cremeneanu Luiza

CTAM „Constantin Brâncuși” Craiova

➤ Prof. Stoica – Fetea Didona Mădălina

Liceul Teoretic „Henri Coanda” Craiova

➤ Prof. Preduș Asineta

*Revista județeană „LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI JUDEȚEAN „ABANDONUL ȘCOLAR –
METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE” Nr. 2 / 2022 - Craiova, 2022*
ISSN : 2821 – 7187 ISSN-L: 2821 – 7187

**LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI JUDEȚEAN „ABANDONUL ȘCOLAR
– METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE” NR. 2 / 2022 -
CRAIOVA, 2022**

REVISTĂ JUDEȚEANĂ

ISSN : 2821 – 7187
ISSN-L: 2821 – 7187

SIMPOZION JUDEȚEAN

**” ABANDONUL ȘCOLAR – METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE”
EDITIA A III-A - ONLINE ZOOM**

Activitate cuprinsă în Calendarul CCD Dolj 2021-2022, poziția 105

25 MARTIE 2022

CRAIOVA

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

*Profesor psihopedagogie speciala,
Derveșteanu Maria Loredana
C.S.E.I. “SF. VASILE “CRAIOVA*

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități.

În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

* *Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților* de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației.

Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

* ***Cultura de origine a elevilor*** – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă *atitudinea familiei în raport cu școala*. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai

mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

* **Climatul familial** are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

* **Factori de natură socială și economică** cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

* **Factorii de natură educațională:** insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

* **Anturajul** de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată. Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psihopedagogice și psihosociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psihopedagogice și psihosociale;
- psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Bibliografie:

- Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.
- Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

ABANDONUL ȘCOLAR

Prof. Manda Maria

C.S.E.I. “SF. VASILE “CRAIOVA

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniță și școală prin intermediul cadrelor didactice.

În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principala instituție prin care societatea își perpetuează existența..

Astfel, școala este un “factor cheie “ al dezvoltării.

De la școală se așteaptă astăzi totul : să îi ajute pe tineri să cunoască trecutul și să înțeleagă prezentul, să îi ajute să conștientizeze și să își asume responsabilitatea pentru a se implica în orientarea destinului colectivităților către un viitor dorit.

Din acest punct de vedere orice problemă cu care se confruntă acest sistem de învățământ trebuie analizată, dezbătută și trebuie căutate soluții pentru o eventuală ameliorare.

Pe această linie se înscriu și problemele de risc de abandon școlar și problemele comportamentale.

Abandonul școlar este o decizie ce își pune amprenta asupra individului pe viitor.

Copiii care ajung să abandoneze școala vor fi cu siguranță excluși din societate și de pe piața muncii pentru că nu pot face față cerințelor angajatorilor.

Astfel, pe termen mediu și lung, abandonul școlar contribuie într-o foarte mare măsură la excluderea socială de-a lungul vieții individului.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să identificăm și să studiem câteva cauze:

- a. Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți.

Lipsiti de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau, muncind ca zilieri la oameni mai avuți din sate.

- b. Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului.

Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala.

Cunoasterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse.

Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi.

Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Consider că nu renunțarea sau neimplicarea este soluția problemei abandonului școlar ci implicarea activă în diminuarea acestui indicator și pentru a contribui la reintegrarea în sistem și colectivitate a copiilor care au abandonat deja școala – un demers integrat pentru viitorul României.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea elevului la activitatea de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii interni (psihologici) și/sau externi (scocio - economici, socio - culturali) ai copilului.

Privitor la această temă, Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar.

Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu.

La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare profesor în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

1. Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București
2. Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006
3. Salade, D., (1995), Educație și personalitate, Cluj - Napoca, Casa cărții de Știință

ABANDONUL ȘCOLAR CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

*Prof.-educator : Prunaru Constantina
C.S.E.I. "Sf. Vasile" Craiova*

"O educație adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniță și școală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit din ce în ce mai frecvent."

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare,

cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

-școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

- cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti

ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

- climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

- factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

- factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

- anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;

-creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari - viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. "Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care

condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar – o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Tatu, Cornelia, *Support de curs: Consiliere școlară* (2009)

ABSENȚELE ÎȚI CURMĂ ZBORUL!

*Carmen Silvia Andrei, profesor consilier școlar,
CJRAE Constanța-Liceul Teoretic „Callatis” Mangalia*

PROIECT EDUCAȚIONAL: LOCAL

DOMENIUL DE ACTIVITATE: Civic

TIPUL DE EDUCAȚIE: Educație pentru drepturile omului- prevenirea absenteismului școlar.

Moto: *Rugăciune de elev: Înger, îngerașul meu dă-mi vacanță tot mereu, fă din două un semestru, dă din mine un măiestru, fără școală, fără teme, fără mate și probleme, nota-i mică fă-o mare și absențele să zboare... și-n tot locu mă păzește și de teze mă ferește, dacă nu ești tocilar dă mai departe măcar, dacă școala e un chin, dă un buzz. eu zic Amin...(Sursa: Yahoo Messenger)*

MOTIVAȚIE

Numărul ridicat de absențe nemotivate înregistrate lunar la anumite clase și la nivel de unitate școlară, manifestarea chiulului individual și de grup, ineficiența metodelor utilizate în anul școlar anterior pentru combaterea absenteismului nemotivat indică necesitatea realizării și implementării unei strategii unitare de prevenire și combatere a absenteismului școlar.

Cauzele absenteismului sunt multiple, necesitând o abordare de maniera holista a tuturor factorilor determinatori ai acestei probleme. O strategie eficientă de prevenire și combatere a absenteismului trebuie să aibă în vedere toate aspectele care concură la apariția acestui fenomen:

- gradul de motivație al elevilor pentru învățare;
- gradul de interes al elevilor pentru participarea la orele de curs;
- gradul de atractivitate al conținutului științific;
- folosirea metodelor de predare învățare activ-participative;
- menținerea în clase a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;
- colaborare reală și constantă în relația părinți- școală;
- supraveghere constantă și intervenții ferme din partea părinților în situațiile de risc;
- existența unei proceduri unitare de intervenție la nivel de unitate școlară pe problematica absenteismului.

În vederea implementării acestei strategii unitare se impune intervenția susținută a tuturor persoanelor care pot influența aspectele menționate anterior: părinți, profesori diriginți, conducerea școlii, cadrele didactice, psiholog școlar, parteneri sociali (Poliția de proximitate, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului).

DESCRIEREA PROIECTULUI

SCOP:

Prevenirea și combaterea absenteismului nemotivat în rândul elevilor.

OBIECTIVE de referință:

1. identificarea tipului de „evitare a școlii” (teama de școală, didactogenia, influența anturajului, etc.);
2. intervenția echipei responsabile cu aplicarea planului în colaborare cu cadrele didactice și părinții elevilor;
3. monitorizarea lunară a absențelor nemotivate pe clasă;
4. recomandarea consilierii psihologice acolo unde este necesar;
5. identificarea modalităților de implicare activă și responsabilizarea părinților;
6. identificarea soluțiilor alternative pentru elevii ai căror părinți sunt plecați în străinătate;
7. informarea cadrelor didactice și a părinților despre: cauze, forme și semnificații psihologice ale absenteismului;
8. informarea părinților despre rolul lor în prevenirea și combaterea absenteismului;

Grupuri țintă:

- elevii din unitatea școlară

Durata:

-an școlar 2021-2022

Resurse umane:

-conducerea unității școlare,
-profesori diriginți,
-psiholog școlar,
-responsabil comisie diriginți,
-părinți.

Parteneri:

-ISJ Constanța
-DGASPC-Constanța
-Salvați Copiii, filiala Constanța

**PLAN OPERAȚIONAL DE COMBATERE A ABSENTEISMULUI
LA NIVELUL UNITĂȚII ȘCOLARE**

Nr. crt.	Obiective	Activitate	Descriere activitate
1.	Promovarea planului operațional la nivel de unitate	Atragerea diriginților pentru implementarea proiectului la clasă.	Prezentarea proiectului în consiliul profesoral și stabilirea obiectivelor vizate. Stabilirea claselor unde va fi implementat și a profesorilor care vor derula proiectul.
		Diseminarea materialelor informative către diriginți	Profesorii diriginți primesc din partea psihologului proiectului care va include: fișe monitorizare absențelor, scrisori pentru părinți-3 modele.
2.	Implementarea planului operațional la nivel de unitate	Identificarea factorilor care duc la apariția/menținerea fenomenului	Administrarea chestionarului privind cauzele absenteismului și aplicarea ROI (anexa 1) și a chestionarului privind cauzele absenteismului (anexa 2) la clasele care implementează proiectul Analizarea rezultatelor cu dirigințele clasei.

	Stabilirea activităților aflate în responsabilitatea profesorilor diriginți	Completarea fișei de monitorizare a absențelor lunare pentru situațiile de risc, respectiv acun număr de absențe nemotivate care reprezintă totalul numărului de ore/ luna; (anexa nr.3) Predarea fișei de monitorizare profesorului și centralizarea acestora; Colaborarea cu profesorul psiholog în realizarea planului de intervenție particularizat la nivelul absenteismul devine o problemă de grup); Medierea situațiilor conflictuale când sunt factori conflictuali ce țin de contextul școlar. Aplicarea procedurii de sancționare a absențelor stabilită în Regulamentul de ordine interioară
	Asigurarea cadrului de implementare a proiectului la clasă	Semnarea contractului de colaborare pe perioadă psiholog-profesor diriginte și asumarea obligațiilor.
	Monitorizarea implementării planului operațional de către conducerea școlii	Încheierea protocoalelor de colaborare cu partenerii ai proiectului; Supervizarea respectării procedurilor stabilite în proiectului; Medierea situațiilor speciale apărute.

		<i>Implicarea părinților prin asumarea responsabilităților ce le revin în asigurarea dreptului copiilor la educație.</i>	Supravegherea copiilor și menținerea legăturii cu părinții; Respectarea contractului cu școala semnat la începutul anului școlar Participare la ședințele cu părinții, lectorat, activități extracurriculare; Implicarea activă în proiectele prezentate de școală
--	--	---	--

„FII DEȘTEPT! FII PREZENT!” – UN PROIECT MARCANT ÎN LUPTA CU ABANDONUL ȘCOLAR

Prof. Anicolaesei Alexandra

Colegiul Tehnic de Căi Ferate „Unirea” Pașcani

Programul Erasmus+ își propune să consolideze principii precum incluziunea socială, sustenabilitatea mediului și tranziția digitală în Uniunea Europeană și acest lucru este posibil prin dezvoltarea cunoștințelor și abilităților, datorită unei perioade de formare într-o altă țară europeană în care studiem, ne antrenăm și lucrăm. În plus, este important să înțelegem că predarea este o abilitate în evoluție, deoarece un profesor bun, la fel ca un elev bun, continuă să învețe; predarea și învățarea merg mână în mână, iar predarea este cu adevărat pe tot parcursul vieții.

Dezvoltarea profesională este necesitatea oricărei ore, iar formarea și îmbunătățirea continuă a profesorilor este necesară pentru ca profesorii să se echipeze și să răspundă perfect elevilor din secolul XXI. O bună pregătire a profesorilor duce la medii pozitive de învățare și, la rândul său, aceasta duce la copii fericiți care sunt mai mult decât dispuși să vină la școală. De asemenea, mentoratul și coaching-ul fac parte din formarea profesorilor, care îi ajută pe aceștia să învețe din cele mai bune practici și să analizeze și să reflecte asupra predării lor. Astfel, dezvoltarea profesională continuă este o parte critică a procesului de predare-învățare. Este important ca profesorii să știe cum învață copiii, este important ca profesorii să cunoască

instrumentele tehnologice inovatoare pentru îmbunătățirea experienței la clasă. Profesorii trebuie să învețe să colaboreze, să inoveze și să reflecte și aici intervine dezvoltarea profesională.

Părăsirea timpurie a școlii limitează drastic șansele de succes în viitor pentru mult prea mulți copii. Ea adâncește și continuă ciclul sărăciei în generațiile viitoare. Primirea unei bune educații este colac de salvare prin care mulți tineri se pot scoate din sărăcie. Confruntarea cu dilema abandonului școlar va necesita angajament și investiții în educația timpurie de înaltă calitate, atenție la învățarea socială și emoțională, monitorizarea continuă a prezenței elevilor și a progresului școlar, instruire intensivă pentru cei care rămân în urmă, utilizarea alternativelor la școală, promovarea a unui climat școlar pozitiv și a angajamentului cu părinții, familiile și comunitățile. Viitorul țării noastre depinde de furnizarea unei educații de înaltă calitate tuturor copiilor, indiferent de rasă/etnie, statut socioeconomic, dizabilități, astfel încât aceștia să se dezvolte la potențialul lor maxim.

În 2019, școala noastră a obținut finanțare pentru Proiectul Erasmus + „Fii destept! Fii prezent!” (Număr: 2019-1-RO01-KA101-062242 cu durata: 1.06.2019 – 31.05.2022) desfășurat pe 3 fluxuri de mobilități:

- ✓ Flux 1: „Metode de reducere a părăsirii timpurii a școlii în societatea axată pe învățarea pe tot parcursul vieții” (10-16 noiembrie 2019 în Assen – Olanda), formator fiindu-ne Quarter Mediation
- ✓ Flux 2: „Creativitate în predare pentru o mai bună motivare a elevilor” (8-14 martie 2020, tot în Assen – Olanda) cu același formator
- ✓ Flux 3: „Managementul conflictului, inteligența emoțională și prevenirea bullying-ului” (5-11 septembrie 2021, în Barcelona – Spania)

Sunt recunoscătoare ca am reușit să particip la prima mobilitate din acest proiect. Formatorii au centrat cursul pe metode de atragere a elevilor în învățare, propunându-ne o serie de activități variate, bazate în special pe joc. Ca parte a unui sistem de învățământ care pregătește elevii pentru viitor, este esențial ca aceștia să dobândească abilități care depășesc capacitatea lor de a-și memora curriculumul doar pentru promovarea examenelor. Conceptul de clasă nu se mai limitează la cei patru pereți ai unei clădiri, cu limite de spațiu, infrastructură, volum și capacitate. Învățarea are loc și în afara sălii de clasă, iar odată cu apariția abordării bazate pe joc, peisajul educației se schimbă. Astfel am avut parte de o serie de activități outdoor precum vizitele la Arhivele regiunii Drenthe, la muzeul „De Grootste Poppenhuis van

Nederland”, la Moara de vânt „De Wachter, Zuidlaren” și mai ales la Colegiul Drenthe. În plus, la final de mobilitate am participat și la „Vânătoarea de comori” din Assen.

La finalul mobilității fiecare echipă a trebuit sa prezinte un filmuleț al activităților desfășurate, al lucrurilor învățate și al produselor finale. Imaginea de mai jos este un print din videoclipul pe care echipa noastră l-a realizat.

În ceea ce privește activitatea in-door, ne-am antrenat în mai multe workshop-uri legate de „Gamification in Education”. Gamificarea înseamnă utilizarea unei provocări sau a unui joc pentru a predă sau a sprijini conceptele din clasă. Aceasta nu este o metodă complet nouă de consolidare a informațiilor, deoarece profesorii folosesc de multă vreme cântece, jocuri și activități practice pentru a face învățarea mai captivantă. Cu toate acestea, gamification a devenit recent un subiect mai popular. Aspectele jocurilor care le fac captivante și distractive pot fi combinate cu învățarea unui nou concept, declanșând dorința de a cuceri și de a absorbi toate informațiile necesare. Câștigarea jocului nu este singura motivație pentru mulți jucători, deoarece mulți sunt adesea motivați să joace același joc de mai multe ori pentru a obține un scor mai mare, pentru a câștiga o anumită insignă sau pentru a obține o recompensă mai mică.

Transformarea unei lecții de la clasă într-un joc poate declanșa același „trigger” intern pentru a cuceri și a reuși. Elevii cărora s-ar putea să nu le fi plăcut să memoreze s-ar putea găsi mai motivați să câștige o provocare sau să participe la un joc de masă care folosește aceleași informații plictisitoare prezentate anterior. Unul dintre cele mai mari beneficii ale gamificării în sala de clasă este versatilitatea sa. Profesorii pot alege dacă să facă un joc individualist din învățare pentru ca întreaga clasă să îl joace simultan sau un joc pentru grupuri mici pentru a

încuraja munca în echipă. Un joc oferă elevilor feedback instantaneu, și mai ales șansa de a participa elevilor mai retrași și astfel pot pune accent pe practică.

Lego listening, mindmapping, storytelling & storycubes au fost printre cele mai apreciate activități-joc de către elevii noștri. La întoarcerea din mobilitate, fiecare profesor a trebuit să aplice la clasă cele învățate în proiect. Informațiile despre cum au fost aplicate metodele la clasă se găsesc în jurnalul de învățare: <https://fiidesteptfiipreze.wixsite.com/jurnaldeinvatare> .

Este indispensabil ca școlile să recunoască importanța unor programe de dezvoltare a profesorilor bine structurate, care sunt în tandem cu cerințele de predare și învățare ale școlilor. Programelor de dezvoltare a profesorilor ar trebui să li se acorde importanța cuvenită, deoarece au un rol esențial în performanța și progresul elevilor. Este o datorie față de comunitatea noastră să ne asigurăm că profesorii au pregătirea și sprijinul continuu de care au nevoie pentru a pregăti elevii pentru secolul XXI.

FACTORII ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof.înv.primar Antohe Gabriela
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești*

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Odată cu trecerea timpului apar noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor:

- schimbarea viziunii educativ-informative și formative,
- egalitatea de șanse privind educația,
- suportul psihopedagogic oferit în școli.

Este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Abandonul școlar este un fenomen periculos. El determină efecte negative în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec.

În plus, pe plan social, eșecul școlar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” și conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale.

Componenta abandonului școlar

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele școlare și în cele de ordine interioară. Deoarece există diverse perspective de abordare a domeniului, în literatura de specialitate apar o varietate de termeni cu semnificații apropiate de cea a conceptului de „abandon” precum: indisciplină școlară, delincvență juvenilă, inadaptare școlară, tulburare de comportament, deviere de conduită.

Abandonul constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început. Pentru a putea analiza corect fenomenul ar trebui, întâi de toate, să analizăm factorii abandonului școlar care duc la declanșarea acestuia.

Factorii abandonului școlar

Ei sunt :

- Factorii abandonului școlar ce țin de individ – aceștia se referă la capacitatea personală a elevului de a reacționa, adică de resursele personale, de bogăția și calitatea —schemelor de adaptare— ce se referă la faptul că unii elevi au un potențial mai mare de adaptare, iar alții unul mai redus (sunt mai rigizi, mai puțin permisivi în relațiile cu ceilalți). Un rol important este reprezentat și de prezența mamei în viața copilului. Dacă

un copil a trăit într-un mediu familial în care prezența mamei era cotidiană, atunci se consideră că dezvoltarea copilului a decurs normal. În caz contrar, acesta poate prezenta anumite tulburări psihice, cum ar fi hiperemotivitate, fobii, anxietate etc. Mai pot apărea nervozitatea excesivă sau apatia, indiferența etc. Se poate ajunge chiar și la retardare mintală, mai ales dacă elevul trăiește în stare de izolare prelungită.

- Lipsa voinței, nivelul scăzut al aspirațiilor, intereselor, motivației, insuficiența dezvoltare a capacității de operare a gândirii etc., pot avea efect negativ asupra activității școlare a elevului, asupra rezultatelor muncii sale. De asemenea, starea de sănătate a elevului poate influența succesul sau eșecul școlar al acestuia.
- Mediul familial – familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Familia este un factor important și de răspundere al educației. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor. Familia oferă copilului un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea. Însă, acest sentiment depinde de anumiți factori: protecția împotriva agresiunilor venite din afară, satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea mediului de dezvoltare, sentimentul de a fi acceptat ca membru al familiei, de a fi iubit, de a i se accepta caracteristicile individuale, de a dobândi o experiență personală și de a se afirma la maturitate. Familia reprezintă cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. După P. Osterrieth (1973), sentimentul de siguranță, singurul care îi permite copilului să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea, depinde de următoarele condiții:
 - protecția împotriva agresiunilor venite din afară,
 - satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea cadrului de rezolvare,
- Lipsa interesului pentru activitățile școlare ale copilului sau, din contră, preocuparea exagerată pot duce la nereușita școlară a copilului. Un rol foarte important în dezvoltarea copilului îl reprezintă tipul de familie din care acesta provine:
 - familiile cu mulți copii nu-și pot permite să-i trimită la școală datorită lipsei resurselor materiale: copiii sunt puși să muncească, reprezentând o sursă de venit, mai ales în mediul rural unde copii sunt puși la muncile agricole;

- familii monoparentale care nu pot acorda atenția cuvenită creșterii copilului, mai ales că numărul femeilor care muncesc este în creștere;
 - familii ai căror părinți au emigrat. Statisticile arată că din ce în ce mai multe persoane optează pentru a pleca în străinătate, mai ales din mediul rural, datorită nivelului de trai foarte scăzut;
 - familii dezorganizate a căror părinți sunt alcoolici, victime ale violenței domestice, dependenți de substanțe stupefiante etc.
- De asemenea, dezinteresul manifestat de părinți în ceea ce privește educația, dar și nivelul scăzut de instruire al acestora sau concepțiile despre aceasta, au un impact negativ asupra școlarizării elevului. Acest fenomen este întâlnit cu precădere în mediul rural.
- Mediul școlar – mediul școlar are un important impact educațional. Acesta îndeplinește o serie de roluri de socializare, integrare, control social, profesionalizare etc. și totodată este puternic influențat de ansamblul vieții sociale, începând cu valorizarea și prestigiul social al școlii, și terminând, poate, cu resursele disponibile

Relația dintre abandonul școlar și mediul de proveniență

Analiza complexă a acestui fenomen a demonstrat că există mai multe motive prin care mediul școlar contribuie la abandonul școlar:

- cunoașterea insuficientă elevilor, datorită numărului mare dintr-o clasă sau datorită dezinteresului manifestat de către profesori;
- nerespectarea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor; profesorii prin pregătirea lor la nivel psiho-pedagogic trebuie să cunoască personalitatea elevului pentru a adapta metodele de predare-învățare la fiecare elev în parte;
- lipsa de preocupare a unor cadre didactice pentru stimularea interesului față de învățatură; în special în mediul rural, profesorii nu își manifestă interesul pentru procesul învățării datorită faptului că salariile nu sunt pe măsura așteptărilor; majoritatea cadrelor didactice din mediul rural sunt suplinitori.

În ceea ce privește tipul de relație între abandonul școlar și mediul de proveniență, rural/urban, se consemnează o rată mai mare a abandonului școlar în mediul rural, ceea ce se explică prin: distanța mare domiciliu-școală, dublată de condiții inadecvate de transport (navetă) lipsa de flexibilitate a orarelor și structurii anului școlar, care nu țin cont de calendarul lucrărilor agricole, precum și lipsa de opțiuni educative în cadrul școlii.

Studiile demonstrează că copii care trăiesc în familii sărace au șanse mai mici de a-și însuși o educație școlară completă. Statutul economic corelat cu abandonul școlar este evaluat prin variabilele precum: gradul de instruire și educația părinților; profesia tatălui; venitul familiei și nivelul de viață al acestuia, anumite familii nu au resursele financiare necesare pentru a plăti rechizitele școlare, taxele, transportul la școală, uniforma etc., alte familii își pot permite să plătească școlarizarea copilului, dar aceasta presupune o reducere drastică a resurselor familiale, mai ales în situația în care elevul avea înaintea responsabilități productive alături de părinții săi.

Bibliografie:

- Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar – studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
- Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

DECREASING THE SCHOOL DROPOUT RATE THROUGH DRAMATISATION

Balosache Dumitra Daniela

Profesor de limba engleză

Liceul cu Program Sportiv „Petrache

Trișcu”

Craiova, Dolj

“All children start their school careers with sparkling imaginations, fertile minds, and a willingness to take risks with what they think.” – Ken Robinson

Abstract

Active-participative reading methods facilitate the development of reading skills, especially at the level of the inferential and evaluative reading stages. Role-plays, fictional trials, content transfer, intertextuality, cross-disciplinarity are among the methods that develop students' creativity and pleasure for reading.

Key words: fluency, short stories, learning autonomy, reading strategies, communicative competence.

School dropout rate can be decreased through engaging students in various school projects that make learning attractive for them. Therefore, we implemented the project New Educational Horizon: Teaching Social Skills through Dramatisation. Active reading and dramatisation have proved to be effective in teaching English and the results of our project are hereby presented. Reading skills is a key component in achieving communicative competence. Reading has multiple didactic values such as shaping various intellectual processes, especially critical thinking, analysis and comparison as well as enhancing creativity and imagination. Having a powerful informative value, reading is a quintessential resource for enriching both students' active and passive vocabulary while providing basic proficiency in the standard communicative register. Moreover, developing this skill, readers can explore refined language patterns at the level of various language registers which leads to the ultimate development stage: setting the premises for discovering one's individual creative writing style.

Considered an eccentric, Oscar Wilde was the leader of the aesthetic movement that advocated art for art's sake. However, the principles of aestheticism are less visible in his short stories, that actually focus on moral and social themes. *The Happy Prince*, *The Selfish Giant*, *The Star Child*, *The Remarkable Rocket*, *The Fisherman and His Soul*, *The Nightingale and the Rose* are among the most popular short stories for children in the entire world.

Our hypothesis is that creative comprehension reading methods will lead to significant better results in teaching reading skills as compared to the teaching process primarily organized around basic literal reading techniques. The purpose of this study is to ascertain the qualitative improvement of the teaching of reading skills through active-participative strategies.

The research was conducted targeting two groups of students. It involved the use of a control group (Group A) and a treatment group (Group B). Both groups consisted of 30 students being diagnosed as intermediate (level of proficiency). For both groups, English was the second foreign language they studied. The two groups were taught according to the same syllabus. Both intensive and extensive reading techniques were applied.

Intensive reading is a slow process through which every unknown word, grammar structure and stylistic device is explained. It also involves translation of the read passage. Intensive reading is used to practise specific reading strategies or skills. Brown (1989) explains that intensive reading "calls attention to grammatical forms, discourse markers, and other surface structure details for the purpose of understanding literal meaning, implications,

rhetorical relationships, and the like.”¹ Extensive reading involves reading of large quantities of material, directly and fluently. It may include reading simply for pleasure or reading technical, scientific or academic material. Extensive reading aims at understanding the essence of the story while details are rather insignificant.

Throughout the teaching–learning process of the control group a traditional strategy was used. Lessons were organized having the teacher in the centre as an absolute and indispensable source of information. Students were viewed as the simple receivers of the educational messages. The reading methods that were used here were: chain reading, sequential reading, skimming, scanning, summarising and synthesising.

The treatment group was conducted following a modern teaching strategy. The methods were: clustering for pre-reading activities, role-play for *The Happy Prince*, the fictional trial of the fisherman from the story *The Fisherman and His Soul*, retelling the story *The Nightingale and the Rose* which became a song written by the students, rewriting narration and transforming it into drama. My students wrote a monologue for the rocket from *The Remarkable Rocket*. The evaluation was done through reading logs in which students commented upon characters, action, theme and described their feelings and expectations throughout the reading. At the end of the teaching session an evaluation test was administered to both groups of students. The objective and subjective items quantified the level of reading comprehension. The test scores of the treatment group were higher than those of the control group. The results of the control group led us to the following observations: there were 2 students who got 3 points, 3 students who got 4 points, 11 students who got 6 points. There was only one student who got 9 points and no students to get 10 points. The majority of students in the control group got 6 points. The test scores of the treatment group differ from those of the control group. The diagram shows that the majority of students got 8 points.

The findings indicated that the active-participative methods and content transferring methods are more effective than traditional teaching methods. The theoretician Frank Serafini coins the term “windows”² for various methods and techniques used to assess reading skills. “When looking through a window, we often find a bit of reflection of ourselves bouncing back. It is the same with these assessment windows. As we generate information about our students,

¹ D. Brown, *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*, Upper Saddle River, Prentice Hall Regents, 1994, p.74.

² Frank Serafini, *Classroom Reading Assessments: More Efficient Ways to View and Evaluate Your Readers*, Heinemann, Portsmouth, 2010, p.21.

we also generate information about our teaching and ourselves. For example, when we review the artifacts collected in our students' portfolios (treasuries), we can reflect on what we have taught during the year, what received the most attention, and possibly what was missing.”³ Thus, analyzing the results of the final evaluation we also assessed the effectiveness of our teaching repertoire and the conclusions were similar on both levels. Unlike students in the control group, treatment group students show a great degree of reading fluency, learning autonomy and accuracy while engaging in conversations on a large gamut of topics. Our hypothesis was verified by actual observation, providing us with a strong argument for teaching through an extensive use of creative reading comprehension strategies.

Selected Bibliography

Berardo, S.A. "The Use of Authentic Materials in the Teaching of Reading", in *The Matrix*, 6,(2), 2006, pp. 61-66.

Boyd, William. *Bamboo*. Bloomsbury Publishing, London, 2005.

Brown, Douglas. *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*. Upper Saddle River, Prentice Hall Regents, 1994.

Harmer, J. *The Practice of the English Language Teaching*. 2001, Longman, Essex.

Nuttall, Christine. *Teaching Reading Skills in a Foreign Language*. Heinemann Educational Books, London, 1982.

Sammells, Neil. *Wilde Style: The Plays and Prose of Oscar Wilde*. Longman, London, 2000.

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

Prof. Bitere Daniela

Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru

³ Idem, p.22.

absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

** Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.*

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației.

Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

* *Cultura de origine a elevilor* – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă *atitudinea familiei în raport cu școala*. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

* *Climatul familial* are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

* *Factori de natură socială și economică* cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

* *Factorii de natură educațională:* insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

* *Anturajul* de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor curențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată. Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale –
aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar.

Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, *Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire*, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

-Clerget, Stephane, Criza adolescenței, Editura Trei, București, 2008.

-Moisin Anton, *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

-Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară*, 2009.

METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof.înv.primar Boșcor Mihaela-Violeta

Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești

Abandonul școlar este o realitate din ce în ce mai izbitoare, o problemă gravă care pare să se accentueze din cauza problemelor economice. Abandonul școlar nu este o problemă numai a școlii ci una națională. Cercetarea desfășurată la nivel european scoate în evidență faptul că fenomenul de părăsire timpurie a școlii implică un număr tot mai mare de elevi. Această situație subliniază faptul că două drepturi fundamentale ale copiilor sunt încălcate: dreptul la educație și dreptul la securitate.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv, această problemă trebuie privită prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare adecvate.

Prevenirea fenomenului de abandon școlar comportă anumite limite. Eficacitatea acțiunii preventive este subminată de limite interne sau limite externe.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

-școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care

poate fi susceptibilă față de instituțiile formale. Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

-cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

-climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

-factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

-factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

-anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor curențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- ✚ psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- ✚ socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- ✚ psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- ✚ juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

Succesul școlar al elevilor depinde de sprijinul acordat în familie, de calitatea timpului acordat studiului individual acasă, de interesul elevilor pentru carte.

Pe lângă problemele de sănătate care reprezintă o cauză importantă a abandonului școlar, o altă cauză este întârzierea în dezvoltarea psiho-intelectuală. În afara cazurilor mai grave care necesită cuprinderea copiilor în învățământul special, aceste întârzieri pot fi recuperate cu succes printr-o acțiune educativă sistematică. Faptul că aceste probleme nu sunt evaluate corect de către părinți și profesori și nu se iau măsuri concrete de ameliorare și sprijin pedagogic adecvat conduce adesea la rezultate școlare slabe și chiar la situații de abandon. O altă variabilă individuală care poate influența succesul școlar este rangul de frăție. Unele studii susțin ipoteza conform căreia există un factor de risc pentru dezvoltarea fizică și psiho-intelectuală a ultimilor născuți, dintr-o familie numeroasă, iar deficiențele de creștere și dezvoltare se pot repercuta asupra evoluției și rezultatelor școlare ale copiilor. Acest rang este în relație cu vârsta părinților.

De multe ori, în familiile de etnie romă numeroase și cu mulți copii, veniturile și spațiul de locuit, hrana se distribuie la un număr mare de membri, devenind astfel insuficiente.

Pe lângă problemele reale de adaptare a copiilor romi la mediul școlar ei refuză anumite sarcini de învățare. Reprezentările copiilor privind importanța educației pentru parcursul individual se construiesc atât în mediul familial cât și în mediul școlar. Astfel, atitudinea negativă față de școală a copiilor translatează problema cauzelor abandonului școlar din planul factorilor individuali către cei de tip socio-familial și educațional.

Atitudinea față de școală și motivația pentru învățare pot fi interpretate și ca manifestări ale imaginii de sine a copilului. Reprezentările despre propria persoană se formează în timp ca rezultat al unui complex de factori și experiențe trăite atât în mediul socio-familial cât și în cel școlar: reușite sau eșecuri, încurajări sau etichetări, susținere sau constrângere.

Un exemplu îl constituie cazul unor copii romi care, deși au rezultate bune la învățătură consideră că elevii români sunt mult mai bine pregătiți și că nu vor putea niciodată să intre în competiție cu aceștia.

Deși rezultatele școlare ale elevilor reprezintă expresia impactului diferitelor categorii de factori unii profesori asociază rezultatele școlare slabe ale elevilor cu nivelul redus al dezvoltării psiho-intelectuale a acestora și sunt invocate ca fiind principala cauză a abandonului școlar.

Un alt aspect urmărit este relația dintre abandonul școlar sau neșcolarizare și comportamentul deviant. Formele de acea devianță comportamentală sunt diverse de la atitudini de indisciplină în grup la comportamente grave de delincvență (furt, vagabondaj, prostituție etc.). De cele mai multe ori acest comportament deviant este consecința neintegrării tinerilor în organizația școlară și are o cauzalitate multiplă.

În concluzie abandonul școlar și diversele situații de neșcolarizare apar în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban și de aceea consider că ar trebui să se ia diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii romi cu toate că, la drept vorbind după ora douăsprezece ei sunt foarte obosiți și atunci ar trebui solicitați la diverse activități practice la care se pricep de minune sau la cele artistice.

Bibliografie:

- Salade, D., (1995), Educație și personalitate, Cluj - Napoca, Casa cărții de Știință
- Albert-Lorincz, E., Carcea, I.M., (1998), Prevenirea dezadaptării școlare, Iași, Ed. Cermi

COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Botezatu Alexandrina

Prof. Roșca Andreea-Maria

CSEI "Sf. Vasile" Craiova

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea elevului la activitatea de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii interni (psihologici) și/sau externi (socioeconomici, socioculturali) ai copilului.

Copilul are nevoie de suport emoțional susținut, de siguranță și de apartenență la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să depună un efort semnificativ în ceea ce privește activitățile școlare. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta, la un moment dat, tendința de a abandona școala. Plecarea părintelui/părinților la muncă în străinătate este un stresor semnificativ ce poate avea un impact negativ asupra echilibrului emoțional al copilului determinându-l în mod indirect să abandoneze școala.

Copilul care abandonează școala poate fi descris astfel:

- îi lipsește motivația școlară;
- are dificultăți de învățare;
- are o rată a absenteismului mare;
- are rezultate școlare slabe;
- are imagine de sine scăzută;
- este izolat față de colegi;
- îi lipsesc achizițiile în zona autocunoașterii;
- este incapabil să se adapteze la mediul școlar;
- are o lipsă reală a unui suport școlar;
- manifestă dezechilibru emoțional survenit în urma absenței părinților de acasă sau a lipsei unui control parental;
- cerințe educaționale speciale;
- stare de sănătate precară;

- manifestă comportamente deviante (agresivitate fizică și verbală, tendința de vagabondaj, vandalism, consum de tutun, alcool sau alte substanțe interzise);
- provine din medii sociale sărace;
- nefrecventarea gradiniței;
- lipsa unui model educațional din familie.

Pentru fiecare copil, părintele sau persoana în grija căruia se află copilul sunt primii „profesori”. Adulții care îngrijesc copilul trebuie să știe că prin implicarea în educația și formarea copilului pun bazele de care acesta are nevoie pentru a se dezvolta și a-și construi un viitor de succes. Familia poate contribui la reducerea ratei de abandon școlar prin:

- asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțămintei, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- asigurarea unei echilibrului emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
- crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
- schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- control parental direct și activ în viața copiilor;
- limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- control asupra activității copiilor în timpul liber;
- acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;
- prezența părintelui/părinților în viața copilului.

Școala are rolul de a identifica acei elevi care, datorită unor influențe de natură economică, socială, culturală, medicală, riscă la un moment dat să abandoneze școala. Școala nu poate influența factorii de natură individuală sau familială, însă poate găsi soluții care să ofere șanse egale tuturor copiilor.

Dintre factorii principali care ar putea duce la diminuarea sau reducerea abandonului școlar amintim:

- să evite supraîncărcarea școlară;

- să diversifice și să facă mai atractive activitățile școlare;
- să organizeze activități extrașcolare menite să atragă elevii;
- să stabilească și aplice un program de recuperare a materiei școlare pentru elevii cu astfel de probleme;
- să existe comunicare asertivă și eficientă cadru didactic-elev;
- să evite constituirea unei elite, ceilalți fiind marginalizați;
- oferta școlară să fie compatibilă cu trebuințele, interesele și aspirațiile elevilor;
- exigențele școlare să fie rezonabile;
- sistemul de evaluare să nu fie unul subiectiv, ci unul individualizat, adaptat nivelului real al copilului, să nu devalorizeze imaginea copilului;
- să nu mai promoveze relații pedagogice bazate exclusiv pe autoritatea profesorilor;
- disciplina școlară să nu fie nici excesiv de permisivă, nici excesiv de rigidă;
- să evite practicile educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante;
- sistemul școlar să fie adecvat la cerințele sociale actuale;
- să existe o dotare materială adecvată în școală;
- programe de consiliere pentru părinți;
- colaborarea cu toate autoritățile comunității locale, inclusiv cu ONG-uri

Prin cele menționate mai sus se arată că abandonul școlar este, în fapt, culminarea unui proces pe parcursul căruia elevul, din diferite motive, se îndepărtează de școală și în cele din urmă o părăsește. Copiii trebuie monitorizați încă de la începutul școlarizării, astfel încât să se poată prevedea și preveni tendința de abandon școlar. Pentru prevenirea sau reducerea ratei abandonului școlar trebuie lucrat atât cu elevul cât și cu familia și școala.

Bibliografie

Doll, J. J., Eslami, Z., & Walters, L. (2013). Understanding Why Students Drop Out of High School, According to Their Own Reports. SAGE Open, 3

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Budihală Ramona

Prof. Psihopedagogie Specială

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Sf. Vasile"

Craiova, jud. Dolj

Parcursul elevilor este în pericol de fragmentare, într-o multitudine de moduri, ceea ce conduce la rezultate nesatisfăcătoare și chiar la abandon școlar. Tranziția între cicluri și tipuri de școli poate reprezenta un moment în care se manifestă problemele, dar poate evidenția și simptomele altor chestiuni. În cazul multor tineri chiar și accesul la educație reprezintă o problemă.

Unul din zece tineri europeni termină o formă de învățământ sau formare fără să dețină competențele și calificările considerate actualmente necesare pentru tranziția cu succes către piața muncii și participarea activă la societatea contemporană, riscând astfel să ajungă șomeri, să fie excluși social și devină săraci.

Există multe motive pentru care unii tineri renunță prematur la educație și formare: probleme personale sau familiale, dificultăți de învățare sau o situație socio-economică fragilă. Cu toate acestea, caracteristicile sistemelor de învățământ și climatul școlar sunt alți factori care contribuie la implicarea sau neimplicarea elevilor. Parcursurile traversează diverse moduri de a învăța și a fi, iar dacă acestea sunt flexibile, iar părinții și elevii sunt capabili să ia decizii documentate, putem vorbi de o experiență pozitivă pentru elevi.

Se impune o „abordare holistică”, în cadrul căreia întreaga comunitate școlară (conducerea școlii, cadre didactice, elevi, familiile acestora) participă la un efort colectiv și coerent, în strânsă colaborare cu partenerii externi și întreaga comunitate.

Existența copiilor cu CES a pus în fața învățământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activității, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învățare, modalități de diferențiere a activității și/sau a conținuturilor învățării, etc până la complexa problemă a segregării sau/și integrării acestor copii în învățământul de masă.

Bibliografie:

Cucoș Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom

<https://www.schooleducationgateway.eu/>

PARTENERIATUL ȘCOALĂ-FAMILIE-COMUNITATE

Ciucu Irina Alina,
C.S.E.I. Sf. Vasile, Craiova

Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate pot ajuta profesorii în munca lor. Perfecționarea abilităților școlare ale elevilor, îmbunătățirea programelor de studiu și climatului școlar, îmbunătățirea abilităților educaționale ale părinților, dezvoltarea abilităților de lideri ale părinților, conectarea familiilor cu membrii școlii și ai comunității, stimularea serviciului comunității în folosul școlilor, oferirea unor servicii și suport familiilor și crearea un mediu mai sigur în școli – sunt exemple grăitoare pentru susținerea ideii de într-ajutorare reciprocă.

Principalii parteneri ai școlii sunt:

- părinții și susținătorii legali ai elevilor;
- autoritățile locale;
- organizații guvernamentale cu caracter central sau local;
- agenții economici locali;
- sindicatele;
- organizații nonguvernamentale.

Parteneriatul școală – familie – comunitate este dat de relațiile de colaborare între personalul școlii și familii, membrii comunității, organizații (companii, biserica, biblioteci, servicii sociale) pentru a implementa programe și activități care să îi ajute pe elevi să reușească. (Țibu S., Goia D.)

1) „Prezența părinților poate transforma cultura școlii.” (S .L. Lightfoot)

Obiectivele educaționale realizabile în familie pentru etapa școlarității sunt:

- asumarea de către părinți a rolului de colaborator activ al școlii;
- cunoașterea cerințelor specifice școlii;
- creșterea condițiilor necesare activității de învățare continuă;
- asigurarea unității de cerințe, în procesul de formare și consolidare a comportamentelor specifice, prin instrucție și educație de tip școlar;
- crearea condițiilor necesare extinderii capacității de cunoaștere prin mijloace adiacente: cărți, reviste, expoziții, teatru, radio-tv., site-uri educaționale, excursii, etc;

- consolidarea deprinderilor moral-civice, a conduitei civilizate, în relațiile cu mediul social;
- crearea condițiilor necesare dezvoltării aptitudinilor artistice și sportive. (Vrășmaș E. A.)

În ceea ce privește relația dintre familie și părinți cele mai frecvente forme de organizare a acestei relații sunt :

- Ședințele cu părinții;
- Discuții individuale între cadrele didactice și părinți;
- Organizarea unor întâlniri cu părinții;
- Implicarea părinților în manifestări culturale ale școlii și activități recreative;
- Voluntariat;
- Asociațiile de părinți;

2) Școala și autoritățile locale au diverse modalități de colaborare

- realizarea de demersuri pentru participarea copiilor la învățământul obligatoriu;
- dezvoltarea unor programe de educație pentru părinții tineri;
- organizarea și dezvoltarea unor posibilități adecvate de petrecere a timpului liber și odihnă. (Beznea N.)

3) Școala și unitățile sanitare

Școlile pot desfășura parteneriate împreună cu acestea în vederea asigurării sănătății mentale și fizice a copiilor și familiilor acestora. Cel mai important rol educativ îl au medicii de familie, asistenți comunitari din cadrul mediului rural și cabinetele medicale școlare. Temele care pot fi abordate în programele educative pot fi multiple:

- igiena personală, a locuinței, a spațiului școlii;
- acordarea de prim ajutor în cazuri de urgență;
- educația pentru practicarea sporturilor;
- educație pentru consum alimentar sănătos;
- educație pentru o viață sexuală sănătoasă.

4) Școala și biserica

Școala și biserica au colaborat încă din cele mai vechi timpuri. Biserica a avut un rol important în constituirea instituțiilor destinate învățământului dar și în promovarea educației de tip moral-religios. Cele mai populare manifestări ale parteneriatului le întâlnim în:

- implicare în ajutorarea familiilor nevoiaș;

- organizarea de excursii, pelerinaje la mănăstiri;
- organizarea de manifestări culturale artistice comune cu ocazia marilor sărbători creștine: Crăciun, Paști, Hramul satului și al Bisericii, Floriile;

5) Școala și agenții economici pot colabora prin:

- furnizarea unor servicii de informare, orientare și consiliere pentru cariera elevilor;
- asigurarea de spații și dotări necesare efectuării practicii în cadrul unităților economice;
- angajarea absolvenților;

6) Școala și organizațiile nonguvernamentale

Parteneriatul dintre școală și organizațiile nonguvernamentale se poate face atât public cât și privat în oferirea de servicii sociale atât copiilor cât și familiilor acestora, comunității în ansamblu:

- sponsorizări prin asociații;
- centre after-school;
- Școală după Școală (Grecu F., Iliescu A.)

7) Școala și poliția

În comunitate, poliția reprezintă o instituție de referință pentru locuitorii săi. Rolurile poliției în domeniul educațional pot fi împărțite în două mari categorii: preventive și de intervenție în situații speciale. Domeniile în care întâlnim parteneriatul școală-poliție sunt următoarele:

- asigurarea integrității personale a elevilor, cadrelor didactice, a locuitorilor comunități;
- prevenirea delincvenței juvenile;
- violența în familie, stradală, în cadrul școlii;
- educația rutieră; promovarea unui comportament civilizat în societate.

8) Școala și alte instituții de învățământ (din țară și din străinătate)

Parteneriatul dintre instituțiile de învățământ prezintă avantajul că cei doi parteneri au scopuri comune, obiective similare. Școlile pot încheia parteneriate pentru a desfășura activități ca:

- schimb de experiență, de bune practici;
- activități de formare;
- simpozioane, conferințe, mese rotunde;

ROLUL FAMILIEI ÎN COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘCOLAR

Prof. Dăbuleanu Carmen

Prof. Tufiș Livia-Roxana

CSEI ”Sf. Vasile” Craiova

Absenteismul poate fi o formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme). Poate semnala și reducerea atașamentului și a integrării, identificare scăzută cu obiectivele și aspirațiile grupului de elevi. Absenteismul este folosit de elevi ca o formă de agresiune pasivă împotriva școlii, fără a le mai fi frică de posibilele pedepse ce ar surveni atât din partea conducerii instituției, cât și a părinților.

Absenteismul este primul factor asociat în mod direct cu abandonul școlar. Este prezent mai frecvent în mediul urban, în cadrul familiilor sărace. În general, cei care ajung să abandoneze școala sunt elevii care învață la școli profesionale.

Studiile de specialitate indică următoarele tipuri de absenteism:

- absenteism selectiv (fuga de la școală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline);
- absenteism generalizat (fuga de la școală este frecventă și generalizată, prefigurează abandonul școlar);
- căutarea singurătății (reacție la tensiunea puternică intra- sau interpersonală);
- dorința de a fi cu partenerul (la adolescenți);
- dorința de apartenență la grup („ritualuri de inițiere”);
- atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem;

Semnificațiile psihosociale ale fugii de la școală sunt funcția de separare sau de individualizare, mai ales la adolescenți. Pentru a putea lua măsurile optime de prevenire a absenteismului, care este de altfel primul pas spre abandonul școlar este necesară cunoașterea **cauzelor** care pot genera în rândul elevilor acest fenomen:

1. Cauze care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități

sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților);

2. Cauze care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate;
3. Cauze care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului), evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale foarte importantă este și variabila vârstă.

Familia poate contribui la reducerea ratei de abandon școlar prin:

- asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțămintei, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- asigurarea unei echilibrului emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
- crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
- schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- control parental direct și activ în viața copiilor;
- limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- control asupra activității copiilor în timpul liber;
- acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;
- prezența părintelui/părinților în viața copilului;

Efectele absenteismului sunt de natură complexă, conducând pe lângă pierderi din sistemul de cunoștințe, la tentații de comportamente delictive, conflicte cu părinții și chiar grupul de prieteni, insuccese repetate sau eșecuri școlare până la abandonul școlar, ca ultimă instanță a absenteismului. Însă efectul pe termen lung este inadaparea socio-profesională generată de

insuficienta pregătire, sau nefinalizarea studiilor, cu repercusiuni asupra imaginii de sine și implicit a stimei de sine, care într-un final pot fi generatoare de boli psihice, deci de randament social scăzut.

Absenteismul poate deveni la rândul lui cauză a unor efecte negative atât pentru persoana în cauză (pe termen scurt, mediu și lung), cât și pentru mediul copilului care recurge la acest comportament. Familia poate fi grav afectată de decizia copilului de a absenta (cu referire specifică la absenteismul voluntar, fără știrea părinților), deteriorându-se relațiile cu copilul în primul rând, apoi apărând tensiuni între părinți, iar ca efect final poate determina chiar dezorganizarea familiei. Lacunara pregătire, și insuficienta dezvoltare a abilităților poate modifica nivelul de aspirații, limitând o viitoare dezvoltare plină și completă a tânărului. Toate acestea vor afecta pe termen lung integrarea socio-profesională a tânărului și mai târziu a adultului.

Cauza principală generatoare de absenteism, este în sine considerată o caracteristică a adolescenței. Aceasta este incapacitatea adolescentului de a anticipa consecințele faptelor sale. O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege bine rolul școlii, acela de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație, iar școala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

Bibliografie:

1. Băran-Pescaru, Adina, 2004, *Familia azi. O perspectivă sociopedagogică*, Editura Aramis, București;
2. Van Pelt, Nancy, 2002, *Secretele părintelui deplin*, Editura Viață și Sănătate, București.

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MĂSURI DE PREVENIRE

*Prof.înv.primar David Alina-Sonia
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești*

Abandonul școlar este ultima faza a insuccesului școlar, acestui termen nefiindu-i necesară o definiție complexă. Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățătură a unor elevi. Aceștia nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor

programelor. Din această cauză, ei nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia.

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

- **cauze psihoindividuale** (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;

- **cauze pedagogice**

- relația profesor-elev,
- relațiile dintre elevi,
- ritmul muncii școlare,
- atitudinea elevilor față de învățătuă și muncă,
- lipsa de motivație a învățaturii,
- orientarea școlară și profesională defectuoasă,
- atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățătură și față de muncă etc.

- **cauze socio-familiale**

- climatul cultural-educativ,
- familii dezorganizate,
- dezinteresul părinților,
- conflicte familiale,
- atitudinea familiei față de școală,
- comportamentul prea liberal al părinților,
- cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Referindu-ne la cauzele pedagogice, în situația școlii noastre, le putem elimina

- pe cele care se referă la competența cadrelor didactice și
- pe cele referitoare la atmosfera din școală. Aceasta este favorabilă procesului de învățământ și dezvoltării armonioase a personalității elevilor, în concordanță cu nevoile și cu posibilitățile fiecăruia.

Personal, consider că vina aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățătură și muncă este urmarea lipsei motivație. Aceasta este cauzată de problemele familiei care nu întrezăresc o rezolvare:

- lipsa unui loc de muncă,
- lipsa banilor,
- conflictele generate de acestea,

-atitudinea familiei față de școala etc.

Măsuri de prevenire a abandonului școlar

-psihopedagogice și psihosociologice

(urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive);

-socio-profesionale – ele decurg din măsurile psihopedagogice și psihosociale, urmărind prevenirea riscurilor de abandon;

-juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului

de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propagandă juridică, în general.

Comunitățile școlare analizate din perspectiva absenteismului și abandonului școlar propun o serie de demersuri/acțiuni pe care le-au aplicat și au dat roade sau consideră că ar putea fi utile în lupta împotriva acestor două fenomene din educație:

-activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;

-informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar;

-discuții purtate, atât cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar;

-înștiințări privind absențele înregistrate transmise către părinți, la fiecare sfârșit de semestru școlar;

-organizarea semestrială a lectoratelor cu părinții cu implicarea

-mediatorului școlar,

-a psihologului școlii,

-a preotului,

-a polițiștilor,

-a reprezentanților autorităților locale;

-activități pentru îmbunătățirea modului de relaționare și a comunicării părinți – copii

-ex: cu privire la consecințele în plan emoțional ale violenței asupra copiilor;

-activități cu părinții, la nivelul școlii, sau în cadrul orelor de dirigiență

-ex: cu tema „De ce chiulesc de la școală?”;-

-activități de sprijinirea copiilor pentru a face față dificultăților școlare;

-menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;

-metode de predare – învățare atractive;

- promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul. De asemenea, se urmărește evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei;
- comunicarea eficientă
- să folosească ascultarea activă,
- să evite etichetarea elevilor,
- să critice constructiv,
- să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor;
- notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs.

În concluzie comunitățile școlare analizate concluzionează următoarele:

1. Absenteismul și abandonul școlar sunt fenomene cu cauze multiple, dar cele mai multe cauze sunt legate de problemele familiilor.
2. Datorită abandonului școlar tinerii și adulții de astăzi sunt obligați să muncească la negru sau „cu ziua”, fără a se putea angaja cu carte de muncă pe termen lung. Astfel se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii și modelul părinților fără educație și fără perspectivă.
3. Eforturile școlii și ale asistentului social din comunitate sunt zadarnice fără colaborarea familiei.
4. O primă condiție a prevenirii absenteismului școlar este aceea a sesizării din timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de foarte bună colaborare între cadrele didactice de la clasă (consiliul clasei) și părinții elevilor.
5. În tot acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, cei trei poli de acțiune ȘCOALA – FAMILIA – COMUNITATEA trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Prof. Florica Petrovan, CSEI

Bibliografie

1. Wikipedia
2. <https://acced.isjtulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf>

DEZVOLTAREA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE ȘI EFECTELE LUI ASUPRA ELEVULUI

*Prof. Criveanu Anda-Lorena
C.S.E.I. „Sf. Vasile” Craiova*

Una dintre cele mai importante condiții ale creșterii eficienței activității educative desfășurate cu elevii o constituie asigurarea unei depline unități de acțiune a tuturor factorilor educativi: școală, familie, comunitate. Dacă este adevărat că școala este factorul de care depinde în mod covârșitor devenirea personalității umane, tot atât de adevărat este că educația coerentă nu poate face abstracție de rosturile familiei în această comuniune.

Școala și familia sunt două instituții care au nevoie una de alta. Școala și familia trebuie să găsească fâgașul colaborării autentice bazată pe încredere și respect reciproc, pe iubirea față de copil, să facă loc unei relații deschise, permeabile, favorizante schimbului și comunicării de idei. Părinților le revine rolul esențial în creșterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existența materială, cât și un climat familial, afectiv și moral. Sunt situații în care familia consideră că este suficient să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor primare (hrană, îmbrăcăminte, locuință, cheltuieli zilnice etc.), ignorând importanța unei comunicări afective, nestimulând dezvoltarea sentimentului de apartenență. Acasă trebuie să creeze un mediu de încredere, echilibrat, în care copilul să se manifeste neîngrădit iar în relația cu școala pot colabora cu alți membrii ai comunității școlare pentru a crea un climat care sprijină învățarea, atât în școală cât și în afara ei.

Este necesar ca părinții să își schimbe optica pe care o au asupra întâlnirilor din mediul școlar, acestea putând deveni un sprijin real în îmbunătățirea relației dintre părinte și copil, părinte și cadru didactic. Cercetările arată că „în programele în care părinții sunt implicați elevii au performanțe mai mari la școală decât aceleași programe, dar în care părinții nu sunt implicați”¹ (Henderson și Nancy, 1995). Gradul de implicare al părinților în viața școlară a copiilor lor influențează și rezultatele acestora, în sens pozitiv: cu cât părinții colaborează mai bine cu școala, cu atât notele copiilor sunt mai mari. Educația nu este un proces de care este responsabilă în mod exclusiv școala, dar nici părinții; este un proces al cărui succes depinde de colaborarea dintre cele două părți implicate.

Reacția școlii, ca instituție de educație, formare și orientare, la mobilitatea socială și economică, trebuie să fie de adaptare a conținutului, structurii și funcțiilor sale, de creare de premise favorabile pentru elevi care să le permită integrarea socială rapidă, flexibilitatea, inițiativa și rezolvarea de probleme, diminuarea imprevizibilului.

Școala trebuie să facă tot ce-i stă în putință pentru valorizarea maximă a fiecărui individ prin mai raționala stimulare intelectuală a elevilor, a aptitudinilor, a atitudinilor și a trăsăturilor lor de personalitate. Avem în vedere că școlile de toate gradele sunt organizații responsabile pentru educația formală a copiilor și adolescenților. Școlile care duc la bun sfârșit mult mai eficient această responsabilitate se consideră pe ele însele și elevii lor ca parte a sistemului social ce include familiile și comunitățile. Când școlile, familiile și comunitățile lucrează împreună ca parteneri, beneficiarii sunt elevii.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și pregătirea părinților pentru toate problemele ce le comportă această acțiune. În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze.

Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate pot ajuta profesorii în munca lor; perfecționa abilitățile școlare ale elevilor; îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar; îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților; dezvoltă abilitățile de lideri ale părinților; conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității; stimula serviciul comunității în folosul școlilor; oferi servicii și suport familiilor și crea un mediu mai sigur în școli.

BIBLIOGRAFIE

https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/03/Parteneriat_scoala-familie_ISE.pdf

PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN RÂNDUL CATEGORIILOR DEFAVORIZATE

*Dioșteanu Mariana, prof. psihopedagog
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău*

Copilul reprezintă una dintre categoriile de populație puternic dezavantajate din societatea românească actuală, care a acumulat multe probleme și riscuri grave pe termen mediu și lung. Comparativ cu generația adultă, mai mulți copii trăiesc în condiții materiale și sociale precare.

Abandonul școlar reprezintă încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început. Din punct de vedere economic, abandonul școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului școlar astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este inefficient.

În general cei care abandonează școala nu mai sunt reprimiți ulterior în aceeași instituție educativă și nu sunt înscriși într-un program de școlarizare alternativă. Rata abandonului școlar se stabilește ca raport procentual între numărul elevilor înscriși și numărul absolvenților. Dacă până în anul 1990 în România nu s-a vorbit despre abandon școlar sau neșcolarizare, sistemul neacceptând eșecul școlar ca pe o realitate, nu același lucru s-a întâmplat după căderea sistemului comunist. Din păcate această problemă nu a constituit o prioritate după 1990. Abandonul școlar creează condițiile eșecului integrării sociale, în sensul că reduce semnificativ șansele autorealizării în domeniile de activitate legitime. Eșecul în a-și realiza o educație școlară completă se asociază cu perspectivele ocupaționale și economice limitate, detașarea de valorile societății și de instituțiile ei și cu o scădere a venitului personal de-a lungul întregii vieți.

Copiii unor părinți cu un nivel scăzut de educație și proveniți dintr-un mediu dezavantajat din punct de vedere social au o predispoziție mai ridicată decât alți tineri să părăsească educația și formarea înainte de absolvirea ciclului de învățământ secundar. Unele grupuri din societate sunt în special afectate de părăsirea timpurie a școlii, în special persoanele provenite din medii socio-economice cu venituri mai scăzute și grupuri vulnerabile, cum ar fi tinerii proveniți din

centre de asistență socială și persoanele cu handicap sau cu deficiențe mintale sau care au alte nevoi educaționale speciale. Această rată este încă și mai ridicată pentru populațiile rromice, care au tendința de a se număra printre membrii societății cei mai expuși excluziunii din punct de vedere social. Aceste grupuri au tendința de a se confrunta cu un sprijin familial mai slab, de a fi supuse unei discriminări în sistemul educațional și de a avea un acces mai limitat la oportunitățile de învățare informală și nonformală în afara școlarității obligatorii. Părăsirea timpurie a școlii este influențată de factori educativi, de situații individuale și de condiții socio-economice. Este mai curând un proces decât un eveniment izolat. Este vorba de un proces care începe adesea în cursul educației primare, cu primele eșecuri școlare și cu o distanțare crescândă față de școală. Tranzițiile între școli și între diferite niveluri de educație sunt în special dificile pentru elevii amenințați de riscul de părăsire timpurie a școlii.

De cele mai multe ori principalul motiv al abandonului școlar este sărăcia. Copiii care trăiesc în familii sărace au șanse mici de a-și însuși o educație școlară completă, deoarece datorită situației materiale precare, părinții nu pot asigura copiilor cele necesare pentru școală (caiete, cărți, ghiozdane, pixuri, dar și îmbrăcăminte sau hrană). Mulți dintre copii sunt victime nu doar ale sărăciei, ci și ale angajării lor în munci gospodărești, persistența modelului cultural al gospodăriei țărănești, în care copiii sunt factor activ de sprijin în familie (în special în mediul rural și în familiile de rromi).

Indiferența părinților cu privire la educația și activitatea școlară a copiilor conduce la apariția fenomenului de insucces sau abandon școlar. Neacordarea sprijinului la învățătură copiilor, de către părinți se datorează, pe de o parte, faptului că aceștia au un nivel scăzut de educație, iar, pe de altă parte, faptului că ei trebuie să muncească toată ziua pentru a asigura cele necesare familiei.

Cadrul didactic trebuie să folosească metode active cu ajutorul cărora să îi influențeze pe elevi în direcția dorită, metode care să dea rezultatele așteptate. Unii dascăli nu mai au răbdarea cuvenită, reacționează greșit, se enervează, țipă la copii și manifestă violență față de aceștia, în special față de elevii cu rezultate slabe la învățătură sau cu devieri comportamentale.

Lipsa materialelor didactice în școli reprezintă un alt risc de abandon școlar. Chiar dacă toate cadrele didactice sunt bine pregătite, lipsa materialelor didactice moderne îi împiedică să își desfășoare activitatea în condiții optime cu autoritățile școlare. În astfel de situații elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depășirii dificultăților vor căuta să-și satisfacă nevoia de valorizare personală în afara școlii, eventual prin abandon. Se întâmplă

foarte des ca aceleași măsuri educative să aibă efecte diferite, la copii diferiți. Aceasta se explică prin faptul că elevul reacționează diferit în funcție de trăsăturile personalității lui, care îi determină o anumită conduită. Pe de o parte dezinteres – elevul nu depune eforturile necesare și dovedește lipsă de răspundere față de activitatea școlară, pe de altă parte – elevul poate întâmpina dificultăți în însușirea cunoștințelor care se predau din cauza inteligenței limitate sau sub limită, calitățile memoriei și atenției slab dezvoltate.

Câteva dintre acțiunile care pot fi întreprinse pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar în școlile defavorizate pot fi: asigurarea accesului la educația de bază pentru toți copiii, tinerii și adulții, prin programe actualizate și adaptate grupurilor țintă (preșcolari, elevi din învățământul primar, analfabeți, adulți cu studii incomplete sau cu o formare inadecvată, persoane expuse la șomaj sau excludere socială; asigurarea accesului la educație a copiilor proveniți din familii dezavantajate social, prin programe alternative de tip semiinternat, pentru a mări durata zilnică a contactului copilului la un mediu activ; atragerea către învățământul preșcolar a etniei rome, a copiilor proveniți din familii dezavantajate social, categorie destul de slab reprezentată, pentru un antecedent educațional necesar începerii școlarității, perioada preșcolară fiind esențială în dezvoltarea deprinderilor de igienă personală și coordonare a atenției; promovarea de politici și programe social-educative adecvate grupurilor vulnerabile; dezvoltarea rețelei de mediatori școlari; alocarea sumelor necesare măririi fondului de învățământ, cu rețele de informare și comunicare, de carte școlară; formarea tinerilor în spiritul educației și a orientării școlare și profesionale; adecvarea ofertei de educație printr-un parteneriat susținut în condițiile asigurării cu principalii actori ai proceselor educaționale, șanselor egale privind accesul în sistemul de învățământ și calitatea actului educațional; crearea unor cursuri și traininguri pentru cadrele didactice în vederea îmbunătățirii metodelor de predare-învățare și totodată a atitudinii față de elevi; conturarea unei personalități independente și responsabile a elevului prin implicarea sa în activități educative de grup care să îi stimuleze abilitățile: sociale, emoționale și cognitive; îmbunătățirea relației de colaborare dintre părinți și școală; responsabilizarea părinților prin implicarea în activitățile școlare astfel încât dezinteresul unor părinți să fie diminuat; asigurarea de meditații gratuite la obiectele școlare de bază pentru elevii care întâmpină dificultăți majore; investiții în infrastructură și în dotarea unităților de învățământ din mediul rural.

Bibliografie:

1. Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București;
2. Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR TIMPURIU

Profesor învățământ preșcolar: Drăghiciu Florentina

Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principala instituție prin care societatea își perpetuează existența. Astfel, școala este un “factor cheie” al dezvoltării.

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ-informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Sunt multe motive care pot explica de ce unii tineri renunță prea devreme la studii: motive personale, sociale, economice, geografice, educaționale sau familiale. Aceste motive pot fi externe sau interne în raport cu procesele și experiențele școlare și, de obicei, sunt foarte specifice individului. În cazul multora, nemulțumirea rezultă dintr-o varietate de motive, cum ar fi hărțuirea, rezultatele școlare slabe, relațiile nesatisfăcătoare cu profesorii, lipsa motivației sau apartenența la „grupuri nepotrivite”, iar, în alte cazuri, tinerii abandonează școala pentru că se confruntă cu probleme personale sau de familie, cum ar fi consumul de substanțe sau lipsa unui adăpost. Cu toate acestea, o parte semnificativă a problemei poate fi atribuită lipsei de susținere și de consiliere, dezinteresului față de educație și programele școlare de nivel secundar, care, adesea, nu oferă suficiente opțiuni de cursuri variate, pedagogii alternative, oportunități de învățare experimentale sau empirice ori flexibilitate suficientă.

În literatura de specialitate sunt consemnate două perspective explicative pentru abandonul școlar :

a) concepția cu fundamentare în spațiul școlar, cunoscută drept tendință tradițională, ce impută întreaga responsabilitate a abandonului școlar chiar elevilor și operează cu sintagma de drop-out (această perspectivă induce ideea că decizia de a părăsi școala, independentă și definitivă, aparține doar individului/elevului);

b) a doua concepție îi percepe pe cei care renunță la școală ca pe niște excluși, plecând de la premisa potrivit căreia un număr crescut de elevi sunt „expulzați” din școală ca urmare a experiențelor traumatizante de eșec și de frustrare trăite deja în acest mediu școlar (este perspectiva lui push-out, în care responsabilitatea pentru abandonul școlar este plasată la nivelul instituției școlare și a comunității acesteia). Teoria excluderii face uz de variabilele conexe statutului școlar, care este determinat prin performanțele școlare ale elevilor, acestea fiind privite ca simptome și nu drept cauze directe pentru abandonul școlar. Foarte multe studii de specialitate au arătat faptul că inegalitățile economice, politice sau structura socială, cât și unele practici școlare, precum exmatricularea ori eliminarea din școală pe anumite perioade determinate de timp, au drept scop descurajarea, stigmatizarea și chiar excluderea elevilor (Rousselet J.), încurajând astfel decizia de întrerupere completă și definitivă a studiilor de educație formală.

Abandonul școlar este anunțat printr-o serie de manifestări comportamentale observabile : tendința de însingurare, ca expresie a tensiunilor intra- sau/și interpersonale ; o atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem ; absenteismul selectiv sau fuga de la ore, ce poate evolua treptat către un absenteism generalizat care prefigurează astfel abandonul școlar. Interesantă este, paralel cu izolarea treptată a individului față de școală, persistența dorinței de apartenență la o comunitate, alta decât cea școlară, ceea ce poate conduce la așa numitele ritualuri de inițiere, ce pot îmbrăca forme periculoase și ajunge la comportamente antisociale. Din cauza acestor dificultăți de comportament, elevii care abandonează școala sunt cei care se fac cel mai adesea remarcați prin sancțiunile primite în mod repetat. De reținut, din această înșiruire, că primul factor asociat în mod direct cu abandonul școlar este absenteismul. Cauza principală generatoare de absenteism este considerată în sine ca fiind o caracteristică a adolescenței. Este vorba despre incapacitatea adolescentului de a anticipa consecințele faptelor sale. Fuga de la ore este o problemă predominant emoțională, o formă de evadare fizică și psihologică dintr-o situație percepută ca traumatizantă. Ea poate fi și o formă de manifestare a devianței școlare, semnal tardiv al existenței unor probleme neidentificate sau nesoluționate. Există cazuri în care părinții încurajează încălcarea normelor și valorilor școlare, tolerând fuga

de la școală și, în general, absenteismul, vandalismul, conduitele violente, toxicomania și alte comportamente deviante. Tot nocivă se poate dovedi, pe de altă parte, supraîncărcarea programului educativ al copiilor în funcție de aspirațiile părinților, care proiectează viitorul acestora conform dorințelor lor neîmplinite.

Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Între actorii principali ai programului de natură educațională, tot atât de importanți precum părinții (dacă nu mai importanți ca ei, pentru că sunt profesioniști), sunt profesorii. Greșelile lor, de atitudine și de relaționare, competența profesională relativă, autoritatea morală discutabilă, au toate un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar la elevi. Accesul limitat la un învățământ de calitate sau la forma de studiu preferată îi poate determina pe tineri să abandoneze.

Abandonul școlar este un fenomen periculos, deoarece el determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec, cât și pe plan social, pentru că eșecul școlar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” și conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale.

"Sunt relativ multe și diverse cazuri de copii cu cerințe speciale, copii cu risc de părăsire timpurie a școlii. Cauzele sunt multiple, le cunoaștem cu toții (cei care lucrăm efectiv la catedră), însă, de multe ori, ne depășesc sau ne copleșesc ! Un dascăl ar trebui să aibă un suflet mare, uriaș, în care să încapă toate traumele, neîmplinirile, neputințele, frustrările copiilor și să aibă un munte de răbdare, dăruire și înțelepciune pentru a rezolva, măcar în parte, aceste cazuri. Atunci când reușim, dăm parcă sens și finalitate muncii noastre și ne bucurăm de zâmbetul încrezător al copilului pe care tocmai l-am salvat, de acel mulțumesc transmis, peste ani, de tânărul / adultul care a conștientizat că atunci, într-un moment de rătăcire, de șovăire și de răscruce din viața lui, cineva i-a întins o mână și i-a dat o șansă".

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Crețu, E., Probleme de adaptare școlară, Editura ALL EDUCAȚIONAL, București, 1999;
- 2.Hatoș, A., Săveanu, S., Educația și excluderea socială a adolescenților din România, Editura Universității, Oradea, 2009;
- 3.Stoica A., Evaluarea progresului școlar de la teorie la practică, Humanitas, București, 2003;

EDUCATIA INCLUZIVA,O SCHIMBARE NECESARA

*Prof.Smocot Mihaela
Gradinita nr.7,Bucuresti*

Incluziunea reprezinta o schimbare,este un process de crestere a invatarii si de participare a tuturor elevilor. Învățarea centrată pe elev este axată pe nevoile, abilități, interese și stilul de învățare al elevului. Această metodă de predare la clasă plasează elevii în planul central al experiențelor de învățare și le cere acestora să fie participanți activi și responsabili în acest proces, ajutându-i astfel să asimileze mai ușor noile cunoștințe și să își dezvolte abilitățile de înțelegere.

Integrarea trebuie tradusa prin:invatare,participare,implicare si parteneriat.Incluziunea consta in a reduce toate obstacolele in educatie pentru toti elevii.Educatia incluziva are ca punct de plecare recunoasterea diferentelor care exista intre elevi.Dezvoltarea unei astfel de apropieri in predare-invatare respecta si se realizeaza plecand de la astfel de diferente.Educatia incluziva nu concepe bariere de invatare.Ea asigura participarea tuturor celor vulnerabili la excludere si marginalizare.

Educatia incluziva presupune un proces permanent de imbunatatire a institutiei scolare,având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a sustine participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunitati.gradinitile si scolile inclusive sunt capabile sa schimbe atitudini negative fata de diferente prin faptul ca ii educa pe toti copiii impreuna si ridica baza unei societati corecte si non-discriminatorie.Intr-o institutie de invatamant incluziva trebuiesc dezvoltate diferite modalitati de predare si abordare a copiilor care sa raspunda nevoilor si particularitatilor individuale,venind astfel in beneficiul tuturor copiilor.

.Implicarea parintilor ,incurajarea acestora ca fiul/fica poate mai mult,dar trebuie indrumat si acasa sa invete,stimuleaza dezvoltarea intelectuala a copilului lor,duce la cresterea timpului acordat invatarii,fara a exagera.

Avantajele promovarii incluziunii sociale in parteneriat cu familiile copiilor:

Pentru parinti

Devin mai implicate in educatia copiilor lor;

Stabilesc prietenii si relatii de ajutor cu ceilalti parinti.

Pentru cadrele didactice:

Descopera noi tehnici de invatare pentru a veni in ajutorul copiilor cu dificultati de invatare.

Pentru comunitate:

Copiii devin participant ai comunitatii si contribuie la bunul mers al acesteia;

Ajuta la dezvoltarea solidaritatii si tolerantei comunitatii;

Avantaje financiare pe termen lung deoarece educarea copiilor in clase integrate costa mai putin decat in scoli speciale;

Previne si reduce problemele sociale ale comunitatii.

Orice strategie didactica poate fi orientata in abordarea incluziva .Pe fundalul diversitatii, fiecare copil este important si unic, indiferent de rezultatele scolare.

Pentru a raspunde nevoilor/cerintelor fiecarui copil este bine sa se adopte strategii individuale de invatare centrate pe elev.

O predare diferentiata nu presupune o scadere a standardelor ci dimpotriva inseamna sa acordam o sansa tuturor copiilor care au nevoie de atentie deosebita din partea cadrului didactic. A adapta timpul si gradul in care oferi ajutor ,copilului, reprezinta un indicator relevant pentru educatia diferentiata si incluziva.

Metodele sunt instrumente importante aflate la îndemâna profesorului, de a căror cunoștințe și utilizare depinde eficiența muncii educative. Profesorul, cunoscând varietatea metodelor, particularitățile elevilor cu care lucrează, obiectivele pe care trebuie să le atingă, trebuie să acționeze pentru a-și valorifica pe deplin personalitatea, devenind el însuși un creator a metodelor și procedeeleor didactice.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care generează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Din experiența personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învățare- evaluare diverse strategii și intervenții utile: în primul rând trebuie să țină cont de crearea unui climat afectiv-pozitiv. Stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare, încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenței și creșterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să țină cont în vederea facilitării integrării școlare a acestor copii. Este foarte important ca noi, cadrele didactice, să le încurajăm eforturile, să îi

sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență. De asemenea folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres, centrarea învățării pe activitatea practică nu sunt de neglijat când vorbim despre copii cu CES.

Impunându-se ca un nou tip de educație, flexibilă, adaptabilă la nevoile speciale și C.E.S ale tuturor educabililor în general și la cele ale celor disabili în special, educația integrată se detașează de normativitatea educației tradiționale. Acest aspect se reflectă în maniera de abordare metodologico-procedurală a educabililor. Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor flexibile, caracterizate prin diversitate.

IMPORTANTA ANALIZEI PSIHOPEdagogICE

La începutul anului școlar se desfășoară prima etapă a procesului instructiv educativ, este etapa evaluării inițiale. Fiecare cadru didactic își construiește propriul demers didactic de evaluare inițială pe baza caracteristicilor comune specifice nivelului de dezvoltare psihică și fizică a copiilor de la grupă și ținând cont de istoricul acestor copii în grădiniță, dacă există.

Probele specifice acestei evaluări sunt de nivel mediu pentru că se aplică totuși după 3 luni de vacanță, multe din conținuturile transmise și apoi însușite de copii în anul școlar anterior s-au estompat iar unele s-au sters. Nivelul mediu pentru unii dintre copii poate fi nivel minim, rezultatele obținute de ei la evaluarea inițială fiind foarte bune. Același nivel mediu poate fi nivel maximal pentru copiii cu dificultăți de învățare, rezultatele obținute de aceștia indicând cadrului didactic necesitatea efectuării unei analize psihopedagogice atente și pertinente.

După identificarea copiilor ce prezintă dificultăți de învățare, cadrul didactic poate recurge la probe noi de evaluare inițială pentru că acești copii nu pot realiza sarcinile din testele prestabilite. Ei au nevoie de probe de testare diferite, poate de un cadru diferit, de o abordare individuală sau în grupuri mici. De aceea cadrul didactic trebuie să le observe atent comportamentele în activitățile frontale și în jocurile libere desfășurate individual sau în grupuri, modul cum relatează cu ceilalți copii, interacțiunile lor cu adulții, și apoi să stabilească în funcție de frecvența constată dacă există dificultăți reale sau apar izolat și sunt comportamente specifice adaptative la mediul instituționalizat.

Dacă aceste dificultăți de învățare sunt reale, observațiile efectuate de cadrul didactic continuă pentru că rezultatele evidențiate din fișele/grilele de observație, odată analizate și interpretate cu rigurozitate științifică, îi vor permite să stabilească scopurile, obiectivele pe termen lung și scurt, să își accesibilizeze conținuturile și să își construiască optim strategiile.

Identificarea timpurie a dificultăților de învățare reprezintă primul pas și abordarea lor cu responsabilitate profesională este cel de-al doilea pas în rezolvarea lor eficientă.

La vârsta prescolară activitatea de învățare este mai întâi o activitate de adaptare la mediul educațional al grupei/grădiniței. Aici situațiile de învățare se creează mai ales prin intermediul jocului și personalitatea copilului acum începe să se infiripe. De aceea dificultățile de adaptare ale copilului la mediul grupei/grădiniței pot semnala prezenta unor dificultăți de învățare.

Există numeroase argumentări practice care afirmă că prescolarul cu dificultăți de învățare prezintă o discrepanță severă între abilitatea potențială și realizarea actuală. Totodată copilul cu dificultăți de învățare are probleme ce nu sunt legate de alte condiții sau situații generatoare de dizabilități (de pildă deficiența mentală, vizuală, auditivă) sau condiții negative în mediul de dezvoltare (acasă ori la grupă din grădiniță).

Totii copii care prezintă întârziere în dezvoltarea limbajului prezintă asociat și întârziere în dezvoltarea cognitivă, relatează dificil sau deficitar cu colegii de grupă și totodată nu prezintă abilități emoționale. Toti acești copii prezintă dificultăți de învățare.

Totii copii cu dificultăți de învățare necesită servicii de educație specială, pentru a face față cerințelor de la grupă, pentru a putea îndeplini sarcinile specifice, servicii de care colegii lor nu au nevoie.

În experiența de-a lungul anilor de exercitare a profesiei, fiecare cadru didactic descoperă la grupă copii cu dificultăți de învățare. Rolul său în depistare timpurie a dificultăților de învățare este crucial pentru evoluția ulterioară a acestora. Fiecare dificultate de învățare trebuie tratată diferențiat, fiecare copil trebuie tratat cu considerație și respectul cuvenit de către cadrul didactic.

Bibliografie:

1. Albu, A., Albu, C., „Asistența psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic”, Iași, Polirom, 2000
2. Maria Robu „Empatia în educație, necesități pedagogice moderne”, Colecția New School\DPH, 2008
3. Stefan Pop/Ciprian Frtusnic/Nadia Tarnoveanu, „Managementul clasei pentru elevii cu ADHD” Colecția New School\DPH-2008
4. Ecaterina Vrasmas/Viorica Preda „Premisele educației inclusive în grădiniță” editura Vanemonde-2010

ROLUL COLABORĂRII FAMILIE-ȘCOALĂ ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ

Prof. Enuca Eugenia, C.S.E.I. ” SF. VASILE”- Craiova

Prof. Pircă Paula, C.S.E.I. ” SF. VASILE” – Craiova

Relația școală – familie este un subiect des abordat în literatura de specialitate și supus atenției întregii societăți, mai ales pe fondul schimbărilor sociale din ultimul timp. Toți vorbim astăzi despre integrarea în Uniunea Europeană. Acest proces atrage după sine o serie de schimbări și la nivel școlar. Una dintre aceste schimbări se referă la relația școală-familie.

Motto: „Iubirea este necesară, deoarece pentru fiecare dintre noi nu este suficient faptul de a exista. Un copil poate să trăiască fericit numai atunci când știe că este iubit. Numai atunci devine complet el însuși.” Luigi Verdi

Dacă până în prezent acest parteneriat școală-familie a fost dezvoltat unilateral, fiind de multe ori considerat “responsabilitatea școlii”, acest lucru trebuie să se schimbe pe viitor. O educație de calitate se realizează atunci când, la procesul de formare a micilor școlari participă în mod armonios toți factorii educaționali. Relația de colaborare permanentă cu familia este una dintre condițiile esențiale care asigură succesul școlar.

Copilul trăiește un sentiment de mândrie atunci când părinții săi se implică în activitățile școlii sau îi sprijină în realizarea sarcinilor de învățare. În mod sigur aceste fapte au ecouri pozitive în formarea personalității copilului, în conștiința lui. Ca urmare își va respecta mai mult părinții, va învăța să aprecieze munca celorlalți, îi va fi asigurat succesul școlar. Dăruirea, tinerețea, experiența, profesionalismul, puterea, curajul, interesul, dedicarea, perseverența, implicarea, sensibilitatea sunt câteva din calitățile și în același timp valorile unui mare pedagog care, prin implicarea eficientă a părinților în dezvoltarea intelectuală a copiilor, asigură o educație de calitate.

Colaborarea eficientă școală – familie reprezintă o reușită a procesului educațional. Educația este o acțiune la care își dau concursul școala, familia, întreaga societate, iar colaborarea este absolut necesară. Școala trebuie să colaboreze cu familia :

- în domeniul învățării elevului ;

- în domeniul comportamentului ;
- în domeniul dezvoltării fizice ;
- în domeniul dezvoltării intelectuale, morale și estetice ;
- în domeniul deprinderilor și priceperilor de muncă, deprinderilor igienico – sanitare;
- în domeniul activităților libere, angajării copilului în diferite domenii de activitate în afara clasei și a școlii.

Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului, din următoarele puncte de vedere: fizic, intelectual, moral, estetic. Pe parcursul mai multor ani de muncă la catedră mi-am pus mai multe întrebări legate de relația dintre școală și familie. O întrebare a fost aceasta: „Cum am îmbunătățit eu relația școală – familie?” Această relație s-a îmbunătățit printr-un parteneriat adevărat între școală și familie. Acest parteneriat a urmărit să atingă următoarele obiective :

- realizarea unei comunicări optime între părinți și învățător ;
- înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării școală – familie ;
- creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare ;
- schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de școală ;
- cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor ;
- învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune : elevi-părinți-învățători.

Numai implicând toți factorii educaționali în formarea personalității umane vom reuși să atingem toate aceste obiective. Un parteneriat eficient școală – familie este dorința oricărui învățător. În fiecare an, am încheiat astfel de parteneriate eficiente cu părinții elevilor, bazate pe principii de comunicare și colaborare. Obiectivele propuse le-am urmărit pe tot parcursul anului, iar rezultatele pozitive nu au întârziat să apară. Dacă vom reuși să-i atragem pe părinți de partea noastră într-o colaborare eficientă, într-un parteneriat, sub deviza „Împreună vom reuși”, se vor îmbunătăți astfel relațiile ce se stabilesc între școală și familiile elevilor, iar realizarea acestui obiectiv va avea un impact pozitiv asupra formării de caractere, personalități și valori viitoare. Activitățile desfășurate în parteneriat facilitează înlăturarea barierelor de comunicare dintre participanți, clarifică unele probleme ivite la nivelul grupului de elevi, îndeamnă la autocunoaștere, la autodepășire, la găsirea acelei soluții care să conducă la realizarea obiectivelor propuse. Am aplicat părinților elevilor pe care îi îndrum o serie de

chestionare, pentru a-mi da seama de interesul pe care-l manifestă fiecare parinte pentru școală, pentru copilul său și ce așteptări au aceștia.

Analizând răspunsurile date de părinți și din discuțiile cu aceștia, am ajuns la concluzia că e nevoie de implicare și colaborare pentru o educație valorică din perspectiva afectivității, a cunoașterii, a trebuințelor, atitudinilor, valorilor și motivației. Pentru ca parteneriatul să devină eficient, am propus o serie de acțiuni comune la care să participe atât elevii, cât și părinții lor sau alți parteneri educativi din comunitate. În acest fel, activitățile au devenit benefice, finalizându-se printr-o evaluare ce a vizat atingerea obiectivelor propuse. Forme concrete de colaborare cu părinții în cadrul parteneriatului încheiat :

- a) lectorate și consultații pe teme educative ;
- b) activități extrașcolare ;
- c) lecții demonstrative pe teme educative ;
- d) colaborarea cu alți parteneri educativi ;

Implicându-i pe părinți și stabilindu-le responsabilități în acțiunea comună de educare a propriilor copii, de supraveghere și control al acestora, de participare la activitățile educative comune, am reușit să-i conving, să-i motivez, iar rezultatul a fost “aproape” de cel așteptat. La finalul anului școlar, am putut spune că am avut împliniri dar și eșecuri. Am înțeles că atât părinții, cât și noi, învățătorii, avem de învățat unii de la alții. Am înțeles că au fost și cazuri când nu am făcut suficient, împiedicându-ne în propriile noastre prejudecăți. Sunt familii care trec prin situații dramatice. Sunt copii care trăiesc adevărate drame. Să îi descoperim, să îi ajutăm. Să apelăm mai des la instituțiile statului abilitate în acest sens, să nu uităm că nepăsarea sau ignoranța noastră și a părinților pot distruge destine. Sigur, nu este ușor. Uneori familia, din diverse motive, își face în jurul ei un zid care nu este ușor de trecut. Alteori, lipsa de educație a părinților înșiși este atât de profundă, încât ai impresia că nu mai poți face nimic. Familia actuală nu mai este cea de acum 20 de ani, nici măcar cea de acum 10 ani. Să ținem seama de acest fapt, mai ales, să încercăm să ținem pasul, să nu ne lăsăm păcăliți sau intimidați, pentru că noi suntem cei care putem aduce speranța și cei care vom forma caracterele, personalitățile și valorile viitoare.

Bibliografie:

1. Allport, G. W., Structura și dezvoltarea personalității, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

2. Alb, G., Achim, V., Elevul – participant la propria formare, în *Învățământul primar*, nr. 2-4, Editura Miniped, București, 2004.
3. Athanasiu, A., Elemente de psihologie medicală, Editura Medicală, București, 1999.
4. Beznea, N., Familia și școala în relație de parteneriat educațional, în *Învățământul primar*, nr. 1-2, Editura Miniped, București, 2005

INFLUENȚA ȘI ROLUL COMUNITĂȚII LOCALE ASUPRA ELEVILOR

Prof. Înv. Preșcolar: Epure Elena Cristina

Grădinița cu Program Prolungit "Curcubeul Copilăriei" Craiova, jud. Dolj

Rezumat: *Acest articol face referire la relația dintre școală și comunitatea în care aceasta funcționează, la relațiile de interdependență dintre aceasta și reprezentanții comunității. Tema aleasă este una de actualitate deoarece un parteneriat între școală și comunitate este o necesitate. O comunitate funcțională este o comunitate în care există o colaborare între instituțiile comunității și școală, școala devenind parte integrantă a unui sistem ce promovează educația membrilor și cooperează cu diferite organizații pentru a le oferi persoanelor din acea zonă educațională, diferite servicii culturale.*

Cuvinte cheie: școală, comunitate, familie, responsabilitate, instituții, educație

Când nevoile unei comunități sunt cunoscute și pe deplin împărtășite de membrii săi, schimbarea în bine se întâmplă mult mai repede și are toate premisele să fie durabilă.

Parteneriatul școală-comunitate locală se referă la cooperarea tuturor instituțiilor și factorilor sociali interesați în susținerea unităților de învățământ și de problemele educației. Școala conduce copilul spre viață, prin viață și pentru viață. Trebuie deci, în ce privește aspectul social al scolii, să ținem seama de o realitate exterioară a copilului, care este colectivitatea cu diversele ei aspecte și exigente, cu modificările aduse de progresul științific, cu dezavantajele sale privind progresul oamenilor luați izolat. Pe de altă parte, trebuie să considerăm însă că munca educativă se exercită asupra unor ființe individuale, cu un instinct social, cu o tendință spre grupare și viața în comun. Din această cauză misiunea educației este stabilirea unei corespondențe cât mai strânse și mai inteligente posibil între copii și comunitate. Deci, principiul fundamental al oricărui program de educație și de instrucție este acela de a stabili o

dubla armonie între exigentele sociale și posibilitățile copilului, între experiența individuală și idealurile sociale

Chiar din școală trebuie să-l facem pe copil să participe la ocupațiile și preocupările societății în care va trăi. Școala are menirea de a realiza, atât prin ceea ce execută, cât și prin calitățile și capacitățile pe care le dezvoltă, o inițiere în viața reală. Oferta educațională a școlii trebuie să fie determinată, pe de o parte, de viziunea grupurilor de interes în legătură cu ținutele strategice ale dezvoltării, și, pe de altă parte, de nevoile educaționale ale comunității și de resursele pe care aceasta le pune în joc pentru satisfacerea acestor nevoi.

Cercetările desfășurate arată că atunci când școlile, familiile și comunitățile lucrează împreună ca parteneri, beneficiarii sunt elevii. Parteneriatele dintre școli, familii și comunități pot: ajuta profesorii în munca lor; perfecționa abilitățile școlare ale elevilor; îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar; îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților; dezvolta abilitățile de lideri ale părinților; conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității; stimula serviciul comunității în folosul școlilor; oferi servicii și suport familiilor; crea un mediu mai sigur în școli, reduce abandonul școlar, promovează educația.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice.

De exemplu, programul **„România crește cu tine – Educația timpurie, o investiție pentru viitor”**, derulat de UNICEF împreună cu Asociația Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională (CEDP) și Asociația Internațională Step by Step, a izbutit să atragă angajamentul autorităților locale de a include educația timpurie de calitate în strategiile de dezvoltare locală ale comunităților în care se desfășoară. Programul a avut în vedere realizarea unor analize de situație în 22 de comunități din Bacău și Brașov pentru a înțelege cât mai bine nevoile locale în ceea ce privește copilăria timpurie și pentru a se putea concepe intervenții personalizate la nivelul fiecărei comunități. Reprezentanți din domeniul educației, sănătății și protecției sociale, din fiecare comunitate, au facilitat realizarea cercetării cantitative și calitative bazate pe chestionare și interviuri de tip focus grup. Rezultatele acestor analize au fost prezentate autorităților din fiecare comunitate și discutate cu aceștia. Pe baza lor s-au stabilit obiective specifice care au fost sau urmează a fi înscrise în strategiile de dezvoltare locală și care au ca scop înființarea de noi servicii de educație și îngrijire timpurie a copiilor

antepreșcolari și preșcolari, precum și dezvoltarea unor politici care sprijină organizarea comunităților în susținerea familiei.

Astfel, la nivel comunitar, educația timpurie incluzivă și de calitate și-a făcut loc în agenda publică, iar acest lucru poate fi un pas către preluarea la nivel național a acestui model, având în vedere că rata de înscriere în învățământul antepreșcolar este de doar 6% la nivelul întregii țări. Peste 600 de educatori și profesioniști din creșe au fost formați de către Centrul Step by Step pentru a putea oferi educație incluzivă de calitate celor mici. Educatorii au format un grup de lucru prin care s-au sprijinit reciproc, mai ales în lunile în care grădinițele și creșele au fost închise din pricina pandemiei de COVID-19. Și-au împărtășit bune practici despre educația online și astfel s-a creat o întreagă colecție de resurse educaționale digitale este disponibilă pe Romania-creste-cu-tine, www.digital.educared.ro și www.stepbystep.ro.

Dincolo de eforturile pe care fiecare dintre școli trebuie să și le asume pentru sensibilizarea și atragerea partenerilor sociali. Transformarea parteneriatului educațional într-o realitate presupune adoptarea unor măsuri generale la nivelul întregului sistem de învățământ” precum: -formarea personalului din învățământ, în sensul comunicării, cooperării, parteneriatului; -motivarea resurselor umane ale școlii pentru dezvoltarea unor relații parteneriale; -diseminarea unor informații relevante pentru problema parteneriatului la nivelul unităților de învățământ;

Parteneriatul școală–comunitate este în acest moment o necesitate. Relația de parteneriat poate fi inițiată de către școală și funcționează adecvat dacă membrii comunității se implică în desfășurarea activităților școlii, iar școala vine cu oferte educaționale care să satisfacă nevoile comunității. O comunitate funcțională este cea în care la nivelul comunității desfășoară o bună colaborare între instituțiile comunitare, iar școala se consideră parte integrantă a unui sistem care promovează educația comunității și cooperează cu diversele organizații pentru a furniza persoanelor din zonă servicii educaționale, culturale, de recreere.

Oricât de multă autonomie are și va avea școala noastră, ea a fost și va fi a comunității din care face parte. Cadrele didactice și elevii, întreg personalul școlii vin dinspre comunitate, cu probleme și oportunități, la care școala va trebui să facă față, să răspundă în mod competent și corect. Parteneriatele educaționale devin o necesitate pentru funcționarea calitativă a școlii, iar actorii educaționali, elevii, părinții, profesorii, managerii trebuie să le inițieze și să le fortifice prin eforturi pe termen lung, în beneficiul fiecărui copil și a întregii școli.

Bibliografie:

- Băran, Pescaru, Adina . Parteneriat în educație Familie – școală – comunitate. București: Editura Aramis Print, 2004
- Șincan E., Alexandru Ghe., „Școala și familia”, Editura „Gheorghe – Cârțu Alexandru”, Craiova, 1993
- Bunescu Gheorghe, „Școala și valorile morale”, EDP, R:A., București, 1998
- <https://www.unicef.org/romania/ro/povești/comunități-unite-în-sprijinul-educației-timpurii-copilului>
- <https://www.qualform.snsr.ro/campanie-online/scoala-si-comunitatea-locala-parteneriat-pentru-educatie>

FAMILIA ȘI ȘCOALA, PARTENERI ÎN EDUCAȚIA COPILULUI

Cărășel Nicolița-profesor psihopedagogie specială

C.S.E.I., SF. VASILE CRAIOVA

Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia. Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, sentimente. Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral si estetic. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Școala eficientă realizează un parteneriat cu elevul, prin valorizarea si respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia și atragerea în procesul didactic și cu toate resursele educative ale societății pe care le identifică și le folosește activ. Este nevoie a se dezvolta un nou concept care să întărească schimbarea în relațiile școală-familie. Acest concept este parteneriatul educațional.

Parteneriatul educațional este forma de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. Acesta presupune o unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali.

Parteneriatul educațional se realizează între:

- instituțiile educației : familie, școală si comunitate ;
- agenții educaționali : copil, părinți, profesori, specialiști în rezolvarea unor probleme educaționale ;

- membrii ai comunității cu influență asupra creșterii, educării și dezvoltării copilului (medici, factori de decizie, reprezentanți ai bisericii, ai poliției) ;
- influențele educative exercitate la anumite momente asupra copilului ;
- programele de creștere, îngrijire și educare a copilului.

Părinții, copiii și comunitățile se influențează puternic unii pe alții. Mediul în care trăiesc părinții poate sprijini sau devia viețile lor, poate determina multe dintre valorile lor. De asemenea, părinții pot influența comunitatea și pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate. Implicarea părinților joacă un rol important în cadrul intervenției școlare. Acțiunile care implică părinții produc o schimbare în ambientul familiei și cresc aspirațiile, atât ale părinților pentru copiii lor, cât și ale copiilor înșiși. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiecte casnice), familia este cea care ar trebui să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare, asigurându-i copilului cele necesare studiului.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament : respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudine, adică „cei șapte ani de acasă”. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație. Între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, ședințe și lectorate cu părinții.

Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute. Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv și

pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viața, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Implicarea părinților în problemele școlii se referă la construirea unor relații pozitive între familie și școală. Colaborarea și cooperarea părinților cu școala sunt eficiente ambilor factori. Dacă ne referim la optimizarea comunicării între profesori și părinți, se iau în calcul:

- calitatea celor doi poli ai colaborării (profesori și părinți);
- percepțiile fiecăruia;
- atitudinile care îi caracterizează;
- caracteristicile instituției școlare;
- caracteristicile familiei;
- modul de comunicare.

Implicarea părinților în rezolvarea problemelor școlare și în sprijinirea procesului instructiv-educativ are o serie de motivații, dintre care enumerăm : părinții își cunosc copiii și doresc să îi descopere ca elevi, părinții au nevoie de informații referitoare la îndeplinirea rolului de elev de către copilul lor. Forme de colaborare a părinților cu școala:

- prezența la ședințe și lectorate ;
- asistarea elevilor în efectuarea temelor ;
- participarea la activități cultural- artistice și sportive ;
- organizarea unor expoziții, serbări, excursii ;
- organizarea unui colț verde în școală ;
- atragerea unor fonduri pentru școală ;
- susținerea bibliotecii prin donații de cărți.

O comunicare optimă învățător/ diriginte/ familie are rolul de a acționa în mod pozitiv asupra copilului și de a stopa comportamentele negative. De multe ori apar dificultăți de comunicare și de dezvoltare a relației școală- familie. De aceea trebuie cunoscuți factorii care favorizează dar și blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre ele afectează evoluția elevului, rezultatele școlare și natura comportamentului.

Factori care favorizează comunicarea:

- transmiterea informațiilor de către învățător/ diriginte într-o formă accesibilă părinților ;
- evitarea analizării critice sau blamării părintelui ;

- mediul ambiant de discuție să fie plăcut ;
- capacitatea învățătorului de a mobiliza părinții să comunice și să le asculte problemele
- evitarea subiectelor care privesc elevii problemă, se fac discuții individuale cu aceștia;
- rezolvarea problemelor copiilor, implicarea în găsirea unor soluții ;sprijinirea, încurajarea părinților pentru a schimba atitudinea negativă a elevului.

Există două teorii importante privind relația școală- familie : teoria profesionalismului și teoria schimbului. Teoria profesionalismului consideră ca un element esențial serviciul făcut altora, fără a se gândi la avantaje personale, având drept criterii competența, un cod de etică profesională. Teoria schimbului consideră acțiunea umană în funcție de un câștig personal , un salariu asigurat, o competiție restrânsă. Cooperarea cu familia poate fi un test profesional și poate fi considerată ca făcând parte din datoria profesională a profesorului deoarece : părinții sunt parteneri ai școlii , eficacitatea învățământului poate fi ameliorată prin cooperarea între școală și familie, părinții sunt responsabili legali de educația copiilor. Atât părinții, cât și cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări.

De aceea, între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare
Un parteneriat familie
școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la acest demers.

Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și îl pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să îl susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze. Școala este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății.

Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale.

Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om. Ora de dirigentie este cea în care ne putem apleca asupra acestei laturi . În această oră se urmărește valorificarea abilităților de interrelaționare, de asumare a responsabilității, de descoperire a propriilor aspirații spre formarea școlară și profesională.

Se accentuează azi ideea de a sprijini părinții și nu de a-i substitui. Se identifică tot mai clar ideea unor intervenții asupra familiei și deci, în primul rând, asupra părinților pentru a-i ajuta, forma și susține în sarcinile lor educative .

„Niciodată familia nu a fost mai solicitată și rolul său nu a fost niciodată atât de mare ca azi” – Boutin și During, 1994.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Bunesu Ghe., Alecu G. , Badea D. – Educația părinților . Strategii și programe, E.D.P., București, 1997;
2. Ecaterina Adina Vrasmas – Consilierea și educația părinților , Editura Aramis, 2002;
3. Nica I., Țopa L. – Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I , E.D.P. , București, 1974;
4. Stoian M. – Abecedarul părinților, E.D.P., București, 1972.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Înv. Furieș Maria

Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediul cu potențial delictogen ș.a.d.m., care-l pot acuza. Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar. Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor

tinerilor de la normele de conviețuire socială. Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

• **Factorii psihologici.**

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

• **Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.**

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.
- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.
- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat.

Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul școlar este abandonul școlar.

Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinsertia școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie,

pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de ucenici sau profesionale" . De fapt cei care abandonează școala profesională sau clasele de ucenici (unele clase) o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminții necesare” . E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala. Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine. Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățătură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului școlar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar-incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nicio activitate organizată de școală, nonformală sau formală. În cadrul învățământului preprimar, primar sau gimnazial cadrul didactic – educatoarea/învățătoarea/dirigintele au de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului

despre școală a copiilor preșcolari și școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță sau școală fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare.

Evaluarea pe care o poate face cadrul didactic se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil . Aceasta trebuie să identifice:

- o Cum este fiecare?

- o Ce știe fiecare?

- o Ce face fiecare?

- o Cum cooperează cu ceilalți?

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rrom, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată prin opacitatea segregacionismului. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor.

"Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților,

educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

"Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Înv. Furieș Maria

Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediul cu potențial delictogen ș.a.d.m., care-l pot acuza. Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar. Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor tinerilor de la normele de conviețuire socială. Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

• Factorii psihologici.

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

• **Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.**

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.
- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.
- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat.

Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul școlar este abandonul școlar.

Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii . Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinserția școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de ucenici sau profesionale" . De fapt cei care abandonează școala profesională sau clasele de ucenici (unele clase) o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare” . E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala. Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine. Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățatură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului școlar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar-incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nicio activitate organizată de școală, nonformală sau formală. În cadrul învățământului preprimar, primar sau gimnazial cadrul didactic – educatoarea/învățătoarea/dirigintele au de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari și școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță sau școală fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare.

Evaluarea pe care o poate face cadrul didactic se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil . Aceasta trebuie să identifice:

o Cum este fiecare?

o Ce știe fiecare?

o Ce face fiecare?

o Cum cooperează cu ceilalți?

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rrom, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebanuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată prin opacitatea segregacionismului. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor.

"Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților,

educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

"Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006

METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. Înv.Preșc. FUȘTEI DIANA
Școala Profesională Mogoșești, Iași*

Abandonul școlar este o realitate din ce în ce mai izbitoare, o problemă gravă care pare să se accentueze din cauza problemelor economice. Abandonul școlar nu este o problemă numai a școlii ci una națională. Cercetarea desfășurată la nivel european scoate în evidență faptul că fenomenul de părăsire timpurie a școlii implică un număr tot mai mare de elevi. Această situație subliniază faptul că două drepturi fundamentale ale copiilor sunt încălcate: dreptul la educație și dreptul la securitate.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv, această problemă trebuie privită prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare adecvate.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;

- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- ✚ psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- ✚ socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- ✚ psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- ✚ juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general

Activități educaționale:

- Acțiuni umanitare (iniative proprii) pentru ajutorarea copiilor care provin din familii sarace în vederea evitării absenteismului
- Oferirea de ajutoare /cadouri copiilor cu ocazia unor evenimente: (Craciun,Ziua copilului) cu sprijinul unor sponsori.
- Acțiuni realizate conform Programelor de activități recomandate de MEC și ISJ
- Asigurarea unui climat atractiv si afectiv , motivant pentru invatare si pentru stimularea elevilor de a veni“cu placere” la scoala:
- Organizarea de ore de consultatii pentru elevii in regres scolar
- Asigurarea unor relatii optime profesor-elev fara a stirbi prestigiul/autoritatea cadrelor didactice
- Implicarea tuturor elevilor in actiuni de infrumusetare a scolii
- Stimularea elevilor sa formuleze propuneri pentru oferta educationala a scolii
- Antrenarea tuturor elevilor in activitatile din Calendarul propriu de Activitati extracurriculare
- Integrarea corespunzatoare in colectivele claselor a tuturor elevilor;evitarea fenomenului de “marginalizare”

Succesul școlar al elevilor depinde de sprijinul acordat în familie, de calitatea timpului acordat studiului individual acasă, de interesul elevilor pentru carte.

În categoria particularităților individuale determinate prin succesul școlar al copilului, literatura de specialitate menționează:

1. starea de sănătate fizică;
2. caracteristici ale dezvoltării psiho-intelectuale;
3. imaginea de sine a copilului;
4. atitudinea față de cunoaștere, respectiv față de școală;
5. nivelul motivației față de învățare.

Pe lângă problemele de sănătate care reprezintă o cauză importantă a abandonului școlar, o altă cauză este întârzierea în dezvoltarea psiho-intelectuală. În afara cazurilor mai grave care necesită cuprinderea copiilor în învățământul special, aceste întârzieri pot fi recuperate cu succes printr-o acțiune educativă sistematică. Faptul că aceste probleme nu sunt evaluate corect de către părinți și profesori și nu se iau măsuri concrete de ameliorare și sprijin pedagogic adecvat conduce adesea la rezultate școlare slabe și chiar la situații de abandon. O altă variabilă individuală care poate influența succesul școlar este rangul de frăție. Unele studii susțin ipoteza conform căreia există un factor de risc pentru dezvoltarea fizică și psiho-intelectuală a ultimilor născuți, dintr-o familie numeroasă, iar deficiențele de creștere și dezvoltare se pot repercuta asupra evoluției și rezultatelor școlare ale copiilor. Acest rang este în relație cu vârsta părinților.

De multe ori, în familiile de etnie romă numeroase și cu mulți copii, veniturile și spațiul de locuit, hrana se distribuie la un număr mare de membri, devenind astfel insuficiente.

Pe lângă problemele reale de adaptare a copiilor romi la mediul școlar ei refuză anumite sarcini de învățare. Reprezentările copiilor privind importanța educației pentru parcursul individual se construiesc atât în mediul familial cât și în mediul școlar. Astfel, atitudinea negativă față de școală a copiilor translatează problema cauzelor abandonului școlar din planul factorilor individuali către cei de tip socio-familial și educațional.

Atitudinea față de școală și motivația pentru învățare pot fi interpretate și ca manifestări ale imaginii de sine a copilului. Reprezentările despre propria persoană se formează în timp ca rezultat al unui complex de factori și experiențe trăite atât în mediul socio-familial cât și în cel școlar: reușite sau eșecuri, încurajări sau etichetări, susținere sau constrângere.

Un exemplu îl constituie cazul unor copii romi care, deși au rezultate bune la învățătură consideră că elevii români sunt mult mai bine pregătiți și că nu vor putea niciodată să intre în competiție cu aceștia.

Deși rezultatele școlare ale elevilor reprezintă expresia impactului diferitelor categorii de factori unii profesori asociază rezultatele școlare slabe ale elevilor cu nivelul redus al dezvoltării psiho-intelectuale a acestora și sunt invocate ca fiind principala cauză a abandonului școlar.

Un alt aspect urmărit este relația dintre abandonul școlar sau neșcolarizare și comportamentul deviant. Formele de acea devianță comportamentală sunt diverse de la atitudini de indisciplină în grup la comportamente grave de delincvență (furt, vagabondaj, prostituție etc.). De cele mai multe ori acest comportament deviant este consecința neintegrării tinerilor în organizația școlară și are o cauzalitate multiplă.

În concluzie abandonul școlar și diversele situații de neșcolarizare apar în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban și de aceea consider că ar trebui să se ia diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii romi cu toate că, la drept vorbind după ora douăsprezece ei sunt foarte obosiți și atunci ar trebui solicitați la diverse activități practice la care se pricep de minune sau la cele artistice.

Bibliografie:

- Salade, D., (1995), Educație și personalitate, Cluj - Napoca, Casa cărții de Știință
- Albert-Lorincz, E., Carcea, I.M., (1998), Prevenirea dezadaptării școlare, Iași, Ed. Cermi

COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘCOLAR

Prof. Gavrilă Cerasela

Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr.1 Bacău

Absenteismul școlar reprezintă un tip de conduită evazionistă stabilă, permanentă a elevului (fuga de la școală) ce reflectă o atitudine lipsită de respect, interes, motivație și încredere în educația școlară și prefigurează [analfabetismul funcțional](#) și abandonul școlar. Efectele

absenteismului școlar, pe lângă pierderi din sistemul de cunoștințe, tentații de comportamente delincvente, conflicte cu părinții sau grupul de prieteni, se manifestă pe termen lung prin inadaptația socio-profesională generată de insuficienta pregătire, sau nefinalizarea studiilor, cu repercusiuni asupra imaginii de sine și implicit a stimei de sine. Absenteismul este o problemă socială caracterizată prin conduită evazionistă, cronică, care reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară.

Fuga de la ore este o problemă predominant emoțională (conduită de tip evazionist, o formă de evadare fizică și psihologică din situația percepută ca traumatizantă). Absenteismul poate fi o formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme). Poate semnala și reducerea atașamentului și a integrării, identificare scăzută cu obiectivele și aspirațiile grupului de elevi. O prioritate este mutarea accentului pe dezvoltarea personală și profesională a elevului și promovarea principiului educației permanente. Pe de altă parte, vom menține climatul favorabil inițiativei personale care să stimuleze competiția. Un punct forte îl reprezintă dezvoltarea învățământului profesional și tehnic și racordarea acestuia la piața muncii.

Studiile de specialitate indică următoarele tipuri de absenteism:

1. absenteism selectiv (fuga de la școală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline)
2. absenteism generalizat (fuga de la școală este frecventă și generalizată, prefigurează abandonul școlar)
3. căutarea singurătății (reacție la tensiunea puternică intra- sau interpersonală)
4. dorința de a fi cu partenerul (la adolescenți)
5. dorința de apartenență la grup („ritualuri de inițiere”)
6. atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem.

Semnificațiile psihosociale ale fugii de la școală sunt funcția de separare sau de individualizare, mai ales la adolescenți. În scopul prevenirii și combaterii acestui fenomen în școală se pot lua următoarele măsuri:

1. Dirigintele și profesorii clasei vor monitoriza elevii care absentează frecvent de la disciplina lor sau de la clasă;
2. Adeverințele medicale vor fi vizate de medicul școlar și vor fi înregistrate la secretariatul școlii, doar dacă nu au depășit 5 zile de la revenirea elevului la școală;

3. În cazul în care părintele solicită telefonic dirigintelui învoirea elevului, părintele va trimite dirigintelui cererea de învoire, care va fi adusă la cunoștința directorului și contrasemnata de acesta;
4. În situații speciale, care presupun părăsirea incintei școlii de către elev acesta va putea părăsi liceul cu bilet de voie semnat de diriginte și avizat de director;
5. Dirigințele care constată numărul mare de absențe ale unor elevi în urma consultării săptămânale a caietului de monitorizare al absențelor va lua legătura cu elevul pentru a identifica motivul absențelor și de asemenea cu familia sau tutorii legali ai elevilor;
6. Până în data de 5 a lunii în curs diriginții claselor vor completa fișa de monitorizare lunară a absențelor elevilor și o vor depune la secretariatul sau direcțiunea școlii;
7. Se va afișa lunar situația absențelor pe clase în sala profesorală;
8. Lunar Consiliul Profesorat și Consiliul de Administrație va fi informat asupra situației absențelor și măsurilor luate de diriginți și consiliile profesorilor claselor;
9. Diriginții vor solicita sprijinului psihologului școlar în alegerea programului, activităților de intervenție sau prevenție și aplicarea acestora la clasele de elevi cu un absenteism ridicat;
10. Aplicarea chestionarului privind absenteismul (dacă situația o impune);
11. Centralizarea răspunsurilor la chestionar și identificarea principalelor cauze care au contribuit la situația de fapt (număr mare de absențe nemotivate);
12. Schițarea unui plan de intervenție ținut pentru rezolvarea situației (identificarea de către diriginte a unor măsuri amelioratorii);
13. Cooperarea dirigintelui cu părinții; supravegherea discretă a prezenței elevului la școală, legătura permanentă cu dirigințele (reacțiile negative ale școlii și ale familiei întrețin mecanismele de apărare ale elevului, creând un cerc vicios, în care, la limită, abandonul tinde să fie văzut de elev ca unică soluție pentru „rezolvarea” problemei);
14. Dacă fuga de la școală este determinată de atitudinea unui profesor, dirigințele poate media rezolvarea situației conflictuale profesor-elev;
15. Programe de consiliere a părinților (de tip „școala părinților”).

În cazul în care situația absenteismului scapă de sub control și se profilează riscul de abandon școlar se impune întregului corp profesoral luarea următoarelor măsuri în scopul prevenirii abandonului școlar:

Pentru sprijinirea copiilor în activitatea de învățare și prevenirea eșecului școlar se impune diversificarea serviciilor educaționale prin dezvoltarea de programe locale. Din păcate, absenteismul este în creștere, mai ales la nivel liceal, iar ignorarea sau pedeapsa excesivă pot doar contribui la cronicizarea fenomenului.

Abandonul școlar, ca forma extremă de neparticipare școlară, reprezintă o problemă gravă a sistemului de educație în România. România este una din țările membre ale Uniunii Europene (UE) fruntașe în privința ratei abandonului școlar. Abandonul școlar are consecințe nefaste asupra șomajului, creșterii economice și a bunăstării societății în general. Unul din indicatorii măsurați la nivel european privind abandonul școlar este cel care surprinde rata părăsirii timpurii a școlii.

Bibliografie:

1. Crețu, E., (1999), Probleme de adaptare școlară, Editura ALL Educațional, București
2. Gheorghiu, M., (2009), O Românie de secol XIX- fruntaș în UE la abandon școlar, în Revistă de Pedagogie și Asistență Socială, FICE nr.35, Abandonul școlar-context, concepte, cauze și prevenție. Editura Universitară, București
3. Lemeni, G. Miclea, M. (2004) Consiliere și orientare – ghid de educație pentru carieră, Ed. ASCR, Cluj – Napoca

FUNCȚIILE EDUCAȚIONALE ALE FAMILIEI

*Georgescu Claudia, profesor,
Șc. „Alexandru Sever”, Moinești*

Familia este instituția fundamentală în toate societățile. Din perspectiva sociologică este : “ o formă de comunitate umană alcătuită din doi sau mai mulți indivizi, uniți prin legături de căsătorie și/sau paterne, realizând, mai mult sau mai puțin, latura biologică și/sau latura psiho-socială” (I. Mitrofan, 1998).

Familia reprezintă una din cele mai vechi forme de asociere umană, o instituție stabilă cu rosturi fundamentale pentru indivizi și pentru societate și are parte și de o abordare juridică fiind descrisă ca un grup formal fondat pe baza unor legi și acte normative.

Familia, pe lângă faptul că este una din cele mai vechi forme de comuniune influențează și modelează persoana umană. Unii cercetători din domeniul psihanalizei, psihologiei sociale și

sociologiei consideră că este superioară altor grupuri sociale. La baza acestor afirmații stau două principii: familia își aduce aportul devreme și pe o durată îndelungată, și cea de-a doua este dată de rolul pe care îl are familia în a stabili legături cu lumea socială exterioară.

Familia, ca unitate primară a oricărei organizări sociale umane, este chemată, împreună cu ceilalți factori sociali, să contribuie la realizarea obiectivelor acțiunii educațional-formative, desfășurate cu copiii, ea reprezentând, așa cum o numește Merton (1959), “cureaua de transmisiune a normelor culturale, din generație în generație”.

Durkheim(1980), definește educația ca “acțiunea exercitată de generațiile adulte asupra celor tinere, în vederea creării, în aceasta, a ființei sociale”. Durkheim identifică educația cu socializarea atunci când afirmă că „educația constă într-o socializare metodică a generației tinere”.

Numeroase studii precizează rolul părintelui și pe cel al copilului astfel: a fi părinte înseamnă a transmite, respectiv a acționa ca intermediar între societate - ai cărei agenți investiți cu puterea sunt părinții - și copii.

A fi copil, înseamnă a primi (a recepta mesajul pe care părintele îl transmite).

I. Mitrofan (1984) apreciază că “părinții exercită influențe educaționale asupra copiilor prin două modalități: direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin organizate, utilizând metode și tehnici și indirect, prin metode de conduită și prin climatul psiho-social existent în familie”.

Acesta menționează, în cadrul acestei funcții educaționale generale, următoarele subfuncții pe care le îndeplinește familia :

- psiho-morală (formarea unor trăsături și atitudini pozitive)
- instrucțional-formativă (copiii primesc informații)
- socio-integrativă (modul de interacțiune a copilului cu alte persoane din grupul familial și din afara grupului)
- cultural-formativă (cultivarea apetitului pentru dezvoltarea cultural-spirituală și a unor capacități creatoare).

Familia constituie un cadru propice transmiterii unor valori (valori terminale și instrumente), norme și atitudini educative, înglobate de unii sociologi (Bourdieu și Passeron, 1964) într-un concept mai cuprinzător, “ethos pedagogic”. Nu toate familiile sunt orientate de aceleași valori și atitudini educative, varietatea lor rezultând din structura socială, apartenența socio-profesională, nivel de instruire (nivelul diplomelor), mediul de rezidență (urban sau rural), orientarea educativă a părinților. De exemplu, în clasele mijlocii și superioare sunt valorizate

autonomia și stăpânirea de sine, imaginația și creativitatea, iar în clasele populare, accentul se pune pe ordine, curățenie, obediență, respectul vârstelor și al regulilor exterioare, respectabilitate și capacitate de a evita problemele (Bourdieu, 1974).

Valorile educaționale, după cum subliniază Kohn (1969), sunt transmise diferențiat, în funcție de statutul ocupațional, și în mod diferențiat copiilor, motiv pentru care putem vorbi despre sindromul reușitei școlare, diferențiat, în funcție de clasele sociale (Rosen, 1956). Funcția educativă este exercitată, uneori și de familia lărgită. Modelul tradițional al familiei lărgite implică o coabitare a mai multor generații, ceea ce favorizează apariția unei relații afective mai puternice între bunici și nepoți, implicând un rol educațional din partea acestora. S-a constatat că relația afectivă este mai puternică între bunici (în special bunicii materni) și nepoți, presupunând o intimitate lipsită de constrângeri și de reglementări normative (ca relația dintre părinți și copii), motiv pentru care ei devin, unii pentru alții, un suport moral, sprijin material, confesor etc. Studiile efectuate nu au evidențiat un rol specific al bunicilor sau al rudelor în educarea copiilor, ci doar unul de suplinire a rolului parental (Elisabeta Stănciulescu, 1997).

Mediul educogen familial are influențe deosebit de puternice asupra formării personalității copilului, a comportamentului lui, care își mențin forță educativă uneori toată viață. De aceea se acordă o importanță deosebită educației „celor 7 ani de-acasă”.

După intrarea copiilor la grădiniță sau la școală, funcția educativă a familiei nu încetează, ci ea continuă să aibă aceeași importanță, realizându-se, însă, într-o ipostază nouă, de interacțiune a familiei cu instituțiile de învățământ. De altfel, funcția socio-educativă a familiei nu încetează toată viață, căci și atunci când au ajuns adulți și și-au întemeiat o familie, părinții îi consideră tot copiii lor și pot, oricând, să-i ajute.

Abandonarea sau diminuarea funcției educative constituie cauza primordială a neîmplinirii copiilor și adolescenților, a apariției și amplificării delincvenței juvenile, a abandonului școlar, a tuturor deviațiilor și infracțiunilor săvârșite de copii și tineri.

Pentru ca familia să-și îndeplinească în mod corespunzător funcțiile sale este necesar ca soțul și soția, ca părinți și manageri ai familiei, să-și conceapă și să realizeze un statut de parteneri egali, manifestându-se ca două alternative în interacțiune, cu drepturi și obligații egale, înlăturând orice fel de discriminări, care dăunează vieții de familie, educației și socializării corecte a copiilor.

Îndeplinirea cu succes a funcțiilor familiei implică respectarea unui sistem de cerințe socio-educative, cum ar fi:

1. preocuparea permanentă a părinților de a-și ridica nivelul pregătirii culturale și profesionale pentru a putea fi model și pentru a sprijini copiii în dezvoltarea personalității lor;
2. realizarea unui colectiv familial încheiat, care să aibă forță socio-educativă corespunzătoare;
3. cunoașterea de către părinți și de către alți membri adulți ai familiei (bunici etc.) a obligațiilor socio-educative ce le revin în educarea copiilor; această presupune și o preocupare pentru pregătirea (perfecționarea) psihopedagogică, pentru a acționa corespunzător și cu eficiență în modelarea personalității acestora;
4. contribuția părinților, în funcție de posibilitățile lor de pregătire, la realizarea obiectivelor tuturor dimensiunilor educației-intelectuală, profesională, moral-civică, estetică, fizică etc;
5. antrenarea copiilor, după posibilitățile lor, la viață și muncă variată a familiei, evitându-se situațiile de a li se oferi totul de-a gata în satisfacerea trebuințelor lor;
6. sprijinirea copiilor la învățătură, după posibilitățile părinților, evitându-se situațiile că părinții să le efectueze temele, lucrările școlare etc;
7. să nu se condiționeze, de nimeni, obținerea unor rezultate la învățătură, de acordarea unor recompense, ci recompensele să se dea ca o urmare firească a rezultatelor bune sau foarte bune la învățătură;

Concluzii:

Contribuția diferiților sociologi consfințește rolul funcției educative al familiei și faptul că nici o instituție educațională nu a preluat și nu va prelua, integral, rolul educativ major al familiei.

Bibliografie

1. Durkheim, E., 1980, Educație și sociologie, Editura Didactică și Pedagogică, București,.
2. Stănciulescu, Elisabeta, 1997, Sociologia educației familiale, Editura Polirom, Iași.
3. Achimescu, Nicolae, Familia creștină, între tradiție și modernitate. Considerații teologico-sociologice, în Familia creștină azi, Editura Trinitas, Iași, 1995.

METODE ȘI MIJLOACE DE COMBATERE ȘI PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*STAN NICOLETA LAURA, profesor învățământ primar, Școala Gimnazială "Iancu
Văcărescu", Văcărești*

GHENEA IONELA ALINA, profesor învățământ primar, Școala Gimnazială Produlești

Abandonul școlar este o realitate cu care școlile se confruntă în ultima perioadă, o problemă care necesită rezolvare, care implică și costuri economice. Așadar, abandonul școlar reprezintă atât o problemă a școlii cât și a comunității.

Abandonul școlar necesită o abordare riguroasă a activităților interdisciplinare și integrate în programa școlară, prin activități școlare și extrașcolare adecvate, școala fiind un actor cheie.

În această abordare, întreaga comunitate școlară (directorii, personalul didactic și nedidactic, elevii, părinții) se implică în acțiuni coerente, colective și colaborative, cooperând îndeaproape cu părțile interesate externe și comunitatea în ansamblul ei.

Este necesar ca în cadrul comunității școlare să se promoveze o cultură pozitivă, lucrul în echipă și practicile colaborative. De asemenea, este nevoie să apropiem școlile și părțile interesate pentru a asigura succesul educațional și a preveni abandonul școlar.

Este obligatoriu să ne asigurăm că toți copiii au șanse egale de acces, participare la o educație calitativă. Elevii și nevoile lor diverse trebuie să fie în centrul procesului de educație, să aibă la îndemână sprijin și servicii corespunzătoare. Școala trebuie să ofere un mediu de învățare atent care să-i stimuleze pe elevi, să fie conform așteptărilor lor.

Educația, trebuie clădită pe o relație de încredere reciprocă și de cooperare între cadrele didactice și părinții elevilor.

În continuare voi prezenta câteva cauze care pot duce la reducerea numărului de abandonuri școlare:

- ❖ școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru elevi;
- ❖ factorii de natură educațională: nerespectarea normelor și regulile școlare, absentism, repetenție, chiul, motivații și interese slabe au un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar;

- ❖ climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, familiile dezorganizate, conflictive, excesiv de permissive sau autoritare conduc spre abandonul școlar;
- ❖ cultura de origine a elevilor –mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului;
- ❖ factori de natură socială și economică: crize economice, politice, morale și sociale, prăbușirea sistemului de protecție socială, absența unor norme conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educational.

Fiecare școală trebuie să stabilească niște obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar pentru: a identifica elevii aflați în abandon sau risc de abandon școlar, a implica familia în reabilitarea elevului, a crește gradul de implicare a comunității locale.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol. Obiectivele pot fi urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat care se va desfășura pe o perioadă foarte îndelungată.

Ca măsuri de prevenire a abandonului școlar se poate face apel la cele psiho-pedagogice, psiho-sociologice, socio-profesionale, psihiatrice, juridico-sociale. O împletire și o abordare eficientă a acestor măsuri duc la cultivarea unor relații interpersonale, depistarea problemelor caracteriale, comportamentale, emoționale, influențare social.

Cadrele didactice au responsabilitatea de a proiecta, organiza și desfășura activități educative eficiente:

- activități realizate conform Programelor recomandate de MEC și ISJ;
- asigurarea unui climat atractiv, afectiv, motivant pentru stimularea elevilor de a veni “cu plăcere” la școală;
- asigurarea unor relații optime profesor-elev;
- stimularea elevilor să formuleze propuneri pentru oferta educațională a școlii;
- activități extrașcolare (excursii, spectacole, vizite la muzee), concursuri tematice;
- activități de consiliere: organizarea de întâlniri între elevi, absolvenți, părinți, cadre didactice, cu prezentarea de modele de reușită;
- stimularea copiilor cu rezultate bune la învățătură;
- implicarea mediatorului școlar.

În concluzie abandonul școlar și multiplele situații de neșcolarizare apar frecvent în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban, și de aceea ar trebui să se ia

diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii cu probleme sau predispuși abandonului școlar.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, Adriana, *Consiliere educațională*, Editura Ardealul, Cluj Napoca, 2001;
2. Holban, Ion, *Orientarea școlară*, Editura Junimea, Iași, 1973;
3. Plosca, Marin, *Consiliere privind cariera, aplicații în școală*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001;

ABANDONUL ȘCOLAR METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE

Gheorghiță Camelia

Școala Gimnazială Nr.88

În societatea contemporană, în contextul pandemic, cu schimbări rapide și efecte imediate, abandonul școlar este o realitate din ce în ce mai izbitoare, o problemă gravă care pare să se accentueze din cauza problemelor economice. Abandonul școlar nu este o problemă numai a școlii ci una națională. Cercetarea desfășurată la nivel european scoate în evidență faptul că fenomenul de părăsire timpurie a școlii implică un număr tot mai mare de elevi. Această situație subliniază faptul că două drepturi fundamentale ale copiilor sunt încălcate: dreptul la educație și dreptul la securitate.

Obiectivul general este acela de a promova educația ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv, această problemă

trebuie privită prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare adecvate.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

- ✚ școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.
- ✚ climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar.
- ✚ factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- ✚ anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care

elevul abandonează școala. Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- ✚ psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- ✚ socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- ✚ psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Succesul școlar al elevilor depinde de sprijinul acordat în familie, de calitatea timpului acordat studiului individual acasă, de interesul elevilor pentru carte.

În concluzie abandonul școlar și diversele situații de neșcolarizare apar în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban și de aceea consider că ar trebui să se ia diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii romi cu toate că, la drept vorbind după ora douăsprezece ei sunt foarte obosiți și atunci ar trebui solicitați la diverse activități practice la care se pricep de minune sau la cele artistice

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. Salade, D., (1995), Educație și personalitate, Cluj - Napoca, Casa cărții de Știință

METODE DE PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. HRISTEA CLAUDIA
GRĂDINIȚA CU P.P. NR.12 HUȘI, VASLUI*

Pentru familiile afectate de sărăcie, lipsa posibilităților de a face față cheltuielilor necesare participării școlare, expune copiii riscului de abandon școlar. Potrivit cercetării ”Învățământul gratuit costă”, deși legea prevede gratuitatea învățământului public, realitatea ne arată că părinții trebuie să facă față unor cheltuieli strâns legate de școlarizarea copiilor lor. Fie că este vorba de uniformă, manuale alternative, rechizite, fondul clasei și cel al școlii, transportul spre și dinspre școală sau meditații, costurile „ascunse” ale învățământului reprezintă obstacole greu de depășit în calea dreptului la educație al tuturor copiilor, dar mai ales al celor din familii sărace. De asemenea, riscul părăsirii școlii crește și în cazul copiilor ai căror părinți, cu un nivel redus de educație, nu pot să îi sprijine pe copii în efectuarea temelor. O povară în plus pentru copiii din comunități defavorizate este dată de educația online în contextul pandemiei Covid-19. Familiile nu își pot permite achiziționarea unei tablete pentru fiecare copil și, în situația derulării școlii online, acești copii nu mai au acces la educație.

Datele studiului ”Impactul Covid-19 asupra copiilor din România”, realizat de Salvați Copiii România, arată că aproape jumătate dintre copii din România nu au acces la o tabletă sau la un computer, singurele dispozitive care pot permite o participare reală la lecțiile online. Închiderea școlilor și organizarea cursurilor online fără dispozitivele necesare și instrumente de evaluare a calității procesului de educație sunt factori de risc major de abandon școlar. Încercând să obțină venituri pentru a-și asigura existența, multe familii aleg să își implice copiii de timpuriu în muncă, iar educația nu mai constituie o prioritate.

ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ ȘI EDUCAȚIE REMEDIALĂ

Programul de tip Școală după Școală și de Educație Remedială, derulat de Salvați Copiii în centrele educaționale, are ca scop prevenirea abandonului școlar pentru copii din grupuri vulnerabile. Prin program, copiii sunt sprijiniți la efectuarea temelor de cadre didactice specializate, beneficiază de pregătire suplimentară la materiile la care întâmpină dificultăți și

sunt încurajați să participe la activități de timp liber care urmăresc dezvoltarea abilităților de viață independentă.

Din experiența Salvați Copiii, integrarea în programul Școală după Școală are un impact pozitiv clar asupra succesului școlar al copiilor. În cei peste 20 de ani de derulare a acestui tip de activitate:

92% dintre cei peste 58.860 de copii beneficiari ai programului Școala după Școală derulat de Salvați Copiii au înregistrat progrese școlare față de situația anterioară participării la program; în medie 45% dintre copiii beneficiari au înregistrat rezultate școlare bune și foarte bune; 20% dintre copiii beneficiari au obținut premii școlare.

Recomandări pentru creșterea implicării părinților:

- Campanie națională de informare a părinților cu privire la lege și la importanța educației preșcolare (mesaj de utilitate publică transmis de ministere pentru a informa toți părinții)
 - Revizuirea legii și simplificarea metodologiei de solicitare a stimulentului.
- a. Modificarea normelor pentru a considera eligibili din oficiu, pentru lege, copiii de vârstă preșcolară înscriși la grădiniță, din familiile beneficiare de venit minim garantat (VMG) și de alocație pentru susținerea familiei (ASF), care se încadrează în pragul de venit (cu acordarea posibilității să se retragă, dacă nu doresc stimulentul). Dat fiind faptul că acești copii sunt oricum eligibili ca venit, conform legii, eliminarea cererii părinților ar asigura din start un număr mai mare de copii înscriși în program (dintre cei înscriși deja în grădiniță, dar ai căror părinți nu au știut despre lege), ar elimina situațiile în care acești părinți nu solicită stimulentul pentru că nu știu să întocmească dosarul și ar simplifica munca asistenților sociali.
- b. Generalizarea folosirii de către primării a serviciului PatrimVen (furnizat de ANAF) și pentru obținerea adeverinței de venit pentru familiile care nu au VMG sau ASF, dar solicită stimulentul. Aceasta ar reduce costurile părinților care trebuie să meargă în orașe (uneori greu accesibile) pentru a obține adeverința de la ANAF și ar simplifica depunerea cererii pentru lege.
- Adăugarea în normele de implementare a unor responsabilități clare pentru asistenții sociali și profesori cu privire la informarea și consilierea părinților, identificarea și înscrierea la grădiniță a copiilor săraci și sprijin pentru părinți în întocmirea cererii/dosarului – pentru a reduce situațiile în care copiii nu beneficiază pentru că părinții nu au știut de lege sau cum să solicite stimulentul

- Analiză cu privire la oportunitatea modificării legii prin creșterea pragului de venit pentru copiii eligibili și a valorii stimulentei. Ambele au rămas la fel ca în 2015, deși salariul minim, și inflația au crescut. În unele localități, numărul copiilor eligibili a scăzut pentru că familiile nu s-au mai încadrat ca venit, deși erau aproape de pragul stabilit de lege. O variantă care poate fi analizată ar fi includerea tuturor copiilor din familiile beneficiare de ASF (prag: 530 lei/lună/membru de familie).

Recomandări pentru creșterea nivelului de pregătire instituțională:

I. Pentru a avea o forță de muncă suficientă la nivelul primăriei

- Simplificarea pașilor birocratici necesari pentru prelucrarea dosarelor de solicitare a stimulentei (ar reduce volumul de muncă al angajaților primăriei):
 - a. Campanie de informare în rândurile angajaților primăriilor, care să clarifice condițiile de eligibilitate pentru lege și actele obligatorii (o mai bună informare ar evita eforturi dublate, pe care asistenții sociali le fac pentru a fi siguri că nu greșesc când au neclarități).
 - b. Digitalizarea anchetei sociale/procesului de colectare de date în comunitate, pentru toate beneficiile sociale (aceasta ar simplifica major munca asistenților sociali din primărie și ar ușura actualizarea datelor, completarea dosarelor și monitorizarea beneficiarilor).
- Sprijin pentru primăriile cu mulți beneficiari de asistență socială și un aparat de asistență socială mic – acestea ar putea fi prioritizate de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale când implementează proiecte europene sau elaborează politici publice în domeniul social.
- Punerea în comun de resurse umane specializate în asistența socială, pentru oferirea de beneficii și servicii sociale, în general, și pentru o mai bună aplicare a acestei legi, în special.

II. Pentru a avea o colaborare mai bună între instituțiile locale (primărie – grădiniță/școală)

1. La nivel central, formarea unei echipe comune de analiză și monitorizare a implementării legii din partea Ministerului Educației Naționale și Ministerului Muncii și Justiției Sociale.

Măsuri de motivare pozitivă – având în vedere faptul că, în cadrul interviurilor noastre, nu am întâlnit nici un asistent social care să nu spună că legea, în sine, este bună și necesară, chiar dacă unii au subliniat un volum mare de muncă în general, credem că ar fi utilă realizarea de analize mai detaliate pentru a înțelege motivațiile asistenților sociali. Demotivarea ar putea fi explicată de volumul mare de muncă (caz în care simplificările administrative ar putea ajuta indirect), salariul, lipsa de apreciere (din partea șefilor, a părinților, a comunității) etc.

Specificarea în normele metodologice a unor responsabilități ale angajaților primăriei în aplicarea legii și includerea unor sancțiuni. Ex: responsabilitatea asistenților sociali de a se asigura că toți părinții beneficiari de VMG și ASF sunt informați cu privire la lege, sau participarea lor la identificarea și înscrierea la grădiniță a copiilor eligibili pentru lege, împreună cu profesorii.

BIBLIOGRAFIE: <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/educatie/prevenirea-abandonului-scolar>

DEZVOLTAREA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE ȘI EFECTELE LUI ASUPRA ELEVULUI

*Profesor Humă Ioana Adriana
Liceul Tehnologic "Constantin Filipescu", Caracal*

Una dintre cele mai importante condiții ale creșterii eficienței activității educative desfășurate cu elevii o constituie asigurarea unei depline unități de acțiune a tuturor factorilor educativi: școală, familie, comunitate. Dacă este adevărat că școala este factorul de care depinde în mod covârșitor devenirea personalității umane, tot atât de adevărat este că educația coerentă nu poate face abstracție de rosturile familiei în această comuniune. Școala și familia sunt două instituții care au nevoie una de alta.

Școala și familia trebuie să găsească făgașul colaborării autentice bazată pe încredere și respect reciproc, pe iubirea față de copil, să facă loc unei relații deschise, permeabile, favorizante

schimbului și comunicării de idei. Părinților le revine rolul esențial în creșterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existența materială, cât și un climat familial, afectiv și moral.

Sunt situații în care familia consideră că este suficient să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor

primare (hrană, îmbrăcăminte, locuință, cheltuieli zilnice etc.), ignorând importanța unei comunicări afective, nestimulând dezvoltarea sentimentului de apartenență.

Acasă trebuie să creeze un mediu de încredere, echilibrat, în care copilul să se manifeste neîngrădit iar în relația cu școala pot colabora cu alți membrii ai comunității școlare pentru a crea

un climat care sprijină învățarea, atât în școală cât și în afara ei.

Este necesar ca părinții să își schimbe optica pe care o au asupra întâlnirilor din mediul școlar, acestea putând deveni un sprijin real în îmbunătățirea relației dintre părinte și copil, părinte și cadru didactic. Cercetările arată că „în programele în care părinții sunt implicați elevii au performanțe mai mari la școală decât aceleași programe, dar în care părinții nu sunt implicați”

(Henderson și Nancy, 1995). Gradul de implicare al părinților în viața școlară a copiilor lor influențează și rezultatele acestora, în sens pozitiv: cu cât părinții colaborează mai bine cu școala,

cu atât notele copiilor sunt mai mari. Educația nu este un proces de care este responsabilă în mod

exclusiv școala, dar nici părinții; este un proces al cărui succes depinde de colaborarea dintre cele

două părți implicate.

Reacția școlii, ca instituție de educație, formare și orientare, la mobilitatea socială și economică, trebuie să fie de adaptare a conținutului, structurii și funcțiilor sale, de creare de premise favorabile pentru elevi care să le permită integrarea socială rapidă, flexibilitatea, inițiativa și rezolvarea de probleme, diminuarea imprevizibilului. Școala trebuie să facă tot ce-

i
stă în putință pentru valorizarea maximă a fiecărui individ prin mai raționala stimulare intelectuală a elevilor, a aptitudinilor, a atitudinilor și a trăsăturilor lor de personalitate. Avem în vedere că școlile de toate gradele sunt organizații responsabile pentru educația formală a copiilor și adolescenților. Școlile care duc la bun sfârșit mult mai eficient această responsabilitate se consideră pe ele însele și elevii lor ca parte a sistemului social ce include familiile și comunitățile. Când școlile, familiile și comunitățile lucrează împreună ca parteneri, beneficiari sunt elevii.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și pregătirea părinților pentru toate problemele ce le comportă această acțiune. În ceea ce privește relația școala-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc.

O

bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru

crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate

- pot ajuta profesorii în munca lor;
- pot perfecționa abilitățile școlare ale elevilor;
- pot îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar;
- pot îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților;
- dezvoltă abilitățile de lideri ale părinților;
- pot conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității;
- pot stimula serviciul comunității în folosul școlilor;
- pot oferi servicii și suport familiilor și crea un mediu mai sigur în școli.

➤ **Propuneri de programe pentru dezvoltarea parteneriatului școală – familie – cercetare**

În realizarea prezentei cercetări am plecat de la premisa că familia, în orice societate, joacă rolul cel mai important în formarea și socializarea copilului deoarece ea reprezintă cadrul fundamental în interiorul căruia sunt satisfăcute nevoile sale psihologice și sociale și împlinite etapele întregului său ciclu de creștere și dezvoltare fiind astfel primul său intermediar în relațiile cu societatea și, de asemenea, constituie matricea care îi imprimă primele și cele mai importante trăsături caracteriale și morale. Privită ca nucleu social, familia este prima care influențează dezvoltarea copilului deoarece își pune amprenta pe întreaga sa personalitate iar trăinicia edificiului depinde de calitatea temeliei. În altă ordine de idei, rolul familiei este acela de a pregăti copilul pentru viață oferindu-i cel mai potrivit cadru în care să își formeze principalele deprinderi, pentru transmiterea principalelor cunoștințe asupra realității și pentru formarea primelor principii de viață.

Când școlile și familiile lucrează împreună ca parteneri, beneficiari sunt elevii .

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune. În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional.

BIBLIOGRAFIE

- Ezechil Liliana- „Comunicarea educațională în contextul școlar”, EDP, București, 2002.
- Stăiculescu Camelia-„Școala și comunitatea locală”-parteneriatpentrueducație-Ed.ASE, București, 2007
- Stăiculescu Camelia-„Managementul parteneriatului școală-familie”, Ed.ASE,București, 2007
- Ioan Cerghit-„Formele educației și interdependențele lor”-curs de pedagogie, Universitatea București, 1988
- Ctin Cucoș-„Pedagogia”-ed.Polirom Iași, 1998
- Godfrey Claff-„Parteneriat școală-familie-comunitate”-ghid pentru cadrele didactice, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007
- Didactica-revista de comunicări științifice, nr.2-nov.2008
- Alexandru Darie, Iulian Nica, Elena Romocea, Ecaterina Springer,Leon Topa, Ion Verdeș-„Colaborarea școlii cu familia elevilor” , Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1974
- Adele Faber, Elaine Mazlish-„Comunicarea eficientă cu copiii-acasă și la școală”-editura Curtea veche, București,2010

ABSENTEISMUL ȘI ROLUL FAMILIEI ÎN ABANDONUL ȘCOLAR

CSEI ”Sf. Vasile” Craiova

Prof. Iacob Denisa

Absenteismul școlar poate fi definit ca o problemă socială explicată din ce în ce mai des drept o caracteristică socio-culturală a mediului din care provine elevul, caracterizată prin conduită evazionistă, stabilă, permanentă, cronică ce reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, și încredere în educația școlară. Fuga de la ore este o problemă predominant emoțională (conduită de tip evazionist, o formă de evadare fizică și psihologică din situația percepută ca traumatizantă).

Absenteismul poate fi o formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme).

Reducerea absenteismului

Ce am putea face la nivel de familie, școală, dar și de comunitate pentru a reduce nivelul absenteismului școlar?

- Comunică permanent cu copilul tău;
- Păstrează o relație de comunicare cu cel puțin un profesor de la școala în care învață copilul. Poți face acest lucru prin intermediul grupului de discuții al clasei copilului tău. Afli care sunt ultimele noutăți din viața clasei, ce probleme întâmpină alți părinți și ce soluții găsesc, dar poți contacta și prin mesaje private profesorii, pentru a afla informații despre cum se descurcă la școală copilul. Creează grupul de discuție al clasei copilului tău;
- Nu evita să mergi la ședințele cu părinții doar din cauza notelor proaste și a numărului de absențe prea multe;
- Nu încerca să găsești o scuză față de alții pentru absențele copilului tău.
- Acceptă realitatea și încearcă să te gândești de-acum încolo ce poți să faci pentru ca lucrurile să se schimbe;
- Folosește pedeapsa numai dacă este absolut necesar, dar nu ca pe o modalitate de a-ți exprima furia cauzată de ședința cu părinții sau de aflarea rezultatelor școlare ale copilului;
- Ar fi utile programe realizate la nivel școlar, dar și al comunității în care actorii principali să fie părinții și copiii.

Temele dezbătute și pe baza cărora ar putea lucra foarte bine ar putea fi din domeniul: influența prietenilor de aceeași vârstă, abilități de comunicare, legătura școală-familie. A vedea școala mai mult decât ca pe o instituție, o componentă cheie din viața copilului alături de familie,

părinții și copiii, învățarea unor tehnici de managementul timpului, grupuri de suport pentru cei care au abandonat școala etc.;

Măsuri de prevenire a absenteismului

În scopul prevenirii și combaterii acestui fenomen se pot lua următoarele măsuri:

- realizarea unui parteneriat între școală și familie – legătura părinților cu școala, cu profesorii;
- intervenția familiei în educarea copilului – asigurarea frecvenței zilnice a programului;
- discuții cu elevul pentru identificarea cauzelor insuccesului școlar, insucces școlar datorat neadaptării la mediul școlar din care face parte;
- cunoașterea anturajului copiilor, întrucât acesta joacă un rol foarte important în delimitarea succesului sau insuccesului școlar deoarece grupul de prieteni (extrafamilial) influențează aspirațiile școlare și profesionale ale elevului;
- atitudine caracterizată prin afecțiune și înțelegere ce conduce la crearea unui climat educativ stenic, în care buna dispoziție și încrederea reciprocă se răsfrâng pozitiv asupra activității de învățare prin intermediul factorilor motivaționali întreținuți de laudele și încurajările care predomină;
- cooperarea părinților cu dirigințele; supravegherea discretă a prezenței elevului la școală, legătura permanentă cu dirigințele (reacțiile negative ale școlii și ale familiei întrețin mecanismele de apărare ale elevului, creând un cerc vicios, în care, la limită, absenteismul și abandonul tinde să fie văzut de elev ca unică soluție pentru „rezolvarea” problemei).

Familia

Pentru fiecare copil, părintele sau persoana în grija căruia se află copilul sunt primii „profesori”. Adulții care îngrijesc copilul trebuie să știe că prin implicarea în educația și formarea copilului pun bazele de care acesta are nevoie pentru a se dezvolta și a-și construi un viitor de succes.

Familia poate contribui la reducerea ratei de absenteism și abandon școlar prin:

- asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțăminte, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- asigurarea unei echilibrări emoționale, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
- crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;

- schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- control parental direct și activ în viața copiilor;
- limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- control asupra activității copiilor în timpul liber;
- acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;
- prezența părintelui/părinților în viața copilului;

Efectele absenteismului sunt de natură complexă, conducând pe lângă pierderi din sistemul de cunoștințe, la tentații de comportamente delictive, conflicte cu părinții și chiar grupul de prieteni, insuccese repetate sau eșecuri școlare până la abandonul școlar, ca ultimă instanță a absenteismului. Însă efectul pe termen lung este inadaptarea socio-profesională generată de insuficienta pregătire, sau nefinalizarea studiilor, cu repercusiuni asupra imaginii de sine și implicit a stimei de sine, care într-un final pot fi generatoare de boli psihice, deci de randament social scăzut.

Concluzie

Absenteismul poate deveni la rândul lui cauză a unor efecte negative atât pentru persoana în cauză (pe termen scurt, mediu și lung), cât și pentru mediul copilului care recurge la acest comportament. Familia poate fi grav afectată de decizia copilului de a absenta (cu referire specifică la absenteismul voluntar, fără știrea părinților). Astfel se deteriorează relațiile cu copilul în primul rând, apoi apărând tensiuni între părinți, iar ca efect final poate determina chiar dezorganizarea familiei. Lacunara pregătire, și insuficienta dezvoltare a abilităților poate modifica nivelul de aspirații, limitând o viitoare dezvoltare plină și completă a tânărului. Toate acestea vor afecta pe termen lung integrarea socio-profesională a tânărului și mai târziu a adultului.

Absenteismul are o cauză principală generatoare, considerată o caracteristică a adolescenței. Aceasta este incapacitatea adolescentului de a anticipa consecințele faptelor sale.

O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai când familia înțelege bine rolul școlii, acela de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație, iar școala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

Dascălii trebuie să găsească mijloace de a comunica și evidenția experiențele evolutive ale copiilor la școală, trebuie să pregătească un flux constant de informații de calitate îndreptate

spre părinți, astfel încât să-i determine să-și reexamineze atitudinile față de rolul de părinte și opiniile despre experiențele prin care trec copiii și să abordeze mult mai preocupați întreaga experiență școlară.

Bibliografie:

- Băran-Pescaru, Adina, 2004, Familia azi. O perspectivă sociopedagogică, Editura Aramis, București;
- Moisin, Anton, 2007, Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Van Pelt, Nancy, 2002, Secretele părintelui deplin, Editura Viață și Sănătate, București; 4. Vărăjmaș, Anca, 2001, Consilierea părinților, Editura Polirom, Iași

. COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor Iordache Maria Gabriela, C.S.E.I., „Sf. Vasile” Craiova

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea elevului la activitatea de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii interni (psihologici) și/sau externi (socioeconomici, socioculturali) ai copilului.

Copilul are nevoie de suport emoțional susținut, de siguranță și de apartenență la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să depună un efort semnificativ în ceea ce privește activitățile școlare. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta, la un moment dat, tendința de a abandona școala. Plecarea părintelui/părinților la muncă în străinătate este un stresor semnificativ ce poate avea un impact negativ asupra echilibrului emoțional al copilului determinându-l în mod indirect să abandoneze școala.

Copilul care abandonează școala poate fi descris astfel:

- îi lipsește motivația școlară;
- are dificultăți de învățare;
- are o rată a absenteismului mare;

- are rezultate școlare slabe;
- are imagine de sine scăzută;
- este izolat față de colegi;
- îi lipsesc achizițiile în zona autocunoașterii;
- este incapabil să se adapteze la mediul școlar;
- are o lipsă reală a unui suport școlar;
- manifestă dezechilibru emoțional survenit în urma absenței părinților de acasă sau a lipsei unui control parental;
- cerințe educaționale speciale;
- stare de sănătate precară;
- manifestă comportamente deviante (agresivitate fizică și verbală, tendința de vagabondaj, vandalism, consum de tutun, alcool sau alte substanțe interzise);
- provine din medii sociale sărace;
- nefrecventarea grădiniței;
- lipsa unui model educațional din familie.

Pentru fiecare copil, părintele sau persoana în grija căruia se află copilul sunt primii „profesori”. Adulții care îngrijesc copilul trebuie să știe că prin implicarea în educația și formarea copilului pun bazele de care acesta are nevoie pentru a se dezvolta și a-și construi un viitor de succes. Familia poate contribui la reducerea ratei de abandon școlar prin:

- asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțăminte, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- asigurarea unei echilibru emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
- crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
- schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- control parental direct și activ în viața copiilor;
- limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- control asupra activității copiilor în timpul liber;
- acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;
- prezența părintelui/părinților în viața copilului.

Școala are rolul de a identifica acei elevi care, datorită unor influențe de natură economică, socială, culturală, medicală, riscă la un moment dat să abandoneze școala. Școala nu poate influența factorii de natură individuală sau familială, însă poate găsi soluții care să ofere șanse egale tuturor copiilor. Dintre factorii principali care ar putea duce la diminuarea sau reducerea abandonului școlar amintim:

- să evite supraîncărcarea școlară;

- să diversifice și să facă mai atractive activitățile școlare;
- să organizeze activități extrașcolare menite să atragă elevii;
- să stabilească și aplice un program de recuperare a materiei școlare pentru elevii cu astfel de probleme;
- să existe comunicare asertivă și eficientă cadru didactic-elev;
- să evite constituirea unei elite, ceilalți fiind marginalizați;
- oferta școlară să fie compatibilă cu trebuințele, interesele și aspirațiile elevilor;
- exigențele școlare să fie rezonabile;
- sistemul de evaluare să nu fie unul subiectiv, ci unul individualizat, adaptat nivelului real al copilului, să nu devalorizeze imaginea copilului;
- să nu mai promoveze relații pedagogice bazate exclusiv pe autoritatea profesorilor;
- disciplina școlară să nu fie nici excesiv de permisivă, nici excesiv de rigidă;
- să evite practicile educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante;
- sistemul școlar să fie adecvat la cerințele sociale actuale;
- să existe o dotare materială adecvată în școală;
- programe de consiliere pentru părinți;
- colaborarea cu toate autoritățile comunității locale, inclusiv cu ONG-uri

Prin cele menționate mai sus se arată că abandonul școlar este, în fapt, culminarea unui proces pe parcursul căruia elevul, din diferite motive, se îndepărtează de școală și în cele din urmă o părăsește. Copiii trebuie monitorizați încă de la începutul școlarizării, astfel încât să se poată prevedea și preveni tendința de abandon școlar. Pentru prevenirea sau reducerea ratei abandonului școlar trebuie lucrat atât cu elevul cât și cu familia și școala.

Bibliografie

Doll, J. J., Eslami, Z., & Walters, L. (2013). *Understanding Why Students Drop Out of High School, According to Their Own Reports*. SAGE Open, 3

NU ABANDONA!

Prof. Iosub Maria

Colegiul Tehnic de Căi Ferate „Unirea”, mun. Pașcani

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Privitor la această temă, *abandonul școlar*, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice din fiecare școală alături de consilierul școlar ar trebui să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu prin desfășurarea de activități și proiecte atât individuale cât și de grup. La noi, la Colegiul Tehnic de Căi Ferate „Unirea”, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei. **De menționat că rata abandonului școlar a crescut în 2020 în primul an al pandemiei, când cursurile s-au desfășurat în bună parte online, iar în special în mediul rural, școala nu era pregătită pentru aceasta.**

În școala unde îmi desfășor activitatea, abandonul școlar este mai frecvent la elevii care vin din familii în care aproape nimeni nu a urmat cursurile vreunei instituții de învățământ sau s-a mulțumit cu patru clase, poate opt clase și foarte puțini studii liceale și chiar superioare.

Susțin ideea că degeaba elevul își dorește, poate, să meargă la școală și să devină cineva dacă pornește din start cu idei preconcepute sugerate de părinții fără prea multă școală. Dacă atitudinea familiei în raport cu școala este una ostilă, la fel se va manifesta și copilul, nici nu va încerca măcar să își pună problema ce e bine sau nu pentru el.

Un fenomen întâlnit în instituția școlară unde sunt profesor este și despre emigrația masivă din ultimii ani și elevii care merg alături de părinți în străinătate au dus la amplificarea abandonului școlar în țară, dar mai ales plecarea la muncă pentru câștigarea propriilor bani, chiar fiind și minori. Din situațiile întâlnite în cariera mea de profesor diriginte, elevii ajung la abandon școlar și atunci când anturajul are un cuvânt greu de spus. În multe situații anturajul influențează elevii, îi determină să renunțe la școală doar de dragul de a fi acceptat în niște grupuri de prieteni.

De cele mai multe ori în anturaj sunt indivizi fără o pregătire, fără școală sau care au abandonat și ei școala șansele ca un elev să facă la fel doar pentru a putea avea o relație cu grupul în continuare sunt mari. Copilul imită ce vede în jur și la oamenii în care are încredere. Cu unii elevi care au fost în situația de risc abandon școlar intrați în anturaje suspecte am reușit să comunic cu elevii și părinții lor reușind să îi aducem pe unii din nou la școală, dar unii nu au dorit să renunțe la prietenii lor, la anturajul care le este familie și susținere.

Un proiect extrașcolar derulat de 5 ani la colegiul unde îmi desfășor activitatea, este Școala Părinților ce vizează implementarea metodelor și a strategiilor necesare dezvoltării armonioase a elevilor și are ca motivație îmbunătățirea procesului de educație în relația părinte-copil dar mai ales vizează scăderea ratei abandonului școlar, ce a crescut în ultimii ani la colegiul nostru.

Educația este o nevoie a zilelor noastre și depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie. Pentru familiile afectate de sărăcie, lipsa posibilităților de a face față cheltuielilor necesare participării școlare expune copiii riscului de abandon școlar. De asemenea, riscul părăsirii școlii crește și în cazul copiilor ai căror părinți, cu un nivel redus de educație, nu pot să îi sprijine pe copii în efectuarea temelor. Relevanța școlii și a absolvirii școlii, așa cum sunt percepute de elevi, are, de asemenea, un impact asupra abandonului școlar. Atunci când condițiile din afara școlii indică elevilor că absolvirea școlii este importantă pentru succesul lor actual și viitor, este mai probabil ca elevii să rămână la școală. Aceste condiții pot fi evidențiate prin procese indirecte ca atunci când

diplomele de liceu devin atât de comune încât își pierd din valoare și sunt înlocuite cu absolvirea universitară ca marcă de distincție. Astfel de condiții pot fi, de asemenea, structurate direct prin politici precum cele care cer elevilor să rămână în școală pentru a obține un permis de conducere.

Abordările majore ale prevenirii abandonului școlar urmăresc să folosească cunoștințele despre factorii asociați cu abandonul școlar la intervenții din partea specialiștilor pentru a crește șansele ca elevii să rămână la școală până la absolvirea liceului.

Diferitele eforturi de prevenire se încadrează în trei mari categorii:

- ✓ abordări bazate pe școală
- ✓ abordări de mediu
- ✓ abordări de construire a sistemului.

Abordările bazate pe școală includ atât programe și practici menite să sporească perspectivele de succes academic al elevilor, cât și cele concepute pentru a consolida relațiile sociale pozitive și climatul de sprijin și preocupare pe care elevii le găsesc la școală. Primele abordări vizează diagnosticarea îmbunătățită a abilităților elevilor și adaptarea instruirii la elevii individuali, modificarea proceselor de evaluare pentru a recunoaște efortul elevului, restructurarea sarcinilor școlare pentru a se baza pe o gamă mai largă de abilități, îmbunătățirea programelor de remediere pentru a folosi mai mult timp pentru instruire, în timpul anului școlar și în timpul verii și creșterea utilizării îndrumării și a tehnologiei pentru a oferi instruire elevilor ale căror nevoi nu sunt satisfăcute prin instruirea obișnuită la clasă.

Abordările de mediu includ strategii de abordare a condițiilor exterioare care nu susțin prin dezvoltarea de noi relații între familii și școli și integrarea serviciilor educaționale și umane pentru a aborda problemele sociale și economice care împiedică progresul în școală. Încercările de a reduce problema lipsei de relevanță a școlii pentru viața actuală și viitoare a elevilor ar trebui să implice programe revizuite care se referă mai clar la experiențele din lumea reală, programe actualizate de educație profesională care integrează abilitățile academice și profesionale și fac legături clare cu lumea muncii, programe de învățământ multicultural care includ materiale și modele de urmat din mediile etnice sau culturale ale elevilor și programe care fac mai evidentă legătura dintre școală și muncă.

Abordările de construire a sistemului includ toate acele activități care implică continuarea extinderii învățământului secundar în acele societăți în care școlarizarea secundară nu este disponibilă pe scară largă. Ar trebui să existe lucruri precum înființarea de școli mai

aproape de comunitățile locale de elevi și îmbunătățirea calității forței didactice și a curriculum-ului.

Un exemplu privind reducerea ratei abandonului școlar este programul de tip Școală după Școală și de Educație Remedială, derulat de Salvați Copiii în centrele educaționale, are ca scop prevenirea abandonului școlar pentru copiii din grupuri vulnerabile. Prin program, copiii sunt sprijiniți la efectuarea temelor de cadre didactice specializate, beneficiază de pregătire suplimentară la materiile la care întâmpină dificultăți și sunt încurajați să participe la activități de timp liber care urmăresc dezvoltarea abilităților de viață independentă.

Abandonul școlar nu este doar o decizie de moment ci este o decizie ce afectează viitorul individului. Copiii care ajung să abandoneze școala ajung să fie excluși din societate și de pe piața muncii pentru că nu pot face față cerințelor angajatorilor. Astfel, pe termen mediu și lung, abandonul școlar contribuie într-o foarte mare măsură la excluziunea socială de-a lungul vieții individului și de aceasta ar trebui să ne preocupe pe noi toți să îi determinăm pe elevii noștri SĂ NU ABANDONEZE!

Bibliografie

1. Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Tatu, Cornelia, Suport de curs: *Consiliere școlară* (2009).
3. <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/educatie/prevenirea-abandonului-scolar>

MODALITĂȚI DE PREVENIRE ȘI ÎNLĂTURARE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Streian Diana –profesor consilier

Irimia Carmen-profesor

Grădinița cu program prelungit Nr. 33, Timișoara

Eșecul școlar constituie astăzi un fenomen întâlnit în toate sistemele de învățământ. Din punct de vedere pedagogic, termenul *eșec școlar* are accepțiuni diferite, fiind în mare măsură o problemă de

atitudine și un mod de evaluare a rezultatelor școlare, a calității performanțelor școlare ale elevilor, de existență a programelor, de existență a unor norme implicite sau explicite în ce privește reușita școlară.

În literatura de specialitate termenul de *eșec școlar* este raportat la cel de reușită școlară, desemnată ca fiind concordanța dintre capacitățile, reușitele, interesele, atitudinile școlare ale elevilor și nivelul cerințelor școlii, programelor și finalităților produse de acestea.

Activitatea de preîntâmpinare a eșecului școlar este extrem de complexă. În realizarea ei este necesară o coordonare eficientă a tuturor factorilor educaționali în care, desigur, școala și familia dețin prioritatea. În acest scop se propune :

a) Îmbunătățirea activității școlare

Cadrele didactice pot ajuta elevii la rezolvarea unor teme ce prezintă dificultate pentru elevi. Se poate pune accent pe activitățile sub formă de joc prin care copiii vor fi învățați să scrie corect, să citească și să rezolve operații matematice.

b) Creșterea stimei de sine a părinților și ameliorarea potențialului educativ al acestora

Părinții vor fi conștientizați asupra rolului important al școlii în condițiile actuale pe care le impune societatea prin activități desfășurate de către educatori. Se vor desfășura întâlniri regulate cu părinții în care aceștia vor fi îndrumați cum să își ajute copiii la lecții.

Se pot organiza ședințe de consiliere în grup pentru părinți prin care se va urmări conștientizarea acestora asupra rolului fundamental al școlii în formarea copilului; vor fi invitați părinții copiilor care învață bine ; consilierea se va baza pe putere exemplului pozitiv.

Bună interacțiune între părinți și copii prin organizarea de activități de grup la care să participe și părinții. Părinții vor fi cooptați să ofere ajutor în diferite activități.

Asigurarea interacțiunii între familiile copiilor beneficiari și părinții celorlalți copii pentru a evita eventualele nemulțumiri din partea celor care nu sunt incluși în proiect prin participarea tuturor la diferite dezbateri, competiții sportive.

Consilierea psihologică a copilului și a familiei. Consilierea copiilor se va face atât individual cât și în grup, fiecare copil va fi ascultat și încurajat să-și spună punctul de vedere, să comunice, să interrelaționeze. Vor fi organizate jocuri de grup în cadrul ședințelor de consiliere.. Prin jocurile realizate de către educatori copiii își vor dezvolta spiritul de echipă, spiritul competitiv, vor relaționa mai bine unul cu celălalt.

c) Dezbateri

Periodic se pot organiza dezbateri pe diferite teme pentru îmbunătățirea comportamentului elevilor. În medie se vor discuta 2 teme în fiecare lună. La aceste dezbateri vor participa fie doar copiii atunci când vor fi teme de informare, fie și părinții alături de alți invitați.

Temele discutate vor avea în vedere: norme de comportare în familie și societate, activități artistice, participarea copiilor la diferite competiții sportive, educația sanitară pentru dezvoltarea fizică cât mai bună.

Bibliografie:

1. Sălăvăstru Dorina. Psihologia educației. Editura Polirom. Iași. 2004

CALITATEA EDUCAȚIEI ÎN MEDIUL ONLINE –MODALITĂȚI DE PREVENIRE A EȘECULUI ȘCOLAR

Podar Claudia

Prof.înv.primar, Școala Gimnazială Iernut

Jeler Cristina

Prof.înv.primar, Școala Gimnazială Iernut

Anul 2020 a adus omenirii un dușman nou, necunoscut, pe nume COVID. Întreaga societate a fost obligată să facă față unor noi provocări. Marea provocare pentru noi, profesorii, se numește școala online. Dacă înainte de luna martie 2020 foloseam tehnologia atunci când aveam nevoie, școala online ne-a obligat să ne bazăm mai mult pe aceasta. Unii profesori au avut parte de o „digitalizare forțată”, dar toți am înțeles că distanțarea socială înseamnă distanțare fizică, iar procesul de învățare nu poate fi oprit din această cauză.

Am învățat din mers, am încercat să ne adaptăm cât mai repede situației și, folosind mijloacele proprii, am continuat să predăm. Deciziile impuse peste noapte, greutățile, au obligat școlile să se adapteze noilor forme de învățământ. În această perioadă s-au pus bazele școlii viitorului. O pandemie ne-a forțat să modernizăm învățământul. Ca profesor recunosc că m-am încercat multe sentimente contradictorii: de la teamă la încredere că totul va fi bine, de la agonie la extaz, toată paleta de sentimente a fost activată pe această perioadă. Provocările, au apărut

atunci când a trebuit să lucrăm efectiv în sistem online. Au apărut întrebări precum: „Cum voi face?” „Ce platformă să aleg?”, ș.a.m.d.

Predarea sincronă și asincronă a fost un subiect de mare interes. Parcurgem cu toții materia împreună, sau le dăm posibilitatea de a parcurge individual, în funcție de program conținuturile? Personal am ales opțiunea de predare sincronă, deoarece consider că este extrem de important să pot oferi explicațiile necesare fiecărui elev în parte, feedback-ul de care are nevoie în timp real. Mai mult, mi s-a părut că această abordare este cea mai apropiată de școala clasică, din moment ce profesorul și elevii pot interacționa live, pot iniția discuții, dezbateri, lucruri ce au rolul de a menține motivația și interesul elevilor pentru un anumit subiect/materie.

Bineînțeles că și aici au apărut dificultăți de ordin tehnic care ne puneau în dificultate într-o anumită măsură și ne făceau să ne simțim oarecum neputincioși. Uneori se întrerupea brusc semnalul wi-fi, sau nu funcționau căștile, alteori, camera web nu colabora, sistemul de share-screen părea să funcționeze după principii proprii etc. Mai mult, au existat și elevi care nu au putut participa la orele online din cauza situației financiare precare. În situațiile în care cadrele didactice nu au putut găsi o rezolvare, au ales să se deplaseze personal fie la domiciliul elevilor, sau la magazinul din zona domiciliului elevilor pentru a livra materialele de pe care s-a lucrat, astfel putându-se spune că s-a lucrat și „asincron”. Mai mult, am putut observa în rândul elevilor, ce de regulă la oră erau timizi și nu doreau să participe la activitate, o creștere vizibilă a încrederii în sine și o participare mult mai activă. Un alt beneficiu pe care doresc să îl menționez este acela de conectare între profesori și părinți, școala online necesitând o mai bună colaborare și comunicare între școală și familie. Comunicarea și colaborarea au fost două elemente cheie ale acestei perioade dificile atât în relația profesor- elev, elev - elev, profesor - profesor și mai ales profesor-părinte. Într-o perioadă în care distanțarea socială a fost practic impusă de situația în care ne aflăm, am reușit să fim aproape unii de alții prin intermediul mediului online.

Instrumentele de lucru pe care le putem folosi sunt foarte multe. Din luna martie 2020, am participat la webinarii pentru perfecționare, am început o adevărată „vânătoare” de platforme, site-uri, aplicații, instrumente de lucru, de predare și evaluare, sincrone și asincrone cu care am lucrat în perioada pandemică, încercând astfel să evit eșecul și chiar abandonul școlar. Instrumente sunt foarte multe, dar am ales pe cele accesibile și benefice elevilor mei, claselor mele.

Pentru predarea sincronă (demonstrare, diversificare) cele mai potrivite platforme, din punctul meu de vedere, sunt : EDUS, Zoom. Pentru predarea asincronă am folosit: Messenger, Whatsapp, Whatsapp webb. Pentru exersare/ consolidare și verificare, indiferent de modul de predare, am folosit mai multe aplicații și instrumente.

1. Wordwall. Acesta este un instrument care te ajută să creezi activități personalizate de tipul: spânzurătoarea, lovește cârțița, chestionare, potriviri, jocuri de cuvinte și altele.

<https://wordwall.net/ro/resource/27007461>

<https://wordwall.net/ro/resource/27007731>

2. Learning Apps este o platformă care permite construirea de jocuri educaționale interactive în format digital, ce pot fi inserate în alte platforme de învățare sau distribuite prin link. Platforma permite inserarea de fișiere audio-video (care se găsesc deja pe internet) iar de pe calculatoarele personale pot fi inserate imagini.

<https://learningapps.org/watch?v=pi2nw03i321>

<https://learningapps.org/watch?v=pw609zhin21>

3. Academiaabc este o platformă digitală de educație în care se regăsesc o serie de resurse educaționale online (instrumente didactice online) și materiale didactice pentru cadre didactice, părinți și elevi. Platforma dispune de foarte multe materiale didactice sub formă de fișe de lucru, jocuri didactice, resurse interactive online (rebusuri online, detectiv online de litere și cifre, joc Găsește cuvintele, jocuri de memorie, calcule interactive, joc X și 0, etc), dar și multe alte instrumente la secțiunea școala online (teste online, recapitulări și evaluări inițiale online, recapitulări și evaluări finale online, fișe de lucru online, lecturi online). Tot ce este sub formă de test online generează diplomă cu punctaj și clasament în vederea încurajării elevilor.

4. Online- Stopwatch – este o aplicație online gratuită care permite construirea de jocuri educaționale interactive în format digital

<https://www.online-stopwatch.com/random-name-pickers/the-wall/full-screen/?r=a70QIQ9Shb>

5. I'm a puzzle este un joc de puzzle online gratuit care permite să construim puzzle-uri din orice imagine. Cu ajutorul acestui joc putem verifica operațiile matematice

https://old.im-a-puzzle.com/operatii_matematice_3k3n9gllz.puzzle

6. Excursiile virtuale- Din cauza pandemiei excursiile școlare au fost suspendate, dar și acestea se pot face online. <https://muzeedelasat.ro/despre/>

7. **Mozaik education** - este un software de prezentare pentru clasă eficient, cu manuale digitale, prezentații animate și teme pentru acasă online, precum și mai multe mii de conținuturi interactive spectaculoase (animații 3D, instrumente educaționale, exerciții) pe care elevii le pot utiliza pentru practică și studiul acasă. <https://www.mozaweb.com/>

Am încercat să găsesc cea mai bună metodă, cea mai bună platformă, cel mai bun instrument pentru a ajunge din nou la sufletul elevilor. În afară de cele prezentate mai sus mai amintesc următoarele aplicații folosite doar pe telefon: aplicația 3D cu ajutorul ei am „adus” animalele în vizită la mine acasă; Chatter Pix Kids permite crearea de resurse audio/animale pe baza unor resurse vizuale (poze, imagini); Schimbătorul de voce este un software de procesare a sunetului, prin care înregistrăm și apoi schimbăm cu ajutorul efectelor (efect de peșteră, monstru, albină, heliu).

Prin utilizarea acestor platforme, aplicații, instrumente mi-am dezvoltat abilitățile digitale, am insuflat elevilor dorința de a continua școala și în afara ei, am încercat să previn eșecul și chiar abandonul școlar. Am constatat cu toții: profesori, elevi, părinți că educația nu se face doar la școală; am aflat cât de importantă este această triadă: elev- – profesor - părinte. Pentru a-l determina pe elev să reușească trebuie să-i trezim curiozitatea și să ne reinventăm ca dascăli de fiecare dată. Această perioadă este pentru noi, toți, un nou început, un nou orizont. Haideți, așadar, să pășim încrezători în propriile forțe și să sperăm că „totul va fi bine”.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009)

PARTENERIATUL-METODĂ EFICIENTĂ DE PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. inv. primar Low Delia Simona
Școala Gimnazială Crăciunelu de Jos*

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniță și școală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea

exemplului. O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care îl desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.

Abandonul școlar constă în decizia de a întrerupe parcursul școlar, înainte de finalizarea unui anumit nivel de învățământ. Există definiții ale abandonului școlar care îl asociază părăsirii timpurii a unui parcurs educativ, înainte de obținerea unei diplome.

La nivelul sistemului românesc de învățământ, elevii sunt declarați în abandon școlar și scoși din evidențele școlare după trei ani de la renunțarea la frecventarea studiilor, perioadă în care elevul are timp să-și reia și continue studiile. Pe de altă parte, indicatorul folosit la nivel național pentru a avea o imagine asupra acestui fenomen, prezentat anual în raportul cu privire la Starea sistemului național de învățământ, este determinat pe baza metodei intrare - ieșire, conform metodologiei Institutului Național de Statistică (INS).

Abandonul școlar și părăsirea timpurie a sistemului de educație reprezintă fenomene distincte; primul se referă la elevii care renunță să mai frecventeze școala (într-un anumit nivel de învățământ), în timp ce al doilea se referă la tinerii dintr-o anumită grupă de vârstă (18-24 de ani) care au părăsit sistemul de educație înainte de a finaliza învățământul obligatoriu și care nu au urmat ulterior un program de formare profesională continuă/calificare (Institutul de Științe ale Educației, 2011, Copiii care nu merg la școală)

Prevenirea abandonului școlar constă în ansamblul de măsuri în domeniul educației, a condițiilor socio-economice, de utilizare a timpului liber, de facilitare a comunicării, de modelare a comportamentului, de ameliorare a condițiilor de mediu, luat în scopul diminuării (înlăturării) factorilor de risc și de întărire a factorilor de protecție.

Abandonul școlar reprezintă conduita deviantă, cu incidență majoră asupra integrării socio-profesionale a elevilor, care constă în încetarea frecventării cursurilor școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a juns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început. În orice societate, rata abandonului școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului de învățământ, astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respective este inefficient .

La prevenirea abandonului școlar contribuie atât cadrul didactic/ învățătorul/dirigintele clasei cât și consilierul instituției. O modalitate de prevenire a absenteismului îndelungat ar putea fi un parteneriat școală-familie-consilier școlar. Acest parteneriat ar putea cuprinde teme

adaptate vârstei și nevoile elevilor în conformitate cu nevoia de a clădi o relație cât mai solidă între părinte și elev. Acest parteneriat se va desfășura după un plan organizat și planificat de cadrul didactic.

Responsabilitatea cadrului didactic este de include în acest plan toate nevoile și lipsurile elevilor de la clasa respectivă. Consilierul școlar poate urmări evoluția fiecărui elev și părinte și consemnează toate schimbările apărute într-o grilă de observație. La finalul anului școlar se va identifica progresul sau regresul relațiilor dintre părinți și copii lor, astfel se vom afla dacă metoda folosită a dat randament sau nu în relație.

Consider că relația dintre părinți și copil este foarte importantă la vârstele adolescente. Această relație trebuie să fie și să devină din ce în ce mai strânsă pentru binele adolescentului dar și a părintelui care se simte mai împăcat.

BIBLIOGRAFIE:

1. Moisin, Anton, *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
2. Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009)

MEDIUL ȘCOLAR ȘI FAMILIAL – CAUZE ȘI EFECTE PRIVIND ABANDONUL ȘCOLAR

*Manole Andreea-Loredana, profesor,
Liceul Teoretic „George Călinescu” Constanța*

Abandonul școlar constă în decizia de a întrerupe parcursul școlar, înainte de finalizarea unui anumit nivel de învățământ. Există definiții ale abandonului școlar care îl asociază părăsirii timpurii a unui parcurs educativ, înainte de obținerea unei diplome.

Prevenirea abandonului școlar constă în ansamblul de măsuri în domeniul educației, a condițiilor socio-economice, de utilizare a timpului liber, de facilitare a comunicării, de modelare a comportamentului, de ameliorare a condițiilor de mediu, luat în scopul diminuării (înlăturării) factorilor de risc și de întărire a factorilor de protecție.

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Odată cu trecerea timpului și apariția

unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ– informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Abandonul școlar este un fenomen periculos, deoarece el determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec, cât și pe plan social, pentru că eșecul școlar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” și conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale. Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele școlare și în cele de ordine interioară.

• **Mediul familial** - familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Familia este un factor important și de răspundere al educației. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor. Familia oferă copilului un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea. Însă, acest sentiment depinde de anumiți factori: protecția împotriva agresiunilor venite din afară, satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea mediului de dezvoltare, sentimentul de a fi acceptat ca membru al familiei, de a fi iubit, de a i se accepta caracteristicile individuale, de a dobândi o experiență personală și de a se afirma la maturitate. Familia reprezintă cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. După P. Osterrieth (1973), sentimentul de siguranță, singurul care îi permite copilului să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea, depinde de următoarele condiții: protecția împotriva agresiunilor venite din afară, satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea cadrului dezvoltare, sentimentul de a fi acceptat de ai săi ca membru al familiei, de a fi iubit, de ai se accepta caracteristicile individuale, de a avea posibilitatea de acțiune și de a dobândi o experiență personală. Lipsa interesului pentru activitățile școlare ale copilului sau, din contră, preocuparea exagerată pot duce la nereușita școlară a copilului. Un rol foarte important în dezvoltarea copilului îl reprezintă tipul de familie din care acesta provine:

- familiile cu mulți copii nu-și pot permite să-i trimită la școală datorită lipsei resurselor materiale: copiii sunt puși să muncească, reprezentând o sursă de venit, mai ales în mediul rural unde copii sunt puși la muncile agricole;
- familii monoparentale care nu pot acorda atenția cuvenită creșterii copilului, mai ales că numărul femeilor care muncesc este în creștere;
- familii ai căror părinți au emigrat. Statisticile arată că din ce în ce mai multe persoane optează pentru a pleca în străinătate, mai ales din mediul rural, datorită nivelului de trai foarte scăzut;
- familii dezorganizate a căror părinți sunt alcoolici, victime ale violenței domestice, dependenți de substanțe stupefiante etc.

De asemenea, dezinteresul manifestat de părinți în ceea ce privește educația, dar și nivelul scăzut de instruire al acestora sau concepțiile despre aceasta, au un impact negativ asupra școlarizării elevului. Acest fenomen este întâlnit cu precădere în mediul rural.

• **Mediul școlar** - mediul școlar are un important impact educațional. Acesta îndeplinește o serie de roluri de socializare, integrare, control social, profesionalizare etc. și totodată este puternic influențat de ansamblul vieții sociale, începând cu valorizarea și prestigiul social al școlii, și terminând, poate, cu resursele disponibile. Analiza complexă a acestui fenomen a demonstrat că există mai multe motive prin care mediul școlar contribuie la abandonul școlar:

- cunoașterea insuficientă elevilor, datorită numărului mare dintr-o clasă sau datorită dezinteresului manifestat de către profesori;
- nerespectarea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor; profesorii prin pregătirea lor la nivel psiho-pedagogic trebuie să cunoască personalitatea elevului pentru a adapta metodele de predare-învățare la fiecare elev în parte;
- lipsa de preocupare a unor cadre didactice pentru stimularea interesului față de învățatură; în special în mediul rural, profesorii nu își manifestă interesul pentru procesul învățării datorită faptului că salariile nu sunt pe măsura așteptărilor; majoritatea cadrelor didactice din mediul rural sunt suplinitori;

• **Factori de ordin economic** - studiile demonstrează că copii care trăiesc în familii sărace au șanse mai mici de a-și însuși o educație școlară completă. Statutul economic corelat cu abandonul școlar este evaluat prin variabilele precum: gradul de instruire și educația părinților; profesia tatălui; venitul familiei și nivelul de viață al acestuia, anumite familii nu au resursele financiare necesare pentru a plăti rechizitele școlare, taxele, transportul la școală, uniforma etc., alte familii își pot permite să plătească școlarizarea copilului, dar aceasta

presupune o reducere drastică a resurselor familiale, mai ales în situația în care elevul avea înainte responsabilități productive alături de părinții săi. Există elevi care trăiesc sentimente de frustrare legate de sărăcia lor, care se reflectă la școala în ținuta vestimentară sau în lipsa pachetului cu mâncare pentru prânz. Unii dintre acești elevi își vor defini prioritățile în viață în funcție de această stare de frustrare și vor abandona școala.

Efectele abandonului școlar se resimt pe termen lung asupra evoluției societății și creșterii economice. Cei care au părăsit timpuriu școala au tendința să participe mai puțin la procesul democratic și sunt cetățeni mai puțin activi. Abandonul școlar afectează și procesul de inovare și creștere, pentru că aceasta se bazează pe forța de muncă competentă în întreaga economie, nu doar pe cea din sectoarele de înaltă tehnologie. Potrivit Comisiei Europene, „reducerea cu numai un punct procentual a ratei europene medii de părăsire timpurie a școlii ar permite economiei europene să dispună în fiecare an de aproape o jumătate de milion de tineri lucrători calificați.”

Bibliografie:

1. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003.
3. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973

COMUNICAREA DIDACTICĂ EFICIENTĂ, O CHEIE ÎN COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Matiaș Claudia, profesor, Școala Gimnazială Nr. 1 Hidișelu de Sus /Școala Gimnazială Nr. 1 Vârciorog/ Școala Gimnazială Benedek Elek

O bună strategie pentru a preveni abandonul școlar este cultivarea deprinderilor de comunicare în rândul profesorilor. Acestea înglobează o varietate de trăsături. Pe de o parte, transmiterea informațiilor într-un mod cât mai clar, inteligibil, adaptate capacității de înțelegere

a elevilor, iar pe de altă parte, suntem încurajați să ne exersăm deprinderile de ascultare activă, adică să fim empatici.

“A fi profesor înseamnă a avea cunoștințe de specialitate temeinice, dar și capacitatea de a le traduce, didactic, sau altfel spus, posibilitatea de a ști ce, cât, cum, când, în ce fel, cu ce, cui, etc. le pot oferi”⁴ Astfel, este important nu numai ce spune profesorul, ci tot ceea ce face în contextul educațional.

Teoria comunicării ne atenționează că nu comunicăm numai prin cuvinte, ci și prin atitudini, prin gesturi, mimică, postură corporală și prin subtextul emoțional al vorbirii. “În primul rând, înainte de a transmite lecția, profesorul anunță importanța ei prin gesturi, voce, afectivitate, iar elevii vor fi receptivi sau nu.”⁵

Multă vreme activitatea elevilor a constat în a asculta în mod inert expunerea profesorului, astăzi, o activitate didactică cu adevărat mobilizantă este aceea în care elevul e implicat în mod activ la lecție, fiind antrenat să devină capabil să ia cât mai multe decizii privind propria instruire, din receptor pasiv să devină agent activ al propriei formări.

În cadrul unei emisiuni televizate, profesorul doctor Florian Colceag trage un semnal de alarmă asupra faptului că școala românească nu antrenează emisfera dreaptă a elevului, ci doar emisfera stângă care este centrată pe memorare și pe reproducere. Emisfera dreaptă, care e intuitivă, vizionară, rămâne neactivată. Copiilor nu li se cere părerea personală, nu sunt întrebați ce părere au despre un anumit fenomen. Profesorul este îndemnat să-i facă pe elevi partenerii săi activi la lecție, să-i învețe să devină autonomi, capabili de autoinstruire, să nu le mai restricționeze libertatea de exprimare.

Dificultatea survine din faptul că, pe de o parte, educatorul trebuie să abordeze clasa ca și un întreg, dar totodată să lucreze diferențiat, să-și adapteze curriculum potrivit particularităților individuale ale elevilor. Elevul cu un impuls cognitiv puternic va fi stimulat de profesorii capabili să genereze efervescență intelectuală.

Din contră, elevii cu un nivel de inteligență redus nu pot recepționa adecvat cunoștințele care li se predau, capacitățile cognitive mediocre reprezentând un factor blocaj în comunicare. De cele mai multe ori, acești elevi, percepuți ca slabi nu fac eforturi de a-și îmbunătăți situația școlară, iar în aceste cazuri este nevoie de mult tact pedagogic, profesorul fiind nevoit să-și

⁴ Constantin Cucos, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, ediția a III a, Editura Polirom, București, 2009, p. 394

⁵ Vasile Marcu, Letiția Filimon, *Psihopedagogie pentru formarea profesorilor*, Editia a III-a revăzută și adăugită, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2007, p. 175

exprime în permanență încrederea în posibilitatea lor de a reuși. Educatorul este îndemnat să valorifice potențialul fiecăruia, să pună în evidență capacitățile personale ale fiecărui elev.

Profesorii tind să aprecieze mai degrabă elevii disciplinați, submisivi, care își îndeplinesc sarcina fără să comenteze, iar pe așa-numiții elevi-problemă să-i trateze cu ostilitate. O cale pentru a soluționa eficient aceste derapaje, o reprezintă tot stabilirea unei bune relații de comunicare, pentru că de ea depinde recuperarea multor elevi ajunși în situația de a disprețui școala sau de a reacționa violent în cadrul ei.

Pe de altă parte, în actul didactic, este foarte important să ținem cont de trăsăturile de personalitate ale elevului. Profesorul comunică, antrenând întreaga personalitate a copilului. În legătură cu acest aspect, profesorilor li se reproșează relațiile impersonale pe care le stabilesc cu elevii, limitându-se la a-i cunoaște numai prin prisma statutului de școlar.

Psihologii au demonstrat prin numeroase studii că noi ne angajăm într-o relație de comunicare cu întreaga noastră personalitate, iar a nu ține cont de acești factori psihologici este o greșală flagrantă ce poate avea repercusiuni negative pe termen lung. “Mai cu seamă diferențele pe linia introversiune-extraversiune sunt determinante în comunicare.”⁶

Astfel, dacă elevul extravertit este mai ușor de abordat : “elevul extravertit sunt mai receptivi la dialogul propus de profesor, inițiază ei înșiși acte de comunicare, ceea ce face ca misiunea profesorului să fie relativ mai ușoară în privința comunicării cu acești elevi”, sarcina profesorului pare mai dificilă în fața unui introvertit deoarece acesta “are mai multă nevoie decât alții de valorizare, de recunoașterea muncii din partea profesorului.”⁷

În cazul acestuia prevalează o bună relație afectivă, un elev închis, timorat se simte bine într-o atmosferă lipsită de formalism, unde este învățat să-și cultive încrederea în propriile posibilități și e încurajat să iasă din propria carapace.

Profesorul poate întâmpina dificultăți de comunicare nu numai cu un elev, ci cu întreg grupul de elevi. Literatura de specialitate vorbește despre așa-numitele norme școlare implicite, stabilite în cadrul grupului, prin care elevii promovează atitudini antișcoală, ce valorizează agresivitatea. Într-o astfel de situație conflictuală, adeseori tendința profesorului este de a pune eticheta de clasă-problemă și de a bloca astfel orice cale spre o comunicare eficientă. Psihologii ne oferă unele îndrumări practice care țin tot de eficientizarea comunicării “prevenirea unor astfel de situații de conflict normativ se poate face însă dacă profesorul elaborează și negociază

⁶ Dorina Sălăvăstru, *Psihologia educației*, Editura Polirom, București, 2004, p. 211

⁷ *Ibidem*

împreună cu elevii, încă de la primele lor întâlniri, un set de reguli care să vizeze toate aspectele vieții în comun.”⁸

Adevăratul examen îl dăm în fața elevilor, școala este și a lor și adeseori învățăturile ni le oferă ei: “nu-i suficient să ai o numire a unui inspector pentru a ocupa catedra din inima copilului (...) nicio diplomă din lume nu te face iubit. Cel mult te poate respectat, dar nu iubit.”⁹

Copiii noștri așteaptă să le comunicăm nu doar informații, vor implicarea noastră emoțională în toată activitatea desfășurată. Profesorul este îndemnat să le ofere căldură emoțională și toleranță, să se preocupe de echilibrul lor emoțional.

Dincolo de niște programe de studiu laborios întocmite sau de niste metode inovatoare de predare, ar trebui să avem în vedere starea de bine al elevului.

Consider că oricât de mare am fi la trup, înăuntrul nostru încă mai trăiește copilul ce dorește să fie ascultat, înțeles, care caută dovezi de afecțiune.

Bibliografie

Cucoș Constantin, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2009

Marcu Vasile, Filimon, Letiția, Psihopedagogie pentru formarea profesorilor, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2007

Sălăvăstru Dorina, Psihologia educației, Editura Polirom, Iași, 2004

MĂSURI PENTRU PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Cornea Florentina

C.S.E.I. Sf. Vasile, Craiova

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de

⁸ Dorina Sălăvăstru, *op. cit.*, p. 141

⁹ *Ibidem*, p. 19

învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

- școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar

crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

- cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului.

Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

- climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permissiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

- anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari - viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și

capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Condițiile-cheie pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii pot fi sintetizate pe cinci domenii strict interconectate unul cu celălalt:

1. Management școlar
2. Suport pentru elevi
3. Profesori
4. Familia
5. Implicarea părților interesate

1. MANAGEMENTUL ȘCOLAR

Competența și eficiența conducerii școlare ajută la crearea unui mediu educațional de cooperare care implică întreaga școală și la care se adaugă și legătura cu comunitatea locală. Managerii de școli sunt cei care încurajează inițiativa profesorilor în identificarea și gestionarea cazurilor de risc de abandon școlar. În plus, managerii fixează drept obiective principale ale managementului instituțional prevenirea și combaterea absenteismului și a abandonului școlar. În acest fel, se asigură o gândire unitară și eficientă la nivelul întregii unități școlare.

2. SUPORT PENTRU ELEVI

Elevii trebuie sprijiniți. Este vorba inclusiv de sprijin emoțional și psihologic pentru abordarea problemelor (stres, depresie, tulburări post-traumatice) și comportamentelor de risc. De aceea, în fiecare școală care se confruntă cu fenomenul abandonului școlar ar trebui să existe:

- -Mecanisme de detectare precoce a riscului de abandon școlar: Semnalele timpurii de părăsire a școlii, inclusiv absenteismul școlar și comportamentul inadecvat, trebuie detectate rapid . Printre aceste semne se numără: lipsa atenției, dezinteresul, rămânerea în urmă etc.
- -Identificare rapidă a dificultăților de învățare: Beneficiind de sprijin pentru recuperarea materiei pierdute din diferite motive sau pentru a ține pasul cu parcurgerea programei la clasă, elevii pot ajunge „egali,” cu colegii lor, fapt ce ar înlătura sentimentul de frustrare și izolare. Elaborarea unui plan de sprijin individual, convenit cu elevul și familia sa, stabilind obiective clare și realizabile, poate fi foarte utilă.
- -Participare activă a elevilor la viața școlară: Elevii trebuie să se simtă parte a școlii la fel cum se simt parte a familiei lor. Responsabilizarea de acest gen determină creșterea atașamentului față de școală și față de toate activitățile derulate aici. Acest lucru se poate realiza prin

implicarea în diverse activități extrascolare și proiecte europene unde copiii să lucreze împreună, să se împrietenească și să învețe să promoveze școala ca pe un rezultat la muncii lor.

- -Învățarea interactivă și nonformală este esențială pentru creșterea interesului elevilor față de școală. Deși poate să pară superficială sau ieșită din contextul programei școlare, învățarea nonformală este cea care îi ajută pe elevi să se simtă valoroși chiar și atunci când au curențe educaționale, îi responsabilizează prin joc, îi face „să crească” fără să simtă presiunea maturizării.

-Educație și îndrumare în carieră. Copiii nu știu întotdeauna ce vor și, de aceea, au nevoie de ghidaj specializat. Cunoșcându-le abilitățile, posibilitățile intelectuale, profesorii, diriginții, consilierii și familia pot lucra la îndrumarea acestora spre o anumită meserie ceea ce nu face decât să-i motiveze pe copii.

3. PROFESORI

Motivarea cadrelor didactice este cel puțin la fel de importantă ca motivarea elevilor. De aceea, aceștia au nevoie de:

- Management eficient. Așa cum elevii au nevoie de o ghidare din partea profesorilor, la fel și profesorii au nevoie de ghidaj din partea conducerii școlii și a inspectoratelor școlare/ a ministerului. Este totuși vorba de un mentorat eficient și bidirecțional (în sensul că profesorii trebuie înțeleși, în măsura în care și ei trebuie să înțeleagă). Conducerea școlii trebuie să înlesnească comunicarea profesorilor cu familiile elevilor și să se situeze pe poziția de mediator.

- Învățare de la egal la egal. Instruirea în școli pentru a dezvolta și promova o cultură a învățării peer-to-peer (în rândul profesorilor, dar și al elevilor) și observarea de la egal la egal. - Cursuri de formare, inclusiv prin proiecte europene. Lumea se schimbă permanent și în același timp cu ea și abordarea actului didactic care trebuie să se modernizeze permanent.

- Teambuliding. Profesorii au nevoie de timp liber, dar și de timp de calitate împreună în care să pună cap la cap strategii, să vină cu idei de parteneriate pe termen scurt, mediu și lung, „să sclicească”.

4. FAMILIA

- -Implicarea părinților. Un părinte implicat înseamnă, de cele mai multe ori, un copil implicat. Deși deseori pasivi, prea ocupați, părinții trebuie implicați în viața școlii.

- -Educația ca responsabilitate partajată:

Familia trebuie să știe că responsabilitatea educației se împarte între părinți și școală și că, între cele două, trebuie să existe comunicare și cooperare.

- -Participarea la luarea deciziilor școlare și la viața școlară. Fie că este vorba de întâlnirile cu părinții sau doar de un apel telefonic, părinții trebuie să știe și să participe la viața școlii. Este mai dificil să te desparți de un mediu cu care nu ai nimic în comun decât de unul unde ai pus suflet și unde, implicarea ta, a dat roade.
- - Educația părinților.

De multe ori, decizia copiilor de a părăsi școala se datorează lipsei de interes din partea familiei care, la rândul ei, este formată din membri fără studii. Or, într-o școală care poate să ofere p paletă largă de posibilități de educație, se poate realize și educația părinților în paralel cu cea a elevilor.

5. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE Școala nu este numai despre elevi, profesori și părinții. Școala este și despre toți ceilalți agenți ai vieții socio-economice care se pot implica pentru a face activitatea educațională mai interesantă și mai motivantă pentru tineri. Lucrătorii sociali, serviciile și organizațiile de tineret, lucrătorii de asistență socială, psihologii, asistentele medicale și alți terapeuți, servicii de protecție a copilului, specialiști, polițiști, sindicate, afaceri, mediatori interculturali, asociații ale migranților, ONG-uri și alte organizații comunitare din mediul sportiv etc. Cooperarea cu acești parteneri poate contribui la vitalizarea și diversificarea actului educațional, la motivarea tinerilor și, în final, la atractivitatea educației pentru tineri care este obiectivul final în lupta pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar.

MODALITĂȚI DE PREVENIRE A EȘECULUI ȘCOLAR

Prof. Mihăescu Anca

Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr. 1 Bacău

În prezent, intervențiile în reducerea eșecului școlar sunt de o mare diversitate. Unele din aceste acțiuni se pot situa în afara cadrului școlar, în alte împrejurări ale societății (munca elevilor, asistența socială). În ce privește rolul măsurilor luate din punct de vedere educativ, unele sunt de ordin structural și acționează în cadrul general al școlii (ritmul școlar, structura internă) sau fie asupra organizării învățământului (programa școlară, evaluarea, orientarea).

În alte lucrări aceste metode vizează în special persoanele din spațiul educativ: instituția școlară (autonomie, întărirea rolului directorului), profesorii (instruire, legătura cu mediul

înconjurator, metode de predare – învățare), familia, (participarea activă în școlarizarea elevului); elevul (stimularea învățării, evaluarea, orientarea). În cele ce urmează voi prezenta câteva mari tipuri de intervenții care se disting în ceea ce privește combaterea eșecului școlar în ansamblul Comunității Europene . Acestea sunt: 1. Perioada preșcolară 2. Parteneriatul 3. Colaborarea cu familia 4. Profesorul 5. Directorul – șeful de instituție 6. Orientarea

- Perioada preșcolară

În prezent nu se mai pune la îndoială efectul benefic pentru copil de a fi educat încă din prima copilărie însă există totuși diferențe de concepție între statele membre ale Comunității Europene asupra modului în care se poate contribui mai eficient la dezvoltarea și îmbunătățirea șanselor de reușită școlară. Unele țări preferă o preșcolarizare precoce. În acest caz se află Franța și Belgia care prezintă procente de 30% încă de la 2 ani și de peste 90% la 3 ani. De asemenea și Spania, de la reforma învățământului din 1990, organizează preșcolaritatea ca un nivel separat de învățământ, începând de la cea mai mică vârstă. Scopul acestei perioade preșcolare este de a permite unui procent de peste 20 % din copii să meargă la grădiniță încă de la vârsta de 3 ani . Numeroase studii tind să demonstreze efectele pozitive ale școlarității de la o vârstă fragedă, asupra cunoștințelor dobândite de copii în special în limbaj. Elevii școlarizați mai devreme încep cursul primar cu un nivel de dezvoltare mai ridicat decât al celorlalți. În concluzie, este important să luăm în considerare beneficiile dobândite de învățământul preșcolar însă să înlăturăm alte mecanisme să le reducă la zero. Este important să promovăm o politică a preșcolarizării strâns legată cu alte măsuri ce vizează remedierea eșecului școlar.

- Parteneriatul Parteneriatul este o noțiune destul de recentă și impune ca obiectivele cât și rolurile partenerilor să fie pe deplin clarificate încă de la început dacă se dorește ca acțiunile realizate împotriva eșecului școlar să fie eficiente și să evite eventuale probleme de performanță școlară. Acest tip de parteneriat rămâne o provocare pentru imaginația tuturor persoanelor din spațiul educativ și social.

- Colaborarea cu familia .Educația în familie, mai exact cei 7 ani de acasă, influențează puternic întreaga existență a individului, indiferent dacă el recunoaște acest fapt sau nu. Părinții sunt modele pentru copii, conștient sau inconștient. În majoritatea țărilor, familiile sunt informate cu privire la progresele școlare ale copiilor, fie că se face prin „ schede personale” (fișă personală) în Italia, prin carnet școlar (livret) în Franța și Portugalia, printr-un raport anual în Marea Britanie sau prin intermediul ședințelor cu părinții.

- Profesorul. Profesorii sunt piesa principală a metodelor de luptă împotriva eșecului școlar iar acest fapt este pe larg admis de către statele membre. Reușita și eficiența activităților realizate depind în mare parte de aptitudinile profesorilor de a se angaja în această luptă. Calitatea sa de înlocuitor al familiei îi permite să implice familia în căutarea soluțiilor la dificultățile care pot să apară pe parcursul școlarizării elevului. În cele mai multe state membre se dorește ca profesorul să poată avea o funcție de legătură între școala și mediul exterior, însă se constată că nu îi sunt oferite mijloace pentru a-și putea asuma acest rol și de a răspunde acestor exigențe.
- Șeful Instituției – Directorul În toate țările membre, șeful de instituție este ales întotdeauna din cadrul profesorilor, însă modalitățile de numire diferă. Șeful de instituție trebuie să fie: 1. Ales de consiliul școlii (Spania și Portugalia) 2. Desemnat de autoritățile centrale, printr-un concurs sau pe baza unei liste de aptitudini (Franța, Grecia, Irlanda, Italia, Belgia) 3. Selecționat de autoritățile locale sau ale școlii (Danemarca și marea Britanie) sau de către consilierul școlar (Olanda) 4. Ales de autoritatea locală sau prin candidatură cu avizul favorabil al consiliului municipal (Germania și Belgia) 5. Desemnat după apel de candidaturi (Luxemburg) În concluzie, șeful instituției de învățământ trebuie să fie capabil să asigure o bună legătură între școala pe care o conduce și mediul exterior și să ducă școala într-o dinamica a reușitei școlare.
- Orientarea Eșecul școlar este întotdeauna traumatizant pentru elev, îl face să se simtă incapabil pe plan intelectual . Pierderea încrederii în sine și descurajarea provocate, de exemplu de o repetenție pot da naștere unui șoc psihologic cu consecințe grave pentru continuarea școlii și încadrarea socială și profesională. a) Persoane care intervin în materiale de orientare.
 - Servicii specifice – aceste servicii desfășoară un anumit număr de activități mai mult sau puțin dezvoltate de către statele membre, însă obiectivul principal este de a ajuta elevii în procesul educativ. Unele dintre aceste servicii emit opinii, păreri iar altele sunt sfaturi de orientare.
 - Școala – s-a demonstrat că funcția de orientare în școala este în creștere. Profesorii sunt invitați să joace un rol principal în această privință. Ei trebuie să fie mai apropiați de elevi și să ocupe o poziție privilegiată pentru a putea înțelege aspirațiile și pentru a-i putea ajuta la rezolvarea dificultăților întâlnite. b) Orientarea după școlaritatea obligatorie La terminarea școlarității obligatorii , serviciile de orientare intervin în special în cursul studiilor din ciclul superior, însă sunt în special servicii de orientare pentru adulți care au în prim plan piața muncii și competențe pentru tinerii ce termină învățământul obligatoriu.

Teste de autoevaluare, de aptitudini, de stagii în anumite meserii și de eforturi de orientare îi ajută să se îndrepte spre o cale de instruire specifică. Sprijinindu-se pe o rețea intensă de parteneriate în instituțiile școlare, organisme socioprofesionale, întreprinderile din regiune, puterea publică și asistenții sociali, misiunile locale joacă un rol important în informarea, orientarea și încadrarea socială a tinerilor.

Bibliografia:

1. Agabrian M, V. Millea Parteneriate Școală – Familie – Comunitate, Institutul European, Iași, (2005)
2. Alois Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială, Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Ediția a-III-a, revizuită și adăugită, Editura: Polirom, Iași

FACTORII ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor psihopedagogie specială:

Milă Paula- Mădălina

Abandonul școlar este din păcate o realitate a zilelor noastre care afectează din ce în ce mai mulți copii. O deosebită importanță în încercarea de a combate acest fenomen o reprezintă identificarea și înțelegerea factorilor care duc la aceasta. Acești factori sunt diverși și uneori ating o problematică foarte personală. Odată cu trecerea timpului apar noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor:

- schimbarea viziunii educativ–informative și formative,
- egalitatea de șanse privind educația,
- suportul psihopedagogic oferit în școli.

Este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Abandonul școlar este un fenomen periculos. El determină efecte negative în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec. În plus, pe plan social, eșecul școlar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” și

conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale.

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele școlare și în cele de ordine interioară. Deoarece există diverse perspective de abordare a domeniului, în literatura de specialitate apar o varietate de termeni cu semnificații apropiate de cea a conceptului de „abandon” precum: indisciplină școlară, delincvență juvenilă, inadaptare școlară, tulburare de comportament, deviere de conduită.

Abandonul constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început. Pentru a putea analiza corect fenomenul ar trebui, întâi de toate, să analizăm factorii abandonului școlar care duc la declanșarea acestuia.

Factorii abandonului școlar:

Ei sunt :

- Factorii abandonului școlar ce țin de individ – aceștia se referă la capacitatea personală a elevului de a reacționa, adică de resursele personale, de bogăția și calitatea —schemelor de adaptare— ce se referă la faptul că unii elevi au un potențial mai mare de adaptare, iar alții unul mai redus (sunt mai rigizi, mai puțin permisivi în relațiile cu ceilalți). Un rol important este reprezentat și de prezența mamei în viața copilului. Dacă un copil a trăit într-un mediu familial în care prezența mamei era cotidiană, atunci se consideră că dezvoltarea copilului a decurs normal. În caz contrar, acesta poate prezenta anumite tulburări psihice, cum ar fi hiperemotivitate, fobii, anxietate etc. Mai pot apărea nervozitatea excesivă sau apatia, indiferența etc. Se poate ajunge chiar și la retardare mintală, mai ales dacă elevul trăiește în stare de izolare prelungită.
- Particularitățile psihice ale copilului pot influența și negativ randamentul său școlar. Etichetările ca „elev slab”, „elev rău” duc la scăderea stimei de sine, la scăderea încrederii în propriile forțe cât și în persoanele ce îl înconjoară. În aceste condiții, datorită lipsei resurselor necesare pe
-

- ntru a depăși această dificultate, copiii cu risc de abandon școlar caută să iasă în evidență, adeseori, prin adoptarea unor comportamente deviate.
- Lipsa voinței, nivelul scăzut al aspirațiilor, intereselor, motivației, insuficienta dezvoltare a capacității de operare a gândirii etc., pot avea efect negativ asupra activității școlare a elevului, asupra rezultatelor muncii sale. De asemenea, starea de sănătate a elevului poate influența succesul sau eșecul școlar al acestuia.
- Mediul familial – familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Familia este un factor important și de răspundere al educației. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor. Familia oferă copilului un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea. Însă, acest sentiment depinde de anumiți factori: protecția împotriva agresiunilor venite din afară, satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea mediului de dezvoltare, sentimentul de a fi acceptat ca membru al familiei, de a fi iubit, de a i se accepta caracteristicile individuale, de a dobândi o experiență personală și de a se afirma la maturitate. Familia reprezintă cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. După P. Osterrieth (1973), sentimentul de siguranță, singurul care îi permite copilului să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea, depinde de următoarele condiții:
 - protecția împotriva agresiunilor venite din afară,
 - satisfacerea trebuințelor elementare, coerența și stabilitatea cadrului de rezolvare,
 - sentimentul de a fi acceptat de ai săi ca membru al familiei, de a fi iubit, de a i se accepta caracteristicile individuale, de a avea posibilitatea de acțiune și de a dobândi o experiență personală.
- Lipsa interesului pentru activitățile școlare ale copilului sau, din contră, preocuparea exagerată pot duce la nereușita școlară a copilului. Un rol foarte important în dezvoltarea copilului îl reprezintă tipul de familie din care acesta provine:
 - familiile cu mulți copii nu-și pot permite să-i trimită la școală datorită lipsei resurselor materiale: copiii sunt puși să muncească, reprezentând o sursă de venit, mai ales în mediul rural unde copii sunt puși la muncile agricole;

- familii monoparentale care nu pot acorda atenția cuvenită creșterii copilului, mai ales că numărul femeilor care muncesc este în creștere;
 - familii ai căror părinți au emigrat. Statisticile arată că din ce în ce mai multe persoane optează pentru a pleca în străinătate, mai ales din mediul rural, datorită nivelului de trai foarte scăzut;
 - familii dezorganizate a căror părinți sunt alcoolici, victime ale violenței domestice, dependenți de substanțe stupefiante etc.
- De asemenea, dezinteresul manifestat de părinți în ceea ce privește educația, dar și nivelul scăzut de instruire al acestora sau concepțiile despre aceasta, au un impact negativ asupra școlarizării elevului. Acest fenomen este întâlnit cu precădere în mediul rural.
 - Mediul școlar – mediul școlar are un important impact educațional. Acesta îndeplinește o serie de roluri de socializare, integrare, control social, profesionalizare etc. și totodată este puternic influențat de ansamblul vieții sociale, începând cu valorizarea și prestigiul social al școlii, și terminând, poate, cu resursele disponibile

Relația dintre abandonul școlar și mediul de proveniență

Analiza complexă a acestui fenomen a demonstrat că există mai multe motive prin care mediul școlar contribuie la abandonul școlar:

- cunoașterea insuficientă elevilor, datorită numărului mare dintr-o clasă sau datorită dezinteresului manifestat de către profesori;
- nerespectarea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor; profesorii prin pregătirea lor la nivel psiho-pedagogic trebuie să cunoască personalitatea elevului pentru a adapta metodele de predare-învățare la fiecare elev în parte;
- lipsa de preocupare a unor cadre didactice pentru stimularea interesului față de învățatură; în special în mediul rural, profesorii nu își manifestă interesul pentru procesul învățării datorită faptului că salariile nu sunt pe măsura așteptărilor; majoritatea cadrelor didactice din mediul rural sunt suplinitori.

În ceea ce privește tipul de relație între abandonul școlar și mediul de proveniență, rural/urban, se consemnează o rată mai mare a abandonului școlar în mediul rural, ceea ce se explică prin: distanța mare domiciliu-școală, dublată de condiții inadecvate de transport (navetă) lipsa de flexibilitate a orarelor și structurii anului școlar, care nu țin cont de calendarul lucrărilor agricole, precum și lipsa de opțiuni educative în cadrul școlii.

Studiile demonstrează că copii care trăiesc în familii sărace au șanse mai mici de a-și însuși o educație școlară completă. Statutul economic corelat cu abandonul școlar este evaluat prin variabilele precum: gradul de instruire și educația părinților; profesia tatălui; venitul familiei și nivelul de viață al acestuia, anumite familii nu au resursele financiare necesare pentru a plăti rechizitele școlare, taxele, transportul la școală, uniforma etc., alte familii își pot permite să plătească școlarizarea copilului, dar aceasta presupune o reducere drastică a resurselor familiale, mai ales în situația în care elevul avea înainte responsabilități productive alături de părinții săi.

Factorii abandonului școlar de ordin psihologic – aceștia se referă referitoare la reacția fiecărui elev la apariția insuccesului școlar și a conflictelor cu autoritățile școlare. Etichetarea ca „elev slab” și deprivarea de status reduc stima de sine a elevilor și subminează încercarea lor de a-și construi o identitate socială pozitivă. În aceste condiții elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depășirii dificultăților, vor căuta să-și satisfacă nevoia valorizare personală în afara școlii, eventual prin abandon.

Factorii abandonului școlar de ordin pedagogic – vizează:

- calitatea vieții școlare,
- relevanța conținuturilor în raport cu trebuințele de învățare ale elevilor,
- caracteristicile procedurilor de evaluare și ale orientării școlare și profesionale,
- deschiderea școlii față de problemele comunității,
- stilul disciplinei școlare etc.

Calitatea vieții școlare și a educației școlare influențează rata abandonului; evidențele existente indică faptul că cele mai înalte rate de abandon școlar le influențează școlile segregate, școlile în care se pune un mare accent pe supraveghere și testare.

Bibliografie:

- Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar – studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
- Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE ȘI PROIECTE EDUCAȚIONALE

Prof. învă. preșcolar Nedelcu Florentina Marilena

Prof. învă. preșcolar Hoancă Aurelia Alina

Grădinița cu P.P. „Pinocchio” Craiova, Dolj

O educație adevărată se fundamentează în familie, apoi ea continuă în cadrul organizat al sistemului de învățământ, în grădiniță și școală, prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, educația se concretizează și se realizează prin puterea exemplului, prin modele educaționale autentice și de valoare. Competența pedagogică a cadrului didactic determină eficiența procesului educativ pe care acesta îl desfășoară în parteneriat cu educabilul, în vederea formării complete și complexe a personalității acestuia. Din această perspectivă, procesul instructiv-educativ devine un mijloc de prevenire și eradicare a fenomenului grav și tot mai prezent în învățământul românesc, al abandonului școlar.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea definitivă a sistemului educațional indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului sau ciclului de studii început. Educabilii care abandonează școala sunt cei care din cauza dificultăților de comportament, de natură economică, materială, socio-emoțională se remarcă printr-un absenteism accentuat.

Efectele abandonului școlar sunt dramatice și cu un impact negativ major și profund asupra economiei unei țări, dar și asupra unei societăți în general, ca atare acest fenomen trebuie atent abordat și controlat, prin identificarea corectă și realistă a cauzelor care îl determină, prin identificarea și implementarea unor măsuri și programe eficiente de prevenire și combatere a acestei probleme grave cu care se confruntă sistemul de învățământ românesc actual.

O societate modernă își propune ca ideal educațional dezvoltarea potențialului fiecăruia, având nevoie de cetățeni bine formați și eficienți. De aici rezultă misiunea școlii, aceea de a asigura în condiții optime un proces instructiv-educativ de calitate, interactiv, creativ, centrat

pe educabil, pe formarea autonomă și liberă a acestuia. A asigura calitatea educației înseamnă a avea capacitatea de a oferi programe de educație, în conformitate cu standardele politicilor educaționale naționale și europene.

Acest proces complex presupune o bună planificare și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea, autoevaluarea și evaluarea rezultatelor și îmbunătățirea lor permanentă. În conceperea unei strategii didactice eficiente, un rol important îl are selectarea și utilizarea acelor mijloace de învățământ care contribuie eficient la atingerea obiectivelor stabilite, care stimulează educabilii și îi implică activ în procesul lor de formare și informare. Frecvența utilizării mijloacelor de învățământ, selecția acestora trebuie stabilită doar din perspectiva eficienței și relevanței pe care o au în contextul de învățare proiectat, planificat și transpus în acțiune de cadrul didactic.

În efortul actual de modernizare a învățământului românesc, un loc central îl ocupă proiectarea, organizarea, planificarea și desfășurarea unui sistem de activități care să asigure creșterea calitativă a demersului didactic. Ca atare, în contextul noului curriculum, conceptul central al proiectării didactice, este demersul didactic personalizat.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv am ales să abordez această problemă prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare ce trebuie promovate și aplicate consecvent, pentru a evita abandonul școlar.

Oferta educațională cuprinde pe lângă viziunea și misiunea unității de învățământ, care trebuie să aibă în vedere binele educabililor și să antreneze toți factorii educaționali - familia, școala, comunitatea - și resursele materiale moderne, personal didactic de calitate, calificat și specializat, o paletă largă, variată de opționale și activități extracurriculare care să tindă în mod convergent către realizarea idealului educațional. Însă, o instituție de învățământ trebuie să aibă în vedere și derularea de proiecte și programe educaționale care să contribuie la prevenirea abandonului școlar.

Astfel, în unitatea în care îmi desfășor activitatea, anul acesta școlar am coordonat două proiecte educaționale care au avut ca scop prevenirea abandonului școlar. Proiectul social derulat la nivel local "Suntem toți copii" și proiectul extracurricular din cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară "Suflet pentru suflet". De asemenea, am participat în calitate de partener la organizarea și desfășurarea unor activități sau acțiuni umanitare care au avut

același scop, incluziunea școlară a copiilor cu dificultăți și prevenirea abandonului școlar. Am proiectat și planificat pe lângă acțiuni caritabile și activități educaționale recreative cu copiii acordându-le sprijinul necesar formării și dezvoltării deprinderilor, priceperilor de autonomie personală și socială. Susținem o educație prin metode diverse, formale și informale (vizite, ieșiri la teatru, film, etc.)

Proiectele dezvoltă și aplică un demers educativ ce urmărește: reducerea absenteismului școlar, dezvoltarea unei personalități armonioase a copiilor manifestată prin comportamente sociale, vocabular elaborat și încredere în propriile capacități, întărirea relațiilor dintre triada părinți-copii-cadre didactice, optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare.

Ne dorim ca prin intermediul unor astfel de proiecte și activități extracurriculare să creștem accesul la educație pentru copiii care provin din familii defavorizate, monoparentale sau cu resurse financiare reduse. Acest scop se înrădăcinează într-o realitate socială dificilă, a unor familii cu nivel educațional și material precar, fără motivația și mijloace de sprijin în educația copiilor lor. Ca atare, constatând că în multe cazuri, aceste realități au drept consecință abandonul școlar foarte timpuriu și analfabetismul, ne dorim ca prin activitățile prilejuite de acest proiect, activități de voluntariat, caritabile, educaționale, să creștem calitatea vieții acestor copii, prin facilitarea accesului la educație.

Ne-am propus ca prin activitățile desfășurate să responsabilizăm comunitatea, să creștem gradul de conștientizare în rândul părinților a importanței educației copiilor lor, să promovăm socializarea și cooperarea între copii, să formăm comportamente și abilități sociale adecvate diferitelor situații. Participarea la acțiuni de voluntariat, implicarea tuturor în activitățile propuse în proiect au contribuit decisiv și în mod direct la atingerea obiectivelor propuse.

Copiii noștri sunt nevoiți zi de zi să facă față provocărilor, iar în încercările lor de a rezolva problemele din lumea minunată și simplă a copilăriei trebuie să-și găsească locul și manifestarea activă în cadrul școlii și comunității responsabile și responsabilizate. Educația rațional-emotivă și comportamentală promovează ideea că un copil poate să învețe să-și ajute semenii.

Învățându-l pe copil de la o vârstă fragedă să prindă drag de tot ceea ce înseamnă filantropie, voluntariat, generozitate, noblețe sufletească, ne asigurăm un viitor frumos bazat pe încredere și respect între membrii unei societăți.

Bibliografie:

1. Vărășmaș Ecaterina Adina, *Educație timpurie și Grădinița adaptată*, București, Asociația RENINCO România, 2008
2. Ungureanu, Dorel, *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
3. Grațîela Sion, *Psihologia Vârștelor*, București, Editura Fundația România Mare, 2007
4. Bunesu GH., *Democratizarea educației și educația părinților*, www.leducat.ro

FACTORI IMPORTANTI ÎN COMBATEREA ȘI PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Palade Dumitrița-Delia, profesor Școala Gimnazială Specială Pașcani

Abandonul școlar, una dintre cele mai mari probleme pe care le întâmpină sistemul de învățământ, poate fi contracarat printr-o serie de metode bine alese care să atragă elevii în mediul școlar pentru, cum ar fi: asigurarea de resurse educaționale menite să îl stimuleze și să îl motiveze pe elev față de activitățile pe care le desfășoară, dezvoltarea unei relații armonioase cu profesorii și colegii, implicarea elevilor în activități extrașcolare în care elevii interacționează între ei, leagă noi prieteni, cunosc îndeaproape lumea care îi înconjoară, valorizarea elevilor prin participarea la concursuri și nu în ultimul rând parteneriatul școala-familie, dar și școală-familie-comunitate.

Instituțiile de învățământ pun la dispoziția elevilor o serie de resurse educaționale: biblioteci, mijloace tehnice de predare, mobilier adecvat grupelor de vârstă, în timp ce profesorii la rândul lor vin cu mijloace proprii, adecvate ariei curriculare în care activează, cum ar fi: machete, softuri educaționale, planșe etc. Atracția elevilor pentru școală este sporită și de resurse educaționale pe care părinții le pun la îndemâna copiilor pentru ca aceștia să le folosească la orele de curs. Elevii se simt adeseori motivați, mai ales la școala primară, să deschidă și să își scrie numele pe un caiet frumos copertat, cu imaginea eroului preferat. Alături de caiete, părinții pot stimula interesul copiilor pentru școală și prin procurarea de cărți ilustrate, atlase, jocuri interactive, instrumente de scris și pictat etc. Din păcate, interesul părinților pentru școală deși este ridicat, poate fi știrbit de situația economică precară, astfel că aceștia nu își pot stimula copilul prin achiziționarea de materiale didactice diverse. Același lucru se întâmplă și

în cazul ținutei elevului, lucru care se poate observa el mai frecvent în zilele noastre când nu se mai practică purtarea uniforme. Deși mulți dintre copii nu au o situație economică foarte bună, interesul pentru școală este unul sporit, datorat unei maturizări timpurii, dar și a unei motivații intrinseci dezvoltate după convorbiri îndelungate cu părinții care le explică faptul că școala poate să le ofere ceea ce poate ei nu am avut, respectiv un loc de muncă, precum și o stare financiară îndestulătoare.

Dezvoltarea unei relații armonioase cu profesorii și colegii se realizează zilnic, prin implicarea în activități școlare și extrașcolare, în care copilul își poate arăta propriile abilități și competențe. Copiii pot fi stimulați de către profesori în a se ajuta și sprijini reciproc ori de câte ori este nevoie. Se pleacă de la ideea că fiecare copil este unic și că are rolul lui bine definit în cadrul grupului din care face parte.

Implicarea elevilor în activități extrașcolare oferă oportunitatea acestora de a interacționa între ei, de a leaga noi prieteni și nu în ultimul rând de a cunoaște îndeaproape lumea care îi înconjoară prin vizite la instituții din mediul apropiat și nu numai. Aceste activități vin să motiveze elevul și sunt văzute drept recompense pentru participarea la activitățile școlare de zi cu zi. De multe ori copiii își arată nerbdarea pentru a ieși în excursia mult dorită, în care pot să se manifeste liber, alături de colegi și profesori.

Prin vizite la alte instituții elevii își pot spori nivelul motivațional de a veni la școală, pentru că pot avea ocazia să afle mai multe despre meseria preferată, iar prin vizitele la instituțiile din oraș, județ, să se focalizeze și mai mult pe atingerea performanțelor școlare.

Valorizarea elevilor prin participarea la concursuri de educație plastică, colaje, creații literare, dar și olimpiade, reprezintă un alt motiv pentru care copilul vine la școală și se implică în tot ceea ce profesorul îi propune spre rezolvare. Rezultatele muncii lui pot fi recunoscute la nivel local, județean, național, dar și internațional. Acest lucru îl face să se simtă important, să constate faptul că munca pe care o depune este valorizată și că este promovat de profesor, dar și de instituția de învățământ la care învață.

Parteneriatul școală-familie, o preocupare tot mai des întâlnită în ultimii ani, are în vedere raportul de colaborare între școală și familie, înțelegerea dificultăților pe care le întâmpină fiecare instituție în parte, precum și stabilirea de activități comune pentru a rezolva eventualele neconcordanțe. Părinții au ocazia prin aceste activități să înțeleagă aria de acțiune a școlii, care sunt tipurile de activități pe care copiii lor le desfășoară la școală și pe care le pot continua acasă împreună cu părinții, care este nivelul de implicare al copiilor în activități, care

sunt activitățile lor preferate etc. Pe de altă parte, școala ca și instituție poate afla care sunt așteptările părinților și cum pot ajunge la un numitor comun. În urma acestor parteneriate rezultate au fost întotdeauna pozitive, astfel încât școala și familia au devenit parteneri în educația copilului, relația dintre acestea fiind una armonioasă.

Parteneriatul școală-familie-comunitate, ajută în reducerea abandonului școlar prin aceea că, în primul rând copiii sunt valorizați nu doar în școală, familie, ci și în comunitatea din care fac parte. Copiii cu rezultate deosebite pot fi premiați de către comunitate, încurajați, iar în cazul în care sunt identificați copii care provin din familii cu probleme financiare severe, comunitatea poate să ofere un sprijin real familiilor acestora. În același timp, copiii, prin apropierea de comunitate poate învăța ce reprezintă simțul civic, faptul că este foarte important să-i respecte pe ceilalți și să fructifice în sensul cel mai frumos resursele care li se pun la dispoziție.

Factori importanți în combatere și prevenirea abandonului școlar pot fi multipli, ceea ce este important de reținut este că, atunci când două sau mai multe instituții au interes comun, obiectivele pe care și le propun sunt întotdeauna atinse. Aceleași lucru întâmplându-se și în cazul reducerii numărului de elevi care aleg să abandoneze școala. De fapt acesta este un stigăt de ajutor, o formă prin care copilul arată că are nevoie de noi.

Bibliografie:

- Albert-Lorincz, E., Carcea, I.M., *Prevenirea dezadaptării școlare*, Editura Cermi, Iași, 1998;
- Dumitru, I. Al., *Consiliere psihopedagogică*, Editura Polirom, Iași, 2008.

RELAȚIA GRĂDINIȚĂ-ȘCOALĂ-FAMILIE-SOCIETATE

*Prof. Palcu Florentina
G.P.N. Nădab, jud. Arad*

Familia este primul loc unde începe educația. Este cel mai puternic influențator asupra unui copil pentru că unele lucruri rămân întipărite tot restul vieții. Tot în familie copilul începe să își formeze vocabularul și bineînțeles modul de a se comporta în societate și cu cei din jurul său.

Școala este o instituție sau o organizație socială care are un rol foarte important în educarea generațiilor tinere, cum ar fi cei din școala primară, care sunt la început de drum și care au nevoie de un sprijin, ca să poată să își formeze o viziune despre lumea în care trăiesc și în care o să se dezvolte treptat. În această etapă a vieții, copilul are nevoie de comunicare, de o conexiune, atât în școală, cât și în familie. Școala trebuie să aibă metodele sale de a educa și de a atrage copilul spre educație, încât acesta să fie mândru de performanțele sale și de a da un impuls la ceea ce va urma în continuare.

Educat ești atunci când știi să respecti, să ajuti, să asculți, să oferi, când știi să te porți, să te adaptezi, să reușești.

Educația este esența formării omului, cu ea devii capabil să-ți atingi visele și să evoluezi pe plan personal și profesional.

Educația o întâlnim pe întreg parcursul vieții noastre. Nu se sfârșește niciodată!

Învățarea începe încă din primii ani de viață în care copilul învață de la mama lui și își formează deprinderile necesare existenței și se continuă în grădinița apoi în școală.

Pe măsură ce înaintează în școlaritate, copiii concep învățarea tot mai profund, apropiindu-se de o învățare durabilă, eficientă și utilă.

Trăind într-o societate aflată într-o continuă schimbare, în care explozia informațională se desfășoară în paralel cu explozia tehnologică în domeniul transmiterii informațiilor, este mult mai important să-i învățăm pe elevi să coopereze, să relaționeze, punând accent pe aspectul formativ al educației lor.

Pentru copilul care la grădiniță era înconjurat de jucării, trecerea la școală este o ruptură de educatoare, de activitatea preponderentă de joc iar activitățile trebuie organizate de așa manieră încât trecerea de la grădiniță la școală să se facă pe nesimțite, iar activitățile de la școală să fie o continuare firească a activității ludice din grădiniță și să le creeze copiilor o lume minunată a învățării.

Pentru unii copii este o traumă despărțirea de grădiniță, mai ales când această spaimă este alimentată și de cei din jur când li se adresează copilului cu amenințarea „Lasă, c-o să mergi tu la școală! “

Copiii sunt puși în situația de a înțelege că învățătorul și profesorul nu sunt altceva decât o altă „educatoare”, că școala este o „grădiniță mai mare”, unde trebuie să vină cu o „geantă mai mare “ și care le va oferi multe surprize.

În cadrul proiectului am realizat următoarele activități:

1. Vizita copiilor de la grădinița cu program normal Nădab la școala cu clasele I-IV Nădab: vizitarea sălilor de clasă, a bibliotecii, jocuri matematice interactive, concert de colinde și învățarea unei colinde.
2. „Vestitorii primăverii” – activitate transdisciplinară: învățarea unui cântec de primăvară și intonarea altor cântece cunoscute, recitări de poezii despre primăvară, dramatizări, ghicitori, jocuri didactice -
„Recunoaște anotimpul!”.

1. „În așteptarea ieșurii”: realizarea unor felicitări pentru Paște,
2. Desene pe asfalt și întreceri sportive cu ocazia zilei de 1 iunie.

Alături de școală care asigură maxima comunicare între generații, familia și comunitatea au o deosebită valoare în formarea personalității copilului. Fiecare om vine pe lume cu o anumită zestre nativă, apoi grație climatului afectiv din familie, copilul cunoaște lumea din jur printr-un permanent dialog cu cei mari, învață și poate să iubească, comunică, se ghidează după anumite modele, imită diferite acțiuni până își formează propriile valori, propriile principii despre lume, despre viață.

În relația școală - familie - comunitate trebuie să existe relații de respect, de acceptare reciprocă, de simpatie și admirație, nu de suspiciune, nedumerire sau iritare și provocare. Relațiile dintre școală, elevi, familiile acestora și comunitate trebuie să fie bazate pe contact și colaborare, pe transmitere de informații și prezentare a unor stări de lucruri, de influențe pozitive asupra comportamentelor elevilor, pe trăiri afective și emoționale reciproce în diferite forme de manifestare.

Bibliografie:

1. Rădulescu Eleonora, Tîrcă Anca – „Școală și comunitate. Ghid pentru profesori”, Colecția educația 2000+, Editura Humanitas Educațional, București 2002;
2. Iosifescu, Șerban (coord.) - Management educațional pentru instituțiile de învățământ, București, ISE - MEC, 2000.

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN RÂNDUL ELEVILOR CU C.E.S PRIN INTERMEDIUL PROIECTELOR EDUCAȚIONALE

Prof. Păduraru Georgeta

C.S.E.I.Nr.1 Bacău

Îmbunătățirea practicii educaționale prin creativitate și inovare redimensionează rolul profesorului în educația elevilor cu cerințe educative speciale. Experiența practică a demonstrat importanța creativității în actul didactic, care contribuie la identificarea unor metode atractive și creative în predare, în raport cu particularitățile elevilor, la stilurile de lucru și la utilizarea unor resurse didactice care să capteze interesul elevilor pentru activitatea didactică, facilitând înțelegerea conținuturilor învățării ceea ce duce la reducerea abandonului școlar în rândurile elevilor cu C.E.S. Problematika activităților educațional-terapeutice în cazul elevilor cu cerințe educative speciale, reprezintă o permanentă provocare pentru cadrele didactice din școlile speciale și de aceea este necesară găsirea unor modalități de adaptare a strategiilor didactice și a conținuturilor educației la tipul și gravitatea deficiențelor, precum și la posibilitățile de învățare ale elevilor.

Proiectul educațional internațional „**Creativitate și inovație în educația specială**,” s-a desfășurat între următoarele instituții: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Bacău-România, Complexul de Pedagogie Curativă „Orfeu,” Chișinău și Institutul de educație timpurie pt.copiii cu dizabilități vizuale,, Chișinău- Republica Moldova.

Conținutul și activitățile desfășurate în proiect au urmărit atât popularizarea experienței din școlile speciale din România și Republica Moldova, cât și respectarea valorilor diversității umane și culturale prin promovarea unor mijloace didactice inovative care contribuie la dezvoltarea demersului educațional-terapeutic din învățământul special, precum și la reducerea abandonului școlar în rândul elevilor cu C.E.S. Problema de rezolvat este dezvoltarea competențelor cadrelor didactice în desfășurarea unui proces educativ de calitate, care abordează metode moderne care să contribuie la recuperarea preșcolarilor/elevilor cu cerințe educative speciale. Prin derularea acestui proiect educațional s-a realizat un schimb de bune practici între cadrele didactice care derulează activități educative și terapeutice cu preșcolarii/elevii cu C.E.S.

Prin aceste activități se creează cadrul favorabil inovației didactice, valorificării exemplelor de bune practici și un cadru prin care se stimulează spiritul de echipă între instituțiile de specialitate din cele două țări.

Scopul proiectului a fost acela de a promova un schimb de bune practici între cadrele didactice care derulează activități educative-terapeutice cu preșcolarii/elevii cu CES, proiectul având rolul de a pune accent pe interculturalitate, promovarea unei educații speciale de calitate prin dezvoltarea competențelor cadrelor didactice și reducerea abandonului școlar în rândul elevilor cu C.E.S.

Obiectivele proiectului:

- Informarea cadrelor didactice despre strategii de lucru noi, utilizate în procesul instructiv-educativ derulat cu preșcolarii/elevii cu C.E.S.;
- Reducerea abandonului școlar în rândul elevilor cu C.E.S.;
- Promovarea exemplelor de bune practici identificate în activitatea didactică desfășurată cu preșcolarii/elevii cu CES;
- Stimularea cadrelor didactice pentru a concepe modalități noi de organizare a activității educațional-terapeutice, resurse și auxiliare didactice care să contribuie la recuperarea preșcolarilor și elevilor cu CES;
- Dezvoltarea capacităților de comunicare și interrelaționare între cadrele didactice din instituțiile partenere;
- Încurajarea cadrelor didactice pentru crearea unui mediu educațional care să favorizeze interculturalitatea, respectarea drepturilor copiilor cu C.E.S și dezvoltarea unor procese instructiv-educative de calitate.

Evaluarea impactului proiectului

S-a organizat un focus-grup în cadrul căruia s-a analizat impactul proiectului asupra instituțiilor partenere. S-au formulat concluziile finale referitoare la impactul proiectului asupra grupului țintă.

Diseminarea informațiilor privind importanța proiectului

Pe parcursul derulării proiectului au fost prezentate exemple de bune practici și rezultatele obținute în urma derulării activităților.

Responsabili: coordonatorii proiectului;

Beneficiari: elevi, cadre didactice, familia, comunitatea;

Modalități de monitorizare și evaluare:

- numărul de exemple de bune practici prezentate;
- impactul activității în mass-media.
- **metode/mijloace de realizare:**

realizarea unui focus-grup pentru a analiza impactul proiectului asupra grupului țintă.

Rezultatele obținute ca urmare a implementării proiectului

Rezultate cantitative:

- un pliant de informare despre activitățile proiectului;
- un grup de inițiativă - acțiune în domeniul utilizării unor procedee de lucru noi în lucrul cu elevii diagnosticați cu T.S.A;
- 5 articole publicate în mass-media care prezintă activitățile derulate în cadrul proiectului.

Rezultate calitative:

- reducerea abandonului școlar în rândul elevilor cu C.E.S;
- respectarea valorilor diversității umane și culturale prin promovarea unor mijloace didactice inovative;
- stimularea cadrelor didactice pentru promovarea și aplicarea inovației în procesul educativ-terapeutic;
- valorificarea potențialului creativ al fiecărui participant la proiect;
- inventar de bune practici identificate prin proiect;
- formarea unor relații de colaborare eficientă cu școlile și instituții partenere.

Activitățile de monitorizare a proiectului se vor realiza prin:

- Analize SWOT ale instituțiilor beneficiare ale proiectului;
- Raportul final de evaluare a proiectului;
- Albume foto;
- Articole în presă.

Evaluarea inițială: analiza de nevoi – observare, dezbateri

Evaluarea periodică:

- constituirea unei echipe de monitorizare ;
- elaborarea unei fișe de monitorizare a rezultatelor parțiale și finale ale proiectului.

Evaluarea finală: focus-grup

Indicatori cantitativi: 100 cadre didactice

Indicatori calitativi: îmbunătățirea colaborării între instituțiile implicate în proiect.

Continuitatea /sustenabilitatea proiectului:

În urma implementării acestui proiect **continuitatea/sustenabilitatea** acestuia va fi asigurată, prin:

- derularea altor acțiuni educative de către grupul de inițiativă constituit în cadrul proiectului;
- obținerea unor sponsorizări pentru continuarea proiectului;
- menținerea/dezvoltarea parteneriatelor încheiate în cadrul proiectului;
- includerea bunelor practici identificate în proiect în strategiile instituțiilor partenere.

Promovarea și mediatizarea proiectului se va realiza prin:

- convorbiri directe cu elevii și cadrele didactice;
- difuzarea pliantului proiectului în instituțiile partenere și online pe site-uri educaționale;
- invitarea reprezentanților mass-media și ai unor instituții reprezentative pentru a participa la manifestările din proiect.

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

Prof.înv.primar Petec Carmen-Nicoleta

Școala Gimnazială Nr.1 Onești

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absentism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională

indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

** Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților* de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

* *Cultura de origine a elevilor* – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă *atitudinea familiei în raport cu școala*. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

* *Climatul familial* are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permissiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

* *Factori de natură socială și economică* cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

* *Factorii de natură educațională*: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

* *Anturajul* de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev

să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată. Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
 - socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
 - psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
 - juridico-sociale –
- aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar.

Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună

prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, *Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire*, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu.

La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

• **Bibliografie:**

- Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.
- Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

ROLUL FAMILIEI ÎN COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘCOLAR O PROBLEMĂ MEREU ACTUALĂ

*Prof. Petec Dragoș-Marian
Școala Gimnazială Bogdănești*

Absenteismul școlar poate fi definit ca o problemă socială explicată din ce în ce mai des drept o caracteristică socio-culturală a mediului din care provine elevul, caracterizată prin conduită evazionistă, stabilă, permanentă, cronică ce reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, și încredere în educația școlară. Fuga de la ore este o problemă predominant emoțională (conduită de tip evazionist, o formă de evadare fizică și psihologică din situația percepută ca traumatizantă).

Absenteismul poate fi o formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme). Poate semnala și reducerea atașamentului și a integrării, identificare scăzută cu obiectivele și aspirațiile grupului de elevi. Absenteismul este folosit de elevi ca o formă de agresiune pasivă împotriva școlii, fără a le mai fi frică de posibilele pedepse ce ar surveni atât din partea conducerii instituției, cât și a părinților.

Absenteismul este primul factor asociat în mod direct cu abandonul școlar. Este prezent mai frecvent în mediul urban, în cadrul familiilor sărace. În general, cei care ajung să abandoneze școala sunt elevii care învață la școli profesionale.

Studiile de specialitate indică următoarele tipuri de absenteism:

- absenteism selectiv (fuga de la școală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline);
- absenteism generalizat (fuga de la școală este frecventă și generalizată, prefigurează abandonul școlar);
- căutarea singurătății (reacție la tensiunea puternică intra- sau interpersonală);
- dorința de a fi cu partenerul (la adolescenți);
- dorința de apartenență la grup („ritualuri de inițiere”);
- atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem;

Semnificațiile psihosociale ale fugii de la școală sunt funcția de separare sau de individualizare, mai ales la adolescenți. Pentru a putea lua măsurile optime de prevenire a absenteismului, care

este de altfel primul pas spre abandonul școlar este necesară cunoașterea cauzelor care pot genera în rândul elevilor acest fenomen:

1. Cauze care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților);
2. Cauze care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate;
3. Cauze care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului), evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale foarte importantă este și variabila vârstă.

Pentru a evidenția importanța unora dintre cauzele absenteismului, ca fenomen de inadaptare școlară, vom analiza pe scurt câteva dintre acestea:

1. Condiția socială a elevilor – Hersov și Berg (1994) arată clar importanța vârstei, sexului și a condițiilor sociale în determinarea tendințelor la absențe nejustificate de la școală. Condițiile sociale sunt într-adevăr o posibilă cauză majoră a absenteismului atât pentru copiii din medii dezavantajate (fie nu cunosc bine limba, fie nu au situația materială care să-i asigure o participare permanentă și activă la activitățile școlare, fie sunt izolați socio-geografic și nu au acces ușor la școală), dar nu trebuie neglijate și extrema cealaltă, a copiilor din medii foarte bine situate material, care nu consideră importantă școala, sau cred că banii părinților pot rezolva orice, chiar și motivarea absențelor.
2. Relațiile și componența familiei – ca mediu educativ și facilitator sau responsabil de frecventarea școlii de către copii, familia poate fi una din cauzele absenteismului. Ca mediu educativ, familia poate avea carențe tocmai în partea educației făcute pentru dezvoltarea intelectuală a copilului (necesitatea școlii pentru dezvoltarea personală). Ca mediu responsabil de asigurare a școlarizării copilului, familiile pot fi de multe ori cauze pentru absenteism din următoarele motive:

- folosesc copiii ca forță de muncă acasă și atunci determină sau încurajează absenteismul;
- indiferența față de educația școlară conduce la imprimarea unor atitudini negative;
- incapacitatea de a asigura material participarea copilului la școală (procurarea rechizitelor, plata navetei, asigurarea igienei, a vestimentației, lipsa locului de studiu în mediul familial);
- structura familiei, supravegherea precară a copiilor pot genera absenteism;
- utilizarea pedepselor sau recompenselor extreme pentru reușitele sau eșecurile de la școală;
- supraîncărcarea programului educativ al copiilor în funcție de aspirațiile părinților, care proiectează viitorul copiilor conform dorințelor lor neîmplinite.

Ce am putea face la nivel de familie, școală, dar și de comunitate pentru a reduce nivelul absenteismului școlar?

- Comunică permanent cu copilul tău;
 - Păstrează o relație de comunicare cu cel puțin un profesor de la școala în care învață copilul. Poți face acest lucru prin intermediul grupului de discuții al clasei copilului tău. Afli care sunt ultimele noutăți din viața clasei, ce probleme întâmpină alți părinți și ce soluții găsesc, dar poți contacta și prin mesaje private profesorii, pentru a afla informații despre cum se descurcă la școală copilul. Creează grupul de discuție al clasei copilului tău;
 - Nu evita să mergi la ședințele cu părinții doar din cauza notelor proaste și a numărului de absențe prea multe;
 - Nu încerca să găsești o scuză față de alții pentru absențele copilului tău. Acceptă realitatea și încearcă să te gândești de-acum încolo ce poți să faci pentru ca lucrurile să se schimbe;
 - Folosește pedeapsa numai dacă este absolut necesar, dar nu ca pe o modalitate de a-ți exprima furia cauzată de ședința cu părinții sau de aflarea rezultatelor școlare ale copilului;
 - Ar fi utile programe realizate la nivel școlar, dar și al comunității în care actorii principali să fie părinții și copiii. Temele dezbătute și pe baza cărora ar putea lucra foarte bine ar putea fi din domeniul: influența prietenilor de aceeași vârstă, abilități de comunicare, legătura școală-familie; a vedea școala mai mult decât ca pe o instituție, o componentă cheie din viața copilului alături de familie, părinții și copiii, învățarea unor tehnici de managementul timpului, grupuri de suport pentru cei care au abandonat școala etc.;
- În scopul prevenirii și combaterii acestui fenomen se pot lua următoarele măsuri:
- realizarea unui parteneriat între școală și familie – legătura părinților cu școala, cu profesorii;
 - intervenția familiei în educarea copilului – asigurarea frecvenței zilnice a programului;

- discuții cu elevul pentru identificarea cauzelor insuccesului școlar, insucces școlar datorat neadaptării la mediul școlar din care face parte;
- cunoașterea anturajului copiilor, întrucât acesta joacă un rol foarte important în delimitarea succesului sau insuccesului școlar deoarece grupul de prieteni (extrafamilial) influențează aspirațiile școlare și profesionale ale elevului;
- atitudine caracterizată prin afecțiune și înțelegere ce conduce la crearea unui climat educativ stenic, în care buna dispoziție și încrederea reciprocă se răsfrâng pozitiv asupra activității de învățare prin intermediul factorilor motivaționali întreținuți de laudele și încurajările care predomină;
- cooperarea părinților cu dirigințele; supravegherea discretă a prezenței elevului la școală, legătura permanentă cu dirigințele (reacțiile negative ale școlii și ale familiei întrețin mecanismele de apărare ale elevului, creând un cerc vicios, în care, la limită, abandonul tinde să fie văzut de elev ca unică soluție pentru „rezolvarea” problemei).

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea elevului la activitatea de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii interni (psihologici) și/sau externi (socioeconomici, socioculturali) ai copilului.

Copilul are nevoie de suport emoțional susținut, de siguranță și de apartenență la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să depună un efort semnificativ în ceea ce privește activitățile școlare. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta, la un moment dat, tendința de a abandona școala.

Copilul care abandonează școala poate fi descris astfel:

- îi lipsește motivația școlară;
- are dificultăți de învățare;
- are o rată a absenteismului mare;
- are rezultate școlare slabe;
- are imagine de sine scăzută;
- este izolat față de colegi;
- îi lipsesc achizițiile în zona autocunoașterii;
- este incapabil să se adapteze la mediul școlar;
- are o lipsă reală a unui suport școlar;

- manifestă dezechilibru emoțional survenit în urma absenței părinților de acasă sau a lipsei unui control parental;
- cerințe educaționale speciale;
- stare de sănătate precară;
- manifestă comportamente deviante (agresivitate fizică și verbală, tendința de vagabondaj, vandalism, consum de tutun, alcool sau alte substanțe interzise);
- provine din medii sociale sărace;
- lipsa unui model educațional din familie;

Pentru fiecare copil, părintele sau persoana în grija căruia se află copilul sunt primii „profesori”. Adulții care îngrijesc copilul trebuie să știe că prin implicarea în educația și formarea copilului pun bazele de care acesta are nevoie pentru a se dezvolta și a-și construi un viitor de succes.

Familia poate contribui la reducerea ratei de abandon școlar prin:

- asigurarea unor condiții socio-economice cât mai bune (asigurarea hranei zilnice și a pachetelului cu mâncare pentru școală, a îmbrăcăminte și încălțăminte, a condițiilor locative necesare studiului, a materialelor educaționale necesare);
- asigurarea unei echilibru emoțional, a sentimentului de apartenență și sprijin necondiționat;
- crearea unui climat familial adecvat, asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării și învățării, cu scopul de a pregăti copilul pentru existența independentă și viața de adult dându-i repere pe care să le urmeze;
- schimbarea mentalității vis-a-vis de acțiunile și nevoile sociale, de modalitatea de raportare la mediul înconjurător al copilului;
- atitudine pozitivă a adulților din apropierea copilului față de educația acestuia;
- control parental direct și activ în viața copiilor;
- limitarea prestării unor activități lucrative în gospodărie sau în afara acesteia;
- control asupra activității copiilor în timpul liber;
- acordarea ajutorului la învățătură din partea părinților/tutorilor să fie cât mai mare;
- prezența părintelui/părinților în viața copilului;

Efectele absenteismului sunt de natură complexă, conducând pe lângă pierderi din sistemul de cunoștințe, la tentații de comportamente delictive, conflicte cu părinții și chiar grupul de prieteni, insuccese repetate sau eșecuri școlare până la abandonul școlar, ca ultimă instanță a absenteismului. Însă efectul pe termen lung este inadaptația socio-profesională generată de

insuficienta pregătire, sau nefinalizarea studiilor, cu repercusiuni asupra imaginii de sine și implicit a stimei de sine, care într-un final pot fi generatoare de boli psihice, deci de randament social scăzut.

Absenteismul poate deveni la rândul lui cauză a unor efecte negative atât pentru persoana în cauză (pe termen scurt, mediu și lung), cât și pentru mediul copilului care recurge la acest comportament. Familia poate fi grav afectată de decizia copilului de a absenta (cu referire specifică la absenteismul voluntar, fără știrea părinților), deteriorându-se relațiile cu copilul în primul rând, apoi apărând tensiuni între părinți, iar ca efect final poate determina chiar dezorganizarea familiei. Lacunara pregătire, și insuficienta dezvoltare a abilităților poate modifica nivelul de aspirații, limitând o viitoare dezvoltare plină și completă a tânărului. Toate acestea vor afecta pe termen lung integrarea socio-profesională a tânărului și mai târziu a adultului. Cauza principală generatoare de absenteism, este în sine considerată o caracteristică a adolescenței. Aceasta este incapacitatea adolescentului de a anticipa consecințele faptelor sale.

O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege bine rolul școlii, acela de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație, iar școala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

Dascălii trebuie să găsească mijloace de a comunica și evidenția experiențele evolutive ale copiilor la școală, trebuie să pregătească un flux constant de informații de calitate îndreptate spre părinți, astfel încât să-i determine să-și reexamineze atitudinile față de rolul de părinte și opiniile despre experiențele prin care trec copiii și să abordeze mult mai preocupați întreaga experiență școlară.

Bibliografie:

1. Băran-Pescaru, Adina, 2004, *Familia azi. O perspectivă sociopedagogică*, Editura Aramis, București;
2. Moisin, Anton, 2007, *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
3. Van Pelt, Nancy, 2002, *Secretele părintelui deplin*, Editura Viață și Sănătate, București;
4. Vrajmaș, Anca, 2001, *Consilierea părinților*, Editura Polirom, Iași.

CALITATEA EDUCAȚIEI ÎN MEDIUL ONLINE –MODALITĂȚI DE PREVENIRE A EȘECULUI ȘCOLAR

Podar Claudia

Prof.înv.primar, Școala Gimnazială Iernut

Jeler Cristina

Prof.înv.primar, Școala Gimnazială Iernut

Anul 2020 a adus omenirii un dușman nou, necunoscut, pe nume COVID. Întreaga societate a fost obligată să facă față unor noi provocări. Marea provocare pentru noi, profesorii, se numește școala online. Dacă înainte de luna martie 2020 foloseam tehnologia atunci când aveam nevoie, școala online ne-a obligat să ne bazăm mai mult pe aceasta. Unii profesori au avut parte de o „digitalizare forțată”, dar toți am înțeles că distanțarea socială înseamnă distanțare fizică, iar procesul de învățare nu poate fi oprit din această cauză.

Am învățat din mers, am încercat să ne adaptăm cât mai repede situației și, folosind mijloacele proprii, am continuat să predăm. Deciziile impuse peste noapte, greutățile, au obligat școlile să se adapteze noilor forme de învățământ. În această perioadă s-au pus bazele școlii viitorului. O pandemie ne-a forțat să modernizăm învățământul. Ca profesor recunosc că m-au încercat multe sentimente contradictorii: de la teamă la încredere că totul va fi bine, de la agonie la extaz, toată paleta de sentimente a fost activată pe această perioadă. Provocările, au apărut atunci când a trebuit să lucrăm efectiv în sistem online. Au apărut întrebări precum: „Cum voi face?” „Ce platformă să aleg?”, ș.a.m.d.

Predarea sincronă și asincronă a fost un subiect de mare interes. Parcurgem cu toții materia împreună, sau le dăm posibilitatea de a parcurge individual, în funcție de program conținuturile? Personal am ales opțiunea de predare sincronă, deoarece consider că este extrem de important să pot oferi explicațiile necesare fiecărui elev în parte, feedback-ul de care are nevoie în timp real. Mai mult, mi s-a părut că această abordare este cea mai apropiată de școala clasică, din moment ce profesorul și elevii pot interacționa live, pot iniția discuții, dezbateri, lucruri ce au rolul de a menține motivația și interesul elevilor pentru un anumit subiect/materie.

Bineînțeles că și aici au apărut dificultăți de ordin tehnic care ne puneau în dificultate într-o anumită măsură și ne făceau să ne simțim oarecum neputincioși. Uneori se întrerupea brusc semnalul wi-fi, sau nu funcționau căștile, alteori, camera web nu colabora, sistemul de

share-screen părea să funcționeze după principii proprii etc. Mai mult, au existat și elevi care nu au putut participa la orele online din cauza situației financiare precare. În situațiile în care cadrele didactice nu au putut găsi o rezolvare, au ales să se deplaseze personal fie la domiciliul elevilor, sau la magazinul din zona domiciliului elevilor pentru a livra materialele de pe care s-a lucrat, astfel putându-se spune că s-a lucrat și „asincron”. Mai mult, am putut observa în rândul elevilor, ce de regulă la oră erau timizi și nu doreau să participe la activitate, o creștere vizibilă a încrederii în sine și o participare mult mai activă. Un alt beneficiu pe care doresc să îl menționez este acela de conectare între profesori și părinți, școala online necesitând o mai bună colaborare și comunicare între școală și familie. Comunicarea și colaborarea au fost două elemente cheie ale acestei perioade dificile atât în relația profesor- elev, elev - elev, profesor - profesor și mai ales profesor-părinte. Într-o perioadă în care distanțarea socială a fost practic impusă de situația în care ne aflăm, am reușit să fim aproape unii de alții prin intermediul mediului online.

Instrumentele de lucru pe care le putem folosi sunt foarte multe. Din luna martie 2020, am participat la webinarii pentru perfecționare, am început o adevărată „vânătoare” de platforme, site-uri, aplicații, instrumente de lucru, de predare și evaluare, sincrone și asincrone cu care am lucrat în perioada pandemică, încercând astfel să evit eșecul și chiar abandonul școlar. Instrumente sunt foarte multe, dar am ales pe cele accesibile și benefice elevilor mei, claselor mele.

Pentru predarea sincronă (demonstrare, diversificare) cele mai potrivite platforme, din punctul meu de vedere, sunt : EDUS, Zoom. Pentru predarea asincronă am folosit: Messenger, Whatsapp, Whatsapp webb. Pentru exersare/ consolidare și verificare, indiferent de modul de predare, am folosit mai multe aplicații și instrumente.

1.Wordwall. Acesta este un instrument care te ajută să creezi activități personalizate de tipul: spânzurătoarea, lovește cârțița, chestionare, potriviri, jocuri de cuvinte și altele.

<https://wordwall.net/ro/resource/27007461>

<https://wordwall.net/ro/resource/27007731>

2. Learning Apps este o platformă care permite construirea de jocuri educaționale interactive în format digital, ce pot fi inserate în alte platforme de învățare sau distribuite prin link. Platforma permite inserarea de fișiere audio-video (care se găsesc deja pe internet) iar de pe calculatoarele personale pot fi inserate imagini.

<https://learningapps.org/watch?v=pi2nw03i321>

<https://learningapps.org/watch?v=pw609zhin21> 3. **Academiaabc** este o platformă digitală de educație în care se regăsesc o serie de resurse educaționale online (instrumente didactice online) și materiale didactice pentru cadre didactice, părinți și elevi. Platforma dispune de foarte multe materiale didactice sub formă de fișe de lucru, jocuri didactice, resurse interactive online (rebusuri online, detectiv online de litere și cifre, joc Găsește cuvintele, jocuri de memorie, calcule interactive, joc X și 0, etc), dar și multe alte instrumente la secțiunea școala online (teste online, recapitulări și evaluări inițiale online, recapitulări și evaluări finale online, fișe de lucru online, lecturi online). Tot ce este sub formă de test online generează diplomă cu punctaj și clasament în vederea încurajării elevilor.

4. Online- Stopwatch – este o aplicație online gratuită care permite construirea de jocuri educaționale interactive în format digital

<https://www.online-stopwatch.com/random-name-pickers/the-wall/full-screen/?r=a70QlQ9Shb>

5. **I'm a puzzle** este un joc de puzzle online gratuit care permite să construim puzzle-uri din orice imagine. Cu ajutorul acestui joc putem verifica operațiile matematice

https://old.im-a-puzzle.com/operatii_matematice_3k3n9glz.puzzle

6. Excursiile virtuale- Din cauza pandemiei excursiile școlare au fost suspendate, dar și acestea se pot face online. <https://muzeedelasat.ro/despre/>

7. **Mozaik education** - este un software de prezentare pentru clasă eficient, cu manuale digitale, prezentări animate și teme pentru acasă online, precum și mai multe mii de conținuturi interactive spectaculoase (animații 3D, instrumente educaționale, exerciții) pe care elevii le pot utiliza pentru practică și studiul acasă. <https://www.mozaweb.com/>

Am încercat să găsesc cea mai bună metodă, cea mai bună platformă, cel mai bun instrument pentru a ajunge din nou la sufletul elevilor. În afară de cele prezentate mai sus mai amintesc următoarele aplicații folosite doar pe telefon: aplicația 3D cu ajutorul ei am „adus” animalele în vizită la mine acasă; Chatter Pix Kids permite crearea de resurse audio/animale pe baza unor resurse vizuale (poze, imagini); Schimbătorul de voce este un software de procesare a sunetului, prin care înregistrăm și apoi schimbăm cu ajutorul efectelor (efect de peșteră, monstru, albină, heliu).

Prin utilizarea acestor platforme, aplicații, instrumente mi-am dezvoltat abilitățile digitale, am insuflat elevilor dorința de a continua școala și în afara ei, am încercat să previn

eșecul și chiar abandonul școlar. Am constatat cu toții: profesori, elevi, părinți că educația nu se face doar la școală; am aflat cât de importantă este această triadă: elev- – profesor - părinte. Pentru a-l determina pe elev să reușească trebuie să-i trezim curiozitatea și să ne reinventăm ca dascăli de fiecare dată. Această perioadă este pentru noi, toți, un nou început, un nou orizont. Haideți, așadar, să pășim încrezători în propriile forțe și să sperăm că „totul va fi bine”.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009)

ABANDONUL ȘCOLAR ÎN MEDIUL RURAL ȘI URBAN

Profesor învățământ preșcolar Popescu Gabriela Elisabeta

Școala Gimnazială Tălpaș

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început.

Între cauzele principale ale abandonului școlar regăsim cauze economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Efectele abandonului școlar demonstrează de ce acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școală sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Din punct de vedere al costurilor economice, scumpă nu este persoana bine educată, ci cea insuficient educată, care părăsește școală cu o formație șubredă sub aspect moral, intelectual sau estetic.

Elevii care abandonează școală sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Un document al departamentului american pentru Educația Elementară și Secundară îl descrie astfel pe elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar: incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultate școlare sub medie, nu-și stabilește obiective profesionale, absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial, probleme economice serioase, nu este implicat în nici o activitate organizată de școală, nonformală sau formală. nonformală sau formală.

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

1. cauze psihoindividuale (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;
2. cauze pedagogice (relația profesor – elev, relațiile dintre elevi, ritmul muncii școlare, atitudinea elevilor față de învățătură și muncă, lipsa de motivație a învățăturii, orientarea școlară și profesională defectuoasă, atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățătură și față de muncă etc.);
3. cauze socio-familiale (climatul cultural-educativ, familii dezorganizate, dezinteresul părinților, conflicte familiale, atitudinea familiei față de școală, comportamentul prea liberal al părinților, cerințe ce depășesc posibilitățile elevului).

În literatura de specialitate fenomenul de abandon școlar are semnificația de renunțare la studiile școlare provocată de cauze diverse, între care cele mai importante sunt cauzele de ordin material; alteori renunțarea este determinată de faptul că elevul, neputând face față sarcinilor programei de învățământ, nu este reorientat spre școlile adecvate posibilităților sale; alteori el suferă influențe negative (prieteni nefaste care-i abat interesul de la școală), abat interesul de la școală), sau este lipsit de as sau este lipsit de asistență educativă. istență educativă.

Abandonul școlar se referă la faptul de a ieși din sistemul educativ, oricare ar fi nivelul la care s-ar fi ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete. Ca atare, el poate fi la fel de bine măsurat atât în școala elementară, cât și în învățământul superior și constituie un indicator de randament al sistemului școlar la toate nivelurile sale.

Abandonul are o definiție legală, legată de obligația școlară. Atunci când statutul controlează frecventarea școlară, abandonurile sunt rar înaintate termenului legal al școlarității și termenului legal al școlarității și sunt adesea deg sunt adesea deghizate în absenteism intens. hizzate în absenteism intens.

Abandonul școlar i se atribuie cauze foarte diferite, care țin de două categorii:

1.-neadaptarea sistemului educativ și a cerințele unor categorii de copii, prin metodele și programele sale, insuficiența cadrelor didactice, depărtarea de casă a instituțiilor școlare.

2.-caracteristicile afective și intelectuale ale unor elevi. Unul dintre factorii predominanți al acestei categorii este absența speranței legate de studii, transmisă de părinți părinți care nu au avut nici un avantaj de pe urma școlarității lor.

În privința cazurilor de abandon școlar, rareori se poate vorbi de monocauzalitate, după cum se va observa în cele ce urmează, putem vorbi de o mare varietate de factori care interacționează între ei, ducând în timp la acest nefericit deznodământ.

Acești factori pot fi grupați în funcție de originea lor în 4 mari categorii:

- 1.-cauze familiale ;
2. –cauze individuale ;
- 3.-cauze legate de anturaj;
- 4.-cauze legate de mediul școlar.

Abandonul școlar trebuie privit ca rezultat al unui proces ce decurge în timp și trece prin câteva etape generale, și anume:

- primele goluri în cunoștințe; -rămânerea în urmă;
- note nesatisfăcătoare, asociate în cele din urmă cu multe cazuri de absenteism și probleme disciplinare;
- nepromovare;
- demotivare, părăsirea școlii.

În faza finală, de rămânere în urmă, se constată primele goluri în cunoștințele elevului, căci apar primele simptome ale nemulțumirii copilului în legătură cu școala, elevul descoperă că alții sunt mai buni la învățătură decât el.

Această stare poate rămâne necunoscută nu numai de către profesori și părinți, ba chiar și de către copilul însuși, care nu poate să înțeleagă cum de a ajuns să nu-i mai placă școala.

Atitudinea negativă a elevului față de școală și învățătură este un simptom care niciodată nu trebuie să fie neglijat.

Faza rămânării în urmă se evidențiază prin evitarea de către elev a oricărei îndepliniri independente a sarcinilor școlare: elevul dorește să învețe, are intenții bune, dar nu poate participa la activitatea școlară.

În cea de-a treia fază apar notele nesatisfăcătoare, ceea ce arată că se întâmplă ceva rău cu elevul. Pot interveni încercări oficiale de rezolvare a problemelor, dar cum acestea nu sunt totdeauna adecvate, eșecul se adâncește, apar primele probleme psihologice, care în acest stadiu nu sunt încă avansate.

Aversiunea față de școală îl poate duce la absenteism (mai mult sau mai puțin accentuat) și la alte forme de negare a activității școlare.

Devine evidentă neîncrederea în capacitățile proprii și lipsa de perseverență, împreună și indiferența totală față de școală.

Nepromovarea – cea de-a patra fază – este o afirmare formală a eșecului tuturor încercărilor de-a înlătura rămânerea în urmă.

Destul de des elevul se află atunci pe punctul de a apuca pe o cale greșită.

Persistența factorilor cauzatori ai acestor situații în timp, asociată cu sentimentul neputinței proprii și al eșecului dizolvă ultimele rămășițe de speranță a elevului, astfel încât acesta ajunge la concluzia că locul lui nu este la școală, și astfel o abandonează.

CAUZE SI METODE DE PREVENIRE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor Postelnicu Diana Oana

”Liceul Tehnologic Constantin Filipescu”, Caracal

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcați pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și

lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

- Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.
- Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.
- Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează

părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

- Climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- Factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- Factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- Anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată. Se impun **măsuri de prevenire a abandonului școlar:**

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN RÎNDUL COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Relea Adina Elena

Profesor Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Bacău

Un copil fără acces la educație are toate premisele să devină, în cele din urmă, un adult expus riscului eșecului. Educația acestui secol ar trebui să aibă drept scop acela „de a ajuta tinerii să înțeleagă lumea din jurul lor și să își descopere talentele și abilitățile, în așa fel încât să devină indivizi împliniți și cetățeni activi și empatici” (Ken Robinson). Abandonul școlar este ultima faza a insuccesului școlar, acestui termen nefiindu-i necesară o definiție complexă. Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățătură a unor elevi. Aceștia nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor programelor. Din această cauză, ei nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii este considerată ca fiind deosebit de importantă, nu numai pentru a combate consecințele negative ale sărăciei și excluziunii sociale asupra dezvoltării copilului, dar și pentru a oferi copiilor mijloacele necesare pentru a întrerupe ciclul de transmitere a dezavantajului între generații. Prevenirea abandonului școlar constă în ansamblul de măsuri în domeniul educației, a condițiilor socio-economice, de utilizare a timpului liber, de facilitare a comunicării, de modelare a comportamentului, de ameliorare a condițiilor de mediu, luat în scopul diminuării (înlăturării) factorilor de risc și de întărire a factorilor de protecție. În România, copiii cu dizabilități au acces la diferite forme de educație și pot fi înscriși, în funcție de gradul de dizabilitate, în sistemul de învățământ special sau în învățământul de masă. Copiii cu deficiențe medii, cu dificultăți de învățare și tulburări de limbaj, cu tulburări socio-afective sau de comportament sunt integrați în școlile de masă unde pot beneficia de servicii educaționale de sprijin. O educație adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniță și școală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar, care a devenit din ce în ce mai frecvent. Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar

favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar. Un element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la școală fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face profesorul se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor. Efectele abandonului școlar se resimt pe termen lung asupra evoluției societății și creșterii economice. Abandonul școlar generează șomaj, excluziune socială, sărăcie și probleme de sănătate, afectează și procesul de inovare și creștere, pentru că aceasta se bazează pe forța de muncă competentă în întreaga economie, nu doar pe cea din sectoarele de înaltă tehnologie. Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie. Competența și eficiența conducerii școlare ajută la crearea unui mediu educațional de cooperare care implică întreaga școală și la care se adaugă și legătura cu comunitatea locală. Managerii de școli sunt cei care încurajează inițiativa profesorilor în identificarea și gestionarea cazurilor de risc de abandon școlar. În plus, managerii fixează drept obiective principale ale managementului instituțional prevenirea și combaterea absenteismului și a abandonului școlar. În acest fel, se asigură o gândire unitară și eficientă la nivelul întregii unități școlare. Elevii trebuie sprijiniți. Este vorba inclusiv de sprijin emoțional și psihologic pentru abordarea problemelor (stres, depresie, tulburări post-traumatice) și comportamentelor de risc. De aceea, în fiecare școală care se confruntă cu fenomenul abandonului școlar ar trebui să existe mecanisme de detectare precoce a riscului de abandon școlar: Semnalele timpurii de părăsire a școlii, inclusiv absenteismul școlar și comportamentul inadecvat, trebuie detectate rapid.

Bibliografie:

1. Plosca, Marin, 2001, Consiliere privind cariera, aplicații în școală, Editura Dacia, ClujNapoca;

2. Tomșa, Gheorghe, 1999, Consilierea și orientarea în școală, Casa de Editură și Presă „Viața Românească”, București.

ACTIVITATI EDUCATIONAL-TERAPEUTICE IN LUCRUL CU COPII CU CES

*Prof. înv. primar ROTEA ANCA MARIA
Școala Gimnazială NICOLAE BĂLCESCU
DRĂGĂȘANI – VÂLCEA*

Noțiunea de CES desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/recuperare corespunzătoare.

CES desemnează un „continuum” al problemelor speciale în educație, de la dizabilitățile grave și profunde la dificultățile/tulburările ușoare de învățare.

Registrul acestora, în accepția UNESCO cuprinde:

- ☐ deficiență mintală;
- ☐ deficiențe fizice/motorii;
- ☐ deficiențe vizuale;
- ☐ deficiențe auditive;
- ☐ tulburări emoționale (afective) și de comportament;
- ☐ tulburări (dezordini) de limbaj;
- ☐ dificultăți/dizabilități de învățare (UNESCO, 1995).

Pentru a putea realiza intervenția psihopedagogică a elevilor cu CES e necesară cunoașterea caracteristicii elevilor și recomandărilor cu privire la deficiența corespunzătoare.

Referindu-ne la copii cu deficiență mintală definim:

Deficiența mintală reprezintă reducerea semnificativă a capacităților intelectuale și psihice care determină o serie de modificări ale reacțiilor și mecanismelor de adaptare ale individului la condițiile în permanentă schimbare ale mediului înconjurător și la standardele de conviețuire socială dintr-un anumit areal cultural, fapt care plasează individul într-o situație de

incapacitate și inferioritate, exprimată printr-o stare de handicap în raport cu ceilalți membri ai comunității din care face parte.

Caracteristicile elevilor cu deficiențe mentale:

- ☐ orientare spațio- temporală deficitară (se orientează greu în spațiul caietului, cărții cât și în spațiul larg);
- ☐ motricitate fină redusă, neîndemânare (scriu greu);
- ☐ ritm lent de achiziționare și învățare;
- ☐ întârzieri în dezvoltarea limbajului (vocabular activ redus, nu înțeleg noțiunile abstracte);
- ☐ dificultăți majore de înțelegere a conceptelor;
- ☐ memorare greoaie și reproducere inexactă;
- ☐ gândire concretă, rigidă, inertă cu ritm lent de activitate;
- ☐ atenție deficitară, probleme de concentrare;
- ☐ labilitate afectivă (trec ușor de la râs la plâns), infantilism;
- ☐ capacitatea limitată de a asimila deprinderi noi dacă nu se consolidează și nu se repetă în mod constant și cât mai diversificat (de mai multe ori decât în cazul celorlalți elevi din clasă);
- ☐ răspunsuri și angajare mai bună în situații practice.

Adaptarea școlară a elevilor cu deficiență intelectuală:

- ☐ Copilul trebuie să fie așezat într-o zonă liniștită a clasei, departe de fereastră, lângă un coleg ce poate fi luat ca model;
- ☐ Cadrul didactic trebuie să îi vorbească elevului întotdeauna calm, fără amenințare, chiar dacă el manifestă nervozitate sau impulsivitate; dacă i se vorbește pe un ton foarte ridicat, copilul reacționează prin stare accentuată de agitație sau inhibiție;
- ☐ Copilul trebuie să beneficieze de *mai mult timp pentru realizarea sarcinilor; sarcinile lungi se fragmentează în sarcini mai scurte, sau se dau elevului sarcini separate, mai ușoare, adaptate nivelului său;*
- ☐ *evidențierea concretului și a semnificației conținutului din ceea ce se învață; instrucțiune clară;*
- ☐ organizarea, secvențierea, accesibilizarea cât mai riguroasă a activității; de la simplu la complex, de la ușor la greu, de la cunoscut la necunoscut; structurarea învățării în pași mici;
- ☐ Este indicat să i se dea *teme mai scurte sau adaptate special pentru el;*
- ☐ Este indicat să i se dea *sarcinile pe rând* pentru a se evita confuziile;
- ☐ Trebuie controlat regulat dacă și-a făcut temele și încurajat să își țină lucrurile în ordine.

Modalități și tehnici ale activităților educațional-terapeutice în lucrul cu copiii cu deficiență mintală:

1. Terapia cognitivă

Structurarea proceselor de cunoaștere la copilul cu deficiență mintală se referă la dobândirea instrumentelor de bază ale cunoașterii (citit, scris, socotit) și la formarea unor tehnici elementare de muncă intelectuală. Terapia cognitivă vine în sprijinul activităților educative realizate de copil împreună cu profesorul de psihopedagogie specială (activități de învățare), și împreună cu profesorul educator pentru completarea acestora și consolidarea lor.

2. Ludoterapia

Ludoterapia implică jocuri de stimulare a diverselor funcții și procese psihice și are valențe multiple în sfera dezvoltării structurilor psihice ale copilului cu deficiență mintală. Ludoterapia vine în sprijinul socializării copilului, îi dezvoltă spiritul de echipă, comunicativitatea, spiritul creator și îl responsabilizează.

3. Terapia ocupațională

Poate fi utilizată cu succes în toate formele de deficiență mintală. Terapia ocupațională are ca scop formarea unor deprinderi adaptative care-i permit copilului să-și satisfacă nevoile personale și să răspundă cerințelor mediului. Formele terapiei ocupaționale sunt: artterapia, dansterapia, meloterapia, ergoterapia etc.

4. Terapia psihomotricității și abilitarea manuală

Aceste activități au ca scop formarea și dezvoltarea deprinderilor motrice și sunt activități premergătoare pentru muncă (exerciții grafice, împletituri, țesut, cusut, tăiere cu foarfeca, etc.).

5. Formarea autonomiei personale și sociale

Formarea autonomiei personale vizează formarea capacității copilului de a se conduce cât se poate de independent (igienă personală, reguli de conduită, etc.). Socializarea și activitățile ocupaționale contribuie la formarea unei personalități adaptative, integrative. Socializarea are scopul de a pregăti copiii pentru integrarea optimă în viața socială și familială (norme de comportare, obișnuirea cu spațiul clasei, școlii, împrejurimile și cadrul social larg, vizite, excursii etc.).

Recomandări generale psihologilor, cadrelor didactice în lucrul cu copiii cu deficiențe mintale:

- ☐ Studiarea particularităților psihologice ale copiilor cu deficiențe mintale.

- ☐ Studierea pachetului de documente referitor la parcursul școlar/ evoluția stării de sănătate.
 - ☐ Dezvoltarea parteneriatului cu părinții copiilor cu deficiențe mintale.
 - ☐ Dezvoltarea lucrului în echipă între cadrele didactice care lucrează cu copii cu deficiențe mintale.
 - ☐ Acceptarea copilului așa cum este el.
 - ☐ Oferirea și crearea unui mediu confortabil/armonios pentru învățare copilului cu deficiențe mintale.
 - ☐ Evitarea suprasolicitării copilului.
 - ☐ Folosirea contactului corporal, exerciții la relaxare.
 - ☐ Includerea copiilor cu deficiențe mintale în ședințe de grup cu semenii lor normali în scopul corecției sferei emoțional-volitive, dezvoltării psihomotrice.
 - ☐ La etapa inițială de instruire este de dorit utilizarea obiectelor naturale, nu imaginea lor.
 - ☐ Realizarea în procesul de activitate cu copiii a posibilităților, potențialului fiecărui copil.
 - ☐ Urmărirea progresului înregistrat în procesul de instruire, educare.
 - ☐ Asigurarea procesului de socializare a copilului în colectiv.
- Luarea în considerație a particularităților psihologice individuale ale copilului: temperamentul, tempoul, comutarea, particularitățile atenției, activitatea de mișcare etc.
- ☐ Activitatea de apreciere trebuie să poarte un caracter de susținere și stimulare.
 - ☐ Lucrul în echipă (părinții, medicul, logopedul, cadre didactice etc.) în jurul copilului cu deficiențe mintale.

Adevăruri

- ☐ Lucrul cu copiii CES este foarte dificil.
- ☐ Părinții copiilor CES nu recunosc întotdeauna că au un astfel de copil.
- ☐ Importanța covârșitoare a intervenției terapeutice timpurii în reducerea decalajelor cognitive, comportamentale, sociale.

Totuși integrarea reală rămâne un proces extrem de complex, care nu poate fi realizat prin simpla desființare a învățământului special și includerea automată a diferitor categorii de deficienți în rețeaua învățământului de masă.

Nu toți copiii sunt capabili să refacă handicapul dezvoltării psihice, volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi. Aceștia au nevoie de condiții speciale de instruire și educație, pe măsura posibilităților lor limitate și de însuși deficitul organic. Pentru aceștia învățământul

special, prin specialiștii pe care îi are, prin mediul propice de dezvoltare/compensare/recuperare și prin terapiile individuale oferite rămâne calea ideală de școlarizare a acestor copii.

BIBLIOGRAFIE:

- 1) Cucos, C., (2014) „*Pedagogie*”, Editura Polirom, București;
- 2) Gherguț, A.,(2007) „*Sinteze de Psihopedagogie Specială*”, Editura Polirom, București;
- 3) Mușu, I., Taflan, A.(coord.) (1997) „*Terapia educațională integrată*”, Editura Pro Humanitate, București;
- 4) Păunescu, C., Mușu, I.,(1997) „*Psihopedagogie Specială Integrată*”, Editura Pro-Humanitate, București.

CONSILIEREA PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚIE DE ABANDON ȘI EȘEC ȘCOLAR

Rujan Gheorghe, profesor itinerant, ”CSEI Sf.Vasile”

Abandonul școlar este un fenomen complex cu amplitudine și caracteristici diferite în funcție de schimbările din mediul socio -economic și contextul educațional în care se manifestă

Prin abandon școlar se înțelege părăsirea sau încetarea frecventării școlii înainte de încheierea ciclului de studii început sau de finalizarea studiilor prin obținerea unei calificări sau a unei diplome de absolvire.

Rata de abandon școlar este un indicator asupra eficienței sistemului educațional și se calculează ca diferență dintre numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și numărul elevilor ramași înscriși la finalul anului școlar; rata abandonului se calculează pe anul școlar anterior.

În funcție de paradigmele propuse de diverși cercetători, abandonul școlar a fost caracterizat din perspective precum : fenomen psihosocial (abordare ce pune accent pe caracteristicile de personalitate ale individului), rezultat al interacțiunii dintre factorii școlari și cei individuali ai elevului (paradigma interacționistă), produs al unor constrângeri externe specifice (de exemplu - starea de sănătate)

În lucrarea “Educația și mizele ei sociale”, D.Gal prezintă un studiu privind motivația orientării școlare și profesionale a elevilor, având grup țintă elevii claselor a VIII a și a XII a din județul Cluj, din care se desprind concluziile:

-dintre factorii de accesibilitate școlară și socială, variabila- obstacolele în continuarea studiilor- înregistrează scorurile cele mai înalte la itemii: pregătirea dobândită în școală, cheltuielile legate de școlarizare, lipsa orelor de pregătire particulară;

-ca factori de accesibilitate școlară se desprind: gratuitatea învățământului, efortul personal al elevilor, statutul social, pregătirea școlară, nivelul veniturilor familiale, amplasarea în teritoriu (mediul de rezidență)

-abandonul școlar este are o prevalență mai mare în mediul rural (Gal, p148-149)

Studiile de psihopedagogie demonstrează legătura dintre abandonul școlar și alte forme de devianță comportamentală ;absenteism, violență, delincvență juvenilă; totodată abandonul școlar este influențat de eșecul școlar ,de lipsa motivației pentru școală.

Se delimitează două categorii de factori care au influență asupra abandonului școlar:

-factori socioeconomi: rezidența într-un mediu defavorizat și lipsa resurselor materiale necesare pentru educație, migrația forței de muncă

-factori individuali și din mediul educațional: anumite deficiențe psihoafective ale elevilor, atitudinea familiei față de școală, climatul familial, stiluri parentale inadecvate ,apartenența la o anumită etnie sau orientare religioasă, abordări didactice rigide, siguranța în școală, atitudinea școlii față de integrarea elevilor “problemă”.

Datorită acestor cauze multiple ale abandonului școlar ,programele de intervenție în prevenirea și diminuarea acestuia ce se realizează la nivelul unităților școlare urmăresc implicarea atât a resurselor școlare cât și a familiilor elevilor și comunității locale.

Consilierea psihopedagogică este un proces specializat ce își propune ca finalitate esențială adaptarea elevilor la mediul școlar și social, ca o premisă a dezvoltării armonioase a personalității Pentru realizarea acestui deziderat ,activitățile de consiliere psihopedagogică au ca tematică: promovarea sănătății și a stării de bine, orientarea școlară și profesională, prevenirea eșecului și abandonului școlar, consilierea elevilor cu CES.

Intervenția psihopedagogică se realizează pe trei niveluri:

-consilierea elevului

-consilierea familiei

-consilierea cadrelor didactice

În consilierea psihopedagogică ,activitățile de prevenție și diminuare a abandonului școlar se focalizează pe consilierea elevilor cu risc crescut de abandon și eșec școlar; programele de

consiliere sunt prezentate sub forma unor studii de caz. Structura frecvent utilizată a unui program de consiliere este :

I. Etapa de început: cuprinde 2-3 ședințe în care se stabilește relația de consiliere și se loc conceptualizarea cazului

II. Etapa de mijloc: lărgirea perspectivei și oferirea de noi alternative ,cuprinde 4-5 ședințe în care se colectează cât mai multe informații despre caz, se identifică factorii de formare și menținere a problemei și modalitățile de înlăturare a acestora

III. Etapa de final cuprinde 2,3 ședințe în care se stabilește și se pune în practică un plan concret de acțiune ; tot în această etapă are loc evaluarea procesului de consiliere

Obiectivele unui program de consiliere privind prevenirea și diminuarea abandonului școlar pot fi:

- dezvoltarea abilităților de autocunoaștere
- formarea unei imagini realiste de sine și a unui nivel ridicat de stimă de sine
- dezvoltarea abilităților de rezolvare de probleme
- formarea unor stiluri eficiente de învățare
- dezvoltare abilităților de comunicare
- dezvoltarea abilităților de organizare a timpului liber
- orientarea școlară a elevilor

În realizarea activităților de consiliere se utilizează abilități precum: ascultarea activă, adresarea întrebărilor, concretizarea, oferirea de feed-back, și metode de lucru cât mai diversificate: jocul de rol, metode de stimulare a creativității, studii de caz, completarea de fișe de activitate, exerciții de relaxare, chestionare, vizionarea de filme și prezentarea unor materiale, metafora, sinectica, etc

Exercițiile utilizate pot fi :

Blazonul personal, Valiza cu calități, Cine sunt?/Unde sunt?, Eul puzzle, Ierarhizarea valorilor, Chestionar de stimă de sine, Interesele mele, Roata unică, Viitorul meu, Așa sunteu/așa este el, Fișe de monitorizare a comportamentului, Balanța decizională, etc

La nivel național strategiile de diminuare a abandonului școlar și părăsire timpurie a școlii pot fi concretizate în :

Sprijinirea accesului la educație a copiilor proveniți din medii socioeconomice defavorizate

Oferirea de sprijin pentru integrarea copiilor cu CES

Derularea unor programe precum : Școala după școala, O școală pentru fiecare , A doua șansă, tc.

Desfășurarea unor programe de consiliere adresate copiilor cu părinți plecați în străinătate

Oferirea de sprijin pentru accesul la educație online

Programe remediale pentru elevii aflați în risc de eșec și abandon școlar

Bibliografie

Denizia Gal, ”Educația și mizele ei sociale”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002

Andrei Cozmovici, Luminița Iacob, ”Psihologie școlară”, Polirom, Iași, 2005

ROLUL ȘCOLII ȘI AL FAMILIEI ÎN EDUCAȚIE

Prof. Sârbu Liliana

G.P.N. Nădab, jud. Arad

Familia este prima instituție școlară care se preocupă de asigurarea condițiilor necesare dezvoltării normale a copilului, de calitatea acestora depinzând adeseori întreaga evoluție ulterioară a tânărului.

Sarcinile familiei în domeniul educației sunt complexe, începând de la îngrijirea fizică și până la sprijinirea integrării sociale a acestora, cazurile pozitive și negative confirmând acest fapt, existând familii model și familii care mai mult dăunează propriilor copii.

În acest caz, școala are un rol deosebit de important în sprijinirea familiei pentru realizarea viitorului copilului, ea fiind cea care îndrumă și sprijină familia să găsească soluțiile optime pentru educarea și formarea acestuia.

Familia este prima școală a copilului. Ea este cea care răspunde de trebuințele elementare ale copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât urmele ei rămân, uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia. Aceasta oferă copilului primele informații despre lumea ce-l înconjoară, primele norme și reguli de conduită, dar și climatul socio- afectiv necesar trebuințelor și dorințelor sale.

Factorul decisiv în succesul școlar îl reprezintă raportarea corectă a realității în existența activității comune familie-școală. Sunt necesare sisteme complexe de dezvoltare a

responsabilităților individuale și colective în concordanță deplină cu preocupările, interesele, deprinderile și aptitudinile fiecărui copil.

Reglementarea științifică a unor norme educative impune colaborarea sistematică și permanentă a celor doi factori de instruire, familie-școală și presupune unitatea influențelor educative și continuitatea muncii de formare a copilului.

O serie de sarcini educaționale sunt preluate în mod special de școală (cele privind instrucția), dar familia rămâne implicată chiar și în realizarea acestora, rămânându-i în același timp și multe altele în care deține rolul principal în continuare. Fără participarea părinților efortul educativ organizat prin instituțiile școlare poate fi frânt, deviat sau deformat.

Poziția unor părinți care consideră că o dată cu intrarea copiilor în școală rolul lor s-a încheiat sau poziția unor cadre didactice conform căreia școala poate totul fără a apela la sprijinul părinților sunt greșite. Numai o colaborare perfectă între cei doi factori este de natură să determine o eficiență maximă a muncii educative. Desigur, în acest proces de colaborare, rolul conducător îl are școala. Ea poate să orienteze, să ajute familia în sarcinile ce-i revin, să asigure o unitate de vedere și de acțiune.

Colaborarea școlii cu familia se realizează în diferite forme: comitetele de părinți, vizitele la domiciliul elevilor, consultații individuale, corespondența cu familia. Lipsa de colaborare duce spre un

eșec și, din nefericire, cel învins este copilul, pentru care dorim tot, pentru care visăm tot ce este mai bun.

Școala și familia sunt cei doi poli de rezistență ai educației, care contribuie prin mijloace specifice la formarea tinerilor.

Relația dintre grădiniță și familie se materializează prin abordări și discuții sincere, din care rezultă așteptările acestora privitoare la actul educațional, dar și a feed-back-ului dat de copii (prin rezultatele obținute).

Ocaziile prin care aceste așteptări pot fi expuse nu sunt numai întâlnirile clasice ale părinților cu educatoarea în cadrul ședințelor cu părinții ci și excursiile, vizitele, jocurile de rol, serbările școlare etc., activități care necesită pe lângă tactul pedagogic al cadrului didactic și disponibilitatea partenerilor educaționali. Educația cea mai eficientă începe prin puterea exemplului și abia apoi prin cea a cuvântului astfel că tot ceea ce copilul vede în jurul său, inclusiv relația pe care cadrele didactice o au cu părinții săi, are un impact important în dezvoltarea sa.

În concluzie, o bună colaborare și comunicare între familie și grădiniță (apoi școală) este necesară, dar nu este suficientă pentru buna dezvoltare a copilului. Este nevoie în plus de construirea unor relații pozitive vizibile între reprezentanții instituțiilor de învățământ și familie și de dorința de implicare activă în procesul de educație a tuturor actorilor implicați.

Relația grădiniță - familie nu se poate constitui fără asigurarea unei condiții de bază, fundamentală: cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ. Educatoarea trebuie să cunoască mai multe aspecte ale vieții de familie, deoarece aceasta o ajută în cunoașterea și înțelegerea copiilor cu vârste cuprinse între 3-6/7 ani.

Grădinița nu poate face minuni, iar educația dată în aceasta instituție nu va avea rezultate bune, dacă nu se va sprijini și nu va colabora cu familiile copiilor. Nu putem educa în mod just un copil fără a-l observa atent, fără a-l studia, fără a-i înțelege personalitatea.

Bibliografie:

1. Cucoș C. – *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2002;
2. Nicola I. – *Tratat de pedagogie școlară*, București, Editura Aramis, 2003.

ABSENTEISMUL ȘCOLAR- FENOMEN SOCIAL

CSEI "Sf. Vasile Craiova

Educ. Schintee Iulia Ligia

Absenteismul școlar este un fenomen social îngrijorător de frecvent în ultimii ani, în special în mediile urbane defavorizate socio-economic. Numarul elevilor care lipsesc zile întregi de la școală este în creștere în aproape toate țările. Absenteismul este diferit de fuga de la școală (chiulul): în cazul absenteismului, elevul nu lipsește de la o oră anumite din programa școlară, ci pleacă de acasă ca și cum ar merge la școală, însă își petrece întreaga zi în alte locuri.

Când este vorba despre absenteismul școlar, inițial, elevul lipsește de câteva ori o zi întreaga de la școală, cautând activități mai placute: merge prin cafenele, baruri, săli de Internet, magazine, parcuri. De multe ori, el se integrează într-un grup de elevi care lipsesc și ei de la școală, ceea ce face ca absenteismul să devină din ce în ce mai frecvent. Principalul risc implicat de acest comportament îl reprezintă activitățile pe care le face adolescentul în cadrul grupului: consum de alcool, tutun, chiar droguri. Există o legătură directă între elevii care absentează

frecvent zile intregi de la scoala si cei care adopta diverse activitati delincvente, care pot fi mai placute sau profitabile: consum si trafic de alcool, droguri, furt, prostitutie. De asemenea, absenteismul poate conduce la abandonul scolar, care afecteaza incontestabil intregul viitor al elevului, intrarea sa intr-o institutie de invatamant superior sau pe piata muncii.

Absenteismul scolar este depistat de obicei dupa ce s-a ajuns la o frecventa riscanta. Parintii nu au idee ca adolescentii nu merg la scoala, caci ii vad plecand dimineata cu ghiozdanul si intorcandu-se acasa la ora normala. Profesorii inteleg ce se intampla tarziu, caci elevul ofera de obicei motive plauzibile, chiar note falsificate care ar veni de la parinti sau adeverinte medicale contrafacute. Atunci cand este in sfarsit depistat absenteismul scolar, parintii sunt tentati sa creada ca totul va fi bine: la urma urmei, cine nu a chiulit vreodata in viata lui? Ei insa ignora adevarata semnificatie a acestui comportament: elevul care absenteaza zile intregi nu este ca cel care chiuleste la cateva ore, el a renuntat la viata scolara, absenteismul sau este un protest, o revolta si arata o indiferenta sau o ura intensa fata de institutia scolara.

In special avand in vedere ca s-au facut legaturi directe intre absenteismul scolar si comportamente infractionale si deviante ar trebui ca parintii, odata ce sunt informati asupra acestei situatii, sa nu o priveasca cu detasare, ci sa se asigure ca adolescentul nu mai scapa de sub supraveghere si sa comunice cu acesta, pentru a afla problema sa cu scoala. Caci elevul care absenteaza frecvent are clar o problema cu scoala – fie o lipsa de interes, de motivatie, considerand ca scoala este inutila si neprofitabila, fie o imagine de sine negativa determinata de rezultatele proaste, de relatii tensionate cu alti elevi, de incapacitatea de adaptare. In primul caz, elevii privesc scoala ca fiind pierdere de timp, in al doilea, ca fiind o experienta indezirabila si chiar traumatizanta pe plan social. In orice situatie, consilierea de specialitate poate revela problema elevului si poate ajunge la propunerea unor solutii viabile. In caz contrar, exista intotdeauna riscul abandonului scolar, elevul preferand sa intre in activitati care presupun profit material imediat – diverse munci legale sau nu in tara si in afara.

Absenteismul scolar evolueaza astfel: initial, elevul care traieste sentimente de respingere cu privire la scoala lipseste la cateva ore; dupa care, va lipsi cateva zile; daca in aceste zile va intalni alti elevi care absenteaza si se va implica in diferite activitati placute sau profitabile, se ajunge la abandon. Cauzele respingerii fata de scoala, a fricii, urii sau dezinteresului fata de aceasta institutie stau atat in factori scolari, cat si in factori familiali.

Astfel, absenteismul scolar este favorizat de un mediu scolar in care programa cuprinde materii inutile din perspectiva elevului – materii care nu il ajuta sa isi indeplineasca aspiratiile

și să intre pe piața muncii. De asemenea, stilul pedagogic al majorității profesorilor, care au un mod de predare-învățare exigent și mecanic, relația bazată doar pe autoritate și pe reguli și sancțiuni, competiția școlară, probele de evaluare extrem de dificile, toate favorizează dorința elevului de a protesta și de a scăpa. Invers, și un stil pedagogic prea *laissez-faire* și un mediu școlar permisiv, lipsit de supraveghere, în care absentele nu sunt urmărite și nu atrag după sine urmări poate încuraja conduita absenteistă.

Însă mulți elevi se confruntă cu aceste caracteristici ale mediului școlar și nu recurg la absenteismul școlar. Ce anume contribuie la adoptarea acestei conduite? Mediul familial, stilul educațional al părinților. Astfel, dacă părinții unui elev care deja este dezinteresat sau simte repulsie față de școală sunt indiferenți, nu valorizează educația, nu supraveghează și nu își urmăresc copilul, acesta va avea cale liberă spre absenteism. Dacă în special, părinții nu și-au terminat studiile, însă au serviciu bun, sau invers, dacă părinții au studii superioare, însă sunt someri, elevul va devaloriza total educația școlară, observând în propria familie că nu are nici un rezultat profitabil; iar dacă părinții nu îi explică totuși că are o valoare în dezvoltarea personală și socială, școala va fi abandonată în final. La fel, în cadrul familiilor în care părinții sunt dependenți de alcool sau droguri, și astfel nu controlează deloc copilul și nu se implică în educația lui, elevul va dezvolta o aversiune față de orice autoritate: atât parentală, cât și școlară și de obicei va fugi în alt oraș/tară.

Familia poate însă contribui chiar activ la absenteismul școlar: în anumite medii defavorizate, părinții pretind copilului să lipsească de la școală pentru a îndeplini anumite munci pentru a câștiga bani. În România, această situație este frecventă atât în mediul rural, unde elevii din clasele mari sunt uneori nevoiți să renunțe la finalizarea studiilor pentru a întreține familia, dar și în mediul urban, în cadrul familiilor defavorizate social: someri, romi. Sunt copii de vârstă îngrijorător de fragede trimiși la munci grele pe șantier, la cersit, fete tinere indemnate la prostituție – acestea sunt realități ale societății urbane actuale.

Absenteismul școlar provine astfel din existența unor insatisfacții personale ale elevului în legătură cu activitatea școlară, cu stilul pedagogic al profesorilor, cu mediul școlar în general, insatisfacții care, combinate cu un mediu familial indiferent sau care devalorizează educația, împing elevul la această conduită.

CONSILIEREA ȘCOLARĂ, METODĂ DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Serea Veronica Lulu Viorica, profesor
Școala Gimnazială Specială Nr.1 București

Abandonul școlar este privit ca o încetarea a frecventării școlii, o părăsire timpurie a sistemului educațional, indiferent de nivelul de studii, înainte de finalizarea studiilor prevăzute unui ciclu școlar început (Blândul, 2012). În România putem vorbi despre abandon școlar până la vârsta de 16 ani, unde învățământul obligatoriu se finalizează la clasa a X-a.

Este un subiect complex și este determinat de mai multe cauze:

Putem spune că o primă cauză ar fi de natură *economică* care este cel mai des întâlnită în producerea fenomenului și evidențiază statutul social-profesional al părinților, mai exact nivelul de trai al familiei (aici amintim deplasarea elevilor la școală; distanțe lungi, drum greu de parcurs, inexistența mijloacelor de transport). O a doua cauză este vizată de influențele *socioculturale și religioase* care sunt întâlnite cel mai des în rândul persoanelor de sex feminin, unde, în anumite culturi, acestea, sunt orientate către activități casnice sau materne. O altă cauză este de natură *psihologică* și apare cel mai des în rândul elevilor care întâmpină eșecul școlar. Aceștia pot transforma eșecul într-o reușită dacă se mobilizează, dar pot transforma tot progresul obținut până în acel moment într-un regres dacă nu au parte de susținere astfel încât să aibă dezvoltată încrederea în sine. Ultimul tip, cauzele de ordin *pedagogic*, unde cadrul didactic trebuie să demonstreze capacitatea de a raporta conținuturile școlare la viața de zi cu zi pentru a atrage elevii și a-i stimula.

În literatura de specialitate sunt dezvoltate mai multe metode de combatere a abandonului școlar. Din punctul meu de vedere, prima opțiune pe care trebuie să o avem în vedere când ne întâlnim cu abandonul este **consilierea**. Pentru a da randament este nevoie ca toate persoanele implicate să beneficieze de această metodă (elev, părinți, cadre didactice, comunitate). Pentru un parteneriat eficient între școală-familie-comunitate este nevoie de încredere, fiind un predictor în vederea îmbunătățirii rezultatelor școlare. (Țibu & Goia, 2014)

Consilierea are rolul de a-i asigura elevului o stare de confort fizic și psihic necesar unei stări de bine, prevenind astfel eventuale comportamente deviante (Blândul, 2012). Așadar, în prevenirea comportamentului deviant vorbim de două măsuri care se iau în consilierea

psihopedagogică: *specifice* (care sunt axate pe grupurile de risc pentru a preveni direct comportamentele deviante) și *nespecifice* (care prevăd nevoile elevilor din întreaga comunitate școlară).

Ședințele de consiliere ar trebui să aibă loc atât individual, cât și de grup și să includă toți actorii implicați. Un rol important al consilierii este de a-l ajuta pe destinatarul/destinatarii procesului să își dezvolte un echilibru pentru a fi capabili să diferențieze momentele în care sunt implicați și consecințele pe care aceștia sunt implicați (spre exemplu, dacă un elev s-a supărat pentru că a primit o notă mică la un test și manifestă o atitudine negativă față de un profesor, acesta nu trebuie să aibă aceeași atitudine față de întreg sistemul, iar din acest motiv să se ajungă la un comportament deviant).

Consilierul școlar în școală, dar și în comunitate, are rol de facilitator și are sarcina de a dezvolta strategii pentru a eficientiza relația dintre școală, părinții elevilor în risc de abandon și comunitatea, prin activități și mijloace de implicare și susținere a elevilor. În acest proces, școala joacă cel mai important rol în eficientizarea parteneriatului școală-familie-comunitate prin: implicarea părinților, creșterea vizibilității și accesibilității, atenția la cerințele părinților și la nevoile comunității.

În concluzie, parteneriatul școală-familie-comunitate este văzut ca o relație în care școala implică familia și comunitate pentru a-i susține pe elevi să aibă succes școlar, acest lucru nefiind posibil dacă nu există o colaborare între toate persoanele și grupurile implicate.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, A. *Consilierea educațională*. Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2011.
2. Blândul, C. *Psihopedagogia comportamentului deviant*. Editura Aramis, București, 2012.
3. Sanchez, P., Lopez, E., Hijazo, Y. *Părinți consecvenți, copii fericiți*. Editura Aramis, București, 2009.
4. Tomșa, G. *Consilierea și orientarea în școală*. Editura Credis, București, 2003.
5. Țibu, S., Goia, D. *Parteneriatul școală-familie-comunitate*. Editura Universitară, București, 2014.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI A SITUAȚIILOR DE RISC DE ABANDON

*Serea Viorica, profesor,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Râmnicu Sărat*

Abandonul școlar este de fapt un insucces. La început putem spune că educația începe în sânul familiei, ea continuă la școală în cadrul procesului instructiv - educativ. În acest caz elevii nu reușesc să obțină nici un progres la nivelul cerințelor programelor școlare, ca mai târziu să nu se poată adapta nici în mediul social, profesional sau în viața de zi cu zi.

Cauzele generale sunt:

- **psihoindividuale** sunt de natură anatomo-fiziologice și/sau psihice;
- **pedagogice**, cum ar fi:
 - relația profesor-elev,
 - relațiile dintre elevi,
 - ritmul muncii școlare,
 - atitudinea elevilor față de învățatură și muncă,
 - lipsa de motivație a învățaturii,
 - orientarea școlară și profesională defectuoasă,
 - atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățatură și față de muncă etc.
- **socio-familiale:**
 - climatul cultural-educativ,
 - familii dezorganizate,
 - dezinteresul părinților,
 - conflicte familiale,
 - atitudinea familiei față de școală,
 - comportamentul prea liberal al părinților,
 - cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Din punctul meu de vedere, ținând cont de viața socio-economică, vina aparține contextului social în exclusivitate.

Atitudinea negativă a elevilor este datorată în principal lipsei motivației. Aceasta derivă în principal de problemele familiei: lipsa de bani, conflicte datorita acestora, lipsa unui loc de muncă, atitudinea negativă a familiei față de școală, familii dezorganizate, etc.

Prevenirea abandonului școlar și a situațiilor de risc de abandon se poate realiza în cadrul unui **program educațional de prevenire și combatere**.

Obiective ale programului:

- identificarea cazurilor elevilor aflați în risc de abandon sau în abandon școlar;
- implicarea familiei în reabilitarea acestor elevi;
- implicarea comunității locale în soluționarea cazurilor de abandon școlar.

Activități desfășurate în vederea prevenirii abandonului școlar și a riscului de abandon:

- identificarea cazurilor elevilor cu risc de abandon sau în abandon școlar;
- informarea părinților;
- discuții purtate de psihologul școlar /consilierul școlar cu părinții;
- organizarea de către școli a lectoratelor și participarea părinților la acestea;
- organizarea de întâlniri cu părinții în cadrul orei de dirigiență;
- utilizarea de către profesori a unor metode de predare atractive;
- utilizarea resurselor educaționale deschise în cadrul procesului instructiv - educativ
- comunicarea activă și asertivă;
- activități pentru îmbunătățirea modului de relaționare și a comunicării părinți – copii , cu privire la consecințele în plan emoțional ale violenței asupra copiilor;
- activități de sprijinirea copiilor pentru a face față dificultăților școlare;
- menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;
- metode de predare – învățare atractive;
- promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii fără performanțe școlare să poată să experimenteze succesul;
- notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs.

În concluzie putem spune că elevul trebuie să fie observat cum evoluează, cum se integrează în procesul instructiv - educativ, în viața socială, deci trebuie să existe un proces continuu și consecvent care să unească **ȘCOALA- FAMILIA- COMUNITATEA** în vederea sesizării din timp a semnelor de abandon școlar și prevenirii acestuia.

Bibliografie:

1. Ciofu., C. *Interacțiunea părinți-copii*. Editura Medicală Amaltea. București. 1998.
2. Vrașmaș, E. *Consilierea și educația părinților*. Editura Aramis. București. 2002
3. Vincent, R. *Cunoașterea copilului*. Editura Didactică și Pedagogică. București. 1972.

**ABANDONUL ȘCOLAR –
CAUZE ȘI SOLUȚII ÎN REDUCEREA
DIMENSIUNII LUI**

Prof. Smeu Izabela

Prof. Postelnicu Ana Codruța

C.Ș.E.I. „Sf. Vasile” Craiova

Abandonul școlar este ultima fază a insuccesului școlar, acestui termen nefiindu-i necesară o definiție complexă. Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățatură a unor elevi, care nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor programelor și care nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia.

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

1. cauze psihoindividuale (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;
2. cauze pedagogice (relația profesor – elev, relațiile dintre elevi, ritmul muncii școlare, atitudinea elevilor față de învățatură și muncă, lipsa de motivație a învățaturii, orientarea școlară și profesională defectuoasă, atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățatură și față de muncă etc.);
3. cauze socio-familiale (climatul cultural-educativ, familii dezorganizate, dezinteresul părinților, conflicte familiale, atitudinea familiei față de școală, comportamentul prea liberal al părinților, cerințe ce depășesc posibilitățile elevului).

Referindune la cauzele pedagogice, în situația școlii noastre, le putem elimina pe cele care se referă la competența cadrelor didactice și la atmosfera din școală, care este favorabilă procesului de învățământ și dezvoltării armonioase a personalității elevilor, în concordanță cu nevoile și cu posibilitățile fiecăruia. Personal, consider că vina aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățătură și muncă este urmare a lipsei motivației, aceasta fiind cauzată de problemele familiei care nu întrezăresc o rezolvare (lipsa unui loc de muncă, implicit a banilor, conflictele generate de aceasta, atitudinea familiei față de școală etc.).

Motivația învățării lipsește și în cazul elevilor cu părinți care au absolvit cel puțin liceul, dar nu reușesc să se angajeze. Pentru aceste familii supraviețuirea este posibilă numai prin activități ce presupun muncă fizică grea, efectuată de către toți membrii familiei. Alocația oferită de stat, condiționată de frecventarea școlii, este o glumă proastă, având în vedere că pot câștiga mai mulți bani dacă trimit copilul la muncă.

Un alt caz, probabil frecvent și în școala noastră, este acela în care veniturile familiei sunt substanțiale, dar nu sunt provenite din muncă cinstită (furturi, înșelăciuni etc.). Și aici găsesc o vină sistemului nostru, care nu reușește să impună respectarea valorilor morale.

Pentru a oferi soluții în ceea ce privește abandonul școlar, trebuie să-l recunoaștem din timp și să încercăm să-l combatem.

În prima fază elevul apare nemulțumit de școală, pentru că apar primele goluri în cunoștințe și complexul de inferioritate față de colegi. A doua fază se caracterizează prin apariția unor lipsuri grave în cunoștințe și incapacitatea de a rezolva independent sarcinile școlare. Faza a treia este caracterizată de corigențe, iar profesorii încearcă unele măsuri, uneori fără să cunoască adevăratele cauze. Elevul manifestă rezistență sau revoltă, face dezordine în clasă ori devine închis și neliniștit. Ultima fază este aceea în care rămâne repetent, unii fiind greu de recuperat, deoarece fug de la școală, vagabondează, apoi abandonează școala.

Soluții nu se pot oferi, dată fiind complexitatea cauzelor ce determină abandonul școlar, dar se pot încerca anumite metode: convorbiri individuale și colective, întâlniri ale diriginților și ale profesorilor cu părinții (vizita la domiciliu

nu mai este de ceva vreme „recomandată”...), discuții ale elevilor cu cel vizat, ședințe cu psihologul sau consilierul școlar (desigur, dacă reușim să găsim unul sau dacă reușim să convingem copilul să stea de vorbă cu el!).

În ceea ce privește reducerea abandonului în școala noastră, optimismul nu este cea mai bună atitudine și nici îngrijorarea. Să nu uităm că suntem cadre didactice, avem o anumită demnitate, iar rolul nostru de a forma oameni nu este acceptat de toți semenii noștri; uneori, nu ne putem lupta cu morile de vânt, precum Don Quijote.

BIBLIOGRAFIE:

- Stoica, Marin - „Sinteze de pedagogie și psihologie”, Editura Universitaria, Craiova, 1992;
- Nicola, Ioan - „Pedagogie”, E.D.P., București, 1992;
- Dumitrescu, Ion; Andrei, Nicolae - „Activitatea educativă a dirigintei”, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1975.

METODE ȘI MIJLOACE DE COMBATERE ȘI PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*STAN NICOLETA LAURA, profesor învățământ primar, Școala Gimnazială ”Iancu
Văcărescu”, Văcărești*

GHENEA IONELA ALINA, profesor învățământ primar, Școala Gimnazială Produlști

Abandonul școlar este o realitate cu care școlile se confruntă în ultima perioadă, o problemă care necesită rezolvare, care implică și costuri economice. Așadar, abandonul școlar reprezintă atât o problemă a școlii cât și a comunității.

Abandonul școlar necesită o abordare riguroasă a activităților interdisciplinare și integrate în programa școlară, prin activități școlare și extrașcolare adecvate, școala fiind un actor cheie.

În această abordare, întreaga comunitate școlară (directorii, personalul didactic și nedidactic, elevii, părinții) se implică în acțiuni coerente, colective și colaborative, cooperând îndeaproape cu părțile interesate externe și comunitatea în ansamblul ei.

Este necesar ca în cadrul comunității școlare să se promoveze o cultură pozitivă, lucrul în echipă și practicile colaborative. De asemenea, este nevoie să apropiem școlile și părțile interesate pentru a asigura succesul educațional și a preveni abandonul școlar.

Este obligatoriu să ne asigurăm că toți copiii au șanse egale de acces, participare la o educație calitativă. Elevii și nevoile lor diverse trebuie să fie în centrul procesului de educație, să aibă la îndemână sprijin și servicii corespunzătoare. Școala trebuie să ofere un mediu de învățare atent care să-i stimuleze pe elevi, să fie conform așteptărilor lor.

Educația, trebuie clădită pe o relație de încredere reciprocă și de cooperare între cadrele didactice și părinții elevilor.

În continuare voi prezenta câteva cauze care pot duce la reducerea numărului de abandonuri școlare:

- ❖ școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru elevi;
- ❖ factorii de natură educațională: nerespectarea normelor și regulile școlare, absenteism, repetenție, chiul, motivații și interese slabe au un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar;
- ❖ climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, familiile dezorganizate, conflictive, excesiv de permissive sau autoritare conduc spre abandonul școlar;
- ❖ cultura de origine a elevilor –mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului;
- ❖ factori de natură socială și economică: crize economice, politice, morale și sociale, prăbușirea sistemului de protecție socială, absența unor norme conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional.

Fiecare școală trebuie să stabilească niște obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar pentru: a identifica elevii aflați în abandon sau risc de abandon școlar, a implica familia în reabilitarea elevului, a crește gradul de implicare a comunității locale.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol. Obiectivele pot fi urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat care se va desfășura pe o perioadă foarte îndelungată.

Ca măsuri de prevenire a abandonului școlar se poate face apel la cele psiho-pedagogice, psiho-sociologice, socio-profesionale, psihiatrice, juridico-sociale. O împletire și o abordare

eficientă a acestor măsuri duc la cultivarea unor relații interpersonale, depistarea problemelor caracteriale, comportamentale, emoționale, influențare social.

Cadrele didactice au responsabilitatea de a proiecta, organiza și desfășura activități educative eficiente:

- activități realizate conform Programelor recomandate de MEC și ISJ;
- asigurarea unui climat atractiv, afectiv, motivant pentru stimularea elevilor de a veni “cu plăcere” la școală;
- asigurarea unor relații optime profesor-elev;
- stimularea elevilor să formuleze propuneri pentru oferta educațională a școlii;
- activități extrașcolare (excursii, spectacole, vizite la muzee), concursuri tematice;
- activități de consiliere: organizarea de întâlniri între elevi, absolvenți, părinți, cadre didactice, cu prezentarea de modele de reușită;
- stimularea copiilor cu rezultate bune la învățătură;
- implicarea mediatorului școlar.

În concluzie abandonul școlar și multiplele situații de neșcolarizare apar frecvent în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban, și de aceea ar trebui să se ia diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii cu probleme sau predispuși abandonului școlar.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, Adriana, *Consiliere educațională*, Editura Ardealul, Cluj Napoca, 2001;
2. Holban, Ion, *Orientarea școlară*, Editura Junimea, Iași, 1973;
3. Plosca, Marin, *Consiliere privind cariera, aplicații în școală*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001;

PREVENIREA ȘI REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN PREȘCOLARITATE

Prof. învă. preșcolar Stoica Greta

Școala Gmnazială Nr.1 Negoiești

Copilul se naște și crește ”la sânul mamei”, locul cel mai drag, cel mai apropiat de sufletul și inima ei, locul unde copilul se simte în siguranță. De acolo următorul pas este spre grădiniță, mediul unde familia își încredințează copilul și unde trebuie să se simtă la fel de bine ca lângă mama, ba chiar să evolueze, să socializeze, să învețe lucruri despre lumea înconjurătoare.

În primele etape ale vieții ,responsabilitatea educării copilului revine familiei. În mod firesc, părinții sunt primii educatori ai copilului. Copiii sunt apoi înscriși în grădiniță, instituție care le asigură condițiile necesare pentru dezvoltarea în concordanță cu nevoile individuale. Vine apoi rândul educatorilor din grădinițe să se ocupe de educarea și formarea copiilor printr-o metodologie și un curriculum specific vârstei acestora. Familia este factorul primordial în educarea unui copil și educația începe în familie. Legătura între grădiniță și familie va trebui să se interpătrundă, iar educatorul să cunoască foarte bine mediul de viață al copilului, pentru a putea colabora.

După familie, grădinița constituie prima experiență de viață a copilului în societate, aici copilul ia cunoștință cu activități și obiecte, descoperă o mulțime de lucruri din jurul lui: culorile, formele geometrice, desenul și muzica, lumea viețuitoarelor, învață să danseze, să se joace, să comunice, etc. Comunicarea este foarte importantă la această vârstă, un rol important avându-l și părinții care trebuie să vorbească cu copilul permanent, să răsfoiască /să citească cu acesta o carte cu imagini frumoase, chiar și să se joace împreună, așa cum și educatoarea o face în grupă. Educatoarea grupei cunoaște specificul fiecărui stadiu de dezvoltare a copilului, disponibilitățile intelectuale, precum și particularitățile lui temperamentale și caracteriale, de aceea va ști întotdeauna cum să-l modeleze pe preșcolar. Dezvoltarea psihică și fizică a copilului la această vârstă depinde în mare măsură și de cadrele didactice, dar și de părinți și de aceea e nevoie de un parteneriat educațional în favoarea creșterii adecvate a copiilor.

Grădinița este un important mediu de socializare, îi ajută pe copii să interacționeze cu alți copii, dar și cu adulți și le oferă acestora un mediu primitiv, adecvat învățării. Totodată, grădinița oferă suport pentru valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil, pentru

dezvoltarea capacității de a intra în relație cu ceilalți copii și cu adulții. De asemenea, grădinița sprijină copilul în interacțiunea cu mediul, favorizează descoperirea de către fiecare copil a propriei identități și îi formează o imagine de sine pozitivă.

Conform unui studiu publicat recent, în România rata abandonului școlar este în creștere. Fenomenul abandonului școlar timpuriu este cel mai frecvent întâlnit în zone rurale și în cadrul comunităților de romi.

Lipsa educației preșcolare influențează negativ parcursul școlar al copiilor. Accesul la educație timpurie este un indicator hotărâtor pentru parcursul școlar al copilului.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea copilului la mediul din grădiniță, fie de inadaptarea grădiniței la factorii interni (psihologici) și/sau externi (socioeconomici, socioculturali) ai copilului.

Copilul are nevoie de suport emoțional susținut, de siguranță și de apartenență la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să meargă la grădiniță. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta, la un moment dat, tendința de a nu mai dori să frecventeze grădinița. Plecarea părintelui/părinților la muncă în străinătate este un factor semnificativ ce poate avea un impact negativ asupra echilibrului emoțional al copilului determinându-l în mod indirect să abandoneze grădinița, fiind lăsat în grija bunicilor sau a unor rude de familie.

Pentru a preveni abandonul preșcolar, educatoarea, trebuie să cunoască aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de altă religie sau etnie față de ceilalți preșcolari. În mediul rural, abandonul preșcolar este foarte des întâlnit iarna, o primă cauză fiind: lipsa hranei, a îmbrăcăminte sau încălțăminte necesare. Odată cu încălzirea vremii, copiii își urmează părinții la munca câmpului, abandonând grădinița.

Cei mai importanți factori care duc la abandon preșcolar sunt:

- dificultățile materiale.
- familiile numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, au probleme în a asigura condiții adecvate tuturor copiilor;
- divorțul dintre părinți, climatul familial conflictual și imoral;
- foarte multe familii ai căror membri sunt neștiutori de carte, ori au finalizat cel mult învățământul primar;
- plecarea copiilor împreună cu familia la muncă în Austria, Germania, Franța, Suedia.

Modalități de intervenție la nivelul familiei:

- Constituirea unor asociații a părinților cu copii aflați în situația de risc/ sau abandon școlar;
- Sprijin financiar sub formă de rechizite, îmbrăcăminte, transport școlar al copiilor din mediul rural, la grădiniță;
- Realizarea de anchete sociale și acordarea de asistență socială după caz.

Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preșcolar trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează, cum se menține în sistemul educativ, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului preșcolar.

Bibliografie:

"Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006

“Soluții eficiente pentru prevenirea abandonului școlar: costuri și mecanisme”, realizat de UNICEF și Centrul Educația 2000+

ABANDONUL ȘCOLAR – METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE

Stoica Maria

Școala Profesională Mogoșești

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Abandonul școlar este un fenomen periculos. El determină efecte negative în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec. În plus, pe plan social, eșecul școlar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” și conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale.

Elevii din grupurile vulnerabile provin din familii sărace, cu surse de venit sezoniere sau ocazionale, unii din familii dezorganizate, unul sau ambii părinți plecați din țară, sau monoparentale. Unii dintre acești elevi au frecvență școlară redusă, mai ales în perioada

lucrărilor agricole. S-a observat o creștere de 5 % a numărului de absențe înregistrate în lunile septembrie- octombrie, respectiv martie- aprilie față de celelalte luni ale anului școlar. Problemele identificate: motivație scăzută a elevilor pentru învățare, absenteism, prezență scăzută și promovabilitate slabă la EN, violență și bullying sancționate cu scăderi de note la purtare, comunicare deficitară cu familiile elevilor, număr de elevi în risc de abandon și elevi repetenți în creștere, număr crescut de corigențe, scăderea numărului de elevi cu performanțe școlare ridicate, relații interumane la nivelul școlii deteriorate. Rata de abandon școlar nu este foarte mare, dar numărul elevilor aflați în stare de abandon este relativ scăzut, dar este în creștere numărul elevilor aflați în risc de abandon. Soluții: identificarea elevilor aflați în risc de PTȘ și actualizarea bazei de date cu ajutorul instrumentelor cuprinse în OM 6000/2021; implementarea măsurilor de nivel 1,2,3 sau 4, conform nevoilor identificate; intervenția școlii și oferirea de sprijin suplimentar în învățare și pentru nevoile de bază pentru elevi, în baza nevoilor identificate; realizarea de activități care să contribuie la dezvoltarea competențelor socio-emoționale, de comunicare și colaborare între elevi, petrecerea timpului liber de către elevi într-un mod atractiv, atragerea în activități cu impact pozitiv pentru copii; creșterea accesului elevilor la resurse educaționale în școală, acces la tehnologie; atragerea părinților în viața școlii, participarea acestora la activități de parenting, creșterea gradului de incluziune al elevilor aflați în situații de risc și oferirea de recompense pentru participare și progres; crearea de contexte care să favorizeze creșterea calității relațiilor între elevi - profesori și elevi - elevi (relații mai bune între membrii comunității școlare) îmbunătățirea bazei materiale și reinventarea unor spații destinate învățării și petrecerii timpului liber astfel încât acestea să fie prietenoase cu elevii; de asemenea, am vedea utilă amenajarea unei insule pentru lectură în fiecare clasă și dotarea unei săli de lectură în interiorul școlii; Grupul țintă este format din cei 118 elevi din ciclul gimnazial.

Beneficiari Direcți:

Beneficiarii direcți ai proiectului vor fi cei 118 elevi din clasele V-VIII, elevi ce vor participa în fiecare an școlar la activitățile prevăzute în proiect. Situația școlară, educațională, socială și financiară a acestora este una precară, din cauza nivelului scăzut de educație din familie, dar și faptului că provin din familii și medii defavorizate.

Elevii sunt cu vârste cuprinse între 11 -14 ani, fete și băieți, toți din mediu rural defavorizat, 88 elevi din clasele V - VIII. Aceștia provin din medii dezavantajate, și se regăsesc într-una sau mai multe dintre următoarele situații de risc: 10 elevi cu mai mult de 20 de absențe/lună.

Cadre didactice și cadre didactice auxiliare:

17 profesori de specialități diferite și diriginți care au nevoie să-și dezvolte competențe de lucru cu elevi din grupuri vulnerabile și competențe digitale ,6 cadre didactice care asigură managementul școlii sau care prin activitatea desfășurată contribuie la îmbunătățirea relațiilor dintre toți actorii implicați în viața școlii;

Părinți:

Aproximativ 30 de părinți care au nevoie de cursuri de parenting, consiliere. Și în acest caz, componența grupului se va putea modifica.

Beneficiari indirecti: ceilalți elevi ai școlii, cadrele didactice care vor contribui la organizarea și desfășurarea activităților în proiect, părinții neimplicați direct în toate activitățile, membrii comunității, parteneri, toți cei asupra cărora va exista un impact pozitiv ca urmare a implementării proiectului și care vor avea un rol în sustenabilitatea acestuia.

Activitățile propuse în proiect:

1. Identificarea elevilor aflați în situație de risc de PTȘ (Screeningul elevilor)
2. Înregistrarea elevilor aflați în situații de risc.
3. Elaborarea planurilor educaționale de intervenție
4. Activități de dezvoltare a unui climat pozitiv și incluziv în clase și în școală
5. Activitate de mentorat
6. Consiliere psihopedagogică de grup
7. Activitate pedagogică și de sprijin
8. Desfășurarea de activități extracurriculare (workshop-uri, activități sportive, artistice, culturale, tabere , activități de mediu, orientare școlară și profesională, concursuri)
9. Derularea unui program de consiliere și educație parentală în vederea reducerii riscului de abandon școlar (cursuri pentru părinți, activități de parenting)
10. Activități de formare și mentorat pentru cadre didactice și didactice auxiliare

Bibliografie:

1. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar – studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

STOP BULLYING-ULUI

Prof. Nicolae Silvia

C.S.E.I., Sf. Vasile, Craiova

Bullying-ul este un comportament intenționat, de intimidare, care apare în mod repetat și are la bază o percepție a unui dezechilibru de forțe. De multe ori, victima este percepută drept vulnerabilă (provenind din alt mediu social, este percepută ca diferită, etc) și/sau având dificultăți în a face față acestui comportament. Pe de altă parte, prin intimidare bully-ul se simte în control, dominant.

Bullying-ul există doar între copii sau adolescenți. Actele de violență verbală sau fizică ale adulților asupra copiilor/adolescenților se numesc abuzuri și sunt pedepsite conform legilor referitoare la abuz.

Cauzele bullying-ului sunt multiple și trebuie considerate la nivel individual. De multe ori bully-ul trăiește într-un mediu nesigur acasă și poate el însuși este victima abuzului în familie. De asemenea, riscul de abandon școlar este mai mare în această categorie.

Probabilitatea de a apărea probleme în viața acestora, mai târziu, este mai mare. Este bine să nu generalizăm și să înțelegem ce se află în spatele acestor probleme. Bullying-ul nu trebuie acceptat, iar bully-ul (cel care exercită agresiunea) poate avea nevoie de ajutor.

Diferența dintre bullying și comportamentul normal constă în intenția comportamentului și efectul negativ asupra victimei. Copiii și adolescenții învață să „voiajeze” relațiile interumane, iar acest proces poate să includă certuri, alianțe sau neînțelegeri. Acest lucru este normal. Atunci când cineva este rănit (emoțional sau fizic) în mod intenționat și repetat vorbim de bullying.

Există mai multe tipuri de bullying care pot să apară împreună sau izolat: verbal, fizic, emoțional sau cyberbullying. Verbal constă în: jigniri, insulte, amenințări, porecle sau denigrare. Fizic constă în: bătăi, tras de păr, îmbrânciri, loviri, etc. Emoțional: răspândire de zvonuri, excluderea victimei din grupul de socializare, încurajarea altor persoane să nu vorbească cu victima, etc. Cyberbullying: comentarii negative online, mesaje de denigrare, trimiterea de mesaje abuzive, etc.

Efectele vizibile sunt legate de bullying-ul fizic:

- efecte directe: vânătăi, zgârieturi, răni, etc
- efecte indirecte: caiete rupte, obiecte distruse sau furate (de ex. copilul se întoarce acasă fără ceas, telefon mobil sau bani)

În cele mai multe cazuri, efectele bullying-ului sunt la nivel emoțional. Ele pot să includă: stimă de sine redusă, anxietate, depresie, randament școlar redus, intenție suicidară, tulburări de alimentație, rușine. Victima se simte neputincioasă și singură. Aceste consecințe pot fi pe termen scurt, mediu și lung, depinzând de durata bullying-ului, suportul familial-școlar și de reziliența individuală. Sunt multe studii de cercetare care arată că persoanele care au fost victimele bullying-ului sunt mai predispuse în viața de adult la probleme psihiatrice, precum tulburare depresivă sau anxietate.

Recunoaștem dacă cineva este victima bullying-ului prin modificări de comportament – emoționale, bruște. Refuz școlar, furie, izolare socială, tristețe. Copiii mai mici se pot plânge de dureri care nu au cauze medicale, de exemplu dureri de cap sau de burtă. Aceste dureri sunt legate de stres și cei mici sunt chinuiți de aceste simptome (nu le inventează). Schimburi bruște ale cercului de prieteni. Reacții emoționale negative după timpul petrecut online. Cum putem ajuta ca părinți?

- A asculta și a vorbi despre probleme cu cei tineri este extrem de important.
- Alocați timp zilnic pentru a întreba și a discuta despre cum a fost la școală.
- Dacă adolescentul sau copilul dumneavoastră relatează probleme, ajutați-l să identifice o persoană adultă de la școală(de încredere) cu care poate discuta despre aceste probleme. De asemenea , discutați posibile soluții ale bullying-ului (cum să evite persoana în cauză, cum să ceară ajutor).
- Dacă copilul dumneavoastră este victima bullying-ului, sfătuiți-l să rămână calm, să nu își afișeze emoțiile în acele momente și să iasă din situația respectivă cât mai repede. Ideal ar fi să existe o persoană de contact în școală, căreia i-ar putea relata dificultățile.
- Luați legătura cu școala și discutați procedurile anti-bullying. Doar prin colaborare se poate remedia această problemă.
- Dacă sunteți îngrijorați de siguranța adolescentului/copilului atunci alertați Poliția. Uneori schimbarea școlii este o opțiune.

- Dacă nu copilul dumneavoastră este victima bullying-ului, ci altcineva din clasă, încurajați-vă copilul să fie un model împotriva bullying-ului (adică să ofere ajutor, să îi încurajeze și pe ceilalți să intervină). Majoritatea tinerilor nu sunt de acord cu acest comportament, important este ca adolescentul dumneavoastră să știe că are puterea de a produce schimbări. Bullying-ul este oprit printr-un efort colectiv.

Combaterea bullying-ului la nivel școlar:

- Proceduri bine stabilite pentru combaterea bullying-ului
- Să existe consecințe clare pentru comportamentul de acest tip, consemnate în regulamentul de ordine interioară.
- Școala să-și asume responsabilitatea de a păstra siguranța tuturor elevilor.
- Să fie persoane desemnate care să vorbească cu elevii ce sunt victime ale bullying-ului.
- Să colaboreze cu psihologii educaționali care oferă suport victimelor, dar și agresorilor.

Mesaje pentru tineri:

Dacă sunteți victime ale bullying-ului, cereți ajutor familiei, profesorilor și chiar autorităților. Nu rămâneți izolați! Este dreptul vostru să trăiți într-un mediu sigur. Nu sunteți singurii care trec prin aceste momente!

Dacă sunteți martori ai bullying-ului, nu rămâneți tăcuți. Știu că vă e frică să nu fiți și voi victime, dar ajutându-vă colegii veți da un exemplu bun. Nu uitați că majoritatea persoanelor sunt împotriva acestui comportament.

Dacă ați tratat pe cineva cu răutate, opriți-vă! Întrebați-vă de unde provine această furie și accesați ajutorul necesar. Gândiți-vă cum v-ați simți dacă cineva drag ar fi tratat în așa fel!

Cereți-vă scuze (indiferent de vârstă) și recâștigați-vă respectul celorlalți.
Concluzii

1. Este datoria tuturor să identifice, raporteze și să oprească bullying-ul (elevi, profesori, părinți și autorități).
2. Bullying-ul poate fi oprit doar prin efortul colectiv.
3. Atât victima cât și bully-ul au nevoie de ajutor multidisciplinar: psihologic, școlar și familial. Victimele ar trebuie să fie ajutate să proceseze traumele emoționale și să își recapete încrederea în sine. Acest lucru se poate face dacă se simt în siguranță, atât la școală cât și acasă. Bully-ul ar trebui ajutat să înțeleagă de ce nu este acceptabil un astfel de comportament, dar și să aibă ocazia să discute despre propriile probleme.

4. Respectul reciproc ar trebui să existe, indiferent de rasă, religie, apartenență socială, abilități școlare, etc.

Respectându-ne reciproc vom trăi într-o lume mai bună .

MODALITĂȚI DE PREVENIRE ȘI ÎNLĂTURARE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Streian Diana –profesor consilier

Irimia Carmen-profesor

Grădinița cu program prelungit Nr. 33, Timișoara

Eșecul școlar constituie astăzi un fenomen întâlnit în toate sistemele de învățământ. Din punct de vedere pedagogic, termenul *eșec școlar* are accepțiuni diferite, fiind în mare măsură o problemă de atitudine și un mod de evaluare a rezultatelor școlare, a calității performanțelor școlare ale elevilor, de existență a programelor, de existență a unor norme implicite sau explicite în ce privește reușita școlară.

În literatura de specialitate termenul de *eșec școlar* este raportat la cel de reușită școlară, desemnată ca fiind concordanța dintre capacitățile, reușitele, interesele, atitudinile școlare ale elevilor și nivelul cerințelor școlii, programelor și finalităților produse de acestea.

Activitatea de preîntâmpinare a eșecului școlar este extrem de complexă. În realizarea ei este necesară o coordonare eficientă a tuturor factorilor educaționali în care, desigur, școala și familia dețin prioritatea. În acest scop se propune :

b) Îmbunătățirea activității școlare

Cadrele didactice pot ajuta elevii la rezolvarea unor teme ce prezintă dificultate pentru elevi. Se poate pune accent pe activitățile sub formă de joc prin care copiii vor fi învățați să scrie corect, să citească și să rezolve operații matematice.

b) Creșterea stimei de sine a părinților și ameliorarea potențialului educativ al acestora

Părinții vor fi conștientizați asupra rolului important al școlii în condițiile actuale pe care le impune societatea prin activități desfășurate de către educatori. Se vor desfășura întâlniri regulate cu părinții în care aceștia vor fi îndrumați cum să își ajute copiii la lecții.

Se pot organiza ședințe de consiliere în grup pentru părinți prin care se va urmări conștientizarea acestora asupra rolului fundamental al școlii în formarea copilului; vor fi invitați părinții copiilor care învață bine ; consilierea se va baza pe putere exemplului pozitiv.

Bună interacțiune între părinți și copii prin organizarea de activități de grup la care să participe și părinții. Părinții vor fi cooptați să ofere ajutor în diferite activități.

Asigurarea interacțiunii între familiile copiilor beneficiari și părinții celorlalți copii pentru a evita eventualele nemulțumiri din partea celor care nu sunt incluși în proiect prin participarea tuturor la diferite dezbateri, competiții sportive.

Consilierea psihologică a copilului și a familiei. Consilierea copiilor se va face atât individual cât și în grup, fiecare copil va fi ascultat și încurajat să-și spună punctul de vedere, să comunice, să interrelaționeze. Vor fi organizate jocuri de grup în cadrul ședințelor de consiliere.. Prin jocurile realizate de către educatori copiii își vor dezvolta spiritul de echipă, spiritul competitiv, vor relaționa mai bine unul cu celălalt.

c) Dezbateri

Periodic se pot organiza dezbateri pe diferite teme pentru îmbunătățirea comportamentului elevilor. În medie se vor discuta 2 teme în fiecare lună. La aceste dezbateri vor participa fie doar copiii atunci când vor fi teme de informare , fie și părinții alături de alți invitați.

Temele discutate vor avea în vedere: norme de comportare în familie și societate, activități artistice, participarea copiilor la diferite competiții sportive, educația sanitară pentru dezvoltarea fizică cât mai bună.

Bibliografie:

2. Sălăvăstru Dorina. Psihologia educației. Editura Polirom. Iași. 2004

STRATEGII DE DEZVOLTARE A RELAȚIILOR CU ACTORII REPREZENTATIVI AI COMUNITĂȚII PENTRU PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

*Autor: Stupinean Marta, profesor pentru învățământul primar, Școala Gimnazială Nr. 1
Bistrița*

Axele principale ale strategiilor educaționale de combatere a părăsirii timpurii a școlii sunt: prevenirea, intervenția și măsurile compensatorii.

- a) Prevenirea are ca scop evitarea condițiilor de instaurare a condițiilor susceptibile să favorizeze declanșarea procesului care duce la părăsirea timpurie a școlii.

Consolidarea participării la o educație și la servicii de îngrijire de bună calitate a fost recunoscută ca fiind una dintre cele mai eficiente măsuri pentru a asigura un început favorabil în educație și pentru a le dezvolta rezistența.

Alte obstacole potențiale pentru reușita parcursului școlar pot fi eliminate prin sporirea permeabilității parcursului educativ și prin ameliorarea calității și statutului filierelor de învățământ profesional.

- b) Intervenția se adresează dificultăților care apar într-un stadiu precoce și vizează să le împiedice să provoace o părăsire timpurie a școlii. Măsurile de intervenție pot fi axate pe ansamblul școlii sau instituției de formare sau se pot adresa individual elevilor care sunt expuși riscului de a abandona educația sau formarea.

Măsurile la nivelul întregii școli, vizează să îmbunătățească climatul școlar și crearea de medii de învățare care oferă sprijin. Sisteme de alertă rapidă și o mai bună cooperare cu părinții pot constitui o formă eficientă de a-i ajuta pe elevii expuși riscurilor.

Măsurile axate pe elevi se concentrează pe consiliere și meditații, abordări de învățare personalizate, o mai bună orientare și un sprijin financiar, cum ar fi alocațiile școlare.

Autoritățile care răspund de piața muncii ar trebui să se ocupe mai mult de orientarea profesională a tinerilor.

Modalități de intervenție la nivelul COMUNITĂȚII

Implicarea factorilor de decizie, autoritățile locale, servicii sociale, ONG-urile, firme, în acțiunea de prevenire și combatere a abandonului școlar.

Acțiunile pot viza:

- Informarea comunității cu privire la starea de fapt;
- Atragerea atenției asupra gravității și consecințelor în plan socio-economic la nivelul județului, dat fiind faptul că abandonul datorat sărăciei generează la rândul său sărăcie;
- Pregătirea școlară și profesională deficitară creează premise pentru rata ridicată a șomajului și a situației financiare precare;
- Cei care abandonează școala nu vor avea formația morală și civică necesară rolului de părinte și a celui de cetățean al comunității.

Modalități de intervenție la nivelul FAMILIEI:

- constituirea unor asociații a părinților cu copii aflați în situația de risc / sau abandon școlar care să vizeze :
- consiliere privind cariera;
- învățarea unor strategii de găsire a unui loc de muncă;
- tehnici de rezolvare a situațiilor de criză;
- strategii de monitorizare și gestionare a traseului educațional al elevului;
- organizarea de seminarii educaționale în scopul informării parinților cu privire la variantele optime de școlarizare pentru elevi;
- târguri de Job-uri și orientarea părinților spre cursuri de formare în calificările de pe piața forței de muncă;
- sprijin financiar sub formă de rechizite, îmbrăcăminte, transport școlar al elevilor din mediul rural în mediul urban;
- realizarea de anchete sociale și acordarea de asistență socială după caz.

Modalități de intervenție la nivel de ȘCOALĂ:

Deoarece una dintre cauzele abandonului școlar este constituită de absenteism, strategiile de intervenție trebuie să vizeze și școala, în principal în ceea ce privește calitatea intervenției instructiv-educative, relevanța conținuturilor în raport cu trebuințele de învățare ale elevilor, relevanța metodelor și stilurilor didactice pentru situațiile cognitive ale elevilor, sistemul de evaluare, etc.

Având în vedere strategiile de intervenție care se impun la nivel de școală, de maximă importanță este consilierea psihopedagogică a profesorilor cu privire la această categorie de elevi, precum și cursuri de formare care vizează cunoașterea și utilizarea proiectării unor planuri de intervenție individualizată și personalizată a elevilor.

- familiarizarea profesorilor cu tehnici de învățare activă și interactivă;
- Consiliere vocațională;
- Managementul clasei de elevi.

Modalități de intervenție la nivel de ELEVI:

- consiliere psihopedagogică individuală și de grup;

- testarea cu baterii de teste psihologice în scopul cunoașterii nivelului de dezvoltare intelectuală a profilului aptitudinal și de personalitate a elevilor;
- organizarea unor activități de pregătire suplimentară „școala după școală” pentru cei care manifestă dificultăți de asimilare, precum și în cazul celor cu lacune în pregătire, datorită absenteismului.

Este necesară o cunoaștere mai amanunțită, atât a elevilor, cât și a familiilor acestora.

- c) Măsurile compensatorii oferă oportunități de educație și formare pentru cei care au părăsit timpuriu școala. Acestea pot lua forma unui sprijin financiar sau a altui tip de sprijin. Acestea vizează să contribuie la reintegrarea tinerilor în sistemele tradiționale de învățământ sau să ofere o așa-zisă „a doua șansă”.

Abordările de succes în instituțiile care oferă a doua șansă, diferă prin urmare, în mod considerabil de cele ale școlilor tradiționale prin abordarea dificultăților întâlnite de elevii din învățământul general. Cu toate acestea, există dovezi că prevenirea părăsirii timpurii a școlii are rezultate mai bune decât compensarea efectelor negative ale părăsirii timpurii a școlii.

Experiența eșecului, lipsa de încredere în sine în materie de învățare și multiplicarea problemelor sociale, emoționale și educative după părăsirea timpurie a școlii reduc șansele de obținere a unei calificări și de absolvire cu succes a studiilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Boboc Ion – *Psihologia organizării școlare și managementul educațional*, Editura Didactică și Pedagogică București, 2002;
2. Joița Elena – *Pedagogia – știința integrativă a educației*, Editura Polirom, București, 2002.

O PRIVIRE ASUPRA FENOMENULUI DE BULLYING ÎN ȘCOLI

Prof. Șcheopu Paula Beatrice,
Grădinița "Căsuța Fermecată"

În ultimii douăzeci de ani a crescut interesul pentru fenomenul bullying-ului, deși nu este un fenomen deloc nou. În mod obișnuit este perceput ca un tip de comportament dăunător, dar care este sensul din spatele acestui fenomen?

Este interesant de remarcat că sensul arhaic al cuvântului „bully”, în limba engleză, era sinonim cu „sweetheart”, despre care se crede că derivă din olandezul „boele”, ce înseamnă „iubit” (Merriam Webster Dictionary), al cărui adjectiv este folosit cu sensul de „excelent”. Nu este clar cum s-a schimbat sensul atât de mult încât descrie ceva de cealaltă parte a spectrului față de definiția sa originală. Când vorbim despre comportament de agresiune, vorbim despre comportament dăunător. Dar termenul rămâne general și nu există o definiție universală a acestuia - doar definiții propuse. În 1978, un cercetător numit Olweus a studiat bullying-ul în detaliu, fiind recunoscut ca pionier al subiectului. El afirma că o persoană supusă fenomenului de bullying "este expusă, în mod repetat, de-a lungul timpului, la acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi". Rigby, în 2013, preciza că "Bullying-ul este o dorință de a răni, o acțiune vătămătoare, un dezechilibru de putere, (de obicei) repetitiv, o utilizare nedreaptă a puterii, o plăcere evidentă a agresorului și un sentiment de oprimare din partea victimei", aici fiind recunoscute elementele definitorii ale comportamentului de hărțuire de tip bullying, precum intenția, vătămarea, puterea, dezechilibrul și repetiția, incluzând o perspectivă asupra sentimentelor ambelor părți – agresorul și ținta.

Când vorbim despre copii, se pot crea dezechilibre în ceea ce privește statutul, popularitatea sau, pur și simplu, depășirea numerică, ceea ce dă senzația de putere. Astfel că, motivele din spatele comportamentului de bullying variază de la nevoia de a-i impresiona pe cei din jur până la "supraviețuirea celui mai adaptat". Dezechilibrul de putere se bazează pe așa-numitul "micro proces de acțiune și reacție", unde prima întâlnire stabilește adesea dinamica. O parte atacă, iar cealaltă nu este capabilă să reacționeze pentru a se apăra, așadar se stabilește dezechilibrul de putere și cu episoade recurente, rolurile bătaușului și ale țintei/victimei. Cea mai frecventă reacție a copiilor martori ai bullying-ului este de a rămâne spectator pasiv, nu de

a interveni. Agresiunea este tratată ca un spectacol care "poate fi uneori chiar distractiv". Atunci când intervin, copiii o fac pentru a susține în cea mai mare măsură agresorul.

Într-un efort de a combate bullying-ul, cercetătorii și profesioniștii caută modele și elemente comune, pentru a crea o imagine mai exhaustivă a realității și pentru a construi mai departe soluții personalizate. Cu toate acestea, fiecare persoană este unică și cu un comportament interactiv. Ceea ce este adevărat pentru fete, poate să nu se aplice pentru băieți. Totodată, o greșeală comună pe care o fac adulții este tendința de a crea stereotipuri în urma observării unui comportament în rândul copiilor. Pe măsură ce ne maturizăm, avem tendința de a ne raporta la problemele pe care le-am întâlnit noi înșine în trecut, fiind convinși că le înțelegem pe cele actuale. Așa se explică de ce când încercăm să definim comportamentul de bullying, de multe ori cădem în propriile noastre stereotipuri și concepții greșite și, în acest proces de gândire, normalizăm comportamente pe care nu ar trebui să le acceptăm ca fiind normale. Prin urmare, este recomandată reflecția asupra situațiilor din trecut pe care le-ați observat, pe care le-ați normalizat în mod conștient.

Există încă multe școli fără o politică anti-bullying dezvoltată eficient. Există măsuri luate la nivel național și regional, cu toate acestea, recunoașterea problemei legate de bullying și întâlnite în instituțiile de învățământ este doar primul pas în abordarea acesteia și pregătirea școlii atât pentru a reacționa, cât și pentru a pregăti măsurile preventive de combatere a fenomenului.

În timp ce noi căutăm definiții și continuăm să ne gândim la ce se află în spatele acestui comportament complex, copiii trăiesc realitatea. Este esențial ca de la o vârstă fragedă și pe tot parcursul școlii, copiii să fie încurajați să recunoască și să raporteze cazurile de hărțuire, fiind conștienți că pot primi ajutorul de care au nevoie, în calitate de agresat. Este la fel de important ca adulții din jurul copiilor să rămână atenți și să caute cauzele comportamentului agresiv ale agresorului. Dar, deși încurajăm etichetarea comportamentului agresiv, etichetarea părților drept "bătăuși" și "victime" reprezintă un teritoriu foarte periculos, deoarece poate stigmatiza indivizi.

Principalele forme de bullying sunt hărțuirea fizică și cea psihologică. Cu toate acestea, această distincție este relativă, deoarece este, de obicei, un amestec al ambelor forme, agresiunea fizică având, în mod natural, un efect psihologic. Bullying-ul fizic se manifestă prin orice vătămare corporală și a bunurilor cuiva, de exemplu smulgerea părului, împingerea, împiedicarea, lovirea cu picioarele și lupta cu pumnii, precum și însușirea, distrugerea sau

ascunderea bunurilor, cum ar fi jucării, materiale de studiu, haine, bani, etc, fără consimțământ. Bullying-ul psihologic poate fi hărțuire verbală (adresarea cu nume răutăcioase, într-un mod dureros), agresiune socială sau agresiune relațională (ignorarea sau excluderea cuiva cu scopul de a răni) și hărțuirea cibernetică - cyberbullying. Cyberbullying-ul a apărut ca o ramură relativ nouă a hărțuirii tradiționale, odată cu dezvoltarea tehnologiei digitale și răspândirea, aplicarea și consumul ei încă de la o vârstă fragedă în zilele noastre, în special în țările dezvoltate, cum ar fi Marea Britanie.

Bullying-ul în școli este un comportament inacceptabil. Școala este o instituție căreia îi încredințăm copiii pentru o perioadă lungă de timp. Este un loc pentru formarea comportamentelor și descoperirea pasiunilor copilului, îmbogățirea cunoștințelor și dezvoltarea înțelegerii despre lume și despre el însuși, iar hărțuirea nu face decât să împiedice acest proces. Acum câțiva ani pedeapsa fizică era tolerată și aplicată de către părinți în casă, servind ca mijloc de predare a "conduitei corecte". În 1989, existau doar patru țări din întreaga lume care interzisese toate formele de pedepse corporale pentru copii. De atunci, cercetările au confirmat legătura puternică dintre vătămarea imediată și latentă a durerii și suferința cu care este strâns corelată. Până în 2014, numărul a crescut la 42 de țări din întreaga lume în care pedepsele corporale sunt interzise, în celelalte țări acestea fiind legale (deși cu limitări). Toate acestea în ciuda cantității copleșitoare de raționament față de contrariul. Acest lucru demonstrează doar că este un drum lung de parcurs până când vom eradica mai ferm concepția greșită că bullying-ul, deși rău, este inevitabil și se concentrează doar pe hărțuirea legată de infracțiuni. Pentru un copil, ideea că eșecurile și nenorocirile noastre ne fac mai puternici, că este nevoie să îmbrățișăm toate părțile vieții cu bune și cu rele, că "ceea ce nu te ucide te face mai puternic" nu este valabil.

Bullying-ul este greșit. Ideea că într-o zi am putea eradica acest comportament complet, având în vedere numeroasele daune observate ca rezultate directe și indirecte ale agresiunii, merită tot efortul pe care îl putem depune ca părinți, profesori, membri ai comunității și ai societății pentru a face măcar pași mici. în reducerea efectelor nocive.

Bibliografie:

Whitson, Signe, *STOP BULLYING - 8 strategii eficiente pentru părinți și profesori de recunoaștere, oprire și prevenire a comportamentului agresiv*, Editura Herald

PĂRĂSIREA TIMPURIE A ȘCOLII – CAUZE ȘI MĂSURI

*Tămîși Mirela-Maria, Profesor
Liceul Cu Program Sportiv Tg.-Jiu*

În studiile de specialitate recente se consideră ca depășită viziunea conform căreia problema părăsirii timpurii a școlii ține de deficiențele individuale ale copiilor, motivându-se că se ignoră posibilele deficiențe ale prevederilor structurale (cum ar fi lipsa de sprijin în fazele incipiente) și responsabilitatea școlii ca instituție. Totodată, s-a ajuns la un consens în rândul cercetătorilor că abandonul școlar este un fenomen semnificativ mai complex și că fiecare caz are o istorie distinctă ale cărei rădăcini pot fi adesea urmărite până la grădiniță.

Deoarece există adesea motive complexe, interconectate, pentru care copiii nu termină școala, politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii trebuie să abordeze o serie de probleme și să combine educația și politica socială, munca pentru tineret și aspectele legate de sănătate. Mulți dintre acești tineri fie nu își pot găsi un loc de muncă, fie lucrează în locuri de muncă slab calificate sau instabile. Viața lor este caracterizată prin eșec, de un sentiment scăzut al stimei de sine, de stigmatizare și excludere socială și profesională. Venitul scăzut, dependența de subvențiile guvernamentale și bolile fizice și psihice din cauza circumstanțelor lor precare duc adesea la retragere socială, o atitudine fatalistă față de viață și o participare redusă dramatic la societate. Costurile ulterioare sunt greu de cuantificat, dar cântăresc cu atât mai mult în termeni socio-politici. Părăsirea timpurie a școlii este, prin urmare, nu numai una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă politica educațională, ci și o problemă economică și politică extrem de încărcată.

Conform cercetărilor realizate, evoluția tipică a unui tânăr aflat într-un abandon școlar timpuriu poate fi descrisă astfel: Elevul provine dintr-un mediu slab educat, dezavantajat social și economic, care oferă puțin sprijin. Eșecul la școală în primele etape duce la o atitudine ostilă față de școală, care se termină de obicei cu absenteism cronic. Acest lucru este adesea întărit de o situație în afara școlii, cu puține controale și în care grupul de colegi joacă un rol semnificativ. După o fază de absentism și rapoarte școlare care reflectă lipsa de participare a elevului, el/ea părăsește în cele din urmă școala devreme. Această descriere, care s-a concentrat în primul rând pe individ și nu vizează deficiențele structurale existente. Modul în care este configurat sistemul

de învățământ, climatul școlar și relațiile profesor-elevi sunt, de asemenea, factori importanți. Prin urmare, părăsirea timpurie a școlii este un fenomen profund înrădăcinat și mult mai complex, cu cauze multiple.

Studiile pe termen lung arată că procesele în care un copil începe să se distanțeze de instituțiile de învățământ apar adesea în grădiniță, când copiii mici se confruntă cu respingerea socială ca urmare a aspectului fizic exterior al lor, care este văzut a fi „nepotrivit” sau deranjant. În plus, cei care părăsesc timpuriu școala au adesea probleme cu anumiți profesori sau se confruntă cu o lipsă de înțelegere a circumstanțelor lor personale. Există o serie de tipuri diferite de aspecte în rândul celor care părăsesc timpuriu școala (conștienți de statut, inadaptați, dezorientați, evadatori, ambițioși, resemnați, constrângeri) și o multitudine de cauze în mare parte agravante. Cu toate acestea, cei care părăsesc școala timpuriu au, de asemenea, unele lucruri în comun, cum ar fi un sentiment de stigmatizare, relații negative (cu cel puțin un profesor) și experimentarea bilanțurilor ca violență simbolică. Eforturile de a stabili relații bune și interacțiuni pozitive ar putea acționa aici ca un tampon și contribuie la reducerea fricii de eșec, a stresului și a gândurilor de evadare, mai ales în cazurile în care elevul a obținut rezultate slabe.

Studiile privind programele de prevenire și intervenție de succes indică importanța profesionalizării (a profesorilor și a directorilor) și, mai ales, a înființării unor comunități profesionale. Acestea sunt echipe interinstituționale, interdisciplinare care lucrează la provocările pedagogice pe termen lung și încearcă să găsească soluții la problemele cu care se confruntă în școlile locale respective. Profesionalismul, în ceea ce privește sensul cuvântului, este adesea redus la expertiza de specialitate și de predare. Cu toate acestea, studiile arată că abilitățile sociale, împreună cu construirea asociată a unor relații pozitive cu elevii, sunt esențiale în procesul educațional. În acest context, este important ca un climat școlar pozitiv să prevaleze, precum și un mediu protejat (de la căi sigure către școală până la evitarea violenței fizice și a agresiunii). Înstrăinarea și lipsa de identificare se pot întâmpla cu ușurință, în special în complexele școlare mari. Relațiile și cursurile ar trebui concepute astfel încât să reducă teama de eșec și să țină la distanță fanteziile evadatoare. Prea rar predarea se bazează pe abilitățile pe care elevii le-au dobândit deja în viața de zi cu zi, rezultând astfel practici de predare care sunt orientate mai mult pe deficiențe decât pe resurse. Într-adevăr, există adesea o credință greșită că o astfel de abordare ar impune elevilor cerințe academice în scădere. Cu toate acestea,

cercetările arată că de fapt este opusul: standardele înalte combinate cu sprijinul intensiv cresc performanța academică și ratele de succes la examene.

Pe de altă parte, măsurile de prevenire și intervenție ar trebui să abordeze întotdeauna activitățile din școală în întregime. Aici se poate face o distincție între trei domenii, și anume în școală, în afara școlii și zone sistemice. Programele care acoperă toate cele trei domenii produc cele mai bune rezultate. Un bun exemplu aici ar fi un program care leagă noile tipuri de predare și îndrumare (în școală), activități extrașcolare și parteneriate (experiență de muncă, activități de petrecere a timpului liber, mentorat etc.) cu modificările aduse sistemului (noile curricule). , cooperarea între școli etc.). Programele moderne de prevenire bazate pe dovezi se concentrează astfel pe oportunitățile din cadrul instituțional al școlii.

În concluzie, măsurile sunt mai eficiente și mai eficiente cu cât sunt implementate mai devreme în sistemul educațional, prin programe de înaltă calitate în educația și îngrijirea timpurii. Aceste măsuri scutesc mulți tineri de stigmatizarea de a fi catalogați ca un învins sau de a fi neacceptat la o vârstă fragedă.

BIBLIOGRAFIE SI SITEOGRAFIE:

Georgiana Virginia Bonea, Women Emancipation in the Romanian Society and Violence in the Family: Theoretical Aspects and Socio-Historical View , Calitatea Vieții: Vol. 29 No. 1 (2018)

Dumitrana, M., „Copilul, familia și grădinița”, Editura Compania, București, 2011

<https://education.ec.europa.eu/education-levels/school-education/school-education-initiatives/early-school-leaving>

https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/viewpoints/experts/understanding_and_preventing_ehtm

http://ec.europa.eu/education/school-education/doc2268_en.htm

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL

*Prof. Înv. Primar TĂNASE DANIELA MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ FILIPEȘTI*

Abordarea procesului de învățământ prin prisma eficienței sale se impune astăzi cu tot mai multă insistență. Categoria de eficiență exprimă nivelul de concordanță dintre cerințele sociale și „produsul” procesului de învățământ, materializat în elaborarea structurii interne a personalității umane. În termeni sociologici eficiența se exprimă prin așa-zisul raport dintre „fluxul de intrare” și „fluxul de ieșire”. Ea poate fi evaluată în interiorul sistemului de învățământ, prin analiza rezultatelor materializate în „produsul” unor cicluri ale acestuia și în afara sistemului de învățământ, prin analiza „produsului” final, consideră cercetătorul T. Culcor.

Succesul și insuccesul școlar (reușita și nereușita) sunt laturi complementare polare (pozitive-negative) ale unui și aceluiași fenomen „rezultatul” activității. Abordarea procesului de învățământ prin prisma eficienței sale face necesară definirea acestor două concepte: succes-insucces școlar.

Insuccesul școlar exprimă un randament deficitar al învățăturii și se manifestă sub două aspecte: rămânerea în urmă la învățătură sau retardul școlar și eșecul școlar care se manifestă la rândul lui sub două forme: abandonul și repetenția. Rămânerea în urmă la învățătură este determinată de dificultăți temporare de a face față obligațiilor școlare sau de refuzul de a învăța. Rămânerea în urmă la învățătură ce poate fi episodică (lacunele cuprind o singură temă sau un capitol dintr-o disciplină de învățământ), la nivelul unui semestru, lacunele privesc o serie de teme sau capitole dintr-o disciplină, iar insuficiențele se manifestă prin nepriceperea de a folosi rațional operațiile mentale, lacunele se înregistrează la majoritatea disciplinelor, ritmul de învățare al elevului este scăzut.

În activitatea de îndrumare a elevilor rămași în urmă la învățătură am urmărit crearea unui climat afectiv de încurajare, atât în mediul școlar cât și în mediul familial, studierea înclinațiilor, a capacităților, a potențialului intelectual, în vederea folosirii tuturor posibilităților pentru a spori randamentul școlar, educarea unor însușiri pozitive ale personalității ca: perseverență, exigență față de sine, fermitate. Rămânerea în urmă la învățătură temporară se

constată când nu este sesizată la timp de la primele sale manifestări trecând neobservată de profesor, iar uneori chiar de către elev și de aceea neglijată.

Eșecul școlar, ca formă severă a insuccesului se manifestă prin abandon școlar și prin repetenție. Repetenția este caracterizată de insucces permanent de-a lungul întregului an școlar, elevul având lacune la mai mult de trei materii, are foarte slab dezvoltate deprinderile de lucru și autocontrol, are o atitudine negativă față de învățătură. După unii autori, abandonul școlar este privit ca o retragere conștientă a elevului din sistemul social școlar, ca urmare a pierderii interesului sau motivației pentru învățare și a angajării în activități exterioare învățării sau ca urmare a lipsei de resurse economice pentru continuarea școlarizării (Zamfir, 1995, p.167).

Lipsa de comunicare poate conduce la conflicte în familie ce pot avea urmări din cele mai grave, fuga de acasă, îndepărtarea de părinți și chiar eșec școlar. Studiile de specialitate au arătat că situația concretă în care se dezvoltă copilul, cu alte cuvinte situația familiei cu care crește copilul și tot ceea ce derivă din această situație, reprezintă principala cauză a abandonului școlar. Într-o școală, un grup favorizat negativ este grupul elevilor aflați în situații de eșec. Elevii cu performanțe foarte slabe simt să-și formeze un grup, cu atât mai mult cu cât profesorii și elevii cu rezultate bune îi vor discrimina. Prin ridicarea nivelului de pregătire, ei pot migra în grupul elevilor cu rezultate bune, aceasta fiind numită soluția mobilității individuale. Atunci când părinții sunt parteneri în educația copiilor, rezultatele determină performanțele elevilor, o mai bună frecvență a școlii, reducerea ratei de abandon școlar și scăderea delincvenței. Buna comunicare dintre părinți și profesori este esențialul succesului. Orice lecție se predă la nivelul clasei pentru a se asigura că toate cunoștințele au fost pe deplin înțelese. Elevii care au dificultăți de învățare sunt antrenați, în mod deosebit, în repetarea ideilor principale, a unor definiții, generalizări, sunt ajutați în rezolvarea temelor independente care se dau în clasă. Alt aspect de înlăturare a eșecului școlar îl reprezintă crearea unor situații speciale de succes. O întrebare adresată la timpul potrivit unui elev îl poate stimula să țină pasul cu ceilalți și să treacă din postura de receptor al informațiilor în cea de folosire a raționamentului. Mijloacele de realizare a progresului constau în controlul atent al temelor efectuate de elevi acasă, munca independentă bine aleasă pentru a consolida cunoștințele predate, activizarea elevilor pe tot parcursul lecției, respectarea particularităților de vârstă și individuale.

Profesorul reprezintă piesa de bază în acțiunea de asigurare a reușitei școlare. Pentru aceasta trebuie să dispună nu numai de o bună pregătire de specialitate, dar și de o competență psihopedagogică în a stabili factorii și metodele cele mai adecvate de redresare a abandonului

școlar. Există o veche și excelentă maximă care spune că „o educație părintească eficientă constă în primul rând în a-i da copilului rădăcini să se dezvolte și apoi aripi să zboare”.

Măsuri de prevenire și combatere a insuccesului școlar realizate de către profesor:

- Evitarea supraîncărcării;
- Folosirea cu precădere în lecții a metodelor active și a mijloacelor de învățământ;
- Aprecierea și verificarea permanentă a randamentului școlar, sesizarea la timp a rămănelor în urmă la învățătură;
- Introducerea grupelor de nivel mobile, la nivelul clasei, cu posibilitatea trecerii de la o grupă la alta, în funcție de evoluția reală a fiecărui elev, abordarea diferențiată a elevilor care înregistrează insucces școlar;
- Introducerea în lecții a unor elemente atractive, de mobilizare intelectuală, de motivare și stimulare a atenției, de deconectare emoțională;
- Atitudinea negativă față de învățare poate apărea datorită conflictelor de comunicare dintre cadrele didactice și colectivul clasei sau datorită antipatiei față de personalitatea profesorului.

Pentru eliminarea și neutralizarea acestor motive negative urmărim următoarele căi:

- Asigurarea unui climat educațional favorabil în raporturile dintre elevi, cadre didactice și părinți;
- Atenție sporită acordată elevilor mai slabi la învățătură cu scopul de a declanșa în aceștia dorința de a obține succese;
- Antrenarea permanentă în activități extrașcolare, în special a elevilor cu probleme emoționale;
- Evidențierea succeselor (oricât ar fi de neînsemnate) ale elevilor pentru a le întări încrederea în forțele proprii.

Aplicarea acestor măsuri și verificarea în practica prevenirii și combaterii insuccesului școlar trebuie însoțită de căutarea altora mai eficiente, aceasta ținând de personalitatea profesorului ale cărui trăsături esențiale sunt vocația, autenticitatea și creativitatea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cosmovici, A. (coord.), *Psihologia școlară*, Editura Polirom, Iași, 1998
2. Radu, I., *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978

ABANDONUL ȘCOLAR –FENOMEN SOCIAL

Prof.înv.primar:Tăutu Csilla

Școala Primară nr 1 Izvoarele ,Jud.Bihor

Managerii de școli sunt cei care încurajează inițiativa profesorilor în identificarea și gestionarea cazurilor de risc de abandon școlar. Managerii își concep obiectivele principale ale managementului instituțional pentru prevenirea și combaterea absenteismului și a abandonului școlar.

În fiecare școală care se confruntă cu acest fenomen al abandonului școlar trebuie să existe mecanisme de detectare precoce a riscului de abandon școlar. Semne care ne arată părăsirea timpurie a școlii și absenteismul sunt: lipsa atenției , rămânerea în urmă a materiei, dezinteresul elevului față de materiile predate. Beneficiind de sprijin pentru materia pierdută ,elevii pot ajunge la aceleași standarde cu ceilalți colegi sau chiar să îi depășească înlăturând sentimentul de frustrare și de izolare. Pentru acest lucru se poate elabora un plan individualizat împreună cu familia, elevul stabilind obiective clare și posibil de realizat. Participarea activă în viața școlară îl va responsabiliza și crește atașamentul acestuia față de școală și față de activități. Elevii care sunt incluși în aceste planuri sau programe de recuperare pot fi implicați în activități extrașcolare unde învață împreună cu alți colegi și reușesc chiar să stabilească relații de prietenie.

Copiii nu știu întotdeauna ce vor de aceea au nevoie de sprijin și îndrumare în carieră. Consilierii, diriginții ,profesorii și familia pot lucra la îndemnarea lor spre o meserie ceea ce nu face decât să îi motiveze.

Profesorii pentru a motiva elevii au nevoie de o ghidare din partea conducerii și a inspectoratelor sau a ministerelor. Conducerea școlii trebuie să înlesnească comunicarea profesorilor cu elevii și cu familia acestora. Cursurile de formare prin proiecte europene schimbă permanent abordarea actului didactic care trebuie să se modernizeze .

Familia trebuie să știe că responsabilitatea educației se împarte între părinți și școală prin comunicare și cooperare prin participarea părinților la întâlnirile de consiliere, ședințele cu părinții sau prin apel telefonic. De multe ori ,decizia elevilor de a părăsi

școala se datorează lipsei de interes din partea familiei care e posibil să fie alcătuită din membrii care la rândul lor nu au studii.

Școala este despre toți agenții implicați în viața social –economică care se pot implica în activitatea educațională a copiilor. Aici putem aminti și Ong-uri, specialiști, psihologi, sindicate, servicii de protecție a copilului, polițiști organizații de tineret, instituții mediatorii etc. Cooperarea cu partenerii pot contribui la diversificarea actului educațional și la motivarea elevilor în activitățile în lupta pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar.

Elevii au nevoie de un profesor care să fie pregătit, să îi placă ceea ce face, să nu fie orgolios, să fie creativ și serios. Dacă profesorul îndeplinește aceste calități succesul va fi mult mai aproape, iar elevii vor vedea în actul educațional o cale spre noi orizonturi.

Unii elevi privesc școala ca o pierdere de timp și nu acceptă consilierea de specialitate și se poate ajunge în caz contrar la un risc al abandonului școlar, elevul preferând să intre în activități care presupun profit material imediat, precum munci legale sau ilegale în țară sau străinătate. Elevii ajung la abandon școlar crezând că unele materii pe care le studiază sunt inutile și nu reușesc să își îndeplinească aspirațiile să intre în piața muncii.

Numărul elevilor care lipsesc zile întregi de la școală este în creștere în aproape toate țările. De multe ori elevii lipsesc de la școală căutând alte activități mai plăcute integrându-se în diferite grupuri de elevi care nici ei nu frecventează școala. Absenteismul duce la abandonul școlar care afectează viitorul elevului pentru a intra într-o instituție de învățământ superior sau pe piața muncii.

Abandonul școlar este o problemă gravă și o realitate socială, iar pentru acest lucru școala incluzând toți partenerii care contribuie la educarea copilului trebuie să ia măsuri încă de la primele semne.

Bibliografie:

- Băban, Adriana, Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj Napoca, 2001;
- Tomșa, Gheorghe, Consilierea și orientarea în școală, Casa de Editură și Presă "Viața Românească", București 1999.
- Jigău, Mircea, Consilierea carierei, Editura Sigma, București, 2001.

DELINCVENȚA JUVENILĂ

Prof. Teodorovici Cristina

CSEI Suceava

SIGURANȚA ÎN ȘCOALA DEPINDE ȘI DE TINE!

ȘI TU POȚI CONTRIBUI LA SIGURANȚA ȘCOLII TALE!

Ai colegi agresivi?

S-a iscat o încăierare ce tinde să se amplifice?

Un coleg aduce la școală arme albe, bâte, intimidează sau amenință alți colegi?

Gașca unui elev vine la școală, amenință sau agresează pe cineva?

Persoane străine intră în școală?

REAȚIONEAZĂ! TĂCEREA TA ÎNCURAJEAZĂ RĂUFĂCĂTORII!

MÂINE POȚI FI ȘI TU VICTIMĂ!

Anunță imediat un adult: profesor, diriginte, director, părinte!

de proximitate!

În caz de urgență, sună la 112!

Sunt alături de tine: Poliția, Jandarmeria, Poliția Comunitară, SMURD

VREI SĂ TE SIMȚI ÎN SIGURANȚĂ LA ȘCOALĂ?

NU FII INDIFERENT!

IA ATITUDINE!

- Delincvența juvenilă se referă la comportamentul minorilor, care contravine legii.
- Până la împlinirea vârstei de 14 ani , minorii nu răspund penal. De la această vârstă, însă, până la împlinirea a 16 ani, minorii răspund penal dacă se constată că au avut discernământ în momentul comiterii faptei, adică dacă au știut că fac un lucru rău, nepermis și și-au dat seama de consecințele lui. După împlinirea vârstei de 16 ani, **MINORII RĂSPUND PENAL** ca și majorii.
- Deci nu vă lăsați atrași la comiterea de fapte penale de către majori care vă spun.”Hai, du-te tu acolo, fă tu asta, pentru că ești minor și n-o să pățești nimic!” **GREȘIT!** O dovadă? Minorii aflați în penitenciar.

Cauzele delincvenței

- situația financiară precară a unor familii
- deficiențe la nivelul familiei (lipsa de supraveghere, necunoașterea anturajului, lipsa legăturii cu școala)
- mediul familial dezorganizat
- prezența modelului infracțional în familie
- tentațiile tot mai numeroase pe care societatea le oferă permanent
- influențarea de către persoanele majore
- convingerea greșită că „dacă ești minor nu pățești nimic"
- influența, de multe ori nefastă, a grupului de prieteni, a „găștii "
- tendința de bravură, de a fi „grozav", „cool"
- consumul de alcool (inclusiv în familie)
- abandonul școlar și lipsa de ocupație a minorilor
- vulnerabilitatea victimelor (neglijența, starea de ebrietate, vârsta)

Poți evita delincvența?

Ai grijă cum îți petreci timpul liber, evită împrejurările ce te-ar putea aduce în situația de a comite un act antisocial!

Nu lega prietenii cu persoane ce au un comportament atisocial, ce te îndeamnă doar la lucruri rele! Și nu face nimic doar pentru a impresiona pe „șeful găștii", fii tu însuși și vei fi mult mai apreciat!

Gândește-te de două ori înainte de a te duce cu prietenii atunci când te cheamă să faceți diverse lucruri rele (uneori privite ca « avebturi »), ale căror consecințe pot fi grave !Știm cu toții că băutura cauzează foarte multe probleme. Din păcate, pentru mulți tineri distracția este condiționată de consumul de alcool sau, mai rău, de droguri și astfel se ajunge uneori la situații cu urmări nefaste. Nu vă distrugeți viața ! Aveți atâta tinerețe în suflete să vă puteți distra și fără aceste stimulente înșelătoare.

Nu riposta la agresivitatea verbală și evită agresiunea fizică! Nu te lua la bătaie cu colegii, pentru că, fără să vrei, poți suferi accidente dintre cele mai grave!

Atenție la capcana drogurilor și a alcoolului! Aceste substanțe sunt în strânsă legătură cu infracționalitatea! Dacă organizezi o petrecere la tine acasă, asigură-te că nu vor veni persoane care consumă droguri, pentru că și tu vei fi pedepsit!

Limitează-te la posibilitățile financiare de care dispui, dorința de a avea tot mai mulți bani

(uneori pentru că cei din anturajul tău au) a determinat mulți tineri să comită infracțiuni! Atenție: de la un simplu furt se poate ajunge ușor la tâlhărie! Este suficient ca, surprins în timpul săvârșirii furtului, autorul, încercând să se apere sau dintr-un impuls de moment, să devină violent și... va fi vorba de tâlhărie. Iar acest lucru se va face bine simțit la « dozarea » pedepsei. Ascultă sfatul părinților sau profesorilor! Fii convins că îți vor întotdeauna binele!

Cum te poți feri de delincvenți?

Pentru a nu rămâne fără banii de cheltuială, trebuie să ai grijă de ei. Mai ales în mijloacele de transport, pe drum de acasă spre școală și invers. Fetele să poarte geanta imobilizată de braț sau să o țină în partea din față a corpului, lipită de haină, iar băieții ar fi bine să poarte portofelul într-un buzunar interior, în partea din față, cât mai aproape de corp ! În nici un caz nu purta banii în buzunarele din spate sau în cele laterale !! Mare atenție și la telefonul mobil, nu-l purta la gât.

De bani și de telefoane trebuie să ai grijă și în sala de clasă! Ține banii la tine, în buzunare, la fel și telefonul, nu-l lăsa în bancă sau în hainele de pe cuier! În pauze sau când nu ești atent, unii colegi mai „lacomi" sar putea să te lase fără ele!

Evită să intri în vorbă cu necunoscuți și nu-i primi în casă când ești singur, indiferent cine spun ei că sunt. Dacă mai porți cheia la gât, ai grijă să fie sub haine, să nu se vadă, pentru că pentru răufăcători e un semn clar că nu e nimeni acasă.

Evită deplasările pe timp de noapte, mai ales neînsoțit(ă) și locurile izolate, lăturalnice, necirculate!

Nu riposta la agresivitatea verbală și evită agresiunea fizică! Nu te lua la bătaie cu colegii, pentru că, fără să vrei, poți suferi accidente dintre cele mai grave!

Atenție la capcana drogurilor și a alcoolului! Cei care le oferă prezintă doar lucruri frumoase despre acestea. Ei omit să spună că alcoolul și drogurile vă distrug viața!

În vacanță...

E o perioadă frumoasă, cu mai mult timp petrecut cu prietenii, cu tabere, drumeții, distracții diverse. Totul pare foarte frumos, însă trebuie să ținem cont că apar și noi pericole de a deveni victime ale infractorilor. Aveți grijă de banii pe care-i aveți. La ștrand, pe plajă, în tabere, sau în mijloacele de transport, păstrați banii în buzunare interioare, în partea din față. Dacă vă hotărâți să mergeți la munte, mai ales cu corturile, ar fi indicat să mergeți împreună cu alți prieteni și tot așa să faceți și drumețiile. Cei pasionați de mare trebuie să fie mai atenți pe plajă, dar și unde își țin banii: lăsați-i la recepție sau în locuri sigure, pentru că în cort sau în vile ați

putea avea musafiri nedoriti. De asemenea, iubitorilor, sau mai exact iubitoarelor de plimbări pe faleză, noaptea, le sugerez să nu petreacă aceste momente romantice cu necunoscuți și mai ales în locuri mai îndepărtate. S-ar putea ca plimbarea să le lase un gust amar. Pentru cei/cele care intenționează să plece în străinătate, să lucreze, fiți foarte atenți: traficul de persoane este un fenomen real, ființele umane fiind vândute și revândute din ce în ce mai scump, ca simple obiecte și apoi exploatate.

Dacă se întâmplă să fii victima unei infracțiuni, cere cât mai repede ajutorul Poliției sau al unui adult (părinte, profesor, vecin)! Tăcerea ta va încuraja infractorul să mai comită alte fapte!

Stimați părinți ... feriți-vă copilul de infracționalitate!

Tinerii interpretează adeseori greșit faptele pedepsibile penal. Pentru copii se șterg ușor granițele dintre faptele pedepsibile și simplele lovituri, dacă acestea nu le-au fost explicate corect din timp și nu li s-a vorbit clar atât despre urmările acestor fapte asupra lor și a părinților. În primul rând sunteți dumneavoastră (ca mamă sau tată, mătușă sau bunic) trași la răspundere. Mulți tineri pot fi ținuti departe de "cariera de infractor" dacă părinții și alte persoane care se ocupă de educarea copilului știu despre ce este vorba și acționează rapid și eficient pentru a-l opri să alunece pe o pantă greșită. În acest sens vă recomandăm câteva sfaturi utile, care sperăm că vă vor ajuta să vă feriți copiii de infracționalitate:

- explicați clar copiilor și adolescenților că furturile, indiferent cât de ne semnificative sunt, nu reprezintă probe de curaj, ci fapte culpabile;

- spuneți-le clar că, în cazul săvârșirii unor furturi, nu va fi prejudiciat numai un magazin sau cumpărător, ci hoțul însuși va trebui să plătească pentru faptele sale;

- vorbiți cu copiii și adolescenții despre valoarea proprietății personale și publice. Spuneți-le că distrugerile nu aduc prejudicii doar celor care le fac, ci și comunității;

- explicați copiilor și adolescenților ce fel de pedepse pot primi ca urmare a comiterii acestor fapte (de ex. percheziționarea locuinței, interogarea, măsuri de internare într-un centru de minori);

- vorbiți cu copilul dumneavoastră despre cine îi sunt prietenii și cunoștințele. Întrebați-l unde și cum își petrece timpul liber în afara casei.

- fiți atenți la câți bani dispune copilul dumneavoastră; testați felul cum cheltuie banii de buzunar sau economiile, iar în caz că aveți îndoieli, stați de vorbă cu el;

- urmăriți comportamentul copilului dumneavoastră, observând dacă se plimbă cu o bicicletă sau are alte lucruri pe care dvs. nu i le-ați cumpărat ;

- explicați-le ce urmări poate avea distrugerea diferitelor lucruri sau bunuri;
- gândiți-vă dacă pot face diferența între lucrurile bune și rele. Pentru majoritatea copiilor, familia este locul protector în care se nasc, care le asigură existența și afecțiunea de care au nevoie pentru a supraviețui, a crește, a-și dezvolta personalitatea. Copilul mic învață prin imitație, având ca model comportamentul și limbajul adulților. De aceea, viața în familie constituie prima școală pentru copii.

Deci, dragi părinți, gândiți-vă bine, ce fel de exemplu dați copiilor?

Feriți-i de certuri, de scandaluri, de vorbe urâte, de violență, de consumul de alcool cu toate urmările lui! Nu uitați că sunteți responsabili de comportamentul lor de mai târziu.

Părinți, faceți-vă timp pentru copiii dvs ! Urmăriți-le comportamentul, modul de petrecere a timpului liber, persoanele din anturaj ! Stați de vorbă cu ei și explicați-le riscurile la care se expun dacă intră în sfera delincvenței, până nu va fi prea târziu!

MĂSURI DE INTERVENȚIE TIMPURIE ÎN VEDEREA PREVENIRII ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor învățământ primar Timocea Ioana

Școala Gimnazială Petelea, Mureș

Ca măsură de intervenție timpurie în vederea prevenirii abandonului școlar propun un program de intervenție axat pe 2 segmente:

- I. Activități complexe de instruire și consiliere psihologică.
- II. Implicarea părinților în programele de intervenție și diminuare a abandonului școlar.

I. Activități complexe de instruire și consiliere psihologică

Acestea constau în:

1. Consilierea individuală a elevilor privind prevenirea/reducerea absenteismului, abandonului școlar la solicitarea cadrelor didactice, care să răspundă nevoilor:
 - de optimizare permanentă a motivației pentru învățare a elevilor, a stimei de sine, de găsire a celui mai adecvat mod de raportare a elevului la activitatea instructiv-educativă, de depășire constructivă a anumitor dificultăți/ blocaje în activitatea de învățare;

- de conștientizare de către elevi a importanței rezolvării nonviolente a conflictelor inerente ce apar în viața cotidiană/ școlară, de eficientizare a comunicării în cadrul grupului, dezvoltarea coeziunii clasei de elevi;
- de dezvoltare a unei atitudini pozitive față de respectarea intereselor celuilalt, de căutare a unor interese comune, prin renunțarea la percepțiile și judecățile greșite despre celălalt;
- desfășurarea în colaborare cu dirigințele a activităților de consiliere psihopedagogică individuală a elevilor.

2. Consilierea de grup a elevilor privind prevenirea/reducerea absenteismului, abandonului școlar la solicitarea cadrelor didactice/ administrației școlare, prin:

Programe/activități de grup pentru prevenirea și combaterea absenteismului școlar, de dezvoltare a abilităților sociale și de comunicare:

Tematicile activităților de grup pot fi:

- *Vreau să fim prieteni;*
- *Violența în școală ;*
- *Alfabetul comunicării nonviolente;*
- *Călătorind prin univers;*
- *Comunicare eficientă și dezvoltare personal;*
- *Comportamentul meu – sursa succesului sau insuccesului social și școlar;*
- *Cine sunt eu?;*
- *Cine vreau să devin? etc.)*

Programe de prevenire și diminuare a absenteismului/ abandonului școlar, de dezvoltare a motivației și abilităților de învățare și optimizării învățării

Tematicile acestor activități pot fi:

- *Învăță să înveți, Câștig după câștig;*
- *Învăț zi de zi – hrănesc mintea;*
- *Managementul prezenței elevilor la școală;*
- *Învăță, dezvăță, reînvăță;*
- *Absența... din educația mea;*
- *Învăță să înveți .*

3. Colaborarea permanentă cadru didactic din școală/diriginte/director de școală prin:

- oferirea de asistență psihopedagogică individuală cadrelor didactice care solicită acest lucru, axată pe informarea și documentarea pe teme ca: cunoașterea preșcolarilor/elevilor;
- adaptarea elevilor la mediul școlar;
- adaptarea școlii la necesitățile elevilor;
- optimizarea relației școală – preșcolari/elevi - părinți
- oferirea de asistență psihopedagogică de grup cadrelor didactice, prin participarea psihologului la comisiile metodice ale diriginților, la cercurile pedagogice ale coordonatorilor de proiecte și programe, etc., la solicitarea administrației școlii;
- colaborarea cu administrația școlară în desfășurarea de activități specifice problematicei abandonului școlar;
- desfășurarea cursurilor de formare adresate tuturor cadrelor didactice pe problematica abandonului școlar; *aceste cursuri pot avea următoarele tematici:*
 - Educație pentru valori comportamentale și atitudini,
 - Strategii de prevenire a problemelor de comportament,
 - Managementul clasei de elevi,
 - Consiliere și orientare școlară,
 - Sistemul de valori într-o școală prietenoasă,
 - Comportamentul violent și absenteismul – prevenire și intervenție.

II. Implicarea părinților în programele de intervenție și diminuare a abandonului școlar

Devianța școlară este o problemă foarte serioasă care necesită solicitarea tuturor factorilor implicați în creșterea și educarea copilului în vederea conștientizării efectelor pe termen lung și planificării intervențiilor de prevenire și reducere a comportamentelor deviante în general și a abandonului școlar în particular.

Părinții au nevoie să fie implicați în acțiuni de susținere a efortului de reducere a acestor comportamente. Aceste acțiuni vor fi desfășurate de către membrii personalului școlar.

Un exemplu de susținere ar putea fi „recompensarea acasă” a comportamentelor prosoziale. În scopul diminuării problematicei abandonului școlar se recomandă realizarea în școală a unor activități de consiliere individuală/ de grup pentru părinții elevilor, vizând:

- optimizarea relației părinți – copii / optimizarea comunicării părinți – copii;
- îmbunătățirea relației familie- școală- elev ;

- cunoașterea de către părinți a potențialului de învățare a propriului copil și modalitățile de stimulare a acestuia / susținere în depășirea dificultăților de învățare;
- programe de consiliere de grup privind optimizarea relației familie – elev - școală: „Reușita copilului meu” ; „ Școala-a doua familie”.

Participarea elevilor la un program de intervenție psiho – socio – educativ bazat pe consiliere psihologică și implicarea activă a părinților în programe de intervenție va duce la diminuarea problematicii abandonului școlar, ne conduce la concluzia, că, într-adevăr, un astfel de Program de diminuare a abandonului școlar este mai mult decât necesar și util în școlile din țara noastră.

MIJLOACE ȘI METODE DE COMBATERE ȘI PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Tudor Giulia Monalisa

Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu” Tg-Jiu

Prin abandon școlar înțelegem părăsirea sistemului de învățământ, renunțarea totală la cursurile școlare. De-a lungul timpului, abandonul școlar s-a dovedit a fi din ce în ce mai accentuat. Deși este o realitate cruntă, ne izbim de acest fenomen.

O cauză recentă care a provocat abandonul școlar o constituie apariția virusului COVID-19. Acest virus a făcut ca învățământul să fie abordat dintr-o altă perspectivă. Pentru a evita răspândirea infectării, specialiștii au decis ca învățământul să devină online deși resursele necesare pentru a se desfășura nu erau suficiente.

Pentru desfășurarea orelor în sistemul online fiecare școală și-a ales o platformă prin intermediul căreia de pe un dispozitiv precum telefon, calculator, tabletă, cadrele didactice predau. Prezența la cursuri fiind obligatorie atât fizic cât și online, din păcate, doar elevii care dețineau un dispozitiv sau internet puteau participa.

În cazul acesta sunt foarte mulți elevi care nu au acces la internet și nu dețin un dispozitiv, cauza fiind lipsa resurselor financiare din familie. În consecință a avut loc abandonul școlar iar o parte din elevi au fost luați la muncă de părinți sau au fost responsabilizați în treburile gospodărești sau lăsați să copilărească fără să realizeze că aceste activități nu duc la educația de care ei au nevoie.

Pe parcurs s-a constatat absența elevilor la orele desfășurate online și s-au căutat soluții la nivel național. Una din soluții a fost achiziționarea de tablete conectate la internet fiind înmânate elevilor nevoiași. Pentru a asigura funcționarea dispozitivului pe termen lung au fost realizate contracte de parteneriat între părinți și școală. Mobilizarea întârziată a dus la pierderea informațiilor constructive de către elevi.

Creându-se astfel situația prezentată, pentru a recupera informațiile pierdute și reîntoarcerea elevului la școală chiar și în sistem online este nevoie de sprijin școlar suplimentar din partea cadrului didactic. Cadrul didactic își sacrifică timpul pentru orele suplimentare, dar educația elevilor și psihicul acestora trebuie să fie cele mai importante pentru un cadru didactic dedicat meseriei. Sprijinul școlar suplimentar îi va ajuta pe elevi să recupereze informațiile pierdute și vor simți că sunt prețuiți la școală.

Educația pentru toți este principiul care ar trebui urmat. Deși numeroși elevi trăiesc într-un mediu defavorizat acasă, nu ar trebui ca aceste efecte să fie resimțite și în mediul școlar. Ei nu trebuie să fie tratați diferențiat, ci să le fie demonstrat că sunt la fel de importanți. Un elev tratat cu dispreț va renunța la școală. Totodată, creșterea gradului de implicare a comunității locale poate duce la evitarea abandonului școlar.

Obligația sistemului de învățământ este să caute cadrele didactice potrivite, să realizeze o selecție corespunzătoare iar în situațiile tensionate precum abandonul școlar să gestioneze și găsească cele mai bune soluții pentru proprii elevi. Inspecțiile la clasă ar trebui să fie organizate mai des, să existe o comunicare deschisă și să fie identificate nevoile elevilor. O problemă identificată la timp are o rezolvare.

Neînțelegerile dintre părinți, neglijența acestora, comportamentul neadecvat asupra copiilor îi distrage din procesul de învățare. Elevii nu mai au aceeași putere de concentrare și apare dezinteresul pentru școală. Există soluții și în acest caz. Prima persoană care identifică schimbarea de comportament a elevului este învățătorul sau dirigintele. Pe lângă suportul moral și susținerea oferită de cadrul didactic o soluție este existența unui psiholog școlar. Elevul are nevoie să îi fie ascultate nevoile, supărările. Comunicând, psihologul și cadrul didactic de la clasă îi pot scoate elevului în relief lucrurile frumoase pe care școala i le oferă. Prin explicațiile primite el poate conștientiza cât de importantă este învățătura și cât de important este să devină ceea ce își dorește.

Cadrul didactic trebuie să fie un adevărat model pentru elevii săi. Copiilor le este greu să decidă ce este mai bine pentru ei, lăsându-se ușor influențați. Ei pot intra în anturaje greșite și pot lua decizii pripite.

Prin orele de Dezvoltare Personală, elevii trebuie să fie pregătiți pentru viață, să se vorbească despre nevoile reale ale acestora, despre prietenie, bunătate și să li se ofere cele mai bune exemple. Abilitatea de a înțelege pe ceilalți ar trebui să fie dezvoltată. Elevii trebuie să capete încredere în cadrul didactic și să își formeze o personalitate bine conturată.

Depistarea la timp a problemelor elevilor, eforturile școlii, ale cadrului didactic, asistentului social pot împiedica abandonul școlar. Din cauza abandonului școlar care este tot mai întâlnit în România se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii iar copiii preia modelul părinților fără educație și fără un scop.

PARTENERIATUL ȘCOALĂ-FAMILIE-COMUNITATE-CAUZE ȘI EFECTE ÎN VEDEREA CORECTĂRII FENOMENULUI

Prof. Tudor Giulia Monalisa

Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu” Tg-Jiu

O cauză a abandonului școlar poate fi socio-familială și presupune atitudinea familiei față de școală, familiile dezorganizate, conflicte familiale, comportamentul prea liberal al părinților.

La momentul înscrierii elevilor într-o unitate de învățământ are loc semnarea parteneriatului educational în care sunt prezentate obligațiile și responsabilitățile ambelor părți, părinții fiind considerați partenerii principali și beneficiari ai procesului de învățământ.

„ Când părinții și profesorii își dau mâna, copiii dau mâna cu reușita” este un citat semnificativ de care ar trebui să se țină cont. Este important să existe din ambele părți dorința de a evita abandonul școlar. Implicarea părinților are beneficii multiple asupra procesului instructiv-educativ.

În cazul unei familii dezorganizate în care copilul asistă adesea la conflicte, din punct de vedere psihic trece printr-o traumă pe care o manifestă inclusiv la școală.

Mai mult decât atât, părinții care își manifestă inclusiv în prezența copiilor o atitudine negativă față de școală automat percepția elevului va fi schimbată și își va forma o altă opinie despre școală. El nu va mai merge cu aceeași plăcere la școală, orele nu vor mai fi tratate cu

același interes, comportamentul față de cadru didactic și colegi va fi unul necorespunzător. Treptat, aceste schimbări conduc la abandonul școlar. Crezând că are sprijinul părintelui, elevul va refuza să mai meargă la școală. Pentru a evita abandonul școlar, părintele trebuie să discute împreună cu cadrul didactic și să își manifeste nemulțumirile în vederea soluționării situației.

O altă cauză a abandonului școlar o poate constitui sursa financiară. Există cazuri în care un singur părinte sau chiar niciunul nu lucrează și nu pot asigura nevoile școlare. O consecință a abandonului școlar este închiderea școlilor, un caz întâlnit mai ales în mediul rural.

Deși are loc închiderea școlilor rămân elevi care își doresc să continue cursurile școlare. Ei sunt nevoiți să meargă la o altă școală. Apare o problemă atunci când școala se află într-o altă localitate și elevii nu au posibilitatea de a ajunge din lipsa transportului.

Cu ajutorul Consiliului Local elevii pot fi sprijiniți și le poate fi asigurat transportul în comun. Pe lângă transport și asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor le poate fi asigurată și hrana elevilor care au domiciliul la distanțe mari de școală.

În vederea corectării fenomenului cea mai importantă este comunicarea. Prin dialog și cooperare problemele pot fi rezolvate. Părinții trebuie susținuți și sprijiniți deoarece abandonul școlar nu afectează doar viitorul copilului, al familiei ci și școala. Atunci când există mai mulți elevi care aleg calea abandonului școlar, posturile cadrelor didactice se retrâng.

Când școala, familia și comunitatea încep să colaboreze, elevii pot primi resursele necesare. Fiecare copil are dreptul la învățare!

Fiecare școală are Consiliu de Administrație , Consiliu care este format din mai mulți membri inclusiv dintr-un reprezentant al părinților. Reprezentantul părinților ar trebui să aibă obligația de a cunoaște situația fiecărui părinte și cu acordul acestora să fie expusă problema în Consiliul de Administrație.

O altă responsabilitate a cadrului didactic este de a organiza lunar ședințe cu părinții. Prin aceste ședințe are loc clarificarea diverselor probleme, centrul parteneriatului fiind copilul. Pot exista părinți cărora le este teamă să își expună problemele în prezența celorlalți, dar cadrul didactic le poate aplica atât elevilor cât și părinților chestionare. Prin aceste chestionare are loc și evaluarea activității cadrului didactic.

Școala are obligația de a căuta cele mai bune soluții și cel mai eficient mod de a discuta chiar și cu părinții a căror familie este distrămată.

În concluzie, școala-familia-comunitatea trebuie să își unească forțele și să ia cele mai bune decizii pentru copii. Atunci când se remarcă absența cât mai frecventă a elevului, școala trebuie să discute cu părinții și să ofere cele mai bune argumente.

În școlile în care există o implicare din partea părinților și a comunității, procesul de predare-învățare evoluează iar rata abandonului școlar este în scădere.

PROIECTE EDUCATIVE EXTRAȘCOLARE FOLOSITE CA METODE DE PREVENIRE ȘI DIMINUARE A ABANDONULUI ȘCOLAR; DISEMINAREA UNOR EXEMPLE DE BUNE PRACTICE

Prof. Tudor Giulia Monalisa

Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu” Tg-Jiu

Tema proiectului : METODE DE PREVENIRE ȘI DIMINUARE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Argument :

Abandonul școlar este o problemă care s-a manifestat de-a lungul anilor. Din păcate, acest fenomen nu stopează ci evoluează prin apariția unor factori negativi. Mediul școlar are un puternic impact asupra vieții elevilor. S-a dovedit o creștere a abandonului mai ales la clasele gimnaziale și liceale. Analfabetismul este o consecință a abandonului școlar.

Prin acest proiect se urmărește prevenirea abandonului școlar, rolul formator al școlii, importanța stabilității în zilele de astăzi. Pentru stabilitate este nevoie de o educație corespunzătoare.

Scopul proiectului :

- ❖ Evitarea abandonului școlar
- ❖ Încurajarea participării elevilor la activitățile extrașcolare

Obiective :

- ❖ Cunoașterea semnificației abandonului școlar;
- ❖ Riscurile abandonului ;
- ❖ Scăderea numărului de absențe;
- ❖ Încurajarea elevilor de a-și descoperi cariera potrivită;

❖ Creșterea motivației pentru orele desfășurate;

Perioada desfășurării proiectului : semestrul I al anului școlar 2021-2022

Grup țintă : elevi care au înregistrat la finalul anului școlar anterior un număr mare de absențe nemotivate

Activități desfășurate :

❖ Activități pe tema „ Importanța școlii”

La aceste activități, elevii vor lucra pe echipe, fiind grupați câte 4-5. Fiecare grupă trebuie să realizeze un afiș în care sunt descrise beneficiile pe care ni le aduce școala. Utilizând metoda „ Turul galeriei” fiecare echipă va expune afișul scris pe tablă pentru a avea acces la citit toți elevii.

❖ Vizitarea unei familii nevoiașe a căror copii au abandonat școala

Familia va prezenta efectele negative asupra vieții lor prin decizia abandonării sistemului de învățământ. Copilul în cauză, ajuns la vârsta maturității nu își poate găsi un loc de muncă stabil, fiind foarte greu să își depășească condițiile de trai. O educație primită la timp aduce doar lucruri pozitive în viața unui om. Din păcate, acest copil, din lipsa resurselor financiare nu a putut avea acces la educație. Familia regretă că a acceptat cu ușurință abandonul școlar al fiului său deoarece la momentul actual părea un avantaj, ajutându-i la treburile gospodărești dar nu s-au gândit la viitor. Acum ar face orice ca fiul lor să primească educația meritată, dar este prea târziu.

În urma discuțiilor cu familia, elevii pot înțelege gravitatea situației.

❖ Discutarea cu un consilier psihologic

Elevilor le este oferită oportunitatea de a discuta deschis cu cineva care sigur îi poate ajuta și sfătui spre cele mai bune decizii. Pentru a afla mai multe despre elevi, acestora li s-a aplicat un chestionar:

1. Scrie trei lucruri pe care crezi că le faci cel mai bine.

-.....

-.....

-.....

2. Enumeră trei activități desfășurate la școală care îți plac.

3. Enumeră activități care nu îți plac.

4. Când obții rezultate deosebite la școală mă simt.....

5. Cei care nu învață.....

Evaluarea proiectului :

-chestionare

-fișe de lucru

-fotografii de la activități

Concluzii în urma desfășurării proiectului :

Luând în considerare informațiile aflate, elevii nu au mai absentat de la cursurile școlare, într-adevăr astfel de inițiative sunt mai mult decât necesare în școlile din țara noastră.

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

Profesor: Diana Iuliana Țîmpău, Centrul Școlar de Educație Incluzivă

În prezent se proiectează un nou tip de școală: comprehensivă (cuprinzătoare, care nu selectează și nu exclude), care realizează co-educatia, este deschisă, tolerantă, prietenoasă și democratică, naturală prin eterogenitatea ei care îi valorizează și integrează pe toți copiii, adaptându-se la diversitatea de cerințe educaționale, la particularitățile de învățare și dezvoltare ale fiecărui copil. Este acceptată în prezent noțiunea de „CES” care desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației speciale, necesitățile care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiențe precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/ recuperare corespunzătoare.

Rolul de remediere al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea, integrarea copiilor cu CES. Aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu ceilalți colegi, cu societatea; sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu; formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat. Exemplific câteva activități desfășurate cu elevii clasei a IX-a

B , care are în componența ei 8elevi cu CES: Vizită la Cetatea de Scaun în aer liber din localitate, drumeție:

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu, etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiție, de echipă, îi mobilizează la cooperare și le dezvoltă încrederea în forțele proprii. Desfășurarea de competiții în care au fost implicați elevi cu CES facilitează depășirea sentimentului de marginalizare și permite valorizarea potențialului aptitudinal al copiilor cu deficit de intelect. Dintre concursurile organizate cu elevii școlii menționez: „Copiii Europei” , „Așteptând Învierea Domnului”, etc.

Participarea copiilor cu CES la activități cultural-artistice constituie puncte de referință, jaloane care-i duc spre autocunoaștere, matricea spirituală în care un copil își descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martiesau 1 Iunie, permit socializarea și valorizarea acestor copii. Prin toate activitățile extrașcolare organizate am urmărit dezvoltarea unor atitudini adecvate față de copii cu CES, eficientizarea colaborării școală- familie-comunitate, îmbunătățirea comunicării, dezvoltarea spiritului de echipă, crearea unui climat afectiv confortabil.

Deci, formarea personalității deficientului mintal se face în cadrul obiectivelor educative generale, comune tuturor elevilor, numai că mijloacele de realizare sunt diferite.

Școala se află sub asaltul multiplelor inițiative de tip educații noi care încearcă să pătrundă din zona nonformală/ informală, prin cooptarea principalilor actori ai procesului de educație, în activități comunitare.

Într-o lume a diversității, toleranța , solidaritatea sau respectul față de ceilalți este din ce în ce mai importantă. Astfel de principii se dezvoltă de la vârste fragede.

Participarea efectivă și totală în activitatea de voluntariat angajează atât elevii timizi cât și pe cei slabi, îi temperează pe cei impulsivi, stimulează curentul de influențe reciproce, dezvoltă spiritul de cooperare, contribuie la formarea colectivului de elevi. Urmărim formarea copiilor din școala noastră și din alte instituții partenere în spiritul implicării voluntare și soluționării unor probleme sociale, culturale și educaționale identificate în comunitatea în care trăiesc.

Activitățile de voluntariat ajută la: educarea sensibilității copiilor prin implicarea lor în acțiuni caritabile venite în sprijinul copiilor defavorizați ; combaterea discriminării pe motive de origine etnică, sex, religie, situație materială; formarea competențelor de comunicare, implicare activă, munca în echipă .Elevii voluntari au oportunitatea de a participa activ în viața

școlii și a comunității locale. Valorificarea în totalitate a produselor confecționate de voluntarii din școală în cadrul târgurilor cu vânzare, în scop caritabil, revigorează spiritul civic și a mentalităților comunitare prin promovarea valorilor de solidaritate și generozitate.

Alte exemple de activități de educație nonformală: meditația, cercul pe materii, mese rotunde, tabere școlare, cluburi școlare, vizită de lucru, amenajarea unor spații destinate unei discipline: punctul, colțul, centrul, atelierul... disciplinei, oferă un câmp motivațional mai larg și mai deschis procesului de formare-dezvoltare a personalității elevului.

Bibliografie:

1. Carasel, A; Lazăr, V- „Psihopedagogia activităților extracurriculare”- Editura Arves, 2008
2. Popovici, D- Învățământul integrat sau incluziv – Editura Corint, București. 1998
3. Popescu, G; Pleșă O- „Handicap, readaptare, integrare” Pro Humanite, București. 1998

COMBATEREA ȘI PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Vitályos Ștefan

Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești

Copilul reprezintă una dintre categoriile de populație puternic dezavantajate din societatea românească actuală, care a acumulat multe probleme și riscuri grave pe termen mediu și lung. Comparativ cu generația adultă, mai mulți copii trăiesc în condiții materiale și sociale precare.

Relansarea efortului public în domeniul social depinde de resursele financiare disponibile dar și de construcția instituțională. O societate incluzivă social, pentru întreaga populație și în mod special pentru copil reprezintă un obiectiv esențial în perspectiva integrării în Uniunea Europeană.

Instituțiile publice implicate în protecția copilului, împreună cu organizațiile nonguvernamentale și chiar cu parteneri economici privați au inițiat în ultima perioadă programe care indică o nouă abordare. Legea protecției copilului reprezintă un argument pentru această nouă direcție.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii

ciclului de studiu început. Din punct de vedere economic, abandonul școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului școlar astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este ineficient. În general cei care abandonează școala nu mai sunt reprimiți ulterior în aceeași instituție educativă și nu sunt înscriși într-un program de școlarizare alternativă.

Rata abandonului școlar se stabilește ca raport procentual între numărul elevilor înscriși și numărul absolvenților.

Dacă până în anul 1990 în România nu s-a vorbit despre abandon școlar sau neșcolarizare, sistemul neacceptând eșecul școlar ca pe o realitate, nu același lucru s-a întâmplat după căderea sistemului comunist. Din păcate această problemă nu a constituit o prioritate după 1990.

Abandonul școlar crează condițiile eșecului integrării sociale, în sensul că reduce semnificativ șansele autorealizării în domeniile de activitate legitime. Eșecul în a-și realiza o educație școlară completă se asociază cu perspectivele ocupaționale și economice limitate, detașarea de valorile societății și de instituțiile ei și cu o scădere a venitului personal de-a lungul întregii vieți.

Din 2000, rata europeană medie de părăsire timpurie a școlii s-a diminuat cu 3,2 puncte procentuale, dar progresele au fost insuficiente pentru a atinge obiectivul de reducere cu 10% până în 2010, astfel cum a fost adoptat inițial de Consiliul European. În plus, această medie maschează disparități importante între statele membre. Șapte state membre au realizat deja obiectivul de 10%, în timp ce alte trei au rate superioare procentului de 30%. Cu privire la performanța relativă a statelor membre, există totuși motive de a fi optimiști. Din 2000, cu excepția a trei state membre, toate statele și-au redus rata de părăsire timpurie a școlii, unele într-un mod extrem de semnificativ.

Ultimele date în ceea ce privește rata abandonului și rata de părăsire timpurie a sistemului de educație, la nivel național, releva faptul ca după 10 ani de creștere, în ultimii doi ani școlari s-a înregistrat pentru prima dată o scădere a ratei abandonului școlar.

La finalul anului 2017 – 2018, rata abandonului în învățământul primar și gimnazial a fost de 1,7% (1,4% în primar și, respectiv 1,9% în gimnaziu), în ușoară scădere față de anul anterior. Se păstrează o valoare mai ridicată a abandonului în mediul rural, față de mediul urban (în special la nivelul învățământului gimnazial).

Copiii unor părinți cu un nivel scăzut de educație și proveniți dintr-un mediu dezavantajat din punct de vedere social au o predispoziție mai ridicată decât alți tineri să părăsească educația și formarea înainte de absolvirea ciclului de învățământ secundar. Unele grupuri din societate sunt

în special afectate de părăsirea timpurie a școlii, în special persoanele provenite din medii socio-economice cu venituri mai scăzute și grupuri vulnerabile, cum ar fi tinerii proveniți din centre de asistență socială și persoanele cu handicap sau cu deficiențe mentale sau care au alte nevoi educaționale speciale. Această rată este încă și mai ridicată pentru populațiile rrom, care au tendința de a se număra printre membrii societății, cei mai expuși excluziunii din punct de vedere social. Aceste grupuri au tendința de a se confrunta cu un sprijin familial mai slab, de a fi supuse unei discriminări în sistemul educațional și de a avea un acces mai limitat la oportunitățile de învățare informală și nonformală în afara școlarității obligatorii. Părăsirea timpurie a școlii este influențată de factori educativi, de situații individuale și de condiții socio-economice. Este mai curând un proces decât un eveniment izolat. Este vorba de un proces care începe adesea în cursul educației primare, cu primele eșecuri școlare și cu o distanțare crescândă față de școală. Tranzițiile între școli și între diferite niveluri de educație sunt în special dificile pentru elevii amenințați de riscul de părăsire timpurie a școlii.

Abandonul școlar este în România o problema socială din ce în ce mai gravă. Cauzele abandonului școlar sunt multiple, acesta reprezentând o expresie și o rezultată a unei duble situații de inadaptare. Este vorba, pe de o parte, despre „inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar dar și extrașcolar” și, pe de altă parte, despre „inadaptarea școlii la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socioeconomici, socio-culturali)”. Fiecare abandon are o istorie personală și socială legată de modul cum se aplică diferențiat principiul dezvoltării. Abandonul este produsul mai multor factori cauzali aflați într-o anumită configurație pedagogică, psihologică și socială care determină la rândul ei mai multe consecințe imediate, dar și de durată. Din analiza datelor centralizate, la nivelul comunităților locale, s-au identificat și ierarhizat următoarele cauze ale fenomenelor de risc de abandon și respective de abandon școlar:

I. Cauze ce țin de condiția socio-economică a familiei

a) situația materială - De cele mai multe ori principalul motiv al abandonului școlar este sărăcia. Copiii care trăiesc în familii sărace au șanse mici de a-și însuși o educație școlară completă, deoarece datorită situației materiale precare, părinții nu pot asigura copiilor cele necesare pentru școală (caiete, cărți, ghiozdane, pixuri dar și îmbrăcăminte sau hrană).

b) relațiile în familie - Mulți dintre copii sunt victime nu doar ale sărăciei, ci și ale angajării lor în munci gospodărești, persistența modelului cultural al gospodăriei țărănești, în care copiii sunt factor activ de sprijin în familie (în special în mediul rural și în familiile de rromi).

c) dezinteresul părinților - De multe ori, părinții nu sunt interesați la ce fel de școală merg copiii lor, ce învață, dacă învață sau nu, sau dacă se integrează în colectivul de copii din clasă sau din școală.

d) nivelul de educație scăzut al părinților - De cele mai multe ori populațiile defavorizate au un nivel foarte scăzut de educație. Unii dintre părinți nu au terminat nici cele 8 clase și nu consideră necesar pentru copiii lor să termine școala sau să meargă mai departe la liceu și facultate.

e) calitatea locuinței - Datorită lipsei spațiului fizic, dotării precare și a lipsei utilităților, copiii nu dispun de condițiile necesare studiului și efectuării temelor. Din aceste motive, rezultatele școlare scad, acest fapt implicând creșterea numărului cazurilor de insucces și de abandon școlar.

f) mediul familial - De multe ori, în aceste familii atmosfera este caracterizată de certuri frecvente și violențe favorizate de consumul de alcool, lucruri ce au efecte negative asupra psihicului copilului, a capacității de asimilare, influențând comportamentul acestuia la școală și în societate.

g) lipsa ajutorului la învățătură - Indiferența părinților cu privire la educația și activitatea școlară a copiilor conduce la apariția fenomenului de insucces sau abandon școlar. Neacordarea sprijinului la învățătură copiilor, de către părinți se datorează, pe de o parte, faptului că aceștia au un nivel scăzut de educație, iar, pe de altă parte, faptului că ei trebuie să muncească toată ziua pentru a asigura cele necesare familiei.

h) părinți reticenti - Mulți dintre părinții pe care încercăm să-i convingem cât este de important să-i trimită pe copii la școală nu au nici măcar o clasă. Nu au nicio meserie, trăiesc din comercializarea materialului lemnos și din alte activități mai mult sau mai puțin legale.

II. Cauze ce țin de școală

a) organizarea și metodele didactice - Cadrul didactic trebuie să folosească metode active cu ajutorul cărora să îi influențeze pe elevi în direcția dorită, metode care să dea rezultatele așteptate. b) atitudinea necorespunzătoare a cadrelor didactice - Unii dascăli nu mai au răbdarea cuvenită, reacționează greșit, se enervează, țipă la copii și manifestă violență față de aceștia, în special față de elevii cu rezultate slabe la învățătură sau cu devieri comportamentale.

c) baza materială a școlii - Lipsa materialelor didactice în școli reprezintă un alt risc de abandon școlar. Chiar dacă toate cadrele didactice sun bine pregătite, lipsa materialelor didactice moderne îi împiedică să își desfășoare activitatea în condiții optime.

d) dezinteresul școlilor – Lipsa de interes a școlilor în furnizarea programelor de educație compensatorie pentru copiii cu risc de eșec școlar.

III. Cauze ce țin de elev

a) starea lui psihologică - Se referă la reacția fiecărui elev la apariția insuccesului școlar și a conflictelor cu autoritățile școlare. În astfel de situații elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depășirii dificultăților vor căuta să-și satisfacă nevoia de valorizare personală în afara școlii, eventual prin abandon.

b) caracteristicile de personalitate - Se întâmplă foarte des ca aceleași măsuri educative să aibă efecte diferite, la copii diferiți. Aceasta se explică prin faptul că elevul reacționează diferit în funcție de trăsăturile personalității lui, care îi determină o anumită conduită.

c) atitudinea elevilor față de procesul educativ - Pe de o parte dezinteres – elevul nu depune eforturile necesare și dovedește lipsă de răspundere față de activitatea școlară, pe de altă parte – elevul poate întâmpina dificultăți în însușirea cunoștințelor care se predau.

d) potențialul limitat al elevilor - Inteligența limitată sau sub limită, calitățile memoriei și atenției slab dezvoltate.

Bibliografie:

- Clerget, Stephane, Criza adolescenței, Editura Trei, București, 2008.
- Moisin Anton, Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

PROIECT EDUCAȚIONAL MUNICIPAL „MIRAJUL PRIMĂVERII”

Prof. învă. preșcolar Elena Daniela Voinea

Școala Gimnazială Nr. 88, București

Argument: Primăvara este anotimpul revenirii naturii la viață. Ghiociei își clatină clopoțelul sub razele căldute ale soarelui și-n curând, pe crengile pomilor apar mugurași apoi frunzulițe și flori. Păsările revin voioase la cuiburile lor, bucurându-se de vremea frumoasă și

însorită. Și copiii sunt mai vioi, mai zburdalnici, mai doritori de a observa, cerceta, descoperi transformările care au loc în natură primăvara. Pornind de la aceste idei, am hotărât să derulăm Proiectul Educațional Municipal „Mirajul Primăverii”.

Bucurându-ne de florile, miresmele și culorile primăverii, vă invităm dragi mici artiști și cadre didactice să dați frâu liber imaginației și fanteziei și să descriem în culori frumusețea primăverii de poveste prin lucrări reprezentative pentru zilele de 1 Martie și 8 Martie.

Scopul proiectului: Dezvoltarea și cultivarea capacității de comunicare prin formă și culoare în cadrul activităților de creație artistico-plastică și a trăirilor emoționale puternice determinate de realitatea înconjurătoare prin compoziții artistico- plastice și practice: desen, pictură, colaj cu tema “Mirajul Primăverii”.

Obiective specific:

- Dezvoltarea capacității de exprimare artistică, a trăirilor sufletești, utilizând la maximum valențele imaginației și ale creativității;
- Formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea unor desene, picturi, colaje;
- Atragerea elevilor și implicarea activă a acestora în organizarea unor activități extrașcolare sub îndrumarea cadrelor didactice, contribuind la dezvoltarea personalității lor;
- Dezvoltarea spiritului de competiție, dar și pe cel de cooperare în cadrul unui grup;
- Organizarea unei expoziții-concurs cu lucrările realizate de copii de către cadrele didactice;

- Promovarea imaginii instituțiilor de învățământ preuniversitar implicate în proiect.

Grup țintă: preșcolari, elevi din învățământul primar; cadrele didactice din unitățile școlare implicate, din București.

Beneficiari: elevi, cadre didactice, părinți, comunitatea locală

Locul de desfășurare: Școala Gimnazială Nr. 88, sector 3, București

Perioada derulării proiectului: 1 martie – 30 iunie 2022

Secțiuni: 1. Lucrări artistico-plastice (desene, picturi)

2. Colaje, Felicitari, Mărțișoare sau orice alte obiecte de decor realizate în diverse tehnici de lucru

Descrierea activităților:

1. 01 februarie- 10 februarie 2022 - Lansarea oficială, în cadrul comisiilor metodice, a Proiectului Municipal Mirajul primăverii;

2. 01 februarie – 28 februarie 2022 – Promovarea Proiectului;

3. 1 martie - 31 martie 2022 - Înscrierea participanților prin trimiterea lucrărilor și a fișei de înscriere la următoarea adresă de email mirajulprimaverii2022@gmail.com

4. 31 martie - 10 aprilie 2022 - Organizarea expoziției cu lucrările preșcolarilor / elevilor;

5. aprilie - - Jurizarea materialelor primite online și stabilirea premiilor;

6. 01 mai - 30 iunie 2022 - Realizarea, completarea și expedierea diplomelor și a adeverințelor prin email.

Elevii și preșcolarii vor realiza creații originale, conținutul acestora reliefând creativitatea, fantezia și potențialul artistic al autorului. Creațiile practice pot lua forma colajelor, felicitărilor, măștișoarelor confecționate din diverse materiale, folosind orice tehnică de lucru. Va fi amenajată o expoziție cu toate lucrările primite.

Se pot înscrie la Concursul ”Mirajul Primăverii” copii din învățământul preșcolar și primar din municipiul București. Fiecare cadru didactic poate participa în concurs cu maxim 3 lucrări, indiferent de secțiune și de clasă.

La secțiunea I (Desene, Picturi) lucrările vor fi realizate pe suport de hârtie, carton, pânză, format A4;

La secțiunea a II-a Lucrările practice (felicitările, măștișoarele, obiectele de decor) vor fi realizate în orice format, tehnica de lucru rămânând la alegere.

Lucrările vor fi etichetate în colțul din dreapta jos cu următoarele date: Numele și prenumele autorului, Grupa/ Clasa, Numele și prenumele îndrumătorului, Unitatea școlară, Localitatea.

Creațiile plastice și colajele vor respecta tema stabilită și se vor realiza utilizând tehnici de lucru la alegere.

Criterii de evaluare:

- Lucrarea să fie adecvata vârstei;
- Respectarea secțiunii la care s-a înscris;
- Acuratețea lucrării;
- Originalitatea lucrării;
- Gradul de creativitate, combinarea culorilor (pentru lucrările plastice).

Vor fi descalificate lucrările:

- care nu sunt însoțite de fișa de înscriere;
- care nu respecta tema propusă;
- lucrările copiate;

- în care se observă intervenția adulților.

Jurizarea se va face de către o echipă de cadre didactice de specialitate, pe secțiuni, urmărindu-se originalitatea și imaginația copiilor.

Lucrările înscrise în concurs se vor păstra în portofoliile finale ale concursului.

Se vor acorda diplome pentru Premiul I, II, III, Mențiune, diplome de participare pentru toți preșcolarii/elevii participanți și cadrele didactice coordonatoare.

Cadrele didactice implicate în derularea proiectului, ce vor coordona elevii, vor primi diplome de participare și adeverințe, expediate online pe adresa de email cu care s-a înscris la concurs fiecare cadru didactic în parte, până la finalul lunii iunie 2022.

Evaluarea:

- Pentru fiecare secțiune se vor acorda diplome;
- Se vor organiza expoziții cu lucrările artistico-plastice.
- Se vor expune fotografiile din perioada desfășurării activităților.

Indicatori de performanță:

- Numărul participanților și gradul de implicare efectivă;
- Impactul acesuia asupra elevilor, cadrelor didactice, comunității;
- Diplome pentru elevii și pentru cadrele didactice îndrumătoare;

Diseminare: Mediatizarea proiectului în cadrul comisiilor metodice, în Consiliul Profesoral, la cercurile pedagogice, în mass-media, prin promovarea pe paginile școlii, pe site-ul ISMB sector 3, respectiv, pe pagina concursului de pe Facebook.

Bibliografie:

- 1.Gherguț, Alois -, „Educația incluzivă și pedagogia diversității”, Editura Polirom, Iași, 2019
- 2.Stan, Liliana - „Educația timpurie”, Editura Polirom, Iași, 2016

PRINCIPALII FACTORI CE DETERMINĂ ACCENTUAREA ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. Ciu Manuela,
C.S.E.I "Sf. Vasile" Craiova*

Educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala drept principala instituție prin care societatea își perpetuează existența. Astfel, școala este un —factor cheie— al dezvoltării. De la școală se așteaptă astăzi totul: să îi ajute pe tineri să cunoască trecutul și să înțeleagă prezentul, să îi ajute să conștientizeze și să își asume responsabilitatea pentru a se implica în orientarea destinului colectivităților către un viitor dorit.

Abandonul școlar nu este o fenomen recent, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru a identifica și preveni eșecul școlar. Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ– informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele școlare și în cele de ordine interioară.

Pentru a putea analiza corect fenomenul abandonului școlar ar trebui, întâi de toate, să analizăm factorii cauzali care duc la declanșarea acestuia. Printre aceștia sunt:

- Factorii individuali - aceștia se referă la capacitatea personală a elevului de a reacționa, adică de resursele personale, de bogăția și calitatea —schemelor de adaptare— ce se referă la faptul că unii elevi au un potențial mai mare de adaptare, iar alții unul mai redus (sunt mai rigizi, mai puțin permissivi în relațiile cu ceilalți).

- Mediul familial - familia reprezintă cel dintâi și cel mai important context de viață, cu un rol deosebit în socializarea copilului. Familia este un factor important și de răspundere al educației. Părinții o conduc și răspund de ea în fața societății, a fericirii lor și a vieții copiilor.[A.S. Makarenko]. Familia oferă copilului un sentiment de siguranță, singurul care-i permite acestuia să se emancipeze și să-și dobândească personalitatea.

Lipsa interesului pentru activitățile școlare ale copilului sau, din contră, preocuparea exagerată pot duce la nereușita școlară a copilului. Un rol foarte important în dezvoltarea copilului îl reprezintă tipul de familie din care acesta provine:

- familiile cu mulți copii nu-și pot permite să-i trimită la școală datorită lipsei resurselor materiale:copiii sunt puși să muncească, reprezentând o sursă de venit, mai ales în mediul rural unde copii sunt puși la muncile agricole;

- familii monoparentale care nu pot acorda atenția cuvenită creșterii copilului, mai ales că numărul femeilor care muncesc este în creștere;

- familii ai căror părinți au emigrat. Statisticile arată că din ce în ce mai multe persoane optează pentru a pleca în străinătate, mai ales din mediul rural, datorită nivelului de trai foarte scăzut;

- familii dezorganizate a căror părinți sunt alcoolici, victime ale violenței domestice, dependenți de substanțe stupefiante etc.

De asemenea, dezinteresul manifestat de părinți în ceea ce privește educația, dar și nivelul scăzut de instruire al acestora sau concepțiile despre aceasta, au un impact negativ asupra școlarizării elevului. Acest fenomen este întâlnit cu precădere în mediul rural.

Mediul școlar - mediul școlar are un important impact educațional. Acesta îndeplinește o serie de roluri de socializare, integrare, control social, profesionalizare etc. și totodată este puternic influențat de ansamblul vieții sociale, începând cu valorizarea și prestigiul social al școlii, și terminând, poate, cu resursele disponibile. Analiza complexă a acestui fenomen a demonstrat că există mai multe motive prin care mediul școlar contribuie la abandonul școlar:

- cunoașterea insuficientă elevilor, datorită numărului mare dintr-o clasă sau datorită dezinteresului manifestat de către profesori;

- nerespectarea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor; profesorii prin pregătirea lor la nivel psiho-pedagogic trebuie să cunoască personalitatea elevului pentru a adapta metodele de predare-învățare la fiecare elev în parte;

- lipsa de preocupare a unor cadre didactice pentru stimularea interesului față de învățatură; în special în mediul rural, profesorii nu își manifestă interesul pentru procesul învățării datorită faptului că salariile nu sunt pe măsura așteptărilor; majoritatea cadrelor didactice din mediul rural sunt suplinitori;

Contextul social – în acest context putem vorbi de lipsa investițiilor statului în domeniul educației. O importantă influență negativă asupra percepției educației o reprezintă massmedia, prin promovarea din ce în ce mai largă a celor neșcolarizați care au reușit în viață prin noroc și înzestrările de la natură. Pentru copii, aceștia reprezintă modele drept de urmat deoarece școala nu oferă aceleași perspective. Adeseori, cei care provin din mediul rural sunt stigmatizați în legătură cu mediul lor de proveniență.

Factori de ordin economic - studiile demonstrează că copii care trăiesc în familii sărace au șanse mai mici de a-și însuși o educație școlară completă. Statutul economic corelat cu

abandonul școlar este evaluat prin variabilele precum: gradul de instruire și educația părinților; profesia tatălui; venitul familiei și nivelul de viață al acestuia, anumite familii nu au resursele financiare necesare pentru a plăti rechizitele școlare, taxele, transportul la școală, uniforma etc., alte familii își pot permite să plătească școlarizarea copilului, dar aceasta presupune o reducere drastică a resurselor familiale, mai ales în situația în care elevul avea înainte responsabilități productive alături de părinții săi.

Factori de ordin pedagogic - vizează calitatea vieții școlare, relevanța conținuturilor în raport cu trebuințele de învățare ale elevilor, caracteristicile procedurilor de evaluare și ale orientării școlare și profesionale, deschiderea școlii față de problemele comunității, stilul disciplinei școlare, etc.

Abandonul școlar este un fenomen periculos, deoarece el determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități.

Bibliografie

1. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Gnajez W.J. The Psychology of Discipline in the Classroom, New York: Macmillan Publishing Co. Inc., 1968.
3. Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003.
4. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

METODE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. Dișteanu Anca
C.S.E.I. SF. VASILE Craiova*

Abandonul școlar este o realitate din ce în ce mai izbitoare, o problemă gravă care pare să se accentueze din cauza problemelor economice. Abandonul școlar nu este o problemă numai a școlii ci una națională. Cercetarea desfășurată la nivel european scoate în evidență faptul că fenomenul de părăsire timpurie a școlii implică un număr tot mai mare de elevi. Această situație

subliniază faptul că două drepturi fundamentale ale copiilor sunt încălcate: dreptul la educație și dreptul la securitate.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv, această problemă trebuie privită prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare adecvate.

Prevenirea fenomenului de abandon școlar comportă anumite limite. Eficacitatea acțiunii preventive este subminată de limite interne sau limite externe.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

✚ școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale. Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

✚ cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să

încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

- ✚ climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- ✚ factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- ✚ factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- ✚ anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- ✚ psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- ✚ socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- ✚ psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- ✚ juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

Activități educaționale:

- Acțiuni umanitare (iniative proprii) pentru ajutorarea copiilor care provin din familii sarace în vederea evitării absenteismului
- Oferirea de ajutoare /cadouri copiilor cu ocazia unor evenimente: (Craciun,Ziua copilului) cu sprijinul unor sponsori.
- Acțiuni realizate conform Programelor de activități recomandate de MEC și ISJ
- Asigurarea unui climat atractiv si afectiv , motivant pentru invatare si pentru stimularea elevilor de a veni“cu placere” la scoala:
- Organizarea de ore de consultatii pentru elevii in regres scolar
- Asigurarea unor relatii optime profesor-elev fara a stirbi prestigiul/autoritatea cadrelor didactice
- Implicarea tuturor elevilor in actiuni de infrumusetare a scolii
- Stimularea elevilor sa formuleze propuneri pentru oferta educationala a scolii
- Antrenarea tuturor elevilor in activitatile din Calendarul propriu de Activitati extracurriculare

- Integrarea corespunzătoare în colectivele claselor a tuturor elevilor; evitarea fenomenului de “marginalizare”

Succesul școlar al elevilor depinde de sprijinul acordat în familie, de calitatea timpului acordat studiului individual acasă, de interesul elevilor pentru carte.

În categoria particularităților individuale determinate prin succesul școlar al copilului, literatura de specialitate menționează:

6. starea de sănătate fizică;
7. caracteristici ale dezvoltării psiho-intelectuale;
8. imaginea de sine a copilului;
9. atitudinea față de cunoaștere, respectiv față de școală;
10. nivelul motivației față de învățare.

Pe lângă problemele de sănătate care reprezintă o cauză importantă a abandonului școlar, o altă cauză este întârzierea în dezvoltarea psiho-intelectuală. În afara cazurilor mai grave care necesită cuprinderea copiilor în învățământul special, aceste întârzieri pot fi recuperate cu succes printr-o acțiune educativă sistematică. Faptul că aceste probleme nu sunt evaluate corect de către părinți și profesori și nu se iau măsuri concrete de ameliorare și sprijin pedagogic adecvat conduce adesea la rezultate școlare slabe și chiar la situații de abandon. O altă variabilă individuală care poate influența succesul școlar este rangul de frăție. Unele studii susțin ipoteza conform căreia există un factor de risc pentru dezvoltarea fizică și psiho-intelectuală a ultimilor născuți, dintr-o familie numeroasă, iar deficiențele de creștere și dezvoltare se pot repercuta asupra evoluției și rezultatelor școlare ale copiilor. Acest rang este în relație cu vârsta părinților.

De multe ori, în familiile de etnie romă numeroase și cu mulți copii, veniturile și spațiul de locuit, hrana se distribuie la un număr mare de membri, devenind astfel insuficiente.

Pe lângă problemele reale de adaptare a copiilor romi la mediul școlar ei refuză anumite sarcini de învățare. Reprezentările copiilor privind importanța educației pentru parcursul individual se construiesc atât în mediul familial cât și în mediul școlar. Astfel, atitudinea negativă față de școală a copiilor translatează problema cauzelor abandonului școlar din planul factorilor individuali către cei de tip socio-familial și educațional.

Atitudinea față de școală și motivația pentru învățare pot fi interpretate și ca manifestări ale imaginii de sine a copilului. Reprezentările despre propria persoană se formează în timp ca

rezultat al unui complex de factori și experiențe trăite atât în mediul socio-familial cât și în cel școlar: reușite sau eșecuri, încurajări sau etichetări, susținere sau constrângere.

Un exemplu îl constituie cazul unor copii romi care, deși au rezultate bune la învățătură consideră că elevii români sunt mult mai bine pregătiți și că nu vor putea niciodată să intre în competiție cu aceștia.

Deși rezultatele școlare ale elevilor reprezintă expresia impactului diferitelor categorii de factori unii profesori asociază rezultatele școlare slabe ale elevilor cu nivelul redus al dezvoltării psiho-intelectuale a acestora și sunt invocate ca fiind principala cauză a abandonului școlar.

Un alt aspect urmărit este relația dintre abandonul școlar sau neșcolarizare și comportamentul deviant. Formele de acea devianță comportamentală sunt diverse de la atitudini de indisciplină în grup la comportamente grave de delincvență (furt, vagabondaj, prostituție etc.). De cele mai multe ori acest comportament deviant este consecința neintegrării tinerilor în organizația școlară și are o cauzalitate multiplă.

În concluzie abandonul școlar și diversele situații de neșcolarizare apar în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban și de aceea consider că ar trebui să se ia diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii romi cu toate că, la drept vorbind după ora douăsprezece ei sunt foarte obosiți și atunci ar trebui solicitați la diverse activități practice la care se pricep de minune sau la cele artistice.

Bibliografie:

- Salade, D., (1995), Educație și personalitate, Cluj - Napoca, Casa cărții de Știință
- Albert-Lorincz, E., Carcea, I.M., (1998), Prevenirea dezadaptării școlare, Iași, Ed. Cermi

COERENȚĂ COLECTIVĂ ȘI COLABORARE ÎN VEDEREA PREVENIRII ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. dr. kt. Budeancă-Babolea Oana Bianca

C.S.E.I. „Sf. Vasile” Craiova

Reducerea părăsirii timpurii a școlii este unul dintre principalele obiective comune convenite de ministerele educației din țările Uniunii Europene. Școala este privită ca un actor-cheie în reducerea și combaterea părăsirii timpurii a școlii, dar nu poate acționa ca unic factor decizional, deoarece există factori din afara școlii care vor influența succesul elevului. În această abordare trebuie implicate: comunitatea școlară (liderii școlari, personalul didactic și non-didactic, elevi, părinți și familii), echipe multi-profesionale a căror implicare trebuie să aibă o coerență, colectivă și colaborare cu părțile interesate externe și cu comunitatea, în general.

Părăsirea timpurie a școlii este, cel mai adesea, rezultatul unei combinații de factori personali, sociali, economici, educaționali și familiali, care se conectează puternic și duc la un dezavantaj cumulativ. În multe cazuri, părăsirea timpurie a școlii este rezultatul unui proces de dezangajare progresivă de la educație, legat de lipsa de performanță, ale cărei rădăcini se află în primii ani de școală. Cercetările arată că statutul socio-economic și nivelul de educație al părinților sunt printre cei mai puternici și determinanți factori ai abandonului școlar timpuriu. Astfel, toți membrii comunității școlare, liderii școlari, medii de management, personal didactic și non-didactic, elevi, părinți și reprezentanți ai autorităților locale, se simt responsabili și joacă un rol activ în combaterea dezavantajelor educaționale și prevenirea abandonului școlar.

Implicarea părinților este un factor cheie pentru succesul educațional: o casă stimulantă, mediul și implicarea părinților sunt esențiale pentru învățarea și cunoașterea copilului, dezvoltarea socială și emoțională. Cu toate acestea, relația dintre școală și părinți poate fi provocatoare. Pe de

o parte, acest lucru se poate datora experiențelor anterioare ale părinților, educaționale, culturale și socio-economice "cultură" și "limbă". Pe de altă parte, acest lucru poate fi legat de percepția cadrelor didactice asupra părinților ca fiind pasivi, oportuniști și cu lipsă de timp și de experiență.

Părinții au cel mai direct și mai puternic impact durabil asupra învățării și dezvoltării copiilor. De aceea trebuie să fie recunoscut și sprijinit în mod corespunzător acest impact. Așadar, pot fi elaborate măsuri care să ajute familiile să stabilească acasă medii care încurajează învățarea și oferă informații și idei despre cum să ajute copiii la domiciliu cu temele și alte activități. Este nevoie să existe încredere și cooperare generate de parteneriate eficiente între familie și școală. O școală în care părinții din toate mediile și nivelurile educaționale se simt bineveniți și sunt considerați ca o resursă pentru școli ar trebui promovată. Acest lucru se poate realiza prin mai multe modalități. Iată un astfel de exemplu de parteneriat școală-familie în vederea eliminării factorilor de abandon școlar :

Parintele-partenerul elevului acasă și la școală

Scopul proiectului:

Conștientizarea elevilor și a părinților cu privire la importanța, complexitatea și funcțiile școlii și la implicațiile absenteismului și ale abandonului școlar;

Obiective generale:

1. Identificarea principalelor motive ale absenteismului școlar;
2. Dezvoltarea unei atitudini pozitive a elevilor /părinților față de școală;
3. Conceperea, în parteneriat elev-profesor-părinte, a unor modalități/activități de implicare în activitatea școlară și extrașcolară;
4. Descoperirea urmărilor negative ale absenteismului școlar;
5. Identificarea valorilor, resurselor importante furnizate de școală;
6. Reducerea absențelor școlare pe termen lung;
7. Identificarea surselor de stres școlar;
8. Dezvoltarea stimei de sine a elevilor, construirea unei imagini de sine pozitivă prin autocunoaștere și dezvoltare personală;

Exemple de activități de lucru în cadrul parteneriatului:

- Oferirea de timp și spațiu pentru părinți; să se întâlnească și să se sprijine reciproc, invitând părinții să-și împărtășească abilitățile și expertiza ca voluntari în activitățile educaționale din sala de clasă (de ex. la clasă, să ofere sprijin suplimentar persoanelor fizice, să conducă grupuri mici) sau în altele în activitățile școlare (atât curriculare, cât și extra-curriculare).

- Construirea relațiilor pozitive cu părinții, în special cei din medii mai dezavantajate și/sau cei care au avut experiențe negative în trecut legate de școala implicand alte servicii, ONG-uri și profesioniști (mediatori culturali, mentori, asistenți sociali, etc)
- Evenimente culturale/festivaluri și activități de informare pot contribui la dezvoltarea podurilor culturale pentru a ajunge la minoritarii etnici marginalizați.
- Participarea la luarea deciziilor școlare și la viața școlară: participarea largă a părinților în deciziile privind problemele legate de învățare, organizarea școlii și activităților școlare promovează transparența și ajustările la nevoile reale ale comunității și creează un sentiment mai mare de responsabilitate partajată în ceea ce privește educația.
- Accesul părinților la informație: elevii și părinții lor, în special cei imigranți, ar trebui să aibă posibilitatea de a accesa informații clare cu privire la sistemul educațional al țării și opțiunile școlare disponibile. Școala trebuie să furnizeze servicii de orientare și consiliere, servicii de asistență pentru elevi și părinții lor.
- Îmbunătățirea și deschiderea canalelor de comunicare între școala și familie poate contribui la construirea încrederii și înțelegerii reciproce .Pentru unele școli, îmbunătățirea comunicării implică tehnologii cum ar fi e-mailuri / SMS, telefon interactiv sisteme, buletine informative și site-uri interactive
- Oferirea de oportunități pentru educația părinților: deschiderea facilității oferite de școală pentru sprijin lingvistic și alte cursuri,cum ar fi TIC. Acest lucru ajută la înlăturarea barierelor dintre părinți și școală, părinți și elevi.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Vrabie D. – Atitudinea elevului față de aprecierea școlară, Ed. Didactica și Pedagogica, București, 1975
- 2.Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar –efect al insuccesului școlar-studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
- 3..Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.

CONSILIEREA PSIHOLOGICĂ ȘI ABANDONUL ȘCOLAR

*Prof. Giucă Mihaela
C.S.E.I. „Sf. Vasile” Craiova*

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ– informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Abandonul școlar are consecințe directe asupra amplitudinii inegalităților sociale manifestate la nivelul unei țări. Astfel, cei care părăsesc școala timpuriu au dificultăți în a-și găsi un loc de muncă care să le asigure condiții decente de trai, cel mai adesea regăsindu-se printre persoanele care sunt în șomaj de foarte mult timp. Starea materială a acestor persoane influențează succesul școlar al copiilor lor, reproducând astfel inegalitățile sociale. Din acest punct de vedere, politicile educaționale trebuie să reducă cât mai mult influența factorilor care nu depind în mod direct de cei aflați în sistemul de educație. Un sistem de educație performant și incluziv ar fi unul în care factorii de genul educația părinților, venitul familiei, localitatea de reședință, etnia elevului etc. ar avea influențe cât mai reduse asupra abandonului și performanței școlare a elevilor.

Activități complexe de instruire și consiliere psihologică constau din:

1. Consilierea individuală a elevilor privind prevenirea/ reducerea absenteismului, abandonului școlar la solicitarea cadrelor didactice, care să răspundă nevoilor: de optimizare permanentă a motivației pentru învățare a elevilor, a stimei de sine, de găsire a celui mai adecvat mod de raportare a elevului la activitatea instructiv-educativă, de depășire constructivă a anumitor dificultăți/ blocaje în activitatea de învățare; de conștientizare de către elevi a importanței rezolvării nonviolente a conflictelor inerente ce apar în viața cotidiană/ școlară, de eficientizare a comunicării în cadrul grupului, dezvoltarea coeziunii clasei de elevi; de dezvoltare a unei atitudini pozitive față de respectarea intereselor celuilalt, de căutare a unor interese comune,

prin renunțarea la percepțiile și judecățile greșite despre celălalt; desfășurarea în colaborare cu dirigințele a activităților de consiliere psihopedagogică individuală a elevilor.

2. Consilierea de grup a elevilor privind prevenirea/ reducerea absenteismului, abandonului școlar la solicitarea cadrelor didactice/ administrației școlare, prin: programe/activități de grup pentru prevenirea și combaterea absenteismului școlar, de dezvoltare a abilităților sociale și de comunicare: („Vreau să fim prieteni”, „Violența în școală”, „Comportamentul meu – sursa succesului sau insuccesului social și școlar”, „Cine sunt eu?”, etc.) programe de prevenire și diminuare a absenteismului/ abandonului școlar, de dezvoltare a motivației și abilităților de învățare și optimizării învățării, („Învăță să înveți”, „Învăț zi de zi”, etc.). colaborarea cu dirigințele în desfășurarea activităților de consiliere psihopedagogică de grup a elevilor;

3. Colaborarea permanentă cadru didactic/diriginte/director prin: oferirea de asistență psihopedagogică individuală cadrelor didactice care solicită acest lucru, axată pe informarea și documentarea pe teme precum: cunoașterea preșcolarilor/elevilor; adaptarea preșcolarilor/elevilor la mediul școlar; adaptarea școlii la necesitățile elevilor; optimizarea relației școală – preșcolari/elevi - părinți oferirea de asistență psihopedagogică de grup cadrelor didactice, prin participarea psihologului la comisiile metodice ale diriginților, la cercurile pedagogice ale coordonatorilor de proiecte și programe, etc., la solicitarea administrației școlii; colaborarea cu administrația școlară în desfășurarea de activități specifice problematicei abandonului școlar; desfășurarea cursurilor de formare adresate tuturor cadrelor didactice pe problematica abandonului școlar („Educație pentru valori comportamentale și atitudini”, „Strategii de prevenire a problemelor de comportament”, „Managementul clasei de elevi”, „Consiliere și orientare școlară”, „Sistemul de valori într-o școală prietenoasă”, „Comportamentul violent și absenteismul – prevenire și intervenție”)

Bibliografie:

Journal of Psychology. Special Pedagogy. Social Work (PSPSW) e-ISSN: 1857-4432, p-ISSN: 1857-0224, Volume 50, Issue 1, 2018, (<http://psihologie.upsc.md>) Psychology and Special Education Faculty “Ion Creangă” State Pedagogical University from Chișinău

MIJLOACE ȘI METODE DE COMBATERE ȘI PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. Filip Ionela Alina
C.S.E.I.SF.VASILE CRAIOVA*

Abandonul școlar este o realitate din ce în ce mai izbitoare, o problemă gravă care pare să se accentueze din cauza problemelor economice. Abandonul școlar nu este o problemă numai a școlii ci una națională. Cercetarea desfășurată la nivel european scoate în evidență faptul că fenomenul de părăsire timpurie a școlii implică un număr tot mai mare de elevi. Această situație subliniază faptul că două drepturi fundamentale ale copiilor sunt încălcate: dreptul la educație și dreptul la securitate.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv, această problemă trebuie privită prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare adecvate.

Prevenirea fenomenului de abandon școlar comportă anumite limite. Eficacitatea acțiunii preventive este subminată de limite interne sau limite externe.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

- școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale. Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și

asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

- climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

- în măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Activități educaționale:

- Acțiuni umanitare (iniative proprii) pentru ajutorarea copiilor care provin din familii sarace în vederea evitării absenteismului
- Oferirea de ajutoare /cadouri copiilor cu ocazia unor evenimente: (Craciun,Ziua copilului) cu sprijinul unor sponsori.
- Asigurarea unui climat atractiv si afectiv , motivant pentru invatare si pentru stimularea elevilor de a veni“cu placere” la scoala:
- Organizarea de ore de consultatii pentru elevii in regres scolar
- Asigurarea unor relatii optime profesor-elev fara a stirbi prestigiul/autoritatea cadrelor didactice
- Implicarea tuturor elevilor in actiuni de infrumusetare a scolii

Succesul școlar al elevilor depinde de sprijinul acordat în familie, de calitatea timpului acordat studiului individual acasă, de interesul elevilor pentru carte.

În categoria particularităților individuale determinate prin succesul școlar al copilului, literatura de specialitate menționează:

11. starea de sănătate fizică;
12. caracteristici ale dezvoltării psiho-intelectuale;
13. imaginea de sine a copilului;
14. atitudinea față de cunoaștere, respectiv față de școală;
15. nivelul motivației față de învățare.

Pe lângă problemele de sănătate care reprezintă o cauză importantă a abandonului școlar, o altă cauză este întârzierea în dezvoltarea psiho-intelectuală. În afara cazurilor mai grave care necesită cuprinderea copiilor în învățământul special, aceste întârzieri pot fi recuperate cu succes printr-o acțiune educativă sistematică. Faptul că aceste probleme nu sunt evaluate corect de către părinți și profesori și nu se iau măsuri concrete de ameliorare și sprijin pedagogic adecvat conduce adesea la rezultate școlare slabe și chiar la situații de abandon. O altă variabilă individuală care poate influența succesul școlar este rangul de frăție. Unele studii susțin ipoteza conform căreia există un factor de risc pentru dezvoltarea fizică și psiho-intelectuală a ultimilor născuți, dintr-o familie numeroasă, iar deficiențele de creștere și

dezvoltare se pot repercuta asupra evoluției și rezultatelor școlare ale copiilor. Acest rang este în relație cu vârsta părinților.

De multe ori, în familiile de etnie rromă numeroase și cu mulți copii, veniturile și spațiul de locuit, hrana se distribuie la un număr mare de membri, devenind astfel insuficiente.

Pe lângă problemele reale de adaptare a copiilor romi la mediul școlar ei refuză anumite sarcini de învățare. Atitudinea față de școală și motivația pentru învățare pot fi interpretate și ca manifestări ale imaginii de sine a copilului. Reprezentările despre propria persoană se formează în timp ca rezultat al unui complex de factori și experiențe trăite atât în mediul socio-familial cât și în cel școlar: reușite sau eșecuri, încurajări sau etichetări, susținere sau constrângere.

Un exemplu îl constituie cazul unor copii romi care, deși au rezultate bune la învățătură consideră că elevii români sunt mult mai bine pregătiți și că nu vor putea niciodată să intre în competiție cu aceștia.

Deși rezultatele școlare ale elevilor reprezintă expresia impactului diferitelor categorii de factori unii profesori asociază rezultatele școlare slabe ale elevilor cu nivelul redus al dezvoltării psiho-intelectuale a acestora și sunt invocate ca fiind principala cauză a abandonului școlar.

Un alt aspect urmărit este relația dintre abandonul școlar sau neșcolarizare și comportamentul deviant. Formele de acea devianță comportamentală sunt diverse de la atitudini de indisciplină în grup la comportamente grave de delincvență (furt, vagabondaj, prostituție etc.). De cele mai multe ori acest comportament deviant este consecința neintegrării tinerilor în organizația școlară și are o cauzalitate multiplă.

În concluzie abandonul școlar și diversele situații de neșcolarizare apar în toate unitățile de învățământ atât în mediul rural cât și urban și de aceea consider că ar trebui să se ia diverse măsuri pentru a-i acapara și pentru a-i menține cât mai mult timp la școală pe elevii romi cu toate că, la drept vorbind după ora douăsprezece ei sunt foarte obosiți și atunci ar trebui solicitați la diverse activități practice la care se pricep de minune sau la cele artistice.

Bibliografie:

1. Salade, D., Educație și personalitate, Casa cărții de Știință ,Cluj – Napoca, (1995),
2. Albert-Lorincz, E., Carcea, I.M., Prevenirea dezadaptării școlare, . Ed. Cermi, Iași, , (1998),

3. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.

4. Osterrieth P. Copilul și familia. Editura Didactica și Pedagogica, . București ,1973.

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

*Prof. Nedelcu Irina
Școala Gimnazială „Elena Farago” Craiova*

Factorii de risc pentru reușita școlară și cauzele eșecului școlar cu multiplele sale forme de manifestare, include abandon școlar și neșcolarizarea, există diferite modele explicative care plasează pe un loc central individual (copilul), școala sau familia considerate individual sau în interacțiune.

Factorii implicați în școlarizarea copilului sunt variați, literatura de specialitate oferă o gamă variată de factori individuali, factorii familiei și școlari.

CAUZELE INDIVIDUALE

În sfera factorilor determinanți ai abandonului școlar, un loc important îl deține inadaptarea școlară a elevului.

Inadaptabilitatea comportamentală a elevilor vizează tulburările de relaționare a acestora cu părinții, profesorii și colegii și încălcarea regulilor colectivității școlare, respective extrașcolare. Domeniul acestor tulburări este larg, cuprinzând modificări comportamentale mai puțin grave sub raport juridic, dar supărătoare: minciuna, inconsecvența comportamentală, violența verbală, fumatul ostentativ, copiatul la ore, bruscarea colegilor și abateri grave de la morală și legislația penală. Inadaptabilitatea școlară are un efect imediat asupra personalității elevului. Copilul se resemnează sau renunță, devenind amorf, sau se revoltă împotriva insuccesului, încearcă compensări prin care să dovedească, pentru el, că poate reuși totuși în unele lucruri. Aceasta duce uneori la violență, furt, anxietate, fobie școlară. Nesimțindu-se la înălțimea exigențelor, copilul nu face niciun efort la învățătură, exclude și refuză toate cerințele, evadează din mediul generator de stres.

CAUZELE FAMILIALE

Familia este unul din microgrupurile esențiale din care copilul face parte și a cărei evoluție, în sens pozitiv sau negativ, influențează în mod intim și inevitabil dezvoltarea celui din urmă, sub toate aspectele. Se poate vorbi despre o sumedenie de factori legați de dinamica vieții familiale, care prin eroziunea lor îndelungată, mai mult sau mai puțin accentuate, duc în cele din urmă la apariția unor tulburări a vieții afective, comportamentale și chiar a psihicului copilului, generând distorsiuni, dereglări, al căror efect va fi resimțit de către copil o perioadă îndelungată. Acționând asupra personalității în întregimea ei, unul din segmentele afectate va fi cel cognitiv, implicând în mod pregnant capacitatea de învățare a individului și implicit capacitatea lui de a face față cerințelor școlare. În absența unei intervenții prompte și eficace, afecțiunile produse se pot croniciza, până în momentul când eșecul școlar se generalizează, iar elevul recurge la abandon școlar.

CAUZE LEGATE DE MEDIUL ȘCOLAR

✚ Relația profesor-elev este complexă, ținând cont de caracteristicile celor două persoane. Personalitatea educatorului poate oferi realități psihice stimulative, tonificatoare sau dimpotrivă frustrante, inhibitoare, stresante. Câteva situații care pot duce la eșec școlar: pregătirea deficitară a profesorului, lipsa de interes a profesorului, absența aptitudinilor educative, respective utilizarea unui stil de predare incapabil de a trezi interesul pentru lecție.

✚ Conflictele individuale în cadrul clasei de elevi. Apariția unor stări de tensiune între elevii clasei, ca urmare a competiției acerbe care apare uneori între aceștia, poate să ducă la crearea unor subgrupuri și fracțiuni cu caracter închis. În aceste grupuri se cultivă preocupări și atitudini cu caracter infracțional de tipul: practicarea jocurilor de noroc, hoinărirea pe străzi, furturi sau tâlhării.

✚ Climatul afectiv din școală. Elevii se simt bine dacă profesorii manifestă emoții pozitive față de ei. Atitudinea față de școală este condiționată și de măsura încadrării în colectivitatea clasei. Clasa îndeplinește funcția de încadrare socială. Buna integrare asigură un confort psihic membrilor, relații pozitive, conducând la creșterea stimei de sine, a nivelului de aspirație. Dimpotrivă, izolarea corelează cu anxietatea, slaba stimă de sine, sentimente ostile față de colegi, comportament agresiv.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

În condițiile aspirației lor firești către autonomie și independență financiară, tinerii doresc să părăsească școala cât mai repede posibil, pentru a avea un serviciu permanent, cu normă întreagă, și pentru a putea câștiga cât mai mult. În acest context s-a avansat ideea că absenteismul și delicvența pot fi diminuate dacă li se va permite tinerilor să-și assume o poziție productivă pe piața muncii. Se estimează chiar că abandonul școlar temporar poate avea efecte benefice în cazul unei categorii de elevi, și anume elevii care au nevoie să pășească în afara fluxului procesului educative școlar și să muncească o perioadă de timp. O asemenea situație poate conduce la aplanarea tensiunilor dintre elev și școală, precum și la structurarea unui nou sistem de priorități pentru elev. Astfel, munca poate oferi o nouă perspectivă asupra vieții, în sensul că tânărul poate realiza că munca necalificată, cum este cea pe care va putea să o presteze dacă nu își finalizează studiile, nu aduce recompensele estimate. În urma unor asemenea experiențe, adolescentul va fi fericit să revină la școală și poate realiza chiar noi niveluri de performanță academică după revenire.

Există însă și câteva carențe ale acestui principiu care trebuie evidențiate. Mai întâi o întrebare se impune: va merge copilul să muncească în acest timp sau, cum se întâmplă adesea, el primește în continuare masa caldă de la părinți și banii pentru divertisment, considerând, astfel, lipsit de importanță serviciul? Pe de altă parte, o mare problemă o reprezintă și sistemul de valori al elevului, transmis de familie și modelat în mediul său ecologic – sau chiar modificat radical de prietenii săi.

Dacă pentru el a trăi din banii proprii nu este o valoare care alimentează stima de sine, este foarte probabil ca abandonul temporar să se permanentizeze și chiar să se convertească în alte fenomene indezirabile social.

Obiectivele vizate prin implementarea unui program de “prevenire a abandonului școlar” sunt următoarele:

- Elevii vor descoperi ce relație există între educație și opțiunile de carieră pe care le pot face și vor învăța care sunt aptitudinile și abilitățile de care vor avea nevoie în viitor.
- Elevii își vor descoperi calitățile și aptitudinile prin realizarea de autoevaluări și vor învăța care sunt modalitățile de dobândire a abilităților solicitate în carierele profesionale pe care și le doresc.

Rezultate preconizate:

- reducerea numărului de elevi care abandonează, prea devreme, școala;

- explorarea relației dintre nivelul de educație și șansele de realizare a obiectivelor personale;
- învățarea responsabilității implicate de asigurarea, prin eforturi proprii, a unui nivel de trai decent;
- examinarea oportunităților de carieră prin raportarea acestora atât la nivelul de educație, aptitudinile și abilitățile elevilor, cât și la obiectivele de viitor și stilul de viață pe care aceștia și-l doresc.

Sistemul de recunoaștere a meritelor din învățământul românesc îi avantajează pe cei cu nivelul de inteligență ridicat. Nu există o evaluare diferențiată, singurul criteriu de evaluare fiind reproducerea informației. Un bun exemplu de urmat sunt școlile unde există o mulțime de cluburi (de teatru, echipe de fotbal, etc.) care permit copiilor să se integreze și să experimenteze succesul.

Bibliografie

1. Crețu, E. Probleme de adaptare școlară, Editura ALL EDUCATIONAL, București, 1999;
2. Dragomirescu, V.T., Psihologia comportamentului deviant, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982;
3. Ferreal, G., Neculau, A., Aspecte psihosociale ale sărăciei, Editura POLIROM, București, 1999.

O ȘCOALĂ PRIETENOASĂ

*PROF. Dobre Raluca Monica,
CSEI Sf. Vasile Craiova*

„Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume! “ (din Child’s Appeal)

În ultimele decenii, educația a dobândit noi conținuturi, acoperind o arie lărgită și noi finalități, bazate pe valori democratice și aspirații moderne ale indivizilor, corelate cu inovația și reforma din învățământ. Astfel, rolul școlii a devenit mult mai complex, îndepărtându-se de

esența lui primară, formală, de transmitere de cunoștințe și orientându-se activ spre formarea de atitudini și comportamente, spre dezvoltarea de capacități. Teoreticienii învățării sociale au susținut prin argumente teoretice și practice ideea că personalitatea sau comportamentul copilului se dezvoltă ca urmare a interacțiunilor sociale. Oamenii din jur sunt cei mai puternici stimulenți pentru copii iar aceștia au o disponibilitate evidentă pentru socializare. Manifestările copiilor trebuie întâmpinate de către anturaj cu acceptare, încurajare, dirijare, stimulare permanentă, pentru a se ajunge la dezvoltarea deplină a ființei umane, adică pentru a deveni activă, autonomă și independentă. Mai ales problemele dezvoltării autonomiei și independenței au cerut regândirea strategiilor educaționale pe fundamentele noi oferite de psihologia dezvoltării și de pedagogie. În sensul propriu, de bază, autonomia înseamnă că un sistem, în cazul de față o ființă umană, se determină pe baza propriei structuri și a legilor sale interne. Formele complexe ale autonomiei se vor dezvolta de-a lungul vieții în măsura în care educația în familie, în școală, în societate va crea ocazii și le va stimula și valoriza.

Marea realizare a reformei actuale în învățământ este adoptarea tipului de curriculum centrat pe obiective de dezvoltare a copilului. Gradul de aplicabilitate presupune obiective bine definite pentru diferite secvențe de formare. Planificarea activităților de către cadrul didactic nu poate fi în suficientă măsură în concordanță cu particularitățile reale ale dezvoltării fiecărui elev deși programa a adoptat principiul descentralizării și flexibilizării actului didactic, principiul egalizării șanselor educaționale și principiul eficienței. E nevoie ca școala să se reorganizeze, prezentând structuri, mecanisme și servicii modernizate și/sau noi, pe care să le poată oferi la standardele necesare noilor roluri și responsabilități care i se atribuie. Pentru a exercita noul rol, școala trebuie să iasă din așa-numita cultură a rutinei, care vedea școala ca o fabrică, rigidă, caracterizată prin formalism, control excesiv, supunere, uniformizare, individualism, izolare, pentru a se dezvolta către o cultură a schimbării ce determină constituirea școlii prietenoase care permite așteptări pentru fiecare, asigură căldură și grijă, sprijin reciproc, cooperare, încredere, respect pentru diferențe, colegialitate, asumarea riscurilor și învățare continuă.

Ca demers prioritar, realizat crosscurricular este Educația pentru drepturile copilului/omului. Aceasta vizează atât transmiterea de cunoștințe cât și formarea de atitudini și dezvoltarea unor deprinderi. Așadar, școala dezvoltă mecanisme și activități specifice prin care să creeze un mediu educațional atractiv, în care elevii să se simtă în siguranță fizică și psihică. Managementul unei școli prietenoase este unul participativ, toți membrii comunității școlare fiind implicați în luarea deciziilor, promovând necesitatea democratizării școlii, ca o condiție

de a-i pregăti pe elevi pentru viața într-o societate democratică. Este evident astfel rolul Educației pentru democrație și participare, ce solicită elevii să devină coparticipanți la propria formare, prin exprimarea propriilor opinii și opțiuni. O școală prietenoasă eficientă utilizează diferite metode de a implica elevii într-un mod activ în viața sa. Acest sistem de metode trebuie susținut de proceduri și practici care să contribuie la dezvoltarea la elevi a sentimentului de apartenență la o comunitate școlară prietenoasă, la formarea la elevi a capacităților, deprinderilor și competențelor pentru viață care să le permită să-și găsească locul într-un sistem flexibil și dinamic. Importante pentru formarea elevilor ca adulți performanți sunt inteligența emoțională și inteligența practică. Din această perspectivă se consideră că fiecare copil este capabil să învețe, abilitățile elevilor pot fi modificate printr-o instruire eficace, inteligența nu este distribuită diferit, rolul educației este de a dezvolta potențialul fiecărui elev. Programul activităților trebuie să fie generos în tematici și activități, evaluarea elevilor să se realizeze într-o modalitate care să încurajeze dezvoltarea și progresul, să stimuleze și să motiveze învățarea. Este dovedit faptul că succesul elevilor depinde în mare măsură de armonizarea demersurilor școlii cu cele ale familiei. Într-o școală prietenoasă se derulează programe de educație a părinților, care au în vedere depășirea unor modele culturale rigide și învechite: desconsiderarea opiniei copilului, autoritate excesivă, independență scăzută, sprijin pe o perioadă îndelungată, etc. Părinților li se crează oportunități de a participa în diferite forme la problemele existente, discrepanța dintre intenții și acțiuni oferind șansa unei analize cuprinzătoare și a unui proiect de dezvoltare realist. Întotdeauna ambianța, climatul de familie, prin elementele sale concrete, componente, influențează în raport cu natura sa, personalitatea copilului.

Dacă nu-i închistăm, nu-i strângem pe copii între bariere, dacă încercăm să-i acceptăm așa cum sunt ei, corectând cu dragoste greșelile lor, dacă apreciem fiecare încercare a copiilor și nu rupem încă din fașă curajul lor, atunci probabil că vom putea educa copii cu personalitate armonioasă, cu atitudine justă, cu o corectă încredere în sine, deci copii cu gândire pozitivă.

Bibliografie:

4. Dumitru Iacob, Competență și schimbare, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1997
5. Videanu George, Educația la frontiera dintre milenii, Editura Politică, București, 1998

ASPECTE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN EUROPA

*Prof.psihopedagog Melinda Marinescu
C.S.E.I”SF. Vasile” Craiova*

Cei mai mulți tineri parcurg cu succes etapele sistemului de învățământ și îi și continuă studiile sau profită de oportunitățile de formare ori intră în câmpul muncii. Cu toate acestea, unul din șapte tineri europeni abandonează sistemul de învățământ fără a deține competențele sau calificările considerate în prezent necesare pentru o tranziție reușită către piața muncii și pentru o participare activă în cadrul economiei actuale, bazate pe cunoaștere. Cu alte cuvinte, în prezent aproximativ 6,4 milioane de tineri din Europa sunt clasificați drept tineri care abandonează școala timpuriu. Rata abandonului școlar timpuriu (AST) s-a redus în cele mai multe părți din Europa. În anul 2000, rata a fost de 17,6%, urmată de o scădere de 3,2 puncte procentuale; rata AST este, în prezent, de 14,4 %.

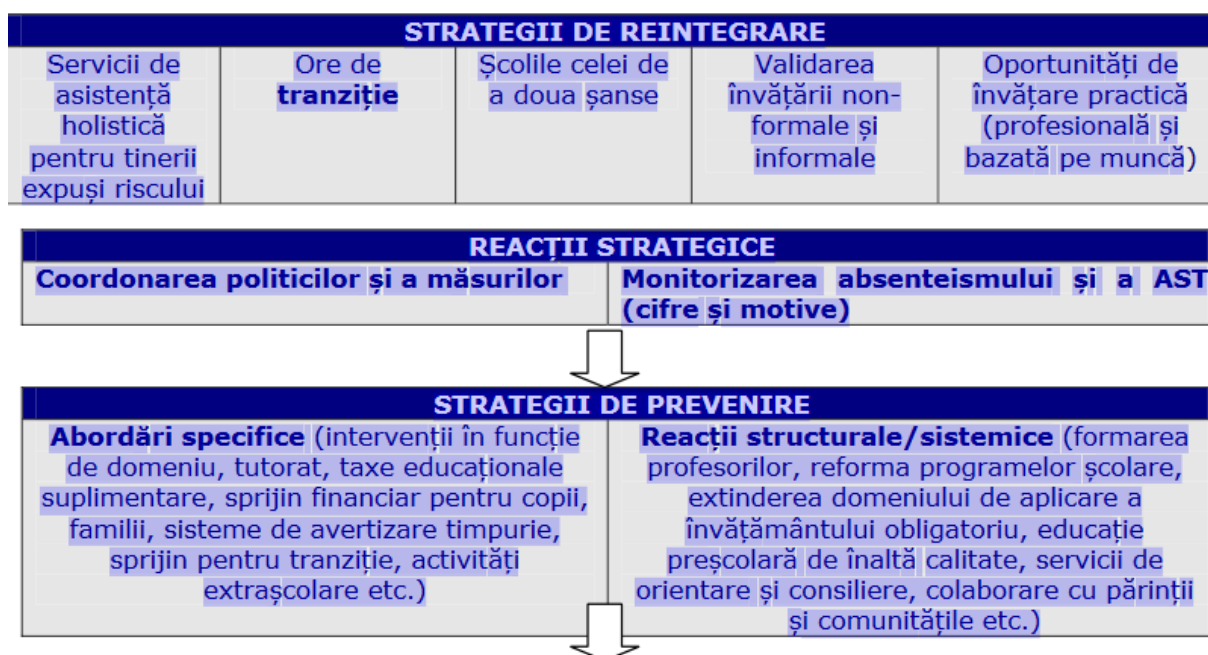
Progresul către obiectivul UE a fost mult mai lent decât se anticipase și, într-adevăr, se sperase, în pofida gamei largi de intervenții puse în aplicare în toată Europa.

Tinerii care abandonează școala provin din medii diverse. Abandonul școlar timpuriu este cauzat, de obicei, de un proces cumulativ de dezangajare, bazat pe motive personale, sociale, economice, geografice, educaționale sau familiale. Aceste motive pot fi externe sau interne în raport cu procesele și experiențele școlare și, de obicei, sunt foarte specifice individului. În cazul multora, nemulțumirea rezultă dintr-o varietate de motive, cum ar fi hărțuirea, rezultatele școlare slabe, relațiile nesatisfăcătoare cu profesorii, lipsa motivației sau apartenența la „grupuri nepotrivite”, iar, în alte cazuri, tinerii abandonează școala pentru că se confruntă cu probleme personale sau de familie, cum ar fi consumul de substanțe sau lipsa unui adăpost. Cu toate acestea, o parte semnificativă a problemei poate fi atribuită lipsei de susținere și de consiliere, dezinteresului față de educație și programele școlare de nivel secundar, care, adesea, nu oferă suficiente opțiuni de cursuri variate, pedagogii alternative, oportunități de învățare experimentale sau empirice ori flexibilitate suficientă.

AST reprezintă o problemă considerabilă pentru că este un factor contributiv fundamental la excluziunea socială de mai târziu. Analizele viitoarelor nevoi de competențe în Europa sugerează faptul că, în viitor, numai 1 din 10 locuri de muncă vor fi la dispoziția unei persoane care abandonează timpuriu școala. De asemenea, sunt mult mai multe șanse ca tinerii care abandonează timpuriu școala să obțină venituri mai reduse sau să fie șomeri. Educația neadecvată poate, de asemenea, să genereze costuri sociale și publice însemnate, sub forma unui venit și a unei creșteri economice reduse, a unor venituri din impozite mai mici și a unor costuri mai ridicate pentru serviciile publice, cum ar fi plățile pentru serviciile de sănătate, de justiție penală și de prestații sociale. De fapt, AST are implicații financiare enorme, generând costuri sociale și economice majore, atât pentru indivizi, cât și pentru societate, costurile suportate pe întreaga durată de viață pentru un tânăr care abandonează timpuriu școala ajungând la 1-2 milioane de euro.

Diferitele reacții politice ale țărilor UE cu privire la abordarea AST sunt fondate pe multe valori și perspective, fiind influențate de istoria și tradițiile respectivei state membre. În plus, fiecare persoană care părăsește timpuriu școala are o poveste unică și se află într-un context specific sau „ecosistem”. Prin urmare, reacțiile la AST trebuie ajustate și adaptate. Din aceste motive, nu există o reacție unică la AST, în statele membre găsim un caleidoscop de politici, programe, proiecte și abordări. Aceste abordări pot fi grupate în trei mari categorii: (i) reacții strategice; (ii) strategii de prevenire; și (iii) strategii de reintegrare, astfel cum sunt ilustrate în tabelul 1, de mai jos:

O tipologie a abordărilor statelor membre cu privire la AST

În prezent există mai multe țări care abordează AST într-un cadru politic mai amplu, de exemplu o politică privind învățarea de-a lungul vieții sau o strategie mai vastă de promovare a coeziunii economice și sociale, recunoscând astfel faptul că această chestiune este complexă și prezintă mai multe aspecte. Un alt progres pozitiv este crearea de cadre politice explicite și cuprinzătoare referitoare la AST, reunind părțile interesate și programele esențiale în cadrul unei singure politici generale. Cu toate acestea, cele mai multe țări încă au o abordare fragmentată și insuficient coordonată față de AST, ceea ce conduce la o duplicare a activității și a finanțării. Prea multe țări se situează încă la nivelul de măsuri sau inițiative specifice bazate pe proiect, cu termene precise, de abordare a unei anumite probleme, în contrast cu funcționarea într-un cadru coerent, comun, atât din punct de vedere strategic, cât și din punct de vedere operațional.

În România cea mai mare rată de abandon școlar este la începutul și la finalul ciclului de învățământ, la clasele pregătitoare și a V-a, în ciclurile primar și gimnazial, iar cel mai intens fenomen de abandon școlar este în mediul rural, unde peste 23% dintre elevii intrați în școală acum 8 ani abandonaseră școala până la terminarea gimnaziului. Abandonul școlar a crescut la toate nivelurile de învățământ, potrivit rapoartelor oficiale despre starea învățământului preuniversitar și universitar în anul 2019-2021.

Pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, **rata abandonului școlar** (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”) în anul 2018/2019 a fost de 2,1% (procent ce reprezintă 35,3

de mii de elevi). Analiza oficială remarcă și o scădere a diferenței dintre o rată a abandonului în învățământul primar și gimnazial **din urban și cea din rural**, mediul rural fiind în continuare în dezavantaj (1,8% în urban și 2,6% în rural). De regulă abandonează mai mult băieții decât fetele. În perioada pandemiei rata abandonului a crescut.

Uniunea Europeană recomandă autorităților naționale să acorde o atenție deosebită următoarelor aspecte:

- revizuirea programelor școlare de nivel secundar pentru a asigura că sunt suficient de adaptate la individ și c ă oferă un parcurs școlar flexibil și planuri de învățare individuale care răspund nevoilor persoanelor care studiază din punctul de vedere al conținutului (atât academic, cât și profesional) și al stilurilor de învățare; în paralel, profesorilor trebuie s ă li se pună la dispoziție oportunit ăți adecvate de dezvoltare profesională continuă, pentru a asigura că dețin competen țe de lucru cu noile metode de predare și învățare;

- luarea în considerare a posibilității de a asigura taxe de studiu suplimentare (taxe individuale sau pentru grupuri mici), ca modalitate de a minimaliza numărul elevilor care trebuie s ă repete anul școlar, precum și de a contribui la susținerea elevilor astfel încât aceștia s ă nu înregistreze întârzieri, înainte ca aceste cauze s ă aibă un impact grav asupra rezultatelor școlare și să sporească riscul de abandon școlar

- nevoia de a promova importanța unui mediu educațional stimulant, pozitiv și încurajator pentru reducerea riscului de AST. Un sentiment de apartenență și o relație de învățare între profesor și elev, bazat ă pe încredere și respect reciproc, sunt extrem de importante pentru tineri

- nevoia de a corela educația/formarea cu lumea muncii, de exemplu prin experiența de munc ă, tutorat și filiere profesionale fondate pe învățarea bazat ă pe muncă. Aceasta poate spori percepțiile tinerilor cu privire la relevanța și valoarea educației lor și pot îmbunătăți capacitatea acestora de integrare profesională.

- disponibilitatea și calitatea serviciilor de consiliere (sprijin psihologic și emoțional) și de orientare în carieră din școli și instituții de formare;

- asigurarea faptului că profesorii, diriginții, consilierii și al ți specialiști care lucreaz ă cu elevi care au renun țat sau risc ă să renunțe la educa ție, sunt formați, sus ținuți, motivați și împuterniciți în mod corespunzător. Acest lucru se poate realiza prin:

- investiții în formarea – inițială și continuă – a profesorilor, pentru a asigura c ă

profesorii și diriginții dețin abilitățile și competențele necesare pentru a se ocupa de tinerii care riscă să abandoneze școala;

– asigurarea faptului că profesorii și alți specialiști consideră tinerii drept indivizi plini de resurse mai degrabă decât elevi-problemă și cu performanțe slabe; și prin

– promovarea unor așteptări educaționale înalte pentru toți – așteptările profesorilor nu ar trebui să fie diferite de cele ale elevilor din medii defavorizate

-luarea în considerare a posibilității de a asigura taxe de studiu suplimentare (taxe individuale sau pentru grupuri mici), ca modalitate de a minimaliza numărul elevilor care trebuie să repete anul școlar, precum și de a contribui la susținerea elevilor astfel încât aceștia să nu înregistreze întârzieri, înainte ca aceste cauze să aibă un impact grav asupra rezultatelor școlare și să sporească riscul de abandon școlar;

- nevoia de a promova importanța unui mediu educațional stimulant, pozitiv și încurajator pentru reducerea riscului de AST. Un sentiment de apartenență și o relație de învățare între profesor și elev, bazat pe încredere și respect reciproc, sunt extrem de importante pentru tineri.

-promovarea unei mai bune colectări de date privind AST și a sistemelor de monitorizare a absenteismului, întrucât acestea pot contribui la elaborarea unei politici specifice și acționează ca sisteme de avertizare timpurie care permit școlilor și autorităților să intervină din timp și, astfel, să reducă riscul de excluziune;

-nevoia de a corela educația/formarea cu lumea muncii, de exemplu prin experiența de muncă, tutorat și filiere profesionale fondate pe învățarea bazată pe muncă. Aceasta poate spori percepțiile tinerilor cu privire la relevanța și valoarea educației lor și pot îmbunătăți capacitatea acestora de integrare profesională.

-disponibilitatea și calitatea serviciilor de consiliere (sprijin psihologic și emoțional) și de orientare în carieră din școli și instituții de formare;

-asigurarea faptului că profesorii, diriginții, consilierii și alți specialiști care lucrează cu elevi care au renunțat sau riscă să renunțe la educație, sunt formați, susținuți, motivați și împuterniciți în mod corespunzător. Acest lucru se poate realiza prin:

– investiții în formarea – inițială și continuă – a profesorilor, pentru a asigura că profesorii și diriginții dețin abilitățile și competențele necesare pentru a se

- ocupa de tinerii care riscă să abandoneze școala;
- asigurarea faptului că profesorii și alți specialiști consideră tinerii drept indivizi plini de resurse mai degrabă decât elevi-problemă și cu performanțe slabe; și prin
 - promovarea unor așteptări educaționale înalte pentru toți – așteptările profesorilor nu ar trebui să fie diferite de cele ale elevilor din medii defavorizate.
 - importanța asigurării faptului că elevii încep școala în condiții de egalitate, îmbunătățind accesul la îngrijiri și educație preșcolară de înaltă calitate (EICP)
 - necesitatea unei serii de măsuri de reintegrare, inclusiv cele care folosesc o abordare a întregii persoane în vederea soluționării gamei complete de probleme cu care se confruntă indivizii cu nevoi complexe

EDUCATIA SI CONSILIEREA PARINTILOR

*Prof. Cremeneanu Luiza
C.S.E.I. Sf. Vasile” Craiova*

Încurajarea familiei pentru a-și exercita cu succes funcția educativă se realizează atât prin consiliere, cât și prin educație. Intervenția în ambele forme este de tip socio-educatională. Intervenția socio-educatională constă într-un complex de măsuri care sprijină familia și intervine în mecanismele care favorizează relațiile intrafamiliale, în favoarea educației familiei și a educării copiilor.

Consilierea include activități desfășurate individual sau cu mai multe persoane, orientate spre: dezvoltare personal; sprijin în situații de criză; ajutor psihoterapeutic, rezolvarea problemelor.

Scopul demersului de consiliere constă în oportunitatea clientului de a explora / descoperi / clarifica modalități de utilizare eficientă a resurselor. Scopurile consilierii se pot formula în termenii unor dorințe la care se ajunge prin metode diferite, de la intervenție la intervenție.

Consilierea sprijină familia în a înțelege dificultățile copilului, a utiliza potențialul acestuia în interesul copilului și pentru a asigura un climat familial sănătos. Acesta furnizează părinților informații esențiale care să îi sprijine în cunoașterea mai bună a propriilor copii.

Intenția este considerată eficientă, dacă dialogul și contactul inițial cu părinții au fost stabilite, au căzut de acord asupra strategiilor de consiliere, care vor fi utilizate.

Menționăm că demersul consilierii nu vizează în general ajutorarea oamenilor ca ei să ia decizii, ci de a-i ajuta să ia decizii înțelepte. Consilierea educațională este o relație specială, dezvoltată între cadrul didactic și persoana aflată în nevoie, în scopul declarat de a-l ajuta. Consilierea este un instrument de lucru în mână, inima și mintea cadrului didactic, alături de alte instrumente ce trebuie identificate pentru demersurile educaționale.

Consilierea, din punct de vedere al cadrului didactic, corespunde următoarelor probleme teoretice la care ar trebui să răspundă acesta:

- Intervenția este necesară?
- Se poate defini corect problema?
- Care este momentul potrivit pentru intervenție?
- Ce demersuri ar trebui întreprinse?
- Sunt necesare și implicațiile altor persoane în procesul de negociere?

Caracteristicile consilierii educaționale sunt:

- holistica – preocupă întreaga ființă;
- complexă – analizează atât comportamentul normal cât și pe cel anormal;
- eclectică – selectează cele mai eficiente metode și procedee, pentru un anumit caz;
- științifică – exploatează rezultatul descoperirilor în domeniul consilierii.

Clasificarea – este faza primară în care cadrul didactic abordează persoana (elevul, părintele etc.) fie că a fost provocat, fie că provoacă demersul de consiliere, în scopul rezolvării unei situații de criză pe care o identifică. În această etapă se vor urmări:

- inițierea unei relații de încredere;
- confidențialitatea;
- ascultarea activă;
- stabilirea timpului și duratei consilierii.

Consilierea educațională se realizează în cadrul orelor de consiliere și orientare, având drept obiective:

- dezvoltarea personală;

- prevenția.

Consolidarea trebuie să reprezinte pentru cadrul didactic o preocupare teoretică și practică, bazată pe constanță și seriozitate. De obicei, acesta evaluează consilierea numai dintr-o perspectivă conexă, ca preocupare a personalului specializat din școli pentru intervenții în situațiile de criză.

În cadrul parteneriatului grădiniță – familie se propune schimbarea mentalității părinților, a atitudinilor și comportamentelor acestora. În proiectul de parteneriat cu părinții se pot accesa ca activitate de consiliere „Educația părinților” sau “Educați așa”. Activitățile pot fi derulate în sala de clasă sub formă de „masă rotundă”, în care au loc dezbateri, discuții, împărtășirea experienței personale pe marginea unui suport material prezentat în fața părinților. Se pot pune în discuție următoarele tematici:

1. Comunicarea părinților cu propriii copii;
2. Cunoașterea psihomotorie a copilului;
3. Educația și modul de viață al copilului;
4. Relația școală – familie, factor al dezvoltării copilului;
5. Părintele – model de viață pentru copil;
6. Părintele – primul educator al propriului său copil;
7. Greșeli educative ale părinților.

O preocupare permanentă în întâlnirile cu părinții a fost identificarea dificultăților pe care le întâmpină aceștia în comunicarea cu propriii lor copii, precum și mijloace de optimizare a comunicării dintre aceștia. Părinții au fost chestionați asupra modului în care comunică cu copilul, având scopul de a identifica factorii care distorsionează comunicarea.

Bibliografie:

1. Vrajmaș, Ecaterina - Adina, (2002), Consilierea și educația părinților, București, Editura Aramis
2. <https://proform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/consilierea-parintilor-principii-stiluri-directii-de-actiune>
3. “Strategii educaționale și intervenții de consiliere pentru părinții copiilor și adolescenților cu dificultăți- ghid de bune practici, Institutul de Științe ale Educației, România, București 2006, Proiectul Socrates

